

ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေခြင်း

မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)

ဒုတိယအကြိမ်

www.mettashin.com

ဆရာကောင်းကိုရှာဖွေခြင်း

မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)

ဖြန့်ချိရေး

ဦးစိုးတင့် 'ရွှေပြည်သာစာပေ'

ဥပသကာများအဖွဲ့

၆/၁၀ ရပ်ကွက်၊ ချင်းတွင်းလမ်း၊ ရွှေပြည်သာမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖုန်း - ၆၁၁၂၂၊ ၀၉-၅၀-၁၆၆၆၃

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

စာမူခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၃၂၀၅၈၇၀၈၀၇

မျက်နှာစုံခွင့်ပြုချက်အမှတ်

၃၂၀၅၃၈၀၉၀၇

ပထမအကြိမ်၊ ၂၀၀၇ - ခုနှစ်၊ မေလ
ဒုတိယအကြိမ်၊ ၂၀၀၇ - ခုနှစ်၊ စက်တင်ဘာလ၊

အုပ်စု - ၃၀၀၀

စီစဉ်သူ - ဦးစိုးတင့်၊ ဦးဆန်းထွန်း
မျက်နှာစုံဒီဇိုင်း - ယူနီကွန်ပျူတာ

ထုတ်ဝေသူ

ဒေါ်လေးလေးမြင့်၊ ကနဿာရီစာပေ၊
၅၃၊ ဖို့မြေလမ်း၊ မင်္ဂလာတောင်ညွန့်၊ ရန်ကုန်။

ပုံနှိပ်သူ

ဦးဇော်မြင့်ဝင်း (ကာလာဇုံပုံနှိပ်တိုက်)
အမှတ် - ၁၈၄၊ ၃၁ လမ်း၊ ပန်းဘဲတန်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်။

တန်ဖိုး - ၁၀၀၀ ကျပ်

ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေခြင်း

မာတိကာ

အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
	နိဒါန်း	
၁။	ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေခြင်း	၁
၂။	ဆရာကောင်း၏ အင်္ဂါလက္ခဏာများ	၄
၃။	မနာလိုဝန်တို့ခြင်း၊ဟူသောစကား	၃၀
၄။	ရဟန္တာ ငါးရာတို့၏ ဓါတ်တော်များ	၁၁၅
၅။	ဓါတ်တော်မကျသော ဒဗ္ဗမထေရ်မြတ်	၁၂၅
၆။	မဂ္ဂင်ရှစ်တန် လေယာဉ်ပျံတရားတော်	၁၂၇
၇။	ဝေဠုဒွါရေယျသုတ်	၁၂၈
၈။	ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုးပါး	၁၃၁
၉။	ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး	၁၃၃
၁၀။	သမ္မုဇဉတရားလေးပါး	၁၃၆
၁၁။	တရားဂုဏ်တော်ခြောက်ပါး	၁၃၇
၁၂။	သံဃာဂုဏ်တော်ကိုးပါး	၁၃၈
၁၃။	ယုံမှားခြင်း-မဆုံးဖြတ်ခြင်း-ဝိစိကိစ္ဆာ- တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး	၁၄၅
၁၄။	တစ်နည်း, ယုံမှားခြင်းဝိစိကိစ္ဆာရှစ်ပါး	၁၄၆
၁၅။	သစ္စာလေးပါးသိပုံ	၁၄၉
၁၆။	မဂ်ပန်းပွင့်၍ ဖိုလ်အသီး၊သီးပုံ	၁၄၉
၁၇။	ဝီထိစကားနဲ့ပြောလျှင်	၁၅၀
၁၈။	ကိုင်း-စာမေးပွဲစစ်ကြစို့	၁၅၀

မေတ္တာရင် (ရှေ့ပြည်သာ)

၁၉။	ပစ္စဝေက္ခဏ ငါးပီထိ	၁၅၁
၂၀။	သပ္ပုရိသ, ဆိုတာ	၁၅၂
၂၁။	သကဒါဂါမိမဂ်	၁၅၃
၂၂။	ကိုင်း-စာမေးပွဲစစ်ကြစို့	၁၅၅
၂၃။	အနာဂါမိမဂ်	၁၅၆
၂၄။	ကိုင်း-စာမေးပွဲစစ်ကြစို့	၁၅၇
၂၅။	အရဟတ္တမဂ်	၁၅၈
၂၆။	သစ္စာလေးပါးကို သိပုံ	၁၆၀
၂၇။	ကိုင်း-စာမေးပွဲစစ်ကြစို့	၁၆၀
၂၈။	ဖိုလ်, ဝင်စားပုံ	၁၆၁
၂၉။	နိဗ္ဗာန်သည် အသင်္ခတ,မည်ပုံ	၁၆၁
၃၀။	ဆရာကောင်း၏ နောက်ဆုံးအင်္ဂါရပ်	၁၆၂
၃၁။	ငှက်လေးမျိုးဆိုတာက	၁၈၆
၃၂။	ဆရာကောင်းအင်္ဂါ, ခုနှစ်ပါးအကျဉ်း	၁၈၇
၃၃။	နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ထက် ခက်သောအရာ	၁၈၈

နိဒါန်း

ကမ္ဘာတစ်ဝန်းမှ ခြောက်စား၊ မြောက်စားများ

(၁၉၈၆)ခုနှစ်ဝန်းကျင်က ဂျပန်နိုင်ငံတွင်“ဥရိသမုတိသစ္စာ” ဟု ခေါ်သည့် ဘာသာရေးအယူသီးဂိုဏ်းကြီးတစ်ဂိုဏ်း ပေါ်ထွန်းခဲ့သည်။ ထိုဂိုဏ်းကို တည်ထောင်သူမှာ မျက်စေ့ကွယ်လူနီးပါး မှုန်ဝါး နေသော ချီဇူအိုမတ်ဆုမိုတိုခေါ်ရှိကို အာဆာဟာရပင် ဖြစ်၏။ သူ့ဂိုဏ်းခွဲများသည် ဂျပန်ပြည်တစ်ဝန်းသာမက အမေရိကန်၊ ပြင်သစ်၊ ရုရှားနိုင်ငံများထိ ရှိသည်။

(၁၉၈၆)ခုနှစ်မှ (၁၉၉၆)ခုနှစ်အတွင်း ဥရိသမုတိသစ္စာ ဂိုဏ်းဝင်များ၏ ပရဒုက္ခအလုပ်များမှာ စီးပွားရေး ကလိမ်ကျခြင်း၊ မြေယာများ လိမ်လည်ခြင်း၊ ဆေးဝါးအလွဲသုံးစားပြုခြင်း၊ အဓမ္မခြိမ်းခြောက်ခြင်း၊ မူးယစ်ဆေးဝါးအလွဲသုံးစားပြုခြင်း၊ သေနတ်နှင့် ပေါက်ကွဲစေတတ်သော ပစ္စည်းများဖြင့် အကြမ်းဖက်ခြင်း၊ ဇီဝ ဓါတုလက်နက်များ အများအပြား ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ပြန်ပေးဆွဲခြင်း၊ အစုလိုက်အပြုံလိုက် လူသတ်ခြင်းတို့ပင်ဖြစ်၏။

မတ်ဆုမိုတိုမြို့တွင် လူခုနှစ်ယောက် သေဆုံးရပြီး ဥရိ ဂိုဏ်း တည်ရာ မြေပေါ်တွင် (၁၂)ဦး သေဆုံးခဲ့ရသည်။ ပျောက်ဆုံး နေသူပေါင်း လေးဆယ်ကျော်ရှိသည်။ ထိုပျောက်ဆုံးနေသူများမှာ လည်း (၉၉)ရာခိုင်နှုန်းမှာ သေဆုံးဖို့ များနေသည်။

ထိုကဲ့သို့ မကောင်းမှုမျိုးစုံကို ဦးဆောင်လုပ်နေသော ဂိုဏ်း ခေါင်းဆောင် အာဆာဟာရ၏မုတ်ဆိတ်မွေးလက်မဝက်ကို (၃၇၅) ဒေါ်လာနှင့် ဝယ်ပြီး ကိုးကွယ်ပူဇော်သူပေါင်းရာနှင့်ချီ၍ ရှိသည်။ ထို့ပြင် အာဆာဟာရ၏ ချိုးရေတစ်ပုလင်းကို ဒေါ်လာရှစ်ရာနှင့်ဝယ်ပြီး သောက်သုံးသူပေါင်းများစွာလည်း ရှိ၏။

ထိုလူမိုက်၊ လူလိမ်တစ်ယောက်ကို ထောင်ပေါင်းများစွာ သော
ဂျပန်ပြည်သူပြည်သားများသည် အဘယ့်ကြောင့် ဤမျှ
ကြည်ညိုနေရသနည်း... ဤမေးခွန်း၏ အဖြေကို သိစေချင်၍
ဤနိဒါန်းကို အပင်ပန်းခံရေးနေခြင်း ဖြစ်၏။

ဤကဲ့သို့ ဖြစ်လာရန် အဆာဟာရသည် အချိန်အကြာကြီး
ယူ၍ အကွက်ချစီမံခဲ့သည်။ သူ့ကို ဂျပန်ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အထင်
ကြီးစေရန် အိန္ဒိယနိုင်ငံ ဟိမဝန္တာတောထဲတွင် တရားရအောင်
ကျင့်မည်ဖြစ်ကြောင်း ကြေငြာ၍ တောထွက်သွားခဲ့သည်။ လူမသိ
အောင် အားထုတ်ရမည့် တရားအလုပ်ကို လူသိအောင် ကြေငြာပြီ
ဆိုကတည်းက ကျော်ကြားထင်ရှား၊ လာဘ်လာဘများလိုသော
လောဘကြောင့်သာဖြစ်ကြောင်း သတိထားသူများ သိနိုင်၏။

သူသည် နှစ်နှစ်ကျော် သုံးနှစ်ခန့်ကြာသည်အထိ အိန္ဒိယ
နိုင်ငံတစ်ခွင်တွင် အိပ်၊ စား၊ ကာမသုံးမျိုးဖြင့် အချိန်ကုန်လွန်ခဲ့၏။
သို့သော် တစ်ပြည်တစ်ရွာတွင်ရှိသော ဂျပန်ပြည်သူများကား
ဟိမဝန္တာတောထဲတွင် အရိုးကျေကျေ၊ အရည်ခမ်းခမ်း တရား
အားထုတ်နေသည်ဟု ထင်ကြ၏။

ဂျပန်နိုင်ငံသို့ ပြန်ခါနီးသောအခါ မဟာယာနဂျပန်ဗုဒ္ဓ
ဘာသာဝင်တို့ အလွန်ကြည်ညိုလေးစားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးနှင့် ဓါတ်ပုံ
အတူတူရိုက်ပြီး ထိုဓါတ်ပုံကို သူရေးသော စာအုပ်များတွင် အသုံးပြု
ခွင့်ရဖို့ပါ တောင်းဆိုခဲ့၏။ ထိုသို့ပြုလုပ်ခြင်းသည် ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကပင် သူ့ကို
ဂျပန်သို့ သာသနာပြုရန် စေလွှတ်သည်ဟု ဂျပန်ပြည်သူများ
ထင်ယောင်ထင်မှား ဖြစ်စေရန်ပင်။

ထို့ပြင်သူသည် ထိုင်ရာမှ ကြမ်းပြင်အထက်သို့ သုံးလက်မ
ခန့် ကြွေခန့်တက်စေရန် ပေါင်ကြွက်သားများကို လေ့ကျင့်ပေးထား
၏။ ဂျပန်ပြည်ပြန်ရောက်သောအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တွဲရိုက်ထားသော

ခါတ်ပုံကို အသုံးပြုခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ တပည့်အရင်းကြီး ဖြစ်ကြောင်း ဝါဒဖြန့်၏။

ထို့ပြင် လေ့ကျင့်ထားသော တင်ပါးကြွက်သား၊ ပေါင်ကြွက် သားများ၏ အစွမ်းဖြင့် ကြမ်းပြင်မှအထက်သို့ သုံးလက်မခန့်ထိ ကြွတက်ပုံကို ခါတ်ပုံပညာဖြင့် ချဲ့ထွင်ပြီး စာန်အဘိညာဉ်ရသူ ဖြစ်ကြောင်း မဂ္ဂဇင်းတွင်အတိအလင်းကြေငြာပြီး အင်ပါယာ စုဆောင်း၏။ သူ၏ဥမြ်ဂိုဏ်းပင်မကြီးအတွင်းတွင် သူ့ကိုကိုးကွယ် သူပေါင်းထောင့်ငါးရာကျော်ရှိ၏။

‘ချမ်းသာကြွယ်ဝသော ဂိုဏ်းဝင်များကို မဝရေစာကျွေးပြီး ကိုယ်ခံအားနည်းအောင် လုပ်လိုက်၏။ တစ်ဖန် တစ်ရက်တွင် သုံးနာရီသာ အိပ်စေပြီး စိတ်အားနည်းအောင် လုပ်ပြန်၏။ ကိုယ်အား၊ စိတ်အား၊ နည်းသွားသူများထံမှ ခြံမြေ၊ ဥစ္စာပစ္စည်းအားလုံးကို ဥမြ်ဂိုဏ်း အား လှူကြောင်း အတင်းအဓမ္မလက်မှတ်ထိုးစေသည်။

ထိုနည်းဖြင့် ဥမြ်ဂိုဏ်းသည် ဂျပန်နိုင်ငံတွင် အချမ်းသာဆုံး အဖွဲ့အစည်းကြီးတစ်ခုဖြစ်လာခဲ့၏။ ဂိုဏ်းမှ ဇွတ်ထွက်ချင်သူများကို ရက်စက်စွာ သတ်ဖြတ်ပြီး အလောင်းကောင်ကို အစဖျောက်ပစ် ဘတ်၏။ ဘာသာအသီးသီးမှ ကိုးကွယ်သူအစားစားတို့သည် ကိုး ကွယ်စရာ ဆရာရှာသောအခါများသောအားဖြင့် -

ထင်ပေါ်ကျော်ကြား လူသိများခြင်း၊

တိုက်တာအဆောက်အဦးများခြင်း၊

ကိုးကွယ်သူများပြားခြင်း၊

နိုင်ငံခြားထွက် သာသနာပြုနိုင်ခြင်း၊

စသော အချက်များနှင့်တိုင်းတာပြီး ရှာတတ်ကြသည်။ အလွန်မှ မှားယွင်းသော ရွေးချယ်မှုပင် ဖြစ်၏။ ဖေါ်ပြပါ အချက် အားလုံးသည် ငွေနှင့်လုပ်ယူလျှင် ရနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏။ ကိုးကွယ်

သူပေါများတိုင်း အထင်ကြီးစရာမဟုတ်ကြောင်းကို ဗုဒ္ဓနှင့် ခေတ်ပြိုင်ဂိုဏ်းဆရာကြီးတစ်ဦးဖြစ်သော သိဉ္ဇည်းဆရာကြီးက သူ့ကို စွန့်ခွာပြီး ဗုဒ္ဓထံ သွားရန် ပြင်ဆင်နေသော အရှင်သာရိပုတ္တရာ အလောင်းဥပတိဿအား ယခုလိုပြောကြားဖူး၏။

“ဥပတိဿလောကမှာ အသိဉာဏ်ပညာရှိသူနဲ့ မရှိသူမှာ မရှိသူက ပိုများတယ်။ အသိဉာဏ်ပညာရှိသူတွေက ဗုဒ္ဓထံသွားလိမ့် မယ်၊ အသိဉာဏ်ပညာမရှိသူတွေက ငါ့ဆီကို လာကြလိမ့်မယ်၊ အသိဉာဏ်ပညာမရှိတဲ့သူကများတဲ့အတွက် ငါ့ဆီမှာ တပည့်နည်းမှာ ပူစရာမရှိပါဘူး”

ဤစကားကို ထောက်၍ တပည့်၊ ဒကာ၊ ဒကာမပေါများတိုင်းလည်း ဆရာကောင်း မဟုတ်နိုင်၊ အနှစ်မရှိသူ အများစုသည် အနှစ်မဲ့သူဆရာထံ မျတ်စေ့နောက်လောက်အောင် ဆည်းကပ်တတ်သည်မှာ မေ့တာတစ်ခုပင် ဖြစ်၏။

နိုင်ငံခြားထွက်သူတိုင်းကို တပည့်ဒကာများ အထင်ကြီးတတ်သည်ကို သိထားသော အဆာဟာရသည် (၁၉၉၂)ခုနှစ် မတ်လအတွင်းက ရုရှားနိုင်ငံသို့ အရောက်သွားခဲ့၏။ မက်လုံးပေးအကြောင်းကြားထားချက်များကြောင့် ဒုတိယသမ္မတ အလက်ဆန် ဒါရုတ်စကျိုင်းက ကြိုဆိုနှုတ်ဆက်ခဲ့သည်။ ထိုအချိန်က သမ္မတကြီးဘောရစ်ယဲ့ဆင်သည် အလုပ်ကိစ္စများနေသဖြင့် တွေ့ဆုံနှုတ်ဆက်ခြင်း မပြုနိုင်ခဲ့ပေ။

ပုထုဇဉ်များသည် လောဘအလိုကိုဖြည့်ရင်း အသက်သာသေဆုံးသွားကြသည်။ လောဘအလိုပြည့်သွားသူဟူ၍ တစ်ယောက်မှ မရှိပေ။ ယခုလည်း ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်အဖြစ် ကျော်ကြားရသည်ကို အားမရသော အဆာဟာရသည် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ပါဖြစ်ချင်လာသဖြင့် ပါတီတစ်ခုထောင်ကာ နိုင်ငံရေးလုပ်ပြန်၏။

(၁၉၉၀)ခုနှစ်တွင် ရွေးကောက်ပွဲဝင်ရာ ဒေါ်လာသိန်းနှင့် ချီကာ ကုန်သွားပြီး ဘာမှ ဖြစ်မလာခဲ့ပေ။ တရားနည်းလမ်းဖြင့် နိုင်ငံအာဏာကို မရသောအခါ မတရားသောနည်းလမ်းဖြင့် အာဏာသိမ်းရန် ကြံစည်ခဲ့ပြန်၏။ နိုင်ငံရေးလုပ်ရန် လိုအပ်သော ငွေများကို ဘာသာရေးမှ ရယူနိုင်ရန် အခြောက်တရား၊ အမြောက် တရားတို့ကို သုံးလာခဲ့၏။

“(၂၀၀၃)ခုနှစ်အတွင်း အနုမြူစစ်ပွဲကြီးဖြစ်ပွားပြီး လူသား အားလုံး သေဆုံးကြမည်။ ထိုသို့မဖြစ်စေရန် ဥရိဂိုဏ်းက ကာကွယ် နိုင်သည်။ ဥရိဂိုဏ်းဝင်အားလုံးကို ထိုဘေးမှလွတ်အောင် ကယ်တင် မည်”ဟု ခြောက်လုံး၊ မြောက်လုံးများဖြင့် စည်းရုံးဟောပြော ရာ အသိဉာဏ်နည်းပါးသော အဖွဲ့ဝင်ပေါင်းများစွာကို ရရှိခဲ့သည်။

ရှိုကိုအဆာဟာရသည် ဂျပန်ဝန်ကြီးနှင့် အစိုးရတစ်ဖွဲ့လုံး ကို အဆိပ်ငွေ့လွှတ်၍ သတ်ရန် ကြိုးစားခဲ့ရာ အကောင်အထည် မပေါ်ခဲ့ပေ။ နောက်ဆုံးတွင် မြေအောက်ရထားလိုင်းအတွင်း ခရီး သွား အပြစ်မဲ့ပြည်သူများကို ဆာရင်အဆိပ်ခါတ်ငွေ့လွှတ်ပြီး သတ် ဖြတ်သော အခါတွင်မှ အစိုးရက ဖမ်းဆီးအပြစ်ပေးနိုင်တော့သည်။ (၁၉၉၆)ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလထဲတွင် ရှိုကိုအဆာဟာရအား လူသတ် မှုပေါင်း (၂၃)မှုအပါအဝင် စွဲချက်ပေါင်း (၁၀)ခုဖြင့် တရားစွဲလိုက် ပြီ ဖြစ်သည်။

(မှတ်ချက်) ထို့အကြောင်းအရာ အပြည့်အစုံကို မောင်မိုးစည် ဘာသာပြန်ရေးသားသော အယူသီးဂိုဏ်းများ၏ နောက်ဆုံးနေ့များ စာအုပ်တွင် ဖတ်ရှုနိုင်သည်။

အဆာဟာရနည်းအတိုင်း-အခြောက်၊ အမြောက်တို့ဖြင့် ဘာသာရေးကို ခုတုံးလုပ်ကာ လိမ်ညာစားခဲ့သူတစ်ဦး (၂၀၀၀) ပြည့်နှစ်က ယူဂန္ဓာနိုင်ငံတွင် ပေါ်ခဲ့ဘူးသည်။ သူ့အမည်ကို

ဂျိုးဇက်ကီဗွီတာဟု ခေါ်၏။ သူသည် (၁၉၈၀)ခုနှစ်ခန့်အတွင်းက (၂၀၀၀)ပြည့်နှစ်တွင် ကမ္ဘာကြီးပျက်စီးမည် ဖြစ်ကြောင်း ဘုရားသခင်က အသိပေးကြောင်း ဟောပြော၏။

ကြည်ညိုမှုသာရှိပြီး ဝေဘန်ဆန်းစစ်မှုမရှိသော သူ့ဂိုဏ်းဝင်များသည် “ကမ္ဘာပျက်မည့်အတူတူ လျှံခဲ့တာ ကိုယ့်အတွက် ကျန်သည်”ဟု ယူဆပြီး အပိုသိမ်းထားသည့် ဥစ္စာခြံမြေများကို သူ့အားပုံလှူကြသည်။ သူကလည်း သည်ယုန်မြင်၍သည်ခြံထွင်ကာ ထိုတရားကို ဟောခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

သက္ကရာဇ် (၂၀၀၀)ထဲ ဝင်လာသည်အထိ ကမ္ဘာမပျက်သောအခါ ဂိုဏ်းဝင်များက သူတို့ဥစ္စာများကို ဂျိုးဇက်ကီဗွီတာထံမှ ပြန်လည်တောင်းယူကြသောအခါ ပြဿနာအကြီးအကျယ် တက်တော့၏။ ဂျိုးဇက်ကီဗွီတာက ထိုပြဿနာကို မည်ကဲ့သို့ ဖြေရှင်းခဲ့ပါသနည်း။

ဥစ္စာပစ္စည်းပြန်တောင်းသူအားလုံးကို ဘုရားရှိခိုးကျောင်းကြီးထဲ အလုံပိတ်ကာ မီးရှို့သတ်ပစ်ခဲ့သည်။ သဒ္ဓါသာရှိပြီး ပညာမရှိသူ အပြစ်မဲ့ဂိုဏ်းဝင်ကိုးရာကျော်တို့ အသက်သေဆုံးခဲ့ရသည်။

(မှတ်ချက်) ထိုအကြောင်းအရာ အပြည့်အစုံကို စာရေးသူ ရေးသော “ယုံမှတ်လို့ ပုံအပ်မိသူများအကြောင်းအတွဲ (၂)” တွင် ဖတ်ရှုနိုင်သည်။

မြန်မာပြည်တွင်လည်း ဝိပဿနာတရား ဗန်းပြကာ လိမ်စားသော ဆရာမိုက်တစ်ဦး ပေါ်ခဲ့ဘူး၏။

နှစ်ပေါင်းလေးဆယ်ကျော်ခန့် ကြာမြင့်ခဲ့ပြီ ဖြစ်သည်။ ထိုဆရာဆိုသူသည် ဝိပဿနာ တရားများကို ကျမ်းဂန်လွတ်ထင်ရာ ဟောပြောပြသလေ့ရှိ၏။

သို့သော် အမှန်ထက် အမှားသာများ၏။ သူသည် တရားပြသောအခါ အမျိုးသမီးများကိုသာ ဦးစားပေးပြီး ပြသ၏။

သေချာစစ်ဆေးကြည့်သောအခါ ထိုဆရာသည် စာလည်း
တစ်လုံးမှ မတတ်သည်ကို တွေ့ကြရ၏။ ထို့ပြင် မည်သည့်ဆရာတော်
ထံတွင်မှ ပဋိပတ်တရားကိုလည်း ကျင့်သုံးထားခြင်း မရှိ ကြောင်း
တွေ့ကြရ၏။ သူတစ်ပါးရေးသော ဝိပဿနာနှင့် ပတ်သက် ရာ
စာအုပ်အနည်းငယ်ကိုဖတ်ပြီး ဆရာကြီး လုပ်နေသူ ဖြစ်ကြောင်း
ပေါ်ပေါက်လာ၏။

ထို့ကြောင့် ဤဖြစ်ရပ်ကိုကြည့်၍ အရေးကောင်း၊ အဟော
ကောင်းတိုင်းလည်း လူကောင်း တစ်ယောက် မဟုတ်ကြောင်းကို
သတိပြုသင့်၏။

“ကြည်ညိုရာမှာ၊ အများသံဃာ၊
ကိုးကွယ်ရာမှာ၊ ရွေးချယ်ပါ။”

ဟူသော ဦးလှသိန်း၏ ကဗျာလေးအတိုင်း ရဟန်းသံဃာ
မှန်သမျှကို ကြည်ညိုပါ။ တတ်နိုင်သမျှ လှူဒါန်းပါ။ ရဟန်းအကျင့်
မကျင့်လျှင်၊ မကျင့်သူ မကောင်းကျိုးခံစားရလိမ့်မည်။ ကြည်ညို
သော လှူဒါန်းသော မိမိမှာကား ကောင်းကျိုးသာရ၏။ သို့သော်
ဆရာမှတ်မှတ် ကိုးကွယ်တော့မည်ဆိုလျှင်ကား ရွေးချယ် ရပေတော့
မည်။

သူတော်ကောင်းဆရာဟုတ်၊မဟုတ်ဆန်းစစ်နည်းကို ဗုဒ္ဓက
ကောသလမင်းကြီးအား ဟောဘူး၏။ တစ်ခါတွင် ကောသလ
မင်းကြီးသည် ဘုရားကျောင်းတော်ရှေ့မှ ဖြတ်သွားသော သင်္ကန်း
ဝတ်တစ်စုကို ရဟန္တာ သူတော်ကောင်းများဖြစ်ကြောင်း ဘုရားရှင်
အား လျှောက်ထား၏။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က လူတစ်ယောက်
သူတော်ကောင်းဟုတ်၊ မဟုတ် သိနိုင်ရန် . . .

(၁) အကြာကြီး ပေါင်းကြည့်ရသည်။

(၂) ဝေဖန်ဆန်းစစ်ရသည်။

(၃) ဝေဖန်ဆန်းစစ်နိုင်သော ပညာရှိရသည်။

ဤသုံးချက်အတိုင်း လေ့လာမှ သိနိုင်ကြောင်း ဟောကြား
တော်မူ၏။ ထိုအခါကျမှ ကောသလမင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား၏
ဉာဏ်တော်ကို တအံ့တဩဖြစ်ခါ “မြတ်စွာဘုရား၏ စကားမှာ အလွန်
မှန်ကန်လှကြောင်း၊ ထိုဖြတ်သွားသူများမှာ သူလွတ်ထား သော
သူလျှို့များသာဖြစ်ကြောင်း” ပြန်လည်လျှောက်ထားလေ၏။

ထိုကဲ့သို့ ဝေဖန်ဆန်းစစ်မှုမရှိဘဲ ဆရာယုတ်ကို ဆရာ
ကောင်းထင်ပြီး ကိုးကွယ်မှားမှုကြောင့် ပစ္စည်းသာမက အသက်ပါ
ဆုံးသွားရသော ဖြစ်ရပ်တစ်ခုကို တင်ပြပါဦးမည်။ ၂၀၀၇ခုနှစ်-
ငါးလပိုင်းအတွင်းကပင်ဖြစ်၏။ အညာဒေသ၏ နယ်မြို့လေးသို့
ဝိဇ္ဇာလိုလို၊ သိုက်လိုလို၊ ဆေးလိုလို၊ ယောင်တောင်တောင်
ရဟန်းတစ်ပါး ရောက်လာသည်။

ပထမတော့ အိမ်တစ်အိမ်တွင် ခေတ္တသဘောမျိုးတည်း
ခိုနေခြင်းဖြစ်သည်။

ထိုအချိန် မှာပင် သူက မြို့၏ အထင်ကရ စေတီဝိုင်း
ထဲတွင် သုမေခါရှင်ရသေ့ ဗျာဒိတ်ခံပုံ ထုလုပ်မည်ဟု သတင်းလွင့်
လိုက်၏။

“ဘုရားတည်လျှင် သာသနာပြုသည်” ဟု အယူရှိကြသော
မြို့သူမြို့သားများသည် ငွေကြေးသာမက၊ နားကနားကပ်ကိုပင် ချွတ်
လှူကြ၏။ အမှန်ကား ဘုရားတည်ခြင်းကို သာသနာပြုခြင်းဟု
မခေါ်ဆိုနိုင်၊ ဒါနပြုခြင်းဟုသာ ခေါ်ဆိုနိုင်၏။ သာသနာပြုလိုလျှင်၊
သာသနာပြုသူကို လှူလိုလျှင် သာသနာ၏အဓိပ္ပါယ်ကို ဦးစွာ
သိအောင်လုပ်ရ၏။

သာသနာ၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ “အဆုံးအမ” ဟူ၍ ဖြစ်၏။ မည်သူ
၏ အဆုံးအမနည်းဟု မေးခဲ့လျှင် ဗုဒ္ဓ၏ အဆုံးအမဟု ဖြေရမည်။
ဗုဒ္ဓ၏ ဟောပြောဆုံးမချက်သည် “ဝိနည်း၊ သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာ” ဟု
သုံးပါးရှိ၏။

ထိုသုံးပါးတွင် ဝိနည်းပိဋကတ်ကို အနှစ်ချုပ်လျှင် သီလ
သာသနာကို ရ၏။ သုတ္တန်ပိဋကတ်ကို အနှစ်ချုပ်လျှင် သမာဓိ
သာသနာကိုရ၏။ အဘိဓမ္မာပိဋကတ်ကို အနှစ်ချုပ်လျှင် ပညာ
သာသနာကို ရ၏။ သီလသာသနာသည် ကိုယ်နှင့်နှုတ်မှာ လွန်ကျူး
မည့် “ဝီတိက္ကမ” ကိလေသာကို ပယ်သတ်ခြင်းပြု၏။

သမာဓိသာသနာသည် စိတ်ထဲမှာထကြွသောင်းကျန်းလာ
မည့် “ပရိယုဋ္ဌာန” ကိလေသာကို ပယ်သတ်၏။ ပညာသာသနာသည်
အကြောင်းတိုက်ဆိုင်မှ ဖြစ်ပေါ်လာမည့် စိတ်အစဉ်တွင် ကိန်း
အောင်းနေသော “အနုသယ” ကိလေသာကို ပယ်သတ်၏။ ထို့ကြောင့်
ထိုသီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာသိက္ခာ သုံးပါးကို လူတွေ့ရင်ထဲရောက်
အောင် စာသင်တိုက်များ ဖွင့်လှစ်၍ စာပေများ ပို့ချသင်ကြားပေး
ခြင်း။ ရိပ်သာများ ဖွင့်လှစ်၍ တရားဟောကြားပြသပေးခြင်း၊
တရားစခန်းများ ဖွင့်လှစ်ခြင်း၊ တရားပွဲများကျင်းပခြင်းသည်
သာသနာပြုခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ယခုမူ ထိုကဲ့သို့ မသိကြဘဲ “ဘုရားတည်
မှသာ သာသနာပြုတာ”ဟု သိထားသော မြို့လူထုသည် ဘုရားတည်
သော ဘုန်းကြီးကိုသာ အဓိကထားပြီး လှူကြတော့၏။ စာသင်တိုက်
များ တရားတိုက်များကိုကား “ဝတ်ကျေတန်းကျေလောက်သာ” လှူ
ကြတော့သည်။

တစ်ရက်တွင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သူ့အား အလွန်ကြည်ညိုနေ
သော မိသားစုတစ်စုအား ဘုရားတည်ရန် ငွေများ ခေတ္တ သိမ်းထား
ပေးပါဟု ဆိုကာ (သိန်းရှစ်ဆယ်) လာအပ်၏။

လာအပ်သော ငွေဖြစ်၍ ဒကာမိသားစုသည် သေချာ
မစစ်ဆေးဘဲ တစ်ထောင်ထုတ်ရှစ်ဆယ်ပြည့်၊ မပြည့်သာ ရေတွက်
ပြီး လက်ခံကာ သိမ်းဆည်းပေးလိုက်သည်။ နောက်တစ်ညမှာပင်
ထိုဘုန်းကြီးက ယင်းမိသားစုအား အစိုးရက လှူသော ကားထုတ်ယူ

ရန် (သိန်း ခုနှစ်ဆယ်) ခဏပေးထားဖို့ လာပြော၏။ သူ့အပ်ထားသော ဘုရားတည်ဖို့ (သိန်းရှစ်ဆယ်)ကို ဆွဲသုံးမထားလိုသောကြောင့် ယခုလို ခေတ္တလာချေးခြင်းဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြ၏။

ဒကာမိသားစုလည်း သူတို့လက်ထဲတွင် (သိန်းရှစ်ဆယ်) အပ်ထားပြီးဖြစ်၍ ပူရန်မရှိဟုဆိုကာ နေသောအိမ်နှင့်ခြံကိုပင် ရောင်းပေးလိုက်သည်။ (သိန်းခုနှစ်ဆယ်)နဲ့ ထုတ်ရတဲ့ကားကို ပြန်ရောင်းလိုက်ရင် (သိန်းသုံးရာကျော်) ရမှာ-အဲဒီကျမှ (သိန်းတစ်ရာ) ပြန်ပေးမယ်ဟူသော လောဘတက်ဖွယ်စကားကြောင့်လည်း ယခုလို အလွယ်တကူ ထုတ်ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်လူလိမ်သည် (သိန်းခုနှစ်ဆယ်) အထုတ်လိုက်ရသော နေ့မှာပင် ဘုရားအတွက် လိုအပ်သော ပစ္စည်းဝယ်ရန်ဟု အကြောင်းပြပြီး ရန်ကုန်သို့ ထွက်သွားရာ-တစ်ခါတည်း ပေါ်မလာတော့ပေ။ ထိုဖြစ်ရပ်ကြောင့် အိမ်ရှင်အမျိုးသမီးမှာ တစ်ပါတ်အတွင်း စိတ်ဆင်းရဲပြီး သေဆုံးခဲ့ရရှာသည်။ လူလိမ်ပေးထားသော ငွေထုတ်များကို စစ်ကြည့်သောအခါ တစ်ထောင်တန်နှစ်ရွက်ကို အပေါ်ကညှပ်ပြီး အလယ်တွင် စက္ကူများ ထည့်ထားခြင်းပါတည်း။

ဘိုးတော်လိမ်တို၏ လျှို့ဝှက်ချက်

ဝိဇ္ဇာအမည်ခံဘိုးတော်၊ ဘတော်၊ မယ်တော်၊ ရသေ့တို့၏ လူ့အထင်ကြီးအောင်၊ ယုံကြည်အောင်လုပ်သော လျှို့ဝှက်ချက်ရှိ၏။

သာမန်ထက်ထူးခြားအောင်၊ အထင်ကြီးအောင်လုပ်ပြုပြီဆိုလျှင် လိမ်စားဖို့ရာ- ရာခိုင်နှုန်းပြည့် သေချာနေလေပြီ။ သူတော်ကောင်းအစစ်မှန်သမျှ မိမိ၏ အကျင့်နှင့် မိမိရရှိသော တန်ခိုးကို လူသိမခံပေ။

သူတော်ကောင်းအတုသည် လာဘ်လာဘ၊ အခြံအရံ၊ အကျော်အစောကို အလွန်တပ်မက်သလောက်၊ သူတော်ကောင်း အစစ်သည် လာဘ်လာဘ၊ အခြံအရံအကျော်အစောကိုအင်မတန် စက်ဆုပ်ရွံရှာကြသည်။ ဤအချက်သည်လည်း ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေရန် အလွယ်ကူဆုံးမှတ်ကျောက်တစ်ခုပင်ဖြစ်၏။

တစ်ခါက ဝိဇ္ဇာအမည်ခံ ဘိုးတော်တစ်ဦးကို လင်မယား နှစ်ယောက်က အိမ်ပေါ်တင်ပြီး ကိုးကွယ်ထားကြသည်။ ဝိဇ္ဇာမရင်- တစ်လုံး တစ်ခဲကြီး ရမှာဟူသော မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် လိုလေသေးမရှိ ကျွေးမွေး ထောက်ပံ့ထားကြသည်။ လ အတန်ကြာသောအခါ ဘိုးတော်သည် ယောက်ျားမသိအောင် အမျိုးသမီးငယ်ကို ဖျားယောင်း သွေးဆောင်ပြီး ခိုးပြေးသွားလေသည်။

ဤကား-ဝိဇ္ဇာအများစု၏ မစပုံပင်တည်း။
လောကတွင် ဘုရားရှင်လောက် တန်ခိုးကြီး
သောသူမရှိ၊ လောကတွင် ဘုရားရှင်လောက်
လောကသားများ အပေါ်တွင် မေတ္တာ၊
ဂရုဏာထားသူ မရှိ၊ ထိုဘုရားရှင်သည်ပင်လျှင်၊
မင်းက ချမ်းသာစေ၊ မင်းဆင်းရဲစေဟု လုပ်၍ မရလျှင်၊
အဘယ်မည်သောဝိဇ္ဇာဘိုးတော်တို့ကလူသားတို့အား
ချမ်းသာအောင်၊ဆင်းရဲအောင်ပြုလုပ်ပေးနိုင်ပါမည်နည်း။

ဥဒါန်းပါဠိတော်လာ - ဗာဟိယဒါရစိရိယသည် ဘုရားရှင် ၏ တရားကိုနာယူအပြီးချက်ခြင်းရဟန္တာဖြစ်ခဲ့၏။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌ ကထာ၌လာရုံသော မဟာကပ္ပိန မင်းကြီးနှင့် အမတ်ပေါင်း တစ်ထောင်တို့ သည် ဘုရားရှင်၏ တရားကိုနာယူပြီး အားလုံး သောတာပန်တည်ကြ၏။

ရဟန္တာဖြစ်သွားသော ဗာဟိယဒါရုစိရိယက ရဟန်းဝတ် ပေးရန် တောင်းပန်သောအခါ ပရိက္ခရာ အရှာထွက်ခိုင်းလိုက်သည်။ ပရိက္ခရာ အလှူရှင် မပေါ်ဘဲ ထိုနေ့မှာပင် နွားဝေ၍ ဗာဟိယ ဒါရုစိရိယသည် လူ့ဘဝနှင့်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံခဲ့ရသည်။

သောတာပန်တည်သွားသော မဟာကပ္ပိနမင်းကြီးနှင့် အမတ်ပေါင်းတစ်ထောင်တို့က ရဟန်းဝတ်ပေးရန် တောင်းပန် သောအခါ ဘုရားရှင်က ဧဟိဘိက္ခု ခေါ်လိုက်ရာ ချက်ခြင်း သင်္ကန်း ရုံပြီးသား သပိတ်ပိုက်ပြီးသား ဖြစ်သွားသည်။ ဘုရားရှင်ကို မျက်နှာ လိုက်သည်ဟု မထင်လိုက်ပါနှင့်။

ဗာဟိယဒါရုစိရိယကို ဧဟိဘိက္ခုမခေါ်သည်မှာ သင်္ကန်း ပရိက္ခရာ မလှူဘူးခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်ပြီး မဟာကပ္ပိနမင်းကြီးနှင့် အမတ်ပေါင်းတစ်ထောင်တို့ကို ဧဟိဘိက္ခုခေါ်သည်မှာ သင်္ကန်း ပရိက္ခရာလှူခဲ့ဘူးသောကြောင့်ဖြစ်သည်။

ဤသာဓကအရ စီးပွားဥစ္စာမဆိုထားနှင့် သင်္ကန်းပရိက္ခရာ ပင် သော်မှ ကိုယ်ကိုယ်တိုင် လှူထားဘူးမှရသည်။ သူတစ်ပါးက ပေး၍မရနိုင်ဟူသော အတွေးအခေါ်ကို ဦးနှောက်ထဲသို့ ရိုက်သွင်း သလိုဝင်သွားစေချင်သည်။

စာရှုသူများကို အထူးသိစေချင်သည်မှာ... ဤမှနောက်တွင် ဖော်ပြလတံ့သော ရေးသားချက်အားလုံးသည် သညာသိနှင့် ပညာသိ (သုဒ္ဓဝိပဿနာကျင့်စဉ်) စာအုပ်ထဲမှ အခန်းတစ်ခန်း ဖြစ်သည်။ လူတိုင်း ဖတ်မိနိုင်စေရန်အတွက် သီးသန့်တစ်အုပ်အဖြစ် ထုတ်နုတ် စီစဉ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ထို့ကြောင့် “သညာသိနှင့် ပညာသိ” စာအုပ်ကြီးထဲတွင် ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေခြင်း အခန်းပါဝင်တော့မည်မဟုတ်ပေ။ စာရေးသူမှာ နယ်လှည့်တရားဟောခြင်း၊ တရားစခန်းဖွင့်ခြင်း

စာရေးခြင်း၊ စာကြည့်ခြင်း၊ တရားနာခြင်း စသည်ဖြင့် အချိန်အား
အလွန်နည်းပါးသောကြောင့် သီးသန့်စာအုပ်သဏ္ဌာန် ပြင်ဆင်
ရေးသားချိန်မရပါ။

ထို့ကြောင့် တခြားအခန်းများကို ညွှန်ပြသော ရေးသား
ချက်များကို တွေ့ခဲ့လျှင် စာအုပ်ကြီးထဲက ထုတ်ရိုက်ထားတာမို့
ညွှန်းတာဘဲဟု သဘောပေါက်လက်ခံ ခွင့်လွှတ်စေချင်ပါသည်။
တဖန် သညာသိနှင့် ပညာသိစာအုပ်ကြီး ထွက်လာသော အခါ
တွင်လည်း ဆရာကောင်းကိုရှာဖွေခြင်း အခန်းကို ညွှန်းခဲ့လျှင်
ဤစာအုပ်ထဲတွင် ပြန်ဖတ်ရန် ရှိပါတော့သည်။

ပေးရသောအချိန်နှင့်တန်သည်. . . .

အသိဉာဏ်ဗဟုသုတများ ရရှိကြပါစေ. . . .။

ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေနိုင်ကြပါစေ. . . .။

မေတ္တာရှင်
(ရွှေပြည်သာ)

ဆရာမှားကအပါယ်ကျ

နပူးစွန်းနှင့်၊
ဒူးပွန်းခံကာ၊
ကိုးကွယ်ပါလည်း၊
ဆရာလွဲကာ၊
ငရဲအပါယ်၊
အမြစ်တွယ်၊
ဝင့်နွယ်ရှည်လျားရာ။

လယ်တီဆရာတော်

ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေခြင်း

“ကုန်ရှုံးတော့တစ်ခေါက်”

“လင်ကုန်ရှုံးတော့ တစ်သက်လုံးမှောက်”

“ဆရာကုန်ရှုံးတော့ တစ်သံသရာလုံးမှောက်. . .”

ဟူသော စကားအတိုင်း ဘာသာရေး၌ ဆရာရွေးမှားလျှင် ပစ္စက္ခ၊ သံသရာနှစ်ဖြာလုံး ဒုက္ခရောက်တတ်၏။ တစ်ဖန် ဆရာရွေးမှန် လျှင်လည်း မိမိကောင်းကျိုးအားလုံး ပြီးစီးတတ်ကြောင်း ဗုဒ္ဓက အရှင်အာနန္ဒာအား မိန့်ကြားဖူး၏။ ဤနေရာ၌ ဆရာကောင်းနှင့် မိတ်ဆွေကောင်းကို အတူထားပြီး ဟောကြားတော်မူခြင်းဖြစ်၏။

ဆရာကောင်းကို မမှီဝဲရမှုကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ရန် နှစ်သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာတစ်သိန်း ပါရမီဖြည့်ခဲ့ပါလျက် မုဆိုးကြီး ဖြစ်နေရသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်အကြောင်းကို မောရသုတ် ပရိတ်ဇာတ်ကြောင်း၌ တွေ့ရ၏။ ထိုအချိန်က ဘုရားလောင်းသည် ဟိမဝန္တာ တောတွင်း၌ ရွှေဥဒေါင်းမင်းကြီး ဖြစ်နေ၏။

ဗာရာဏသီမင်းသည် ရွှေဥဒေါင်းမင်းကို မြင်ချင်သောကြောင့် မုဆိုးကြီးတစ်ယောက်အား လစာရိက္ခာ အပြည့်အစုံပေး၍ ဖမ်းဆီးရန်လွှတ်လိုက်၏။ ဥဒေါင်းမင်းသည် မောရသုတ်ပရိတ်ကို နံနက်တစ်ကြိမ်၊ ညတစ်ကြိမ် အမြဲရွတ်နေသောကြောင့် မုဆိုးကြီးသည် မည်သို့မျှဖမ်း၍ မမိခဲ့ချေ။

နှစ်အတန်ကြာသောအခါ ဥဒေါင်းမင်းကို ဖမ်းခိုင်းသော ဘုရင်နှင့်၊ ဖမ်းသောမုဆိုးကြီးတို့သာ သေဆုံးသွား၏။ ဥဒေါင်းမင်း

ကိုကား ဖမ်းမိခြင်းမရှိချေ။ ထို့ကြောင့် ယင်းဘုရင်သည် နတ်ရွာစံ ခါနီးသောအခါ 'ဥဒေါင်းမင်းအား ဘုရင်အဆက်ဆက်တက်တိုင်း ဒုက္ခရောက်စေမည့် စာတစ်ကြောင်း'ကို ရေးသွားခဲ့၏။

ထိုစာကား 'ရွှေဥဒေါင်းမင်း၏ အသားကိုစားရသူသည် မအို၊ မနာ၊ မသေ အမြဲနေရမည်'ဟူ၏။ ထိုလုပ်ကြံစာကြောင့် နောက်မင်းအဆက်ဆက်တို့သည် မုဆိုးတို့၏ အကူအညီဖြင့် ရွှေဥဒေါင်းမင်းကို မရမကဖမ်းဆီးကြ၏။ မောရသုတ်ပရိတ်တန်ခိုးကြောင့် ဖမ်း၍မမိကြချေ။

တစ်ဆက်သော မင်းလက်ထက်တွင် ဥဒေါင်းမင်းကို ဖမ်းရန် တာဝန်ချခံရသော မုဆိုးကြီးကား အသိဉာဏ်ပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။ နှစ်အတန်ကြာသည်အထိ ဖမ်း၍ မမိသောအခါ ဥဒေါင်းမင်းတွင် မည်သည့်စွမ်းပကား ရှိနေသနည်းဟု တစေ့တစောင်း ချောင်းမြောင်း လေ့လာသောအခါ မောရသုတ်ပရိတ်ရွတ်သည်ကို တွေ့သွား၏။

ဤပရိတ်ကို မရွတ်မှသာ ဖမ်းမိနိုင်မည်ကို သိသွားသော မုဆိုး ကြီးသည် လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးထားသော ဥဒေါင်းမတင်ကောင်ကို ဥဒေါင်းမင်းကြီး ပရိတ်ရွတ်မည့်အချိန်ကို မှန်းပြီး လွှတ်လွှတ်ပေး၏။ ဥဒေါင်းမအရှိန်ကြောင့် ဥဒေါင်းမင်းကြီးသည် မောရသုတ်ပရိတ်ကို မရွတ်မိတော့ချေ။ ထို့ကြောင့်တစ်ရက်တွင် မုဆိုးထောင်ထားသော သုတ်ကိုင်းတွင် ခြေထောက်တစ်ချောင်း စွပ်မိသွားပြီး လေထဲ၌ စောက်ထိုးဖြစ်လျက် နေရှာ၏။

လေထဲတွင် ဦးစောက်ပြောင်းပြန်ဖြစ်ကာ ဒုက္ခရောက်လျက်ရှိသော ဥဒေါင်းမင်းကြီးကိုကြည့်ကာ သနားစိတ် ဝင်သွားသော မုဆိုးကြီးက သတ်ဖြတ်ခြင်းမပြုတော့ဘဲ ကျော့ကွင်းမှဖြုတ်ကာ လွှတ်ပေးလိုက်၏။ မုဆိုးဖြစ်လျက် သနားတတ်ခြင်းသည် သူတော်ကောင်းစိတ်ဓာတ်ခံရှိသောကြောင့်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ သူတော်ကောင်း စိတ်ဓာတ်ခံရှိလျက် မုဆိုးဖြစ်နေရခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့်နည်းဟု မေးမြန်းစိစစ်ကြည့်သောအခါ ဆရာမိုက်ကြောင့် ဖြစ်ကြောင်း သိသွား၏။

ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ဟူသည်မရှိ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးသည် မရှိဟူ၍ သူ၏ဆရာများက ဟောပြောဆုံးမကြသောကြောင့် မုဆိုးအလုပ်ကို လုပ်မိကြောင်း မုဆိုးကြီးက ဖြေကြား၏။ ထိုအခါ အလောင်းတော် ဥဒေါင်းမင်းက ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်သည် ရှိကြောင်း၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၏ ကောင်းကျိုး၊ ဆိုးကျိုးသည်လည်းရှိကြောင်း ဟောပြော ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန်ကို ရသွား၏။

ထိုအမြင်မှန်မှတစ်ဆင့် ဝိပဿနာသမ္မာဒိဋ္ဌိ အမြင်မှန်သို့ ကူးပြောင်းပြီး ရူပားလိုက်ရာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်သွား၏။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ဖြစ်သည်နှင့် မုဆိုးအဝတ်အစားနှင့် အသုံးအဆောင်များအစား ရဟန်းအဝတ်အစားနှင့် အသုံးအဆောင်များကို ဆင်မြန်းပြီးသား ဖြစ်ကာ ဂန္ဓမာဒနတောင်သို့ ကောင်းကင်မှ ကြွသွားလေ၏။

ဤဇာတ်တော်၌ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ အလောင်းအလျာဖြစ်ပါလျက် ဆရာမိုက်ကို မှီဝဲသောကြောင့် ငရဲကျလုဆဲဆဲ ဘဝသို့

ရောက်ခဲ့ရ၏။ ဥဒေါင်းမင်းနှင့်သာ မတွေ့လျှင် မုဆိုးဘဝနှင့်သေပြီး
 ငရဲသို့ကျမည်သာဖြစ်၏။ မုဆိုးကြီးသည် ဥဒေါင်းမင်းတည်း ဟူ
 သော ဆရာကောင်းကို မှီဝဲဆည်းကပ်လိုက်ရသည့်အတွက် မဂ်ဖိုလ်
 ကိစ္စ အလုံးစုံပြီးစီးသွားခဲ့ရ၏။

ဆရာကောင်း၏ အင်္ဂါလက္ခဏာများ

မဂ်ဖိုလ်ရမ္မိအတွက် ဆည်းကပ်သင့်သော ဆရာကောင်း
 ၏ အင်္ဂါလက္ခဏာများကို သတ္တတအင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်တွင် ဗုဒ္ဓက
 ဟောကြားထား၏။ ထိုဟောကြားချက်ကို နှောင်းလူများ အလွယ်
 တကူ မှတ်မိစေရန် မန်လည်ဆရာတော်က မဃဒေဝလင်္ကာသစ်
 တွင် ယခုလိုဖွဲ့သီခဲ့၏။

“ရိုသေ ချစ်ထိုက်၊ ချီးမွမ်းထိုက်နှင့်
 လွဲမိုက်ဆုံးမ၊ မေးသမျှခံ
 ဓမ္မနက်နဲ၊ ဟောနိုင်မြဲ၍
 ကျိုးနည်းမတန်း၊ ခုနစ်ခန်းနှင့်
 ပြည့်လျှမ်းညီညာ၊ ဤဆရာ
 ဖွေရှာတပည့်ခံ”

ဆရာကောင်း၏ အင်္ဂါလက္ခဏာဆိုသည်မှာ မိတ်ဆွေ
 ကောင်း၏ အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့် အတူတူပင်ဖြစ်၏။ အရှင်အာနန္ဒာ
 က “မိတ်ဆွေကောင်းကိုရလျှင် အကျိုးတစ်ဝက်ပြီးသည်”ဟု ယူဆ

ကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓကအကျိုးတစ်ဝက်မဟုတ်၊ မိတ်ဆွေကောင်းကိုရလျှင် အကျိုးအားလုံး ပြီးစီးကြောင်း၊ ငါဘုရားတည်းဟူသော မိတ်ဆွေကောင်းကိုရလျှင် ဝေနေယျ သတ္တဝါများသည် မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ကို ရခြင်းတည်းဟူသော အကျိုးအားလုံးကို ရသည်မဟုတ်လောဟု ဟောကြားတော်မူ၏။

ထိုမိတ်ဆွေကောင်းခေါ် ဆရာကောင်း၏ အင်္ဂါလက္ခဏာများမှာ -

- ၁။ ရှိသေထိုက်သော ဂုဏ်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
  - ၂။ ချစ်ခင်ထိုက်သော ဂုဏ်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
  - ၃။ ချီးမွမ်းထိုက်သော ဂုဏ်လေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်း၊
  - ၄။ မိမိ၏လွဲမှားမှု၊ မိုက်မဲမှုကို ဆုံးမခြင်း၊
  - ၅။ မိမိမေးသမျှကို ဖြေဆိုနိုင်ခြင်း၊
  - ၆။ နက်နဲသော ဓာတ်၊ ပရမတ်၊ သစ္စာတရား များကို ဟောကြားနိုင်ခြင်း၊
  - ၇။ အကျိုးနည်းသော အလုပ်များကို တားမြစ်၍ အကျိုးရှိသော အလုပ်များကို ညွှန်ပြနိုင်ခြင်း၊
- ရှိသေထိုက်၊ ချစ်ခင်ထိုက်၊ ချီးမွမ်းထိုက်သော ဂုဏ်လေးပါး

မှာ အတူတူပင်ဖြစ်၏။

ယင်းတို့မှာ-

- ★ ဒါန = လောဘမကြီးဘဲ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲသူ ဖြစ်ရမည်။
- ★ ပေယျဝဇ္ဇ = ဒေါသမကြီးဘဲ မေတ္တာနှင့် ယှဉ်သည် ချစ်ခင်ဖွယ်ရာ စကားရှိရမည်။

★ အတ္ထစရိယာ = တပည့်တို့၏ ကောင်းကျိုးကို ကျင့်ဆောင်ရမည်။

★ သမာနတ္ထတာ = မနိမ့်ချဘဲ ပုံမှန်တန်းတူ ဆက်ဆံရမည်တို့ဖြစ်၏။

ဒါနပြုခြင်းသည် တိုက်ပွဲတစ်ပွဲကို ဆင်နွှဲခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓက “ဒါနဉ္စ ယုဒ္ဓဉ္စသမာနမာ” ဟု ဟူ၍ ဟောတော်မူခြင်းဖြစ်၏။ အဓိပ္ပာယ်ကား ဒါနပြုခြင်းနှင့် စစ်တိုက်ခြင်းသည် အတူတူပင်ဖြစ်၏။ ဒါနတစ်ခုပြုဖြစ်ရန်အတွက် သဒ္ဓါနှင့် အလောဘဓာတ်ကတစ်ဖက် မစ္ဆရိယနှင့် လောဘဓာတ်က တစ်ဖက် စစ်တိုက်ကြ၏။ စစ်တိုက်ကြ၏။ ထိုအဇ္ဈတ္တတိုက်ပွဲတွင် သဒ္ဓါနှင့် အလောဘဓာတ်က အနိုင်ရမှု ဒါနပြုခြင်း ဖြစ်နိုင်၏။ မစ္ဆရိယနှင့် လောဘဓာတ်က အနိုင်ရသည်နှင့် ထိုဒါနသည် ပျက်သွား၏။

ထို့ကြောင့် မစ္ဆရိယနှင့် လောဘဓာတ် နည်းပါးသော ဆရာ ဟုတ်-မဟုတ် သိနိုင်ရန် ဒါနပြု မပြုဟူသော ပေတံဖြင့် တိုင်းတာကြည့်ရ၏။ ဤနေရာ၌ နာမည်ကျော်ကြားဖို့၊ တစ်စုံတစ်ခု ပြန်ရဖို့ မျှော်လင့်ချက်မပါသော ဒါနကိုသာ ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ မျှော်လင့်ချက်တစ်ခုခုဖြင့် ပြုသော ဒါနသည် အမြတ်အစွန်းအတွက် ရောင်းဝယ်သော ဈေးသည်တို့၏ အပြုအမူတစ်မျိုးသာဖြစ်၏။ ဒကာကြီးတစ်ယောက် တွေ့ခဲ့ရသော ကမ္မဋ္ဌာန်းပြ ဆရာတော် နှစ်ပါးကို ယှဉ်၍ပြအံ့။

သူ့ဇာတိမြို့မှ ရိပ်သာဆရာတော်တစ်ပါးက သူ့ကို တွေ့ချင်နေကြောင်း ရန်ကုန်ရောက်တိုင်း သမီးများကပြောကြသဖြင့် ‘တရားအဆုံးအမ ပေးလို၍နေမှာ’ဟုတွေးပြီး မအားသည့်ကြားမှ အရောက် သွားခဲ့၏။ တွေ့သောအခါ အထင်နှင့်အမြင် ပါစင်

အောင်လွဲတော့၏။ တွေ့သောအခါ ရိပ်သာဆရာတော်က ကျောင်းဆောင်ကြီးတစ်ဆောင် ဇွတ်အလှူခံတော့သည်။ မလှူဘဲနေမရအောင် အကြောင်းမျိုးစုံဖြင့် မူလီကျပ်လိုက်သေး၏။

ထိုဒကာကြီးသည် သဒ္ဓါတရားရှိသူတစ်ယောက် ဖြစ်သော်လည်း ထိုကဲ့သို့ လောဘတကြီး ဇွတ်အလှူခံသောအခါ သဒ္ဓါပျက်သွားပြီး ဘာမျှမလှူဖြစ်တော့ဟုသိရ၏။ ပါရာဇိကဏ် ပါဠိတော်ကုဋိကာရသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်၌ ကျောင်းအတွက် အတောင်းအရမ်းကြမ်းကြသောကြောင့် မြို့သူမြို့သားများသည် ရဟန်းကိုမြင်သည်နှင့် အိမ်တံခါး မြန်မြန်ပိတ်ပြီး ထွက်ပြေးတတ်ကြ၏။ ထိုအကြောင်းကို ဘုရားရှင် သိတော်မူသောအခါ ရဟန်းများကို ခေါ်စေပြီး မဏိကဏ္ဍဇာတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

တစ်ခုသောကမ္ဘာက ရသေ့ညီနောင် နှစ်ပါးသည် တောကြီးတစ်ခုထဲသို့ဝင်ပြီး တစ်ပါးလျှင် တစ်နေရာစီခွဲ၍ တရားအားထုတ်ကြ၏။ ညီရသေ့သည် မြစ်ကမ်းစပ်ရှိ ကျောက်တုံးပေါ် ဝယ်အားထုတ်၏။ ထိုမြစ်ထဲတွင် နေသော နဂါးတစ်ကောင်သည် ညီရသေ့ကိုမြင်လျှင် ချစ်ခင်ကြည်ညိုသည့်အတွက် နေ့စဉ်လာရောက်ပြီး ညီရသေ့ကို အခွေဖြင့်ပတ်ကာ ပါးပျဉ်းဖြင့် အုပ်မိုးလျက်စောင့်ရှောက်၏။

နဂါးကိုကြောက်ရွံ့ ရွံရှာသည့်အတွက်ကြောင့် ညီရသေ့မှာ မည်သည့်ဈာန်အဘိညာဉ်မှမရဘဲ အသားအရေများမှာ ခြောက်ခန်းကာ ပိန်လို့လာ၏။ အစ်ကိုရသေ့က မေးသောအခါ ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင်ကို ပြောပြ၏။ ထိုအခါ အစ်ကိုရသေ့က -

“ညီတော် နဂါးလာတာကို အလိုမရှိသလော”

“အလိုမရှိပါ နောင်တော်”

“သူတစ်ပါးက မိမိအပေါ် ချစ်ခင်ဖို့ရန် မလွယ်ကူသော်လည်း မုန်းဖို့ရန်ကား လွယ်ကူပေ၏။ ယခုညီတော်ကို နဂါးကမုန်းသွားစေရန် နည်းပေးအံ့။ ထိုနဂါး ညီတော်ထံလာသောအခါ သူနှစ်သက်သော ပစ္စည်းတစ်စုံတစ်ခုပါလာသလော”

“နဂါးလည်ပင်း၌ ပတ္တမြားလည်ဆွဲတစ်ကုံးကို တွေ့ရပါသည်”

“ညီတော် မိမိအလွန်နှစ်သက်သော ပစ္စည်းကို အတောင်းခံရလျှင် လူမဆိုးထားနှင့် တိရစ္ဆာန်များပင် မုန်းတတ်သည်မှာ လောကဓမ္မတာ တစ်ခုပင်ဖြစ်၏။ သင်သည် ထိုလည်ဆွဲကို နဂါးထံမှ တောင်းလော့ (အလှူခံလော့)။ နဂါးသည် ညီတော်ထံသို့ မလာဘဲ နေပါလိမ့်မည်”

နောင်တော်ရသေ့ အကြံပေးသည့်အတိုင်း ညီရသေ့သည် နဂါးထံမှ ပတ္တမြားလည်ဆွဲကို ပထမအကြိမ် အလှူခံလိုက်ရာ (တောင်းလိုက်ရာ) နဂါးသည် စိတ်ပျက်ကာ အခွေကိုဖျက်ပြီး ချက်ချင်း မြစ်ထဲသို့ ဆင်းသွား၏။ သို့သော် သံယောဇဉ်မကုန်သေးသောကြောင့် ဒုတိယအကြိမ်လာပြန်ရာ မြစ်ထဲမှ တက်လာကာစအချိန်မှာပင် ပတ္တမြားလည်ဆွဲကို ဒုတိယအကြိမ် တောင်းလိုက်ရာ နောင်တစ်သက်လုံး ရသေ့ထံသို့ ပြန်မလာတော့ပေ။ ဤသာဓကကို ထောက်၍ မိမိနှစ်သက်သောပစ္စည်းကို အတောင်းခံရလျှင် လူမပြောနှင့် တိရစ္ဆာန်ပင် မုန်းတတ်သောကြောင့် အတောင်းအရမ်း မကြမ်းကြရန် ရဟန်းတော်တို့အား ဗုဒ္ဓက ဆုံးမတော်မူခဲ့၏။

သူတော်ကောင်းစိတ်ဓာတ် များပြားသူသည် ပေးမှုနှင့်ရမှု နှစ်မျိုးတွင် ပေးမှုအပေါ်၌ ပျော်မွေ့နှစ်သက်၏။ သူတော်ကောင်း စိတ်ဓာတ်နည်းပါးသူသည် ပေးမှုနှင့်ရမှုနှစ်မျိုးတွင် ရမှုအပေါ်၌ ပျော်မွေ့နှစ်သက်၏။ ဤကား သူတော်ကောင်းစိတ်ဓာတ် အနည်း အများကို တိကျစွာ တိုင်းတာသော ပေတံတည်း။ ဘုရားအလောင်း တော် နှစ်ဦးတစ်ဦးက ရသေ့တစ်ပါး ဖြစ်ခဲ့၏။ ဆိတ်ငြိမ်သော တောတွင်းမှာပင် နေထိုင်၏။ ရသေ့၏ ပစ္စည်းလေးပါး ဒကာကား ဗာရာဏသီပြည် ဗြဟ္မဒတ်မင်းကြီးတည်း။

မင်းကြီးက လိုသမျှကို အလှူခံရန် ဖိတ်မံထားသဖြင့် တစ် ရက်တွင် ရသေ့သည် လိုအပ်သောပစ္စည်း အလှူခံရန် မင်း၏ နန်းတော်သို့ ရောက်လာ၏။ သို့သော် ရသေ့က ပြောမထွက်သဖြင့် ဘာမျှ အလှူမခံတော့ဘဲ တောထဲပြန်ကြွသွား၏။ ထိုကဲ့သို့ အလှူခံ ဖို့ရာ လာလိုက်၊ ပြောမထွက်သဖြင့် ပြန်သွားလိုက်နှင့် (၁၂)နှစ်ခန့် ကြာသွား၏။ ထိုနောက်ဆုံး အခေါက်တွင်ကား ဘုရင်က လိုသော အရာကို မပြောလျှင် နန်းတော်ထဲက ထွက်ခွာခွင့် မပြုနိုင်ဟု အကျပ်ကိုင်သောအခါတွင်မှ လိုသောပစ္စည်းနှစ်မျိုးကို ပြောရှာ၏။

ရသေ့လိုသော ပစ္စည်းကား တောသလူရွက်နှင့် လုပ်ထား သော အပေါစားထီးတစ်လက်နှင့် တစ်လွှာ ဖိနပ်ကြမ်းတစ်ရံသာ တည်း။ ထိုမျှလောက် အပေါစားပစ္စည်းလေးနှစ်ခု အလှူခံဖို့ပင် (၁၂)နှစ်တိုင်အောင် ကြာမြင့်ခဲ့ရ၏။ ဤကား သူတော်ကောင်းများ အနေဖြင့် ရယူမှုအပေါ်၌ ပျော်မွေ့နှစ်သက်မှုမရှိပဲ သာဓကတည်း။ မြောက်ဥက္ကလာက ဒကာကြီး ပထမတွေ့ရသော ရိပ်သာဆရာ တော်သည် ကိုယ့်အတွက် ရယူမှုတစ်ခုအပေါ်၌သာ အာရုံစိုက် သဖြင့် လောဘဓာတ် အားကြီးနေကြောင်းမှာ ထင်ရှား၏။ စာလည်း

တတ်၊ ကိလေသာကုန်ကြောင်း၊ ဝိပဿနာတရားများကိုလည်း
ဟောကြား ပြသနေပါလျက် ထိုဆရာတော်ထံ၌ လောဘဓာတ်
သည် အဘယ်ကြောင့် မလျော့ပါးရသနည်း။

အဖြေကား ထိုဆရာတော်သိထားသော အသိသည်
သညာသိမှာသာ လမ်းဆုံးနေပြီး ဝိညာဏ်သိ၊ ပညာသိထိ မရောက်
သောကြောင့်ပင်တည်း။ ဋီကာကျော်ကျမ်း၌ အသိကို သုံးမျိုးခွဲပြ၏။
ထိုသုံးမျိုးကား သညာသိ၊ ဝိညာဏ်သိ၊ ပညာသိတို့ပေတည်း။ သညာ
သိသည် ကလေး၏ အသိနှင့်တူ၏။ ဝိညာဉ်သိသည်မိခင်၏အသိ
နှင့်တူ၏။ ပညာသိသည် ရွှေပန်းထိမ်သည်၏ အသိနှင့်တူ၏။
ရွှေတုံးတစ်တုံးကို တွေ့သောအခါ ကလေးငယ်သည် အဝါရောင်
ဟူ၍ သာသိ၏။ ရွှေမှန်းလည်းမသိ၊ အလေးချိန်ကိုလည်းမသိ။

ထို့အတူ သညာသိသည် ရုပ်နာမ်၊ ခန္ဓာငါးပါး၊ သစ္စာလေး
ပါးတို့၏ အရေအတွက်နှင့် နာမည်လောက်ကိုသာ သိ၏။ ရုပ်နာမ်
ခန္ဓာတို့၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို မသိလျှင် မဂ်ဖိုလ်ကိုလည်း
ထိုးထွင်း၍ မရရှိနိုင်ပေ။ ကြက်တူရွေးကို စကားသင်ပေး၍ တတ်
သော အတတ်မျိုးသာတည်း။ ထိုရွှေတုံးကိုပင် ကလေး၏ မိခင်က
တွေ့သောအခါ အဝါရောင်ကိုလည်း သိ၏။ ရွှေတုံးကိုလည်း သိ၏။
သို့သော် အလေးချိန်ကိုကား မသိပေ။

ထို့အတူ ဝိညာဏ်သိသည် ရုပ်၊ နာမ်၊ ခန္ဓာ၊ သစ္စာလေးပါး
တို့၏ အရေအတွက်နှင့် နာမည်ကိုလည်း သိ၏။ ထိုရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့
၏ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကိုလည်း သိ၏။ သို့သော် မဂ်ဖိုလ်ရသည်
အထိကား ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်။ ထိုရွှေတုံးကိုပင် ပန်းထိမ်ဆရာက
တွေ့သောအခါ အဝါရောင်၊ ရွှေ၊ အလေးချိန်သုံးမျိုးလုံးကို သိ၏။

ထို့အတူ ပညာသိသည် ထိုရုပ်နာမ် ခန္ဓာ၊ သစ္စာလေးပါးတို့၏ အရေအတွက် နာမည်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန် သုံးမျိုးထိ သိ၏။

သညာသိသည် ပရိယတ္တိတည်း။ ဆေးနည်းရေးထားသော စာရွက်နှင့်တူ၏။ ဝိညာဏ်သိသည် ပဋိပတ္တိတည်း။ ဆေးနည်းအတိုင်း ဖော်စပ်သောက်ခြင်းနှင့် တူ၏။ ပညာသိသည် ပဋိဝေဓတည်း။ ဆေးသောက်သည့်အတွက် ရောဂါပျောက်ခြင်းနှင့်တူ၏။ ဆေးနည်းသည် ရောဂါပျောက်ရန် ဖော်စပ်သောက်ဖို့ ဖြစ်၏။ လေကုန်ရန် တတွတ်တွတ်ရွတ်နေဖို့ မဟုတ်၊ ဆေးနည်းကို ဖော်မသောက်ဘဲ ရွတ်ရုံသာ ရွတ်နေမည်ဆိုလျှင် မူလရှိရင်းစွဲ ရောဂါမပျောက်သည့်အပြင် လေနာရောဂါတစ်မျိုးပင် ထပ်တိုးလာမည် ဖြစ်၏။

ထို့အတူ သညာသိဖြင့် သိထားသော ပိဋကတ်စာပေများကို ဝိပဿနာတရားအဖြစ် မကျင့်သုံးခဲ့လျှင် ရှိရင်းစွဲ ကိလေသာများသည် လျော့ပါးမသွားသည့်အပြင် ပိုမိုတိုးလာစရာသာ ရှိပေ၏။ ခန္ဓာကို စွဲလမ်းသော လောဘအပြင် စာပေကြောင့် ကျော်ကြားခြင်းကို စွဲလမ်းသော လောဘ၊ ခန္ဓာကြောင့် ထောင်လွှားသော မာနအပြင်၊ စာပေကြောင့် ထောင်လွှားသော မာနတစ်မျိုးပါ တိုးလာခြင်းမျိုးကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မဟာ ရဋ္ဌဂုရုတောင်လေးလုံး ဆရာတော် ဘုရားကြီးက ပညာပါရမီ အလင်းပြ ကျမ်းစာမျက်နှာ (၅၀)တွင် ယခုလိုရေးသား သတိပေးခဲ့၏။

ကျော်ကြားမှု၊ ဘုန်းကံကြီးမားမှု၊ လာဘ်ပေါများမှုများကို မငဲ့ကွက်မှု၍ မိမိတတ်သိသလို တတ်ပါစေဟူသော ရည်ရွယ်ချက်

ဖြင့် စာပေပို့ချခြင်းသည် ဒါနပါရမီဖြစ်၏။ ကျော်ကြားမှု၊ ဘုန်းကံကြီးမှု၊ လာဘ်လာဘပေါများမှုများကို ရည်ရွယ်၍ စာပေပို့ချခြင်းသည် ဒါနပါရမီမဖြစ်၊ စာပေပို့ချနေခြင်းထက် မပို့ချဘဲ အိပ်နေခြင်းက မြတ်သေးသည်ဟူ၍ အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထ ဒီပနီဋီကာများ၌ တိုက်ရိုက်ဆိုထားသည်။ စာပေပို့ချနေပါလျက် သေလွန်လျှင် ငရဲကျမည် ဆိုလိုသည်။

တရားဟောခြင်းသည်လည်း ပရိယတ်ကို ပို့ချခြင်းတစ်မျိုးဖြစ်၍ ဤစကားသည် ဓမ္မကထိကများနှင့်လည်း သက်ဆိုင်၏။ ဓမ္မကထိကများသည်လည်း လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောကကို မငဲ့ဘဲ ကိုယ်သိသလိုသိပါစေ ဟူသော စေတနာဖြင့် ဟောပြောလျှင် ဒါနပါရမီ ဖြစ်မည်။

ထိုသို့မဟုတ်ဘဲ လာဘ်၊ အပူဇော်၊ ကျော်စောမှုအတွက် ဟောခြင်းဆိုလျှင် ဒါနပါရမီမဖြစ်ပေ။ တရားမဟောဘဲ အိပ်နေသည်က မြတ်သေးသည်။ ထိုယုတ်ညံ့သော စိတ်ဓာတ်သာ ဦးစီးနေလျှင် တရားဟောရင်း သေပါက ငရဲကျမည်ဟုပင် ဖြည့်စွက်မှတ်သားအပ်၏။

အရှင်ကပိလမထေရ်သည် ကဿပဘုရား လက်ထက်က ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင် စာချ မထေရ်ကြီးပင် ဖြစ်၏။ လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောကအတွက် ပို့ချခြင်းဖြစ်သောကြောင့် ဒါနပါရမီ မဖြစ်ဘဲ အကုသိုလ်ကိလေသာတွေသာ ပိုမိုတိုးပွားလာ ပြီး သေသောအခါ ငရဲသို့ ကျခဲ့ရပြီး ဂေါတမဘုရားလက်ထက်၌ ခံတွင်းပုပ်သော ငါးပြိတ္တာ ဖြစ်ရ၏။ စာပေပို့ချခဲ့ခြင်းကြောင့် အဆင်းမှာ ရွှေရောင် ဖြစ်သော်လည်း ရဟန်းတို့ကို ဆဲရေးကြိမ်း မောင်းခဲ့၍ ခံတွင်းပုပ်ရ၏။

အပါဒါန်၌လာသော ပုဏ္ဏိကာထေရီမသည်လည်း ဝိပဿီ၊ သိခီ၊ ဝေဿဘူ၊ ကကုသန်၊ ကောဏာဂုံ၊ ကဿပ ဘုရားရှင်တို့ သာသနာတွင် ပိဋကတ်သုံးပုံ တတ်ကျွမ်းပြီး အကြားအမြင် ဗဟုသုတများသော ဓမ္မကထိက ရဟန်းမတစ်ပါးဖြစ်ခဲ့၏။ သို့သော် လာဘ၊ သက္ကာရ၊ သိလောကအတွက် ဟောပြောမှု ဖြစ်သော ကြောင့် ဒါနပါရမီ မဖြစ်ဘဲ အကုသိုလ် ကိလေသာများ ပိုမိုတိုးပွား လာသောကြောင့် သေသောအခါ အပါယ်ငရဲသို့ ကျခဲ့ရ၏။ နောက် ဆုံးဘဝ ရဟန္တာမ ဖြစ်ပြီး ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံသည့် ဘဝမှာပင် သူတော် ကောင်းများကို မောက်မာစော်ကားခဲ့သော မာနကြောင့် အနာထ ပိဏ် သူဌေးအိမ်တွင် ကျွန်မလေးဖြစ်ခဲ့ရ၏။ ဤကား ဆေးနည်း များကို ရွတ်ရုံသာရွတ်ပြီး ဖော်မ သောက်ခဲ့သော ဆိုးကျိုးများပေ တည်း။

တချို့သော သူများသည် သညာသိကို သုံးလို့မရအောင် ပြောတတ်ကြ၏။ ထိုကဲ့သို့ကား မပြောအပ်ပေ။ အဘယ်ကြောင့် ပေနည်း။ သညာသိရှိမှ ဝိညာဏ်သိ ဖြစ်နိုင်၏။ ဝိညာဏ်သိဖြစ်မှ ပညာသိဖြစ်နိုင်သောကြောင့် ပေတည်း။ ဆေးနည်းမသိပါက ဖော် စပ်ပြီး မသောက်နိုင်၊ ဖော်စပ်ပြီး မသောက်နိုင်ပါက ရောဂါ မပျောက်နိုင်သကဲ့သို့ပင်တည်း။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓက ပွားများသင့် သော သညာခုနစ်မျိုးကို အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၊ ပထမ သညာသုတ် (၄၃၂) တွင် ယခုလို ဟောတော်မူခဲ့၏။

သတ္တိမာ ဘိက္ခုဝေ၊ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလိကတာ
မဟပ္ပလာ ဟောန္တိ၊ မဟာနိသံသာ၊ အမတောဂဓာ
အမတပရိယောသာနာ။ ကတမာ သတ္တ အသုဘ-
သညာ၊ မရဏသညာ၊ အာဟာရေပဋိကူလ သညာ၊
သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညာ၊ အနိစ္စသညာ၊
အနိစ္စေ၊ ဒုက္ခသညာ၊ ဒုက္ခေ အနတ္တသညာ။
ဣမာ ခေါ ဘိက္ခုဝေ၊ သတ္တ သညာ ဘာဝိတာ ဗဟုလိ
ကတာ၊

မဟပ္ပလာ ဟောန္တိ၊ မဟာနိ သံသာ အမတောဂဓာ၊
အမတပရိယောသာနာတိ။

(မြန်မာ) ချစ်သားတို့ (၇) ပါးသော သညာတို့ကို ကြိမ်ဖန်
များစွာ ပွားများခြင်းပြုကြမည်ဆိုလျှင် အကျိုးကြီးကုန်၏။
အာနိသင်ကြီးကုန်၏။ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေနိုင်ကုန်၏။
အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိကုန်၏။

အဘယ်(၇)မျိုးတို့နည်းဟူမူ-

- ခန္ဓာကိုယ်ကို စက်ဆုပ်ဖွယ် မတင့်တယ်ဟု ရှုသော
သညာ။
- သေခြင်းကို အမှတ်ရသော သညာ။
- အာဟာရ၌ ရွံရှာဖွယ်ကိုရှုသောသညာ
- အလုံးစုံသော လောက၌ မွေ့လျော်ဖွယ် မရှိမှုကို ရှု
သော သညာ။
- ခန္ဓငါးပါးကို မမြဲဟုရှုသော သညာ။
- မမြဲသော ခန္ဓာကို ဆင်းရဲဟုရှုသောသညာ။
- ဆင်းရဲသော ခန္ဓာကို အစိုးမရ၊ ငါမဟုတ်ဟုရှုသော
သညာသို့ပင်တည်း။

ဤပါဠိတော်ကိုထောက်၍ ဝိပဿနာတရားသည်ပင် သညာသိကစရသည်ဖြစ်၍ တရားနာ၍ရလာသောအသိ၊ စာပေဖတ်ရှု၍ ရလာသောစာပေအသိများကို သညာသိတွေပါ ဆိုပြီး ဖယ်ရှားမပစ်မိဖို့ သတိပြုသင့်ပါ၏။ ဤကား သညာသိအဆင့်သာ ရှိသော ရိပ်သာဆရာတော်တစ်ပါး၊ အလိုလောဘကို မထိန်းနိုင်ဘဲ ကျောင်းအလှူခံသောအကြောင်းနှင့်ဆက်စပ်၍ သိထားသင့်သော အကြောင်းများကို ရေးသားခြင်းဖြစ်၏။ ယခုတရားကို ပညာသိဖြင့် သိသောကြောင့် လောဘနည်းပါးပြီး အံ့ဖွယ်ကောင်းလောက်အောင် အလှူဒါနပြုသော ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးအကြောင်းကို ဆက်လက်ဖော်ပြအံ့။

ယခုဖော်ပြမည့် ပညာသိ ရိပ်သာဆရာတော်ကြီးကိုလည်း ထိုမြောက်ဥက္ကလာက ဒကာကြီးပင် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။ ယခုဆရာတော်ကြီးကိုကား ပျံလွန်တော်မူချိန်ထိ ဆည်းကပ် ကိုးကွယ်ခဲ့၏။ ထိုဒကာကြီး ပြောပြသောကြောင့်သာ ယခုလို ပြည့်စုံစွာ ရေးသားနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုဆရာတော်ကြီးကား မြောက်ဥက္ကလာပ ရွှေဥမင်တောရရိပ်သာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးပင်တည်း။ ပရိယတ္တိလောကနှင့်ပဋိပတ္တိလောကမှ ဆရာတော်အများစု ကိုယ်ပိုင်ကားအကောင်းစားများကို အပြိုင်စီးနေသော အချိန်တွင် ဆရာတော်ကြီး၏ လောဘကင်းစင်မှုကို ကြည့်ရှုပါလော့။ တစ်ခါတွင် မြောက်ဥက္ကလာပမှ သံချီသံကွေးအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးသော ဦးစိန်ဝင်းအမည်ရှိ ဒကာကြီး တစ်ယောက်သည် ဆရာတော်ကိုယ်ပိုင်ကား မရှိသေးသည်ကို သိသည့်အတွက် ကားအလွန် လှူချင်နေ၏။ လှူစရာပိုက်ဆံအပိုလည်း မရှိချေ။

ထို့ကြောင့် စိတ်ထဲမှ အဓိဋ္ဌာန်တစ်ခု ပြုမိ၏။ ဆရာတော်ကြီး၏ ဘုန်းတန်ခိုးကြောင့် ကားဝယ်လှူနိုင်လောက်သော လုပ်ငန်းကြီး တစ်ခု ရရှိပါစေ။ ထိုကဲ့သို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီး ရက်ပိုင်းအတွင်းမှာပင် နိုင်ငံတော်လွှတ်တော် အဆောက်အဦကြီးတစ်ခုလုံး အတွက် သံချိုသံကွေး အလုပ်အားလုံးကို ဦးစိန်ဝင်း ရလိုက်၏။ လုပ်ငန်းပြီးစီး၍ လက်ခငွေများ ထုတ်ပြီးသည့်နေ့မှာပင် အကောင်းစား ကားတစ်စီး ရောင်းချင်၍ ဦးစိန်ဝင်းကို လာစပ်၏။ ဦးစိန်ဝင်းကားကို ချက်ချင်းငွေချေကာ ဆရာတော်ကျောင်းထဲ တောက်လျှောက် မောင်းချသွားခဲ့၏။

ဆရာတော်သီတင်းသုံးသော အဆောင်ရှေ့ကားရပ်ပြီး သည်နှင့် အပေါ်ထပ်သို့ ဝမ်းသာအားရ ပြေးတက်သွား၏။ ဆရာတော်ကို တွေ့သည်နှင့် ကမန်းကတန်း ဦးချပြီး ဝမ်းသာအားရ လျှောက်ထားမိ၏။

“ဆရာတော်ကို ကားလှူဖို့ အဓိဋ္ဌာန်ပြီး အလုပ်လုပ်တာ အောင်မြင်တဲ့အတွက် ကားလှူဖို့ လာတာပါ ဘုရား၊ ကားလည်း ပါလာခဲ့ပြီ၊ တပည့်တော်ကို သနားချီးမြှင့်သောအားဖြင့် အလှူခံတော်မူပါ ဘုရား”

“ဒကာကြီးရယ်... ရထားတဲ့ခန္ဓာကြီးကို စောင့်ရှောက် ပြုစုရတာပဲ ပင်ပန်းဆင်းရဲလွန်းလို့ ဒကာကြီးလှူတဲ့ ကားကြီးကို မစောင့် ရှောက်နိုင်တော့ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် အလှူမခံပါရစေနဲ့၊ ပြီးတော့ ဒကာကြီးကိုမေးဦးမယ်၊ ရဟန်းနဲ့ကားနဲ့က ဘယ်လိုများ သက်ဆိုင် လို့လဲ”

ထိုစကားကို ဆရာတော်သည် ပြုံး၍ ရိုးရိုးသားသား မေးနေခြင်းဖြစ်၏။

လက်ဝါးပေါ်မှာ ရှိနေသော ဆံချည်ထွေးသည် မည်သို့မျှ မသိသာသော်လည်း မျက်စိထဲဝင်သွားသော ဆံချည်မျှင်သေးသေးတစ်စသည်ပင် မနေနိုင်မထိုင်နိုင်အောင် ဒုက္ခပေး၏။ လောဘများသူနှင့် လောဘနည်းသူတို့၏ ပစ္စည်းဥစ္စာအပေါ် သဘောထားမှုမှာ ထိုမျှမက ကွာခြား၏။ လောဘများပြီးသား သူအတွက် မည်မျှပင်ပစ္စည်းဥစ္စာများသည် တိုးလာသည်ဖြစ်စေ မသိသာသော်လည်း လောဘကိလေသာကို တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ ပါးအောင်၊ ကုန်အောင် လုပ်နေသောသူအတွက်ကား ကားအသစ်ကြီးနှင့် အတူ ပါလာသည့် လောဘ၏ ပူလောင်မှုကိုလည်း ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် သိနေသည်သာဖြစ်၏။

ဦးစိန်ဝင်းသည် ဘာမျှမလျှောက်တတ်တော့ဘဲ မျက်နှာညှိုးကျသွား၏။ ထိုအခါ ဆရာတော်က -

“ကဲ - ကဲ ဒကာကြီး သိပ်လှူချင်နေတယ်ဆိုတော့လည်း အလှူခံရတော့မှာပေါ့ - ရေစက်ခွက်ကလေးကိုင်း၊ ရေစက်ချပေးမယ်” ဟုမိန့်တော်မူလိုက်မှ ဦးစိန်ဝင်း မျက်နှာသည် ပီတိရှိန်ဖြင့် ဝင်းထိန်သွား၏။ ကားအလှူ ရေစက်ချပြီးသည်နှင့် ဆရာတော်က အမိန့်ရှိ၏။

“ကဲ- ဒကာကြီးအလှူလည်းအောင်မြင်သွားပါပြီ၊ ဘုန်းကြီးကို လှူပြီးသွားပြီဆိုတော့ ဒီကားကြီးကို ဘုန်းကြီးပိုင်သွားပြီ၊ ဘုန်းကြီးပိုင်တဲ့ကားကို ဘုန်းကြီး ဘာလုပ်လုပ် ဒကာကြီး တားပိုင်ခွင့်ရှိသလား”

“မရှိပါဘူးဘုရား ဆရာတော်ကြိုက်သလို လုပ်နိုင်ပါတယ်”

“အဲဒါဆိုရင် ဒကာကြီးကို ပြန်စွန့်လိုက်တယ်၊ ဒကာကြီး ကြိုက်သလို အသုံးပြုပေတော့၊ ဒကာကြီး ရည်ရွယ်ချက်က ဘုန်းကြီးသွားရာလာရာမှာ အဆင်ပြေအောင် ဆိုတော့ သွားလာဖို့ ကိစ္စရှိတဲ့အခါ ဒကာကြီးကို ခေါ်ပါမယ်”

ဆရာတော်၏ ကျင့်စဉ်၊ ရည်ရွယ်ချက်၊ စေတနာတို့ကို နားလည်သွားပြီးဖြစ်သည့်အတွက် ဦးစိန်ဝင်းတစ်ယောက် ဝမ်းသာပီတိဖြစ်မိ၏။ “မြန်မာပြည်မှာ သည်လိုလောဘခေါင်းပါးသည့် ရဟန်းတော်တွေလည်း ရှိနေသေးပါလား” ဟူသော အတွေးနှင့် ဆရာတော်အပေါ် ဆထက်ထမ်းပိုး ပို၍ကြည်ညိုမိ၏။

ဆရာတော်ကို ဦးချပြီး ကျောင်းပေါ်မှ ဆင်းလာခဲ့၏။ သစ်လွင်တောက်ပသော ကားလေး၏ ဘေးနားသို့ရောက်သည်နှင့် ခဏရပ်ပြီး ကျောင်းအပေါ်သို့ လှမ်းကြည့်မိ၏။ ‘ဆရာတော်သည် သူ့ကိုလာလှူသော ကားလေး၏ အမျိုးအစားနှင့် အရောင်ကို ထွက်များကြည့်လေမလား’ဟူသော ရည်ရွယ်ချက်ကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။ ဆရာတော်ကား တစ်စွန်းတစ်စပင် ပေါ်မလာပါ။

“မမြင်ရရာ၊ ကိလေသာ

သူဟာသူငြိမ်းသည်”

ဟူသော မဟာစည်ဆရာတော် ဟောကြားသည့် ဗုဒ္ဓ၏ ဒေသနာတော်ကို ဆရာတော်သည် သညာသိ-ပရိယတ္တိမှာပင် ထားမပစ်ခဲ့ဘဲ ဝိညာဏ်သိ-ပဋိပတ္တိနယ်ထဲ အရောက်ကျင့်ဆောင်နေသည် ခဟုတ်ပါလော။ ဦးစိန်ဝင်း ကျေနပ်စွာ နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် ပြုံးလိုက်ရင်း ဆရာတော်ရှိရာ ကျောင်းအပေါ်ထပ်သို့ လက်အုပ်ချီပြီး ကားမောင်း ထွက်သွားတော့သည်။

တစ်ခါကလည်း ဝန်ကြီးတစ်ဦးသည် ဆရာတော်၏

ကျောင်းတွင် ဒုလ္လဘဝတ်ပြီး တရားအားထုတ်သွား၏။ အတူနေကြည့်သောအခါတွင်မှ ဆရာတော်၏ ကြည်ညိုစရာ အချက်များကို ပို၍ တွေ့သွား၏။ ထို့ကြောင့် ဒုလ္လဘထွက်သွားသောအခါ မင်္ဂလာဒုံစစ်ဆေးရုံမှ ဗိုလ်မှူးကြီးတစ်ဦးကို တာဝန်ပေးခဲ့၏။ ဆရာတော်၏ ကပ္ပိယကိုခေါ်ပြီး ရိပ်သာအတွက် လိုအပ်ချက်ကို မေးမြန်းပါ။ လိုအပ်ချက်ကိုသိရလျှင် သူ့ဆီကိုအကြောင်းကြားပါ။ သိန်းပေါင်းမည်မျှ ကုန်ကုန် လှူဒါန်းမည်ဟူသော ကတိစကားပင်ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဗိုလ်မှူးကြီးက ဆရာတော်ထံ ဖုန်းဆက်ပြီး ကပ္ပိယကို လွှတ်ပေးဖို့ လျှောက်ထား၏။ ဆရာတော်သည် ကပ္ပိယဦးခင်မောင်ကို ခေါ်ပြီး ယခုလို အမိန့်ရှိ၏။

“ဒကာကြီးဟိုကဆရာတော်အတွက်ရော ကျောင်းအတွက်ရော ဘာလိုလဲလို့ မေးခဲ့ရင် ဘာမှမလိုဘူးလို့ ဖြေလိုက်၊ တကယ်လည်း ဘာမှမလိုအပ်ဘူး၊ ဘယ်ဆရာတော်ကို လှူလှူသေချာ တွေးကြည့်ရင် ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာကို လှူတာချည်းပဲ”

“ဒါကြောင့် ဒါနပြုတဲ့အခါ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲနဲ့ မလိုအပ်တဲ့ နေရာမှာ အလကားဖြစ်အောင် မလှူသင့်ဘူး၊ ဘုန်းကံကြီးတဲ့ ဆရာတော်ကလည်း တကယ်လိုတဲ့နေရာမှာ ဒကာတွေ လှူတတ်အောင် သွန်သင်ပြသင့်တယ်၊ မဖြစ်မနေ လှူချင်ပါတယ် ဆိုရင်တော့ တို့ကျောင်းဘေးက စာသင်တိုက်မှာ ဆွမ်းစားကျောင်းကြီး ဆောက်နေတာ တစ်ဝက်နဲ့ရပ်ထားရတယ်၊ ဒီကျောင်းကြီးအတွက်လှူဖို့ ဆရာတော်က အကြံပေးလိုက်ကြောင်း ပြောပြပါ။

ဆရာတော် အမြင်ကျယ်သကဲ့သို့ ဝန်ကြီးမှာလည်း ဆိုဆုံး

မလွယ်သူ (သုဝဏ္ဏဝါ) ဖြစ်သည်။ ဆရာတော် ညွှန်ပြသော စာသင်တိုက်မှ ဆွမ်းစားကျောင်းကြီးကို ပြီးစီးသည်အထိ ဆောက်လုပ် လှူဒါန်းသွားသည်။ ဒါနရှင်များသည် ယခုဝန်ကြီးကဲ့သို့ ဒါနပြုရာတွင် ဉာဏ်ယှဉ်သင့်၏။ ဒါနပြုရာ၌ ဉာဏ်ယှဉ်ခြင်းဟူသည် နာမည်ကြီးဖို့၊ ကောင်းကျိုးများများ ခံစားရဖို့ကို အဓိကမထားဘဲ သာသနာတော်အတွက် တကယ်အကျိုးရှိမည့် နေရာကို ရှာဖွေလှူဒါန်းတတ်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ရွှေဥမင်တောရ ဆရာတော်ကြီး မိန့်တော်မူသကဲ့သို့ ဒကာတွေလှူတတ်အောင်၊ စိတ်ထားတတ်အောင် ဆုံးမသော နမ္မားဆရာတော်ကြီး အရှင်ဉာဏ၏ ဩဝါဒတို့ကို ဖော်ပြပေအံ့။

“သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ သုံးမျိုးရှိတယ်၊ ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိပဿနာ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ မဂ္ဂသမ္မာဒိဋ္ဌိတဲ့ မောင်စိန်ရဲ့။”

“သမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဆိုတာ ဒီလိုကွဲ့၊ ကုသိုလ်ကံကြောင့်သာ ကောင်းကျိုးကိုရ၍ အကုသိုလ်ကံကြောင့် မကောင်းကျိုးကိုရတယ်လို့ ကံကိုသာ ယုံကြည်တယ်၊ ဝါရမိတ္တုရက်မှာ ခရီးသွားမိလို့ မကောင်းကျိုးကို တွေ့ရတယ်၊ လာဘ်တိုက်သော အရပ်ကို သွားမိလို့ လာဘ်ရတယ်ဆိုတဲ့၊ ကံနှင့်လွတ်ကင်းသောစကားကို မယုံကြည်ဘူး၊ အဲဒီအသိဉာဏ်ကို ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိလို့ ဆိုတယ် မောင်စိန်ရဲ့။”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဒီကံတရားကို မြတ်စွာဘုရားဟောထားတာ ဘာကို ပယ်ချင်လို့ ဆိုတာကို သိရဲ့လား”

“မသိပါဘုရား”

“အဲဒီကံတရားကို ဟောတာက ပြဿဒါး၊ ရက်ရာဇာ
စတဲ့ ဗေဒင်စွဲတွေ၊ ကံမရှိတဲ့ ဥစ္ဆေဒအယူတွေ ပယ်ချင်လို့
ဟောတာကွဲ့ မောင်စိန်ရဲ့”

“မှန်ပါဘုရား”

“ဥစ္ဆေဒဆိုတာ ပါဠိစကား၊ မြန်မာလိုတော့ ပြတ်တာ လို့
ဆိုတယ်၊ ဘာပြတ်တာလဲဆိုတော့ ဘဝပြတ်တာ၊ သေရင်မြေကြီး
ဖြစ်၏၊ နောက်ဘဝမရှိ၊ အဲဒီလို ယူတာကို ဥစ္ဆေဒအယူလို့ ခေါ်
တယ်”

“မှန်ပါဘုရား”

“အဲဒီဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကနေပြီး ပွားလာပြန်တာက နောက်ဘဝ
မရှိတာကြောင့်၊ ကုသိုလ်ပြုပေမယ့်ကုသိုလ်၏ အကျိုးမရှိ၊
အကုသိုလ်ပြုသော်လည်း အကုသိုလ်၏ အကျိုးမရှိ ဆိုတဲ့ နတ္ထိက
ဒိဋ္ဌိ ဖြစ်လာတယ်၊ ကောင်းကျိုး မကောင်းကျိုး မရှိတာသည်
ကောင်းသောအကြောင်း၊ မကောင်းသောအကြောင်း ရယ်လို့ မရှိ
သောကြောင့်ဘဲ ဆိုတဲ့ အဟေတုကဒိဋ္ဌိလည်း ဖြစ်လာပြန်တယ်၊
ပြီးတော့ ကောင်းကျိုးမရှိဘဲ ကုသိုလ်ပြုလို့ အပိုပဲ၊ မကောင်းကျိုး
မရှိဘဲ အကုသိုလ်ရှောင်လို့လည်း အပိုပဲ ဆိုတဲ့ အကြိယဒိဋ္ဌိလည်း
ဖြစ်လာပြန်တယ်”

“အဲဒီနတ္ထိက ဒိဋ္ဌိ၊ အဟေတုက ဒိဋ္ဌိ၊ အကြိယဒိဋ္ဌိတို့သည်
ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိက ပွားလာတာပဲ။ ဒိဋ္ဌိတကာတို့တွင် အယုတ်မာဆုံးသူမို့
သူတို့ကို မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်”

“မှန်ပါဘုရား”

“အဲဒီ ယုတ်မာတဲ့ ဒိဋ္ဌိတွေကို ပယ်ချင်လို့ ကံတရားကို ဟောတာကလား မောင်စိန်ရဲ့။”

“မှန်ပါဘုရား။”

“ကံတရားကလည်း သဟဇာတကံ၊ နာနက္ခဏီကံလို့ နှစ်မျိုးရှိတယ်။ သဟဇာတကံဆိုတာက မိမိနှင့်အတူ အကျိုးကို ဖြစ်စေသော ကံကိုခေါ်တယ်။ ဥပမာ- လူတစ်ယောက်ဟာ စိတ်ဆိုး တဲ့အခါ စိတ်ဆိုးတာနှင့် တစ်ပြိုင်နက် မျက်နှာမည်းပြီး မလာဘူး လား။”

“မည်းပြီးလာပါတယ် ဘုရား။”

“အဲဒီ မျက်နှာမည်းပြီးကြောက်စရာကောင်းတဲ့ ရုပ်ကြီးက အကျိုးတရား၊ မျက်နှာကို မည်းစေတတ်တဲ့ ဒေါသနှင့်ယှဉ်သော စေတနာက အကြောင်းတရားဖြစ်တဲ့ သဟဇာတကံတဲ့ မောင်စိန် ရဲ့။ နာနက္ခဏီကံဆိုတာက အကြောင်းစေတနာချုပ်ပြီးသည့် နောက်မှ အကျိုးတရားကို ဖြစ်စေတတ်သော ကံကိုခေါ်တယ်။ အကြောင်းတရားနှင့် အကျိုးတရားတို့ ပြိုင်တူမဖြစ်ကြဘဲ အကြောင်းချုပ်ပြီးမှ အကျိုးကို ဖြစ်စေသောကံကို ဆိုလိုတာပေါ့။ နာနာဆိုတာက အသီးသီး၊ ခဏဆိုတာက ဖြစ်စရာအချိန်လို့ မှတ် ပေါ့။”

“မှန်ပါဘုရား။”

“ဥပမာ- ဒေါသဖြစ်တာနှင့် သတ္တဝါတစ်ကောင်ကို သတ် လိုက်တယ်။ သတ်လျှင် သတ်ခြင်းတော့ အပါယ်မကျသေးဘူး။ သေပြီးတော့ ငရဲဖြစ်ရတယ်။ အကြောင်းတရားက ဒီဘဝမှာဖြစ် တယ်။ အကျိုးတရားက ဒုတိယဘဝမှဖြစ်မယ်။ အကြောင်းနှင့်

အကျိုးဖြစ်ရာ ကာလမတူသောကံကို နာနက္ခဏီကကံလို့ ခေါ်တယ်”

“မျိုးစေ့ရှိရင် အပင်ပေါက်မြဲမဟုတ်လား မောင်စိန်ရဲ့”

“မှန်ပါ ပေါက်မြဲပါဘုရား”

“အေး ဒီလိုပေါ့၊ ကံကြမ္မာရှိရင်လည်း ခန္ဓာဆိုတာ အမြဲပဲ၊ ကံကြမ္မာက မျိုးစေ့နှင့်တူတယ်၊ ခန္ဓာက အပင်နှင့်တူတယ်၊ ကံကြမ္မာဆိုတာ စေတနာကို ဆိုတာကွဲ့၊ ဒီစေတနာထားပုံ ဟန်ရင် ခန္ဓာဖြစ်ရာမှာ ဟန်တာပဲ၊ စေတနာထားပုံ မဟန်ရင် ခန္ဓာဖြစ်ရာမှာ မဟန်ဖြစ်တာပေါ့၊ ဓာတ်ပုံရိုက်တဲ့အခါ အနေအထိုင်စောင်းရင် အရုပ်ဟာ ဘယ်နှယ်နေမလဲ မောင်စိန်ရဲ့”

“အနေစောင်းရင်ပုံလည်းစောင်းပါတယ် ဘုရား”

“အဲဒီလိုပေါ့၊ စေတနာထားပုံ ဟန်ရင် ခန္ဓာဖြစ်ပုံလည်း ဟန်တာပေါ့၊ စေတနာထားပုံ ဟန်ဖို့ကလည်း ဉာဏ်ယှဉ်မှ ဟန်သကဲ့၊ ဉာဏ်မယှဉ် မဟန်ဘူး၊ များသောအားဖြင့် သတ္တဝါတွေထားကြတဲ့ စေတနာဟာ ဉာဏ်မယှဉ်ဘဲ ထုံးစံအရထားကြတဲ့ စေတနာက များတယ်၊ ထုံးစံအရသာ များပုံကို ပြောပါဦးမယ်၊ မောင်စိန် မန္တလေးကို ရောက်ဖူးသလား”

“ရောက်ဖူးရုံ ဘယ်ကမလဲ၊ မဟာမြတ်မုနိဘုရားမှာတောင် ရွှေချခဲ့သေးတယ် ဘုရား”

“အဲဒီစေတနာဟာ ဉာဏ်မယှဉ်တဲ့ စေတနာပေါ့ကွဲ့၊ မောင်စိန်ရဲ့”

“အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား”

“ရုပ်ပွားဆင်းတုဆိုတာ (၃၂)ပါးသော လက္ခဏာတော်ကြီးကို ရုပ်လုံးဖော်ပြီး လှနိုင်သမျှလှအောင် လုပ်ရတာမျိုးကွဲ့၊ ရွှေမရှိတဲ့ ရုပ်ပွားဆင်းတုကို တင့်တယ်အောင် ရွှေချတာကိုသာ ချီးမွမ်းစရာရှိတယ်။ ယခု မဟာမြတ်မုနိ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်ကြီးမှာ မင်းတို့လို အမိုက်တွေက ဝိုင်းအုံ့ပြီး အရုပ်မဆိုး-ဆိုးအောင် လုပ်ကြတာနဲ့ ရုပ်ပွားကြီးဟာ ဘယ်မှာတင့်တယ်တော့လို့လဲ၊ လက်ချောင်းတွေဆိုတာ ဘုရားလက်နှင့်တူဖို့ ဝေးစွ၊ တောင်သူလယ်သမားကြီးတွေရဲ့ လက်လောက်တောင် မလှဘူး၊ ဒူးကြီးကလည်း ဖောတဲ့လူရဲ့ ဒူးကြီးနှင့်သာ တူနေပါပေါ့ကလား။ ကိုယ်လုံးကလည်း ငါးကြင်းကြေးကွက်တွေထနေတဲ့အပြင်၊ အဖုတွေ အခိန့်တွေထနေပြီ။ မျက်နှာကလွဲရင် ဘယ်နေရာမှကြည့်၍ ကြည်ညိုစရာမရှိသည့်အပြင် ကြောက်စရာကြီး ဖြစ်နေပါပေါ့လား မောင်စိန်ရဲ့။”

“ဒါလည်း ဘုရားလူကြီးတွေက ခွင့်ပေးတာကိုး ဘုရား။”

“ဘုရားလူကြီးဖြစ်တိုင်းလည်း ဉာဏ်ရှိတာ မဟုတ်ဘူးကွယ်၊ မဲပေးတဲ့ သူတွေက ဉာဏ်ရှိသူများမှ ပညာရှိသော ဘုရားလူကြီးကိုရမှာ၊ မဲဆန္ဒရှင်တွေကလည်း အမိုက်သားများတယ်၊ အဲဒီအမိုက်တွေကို သင့်မြတ်အောင်ပေါင်းနိုင်မှ မဲနိုင်တာဆိုတော့ အမိုက်ကြီးတွေကသာ မဲနိုင်တတ်တယ်၊ သို့သော် မဲနိုင်တိုင်းလည်း အမိုက်တော့မဟုတ်ပါဘူး၊ များသောအားဖြင့် ပြောရတာသာဖြစ်ပါတယ်၊ ရွှေတိဂုံဘုရားလူကြီးတွေကျတော့ ချီးမွမ်းစရာပါပဲ၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ရွှေကိုထင်သလို ချခွင့်မပေးဘူး၊ ရွှေဆိုင်းတွေကိုသာ လက်ခံပြီး ရွှေပြားခတ်ပြီး စေတီမှာ ကပ်ထားလေတော့ သိပ်ပြီး ကြည်ညိုစရာကောင်းတာပဲ မောင်စိန်ရဲ့။”

“မှန်ပါ။ ကောင်းတာကို ချီးမွမ်းပြီး မကောင်းတာကို ကဲ့ရဲ့တာဟာ တရားပါတယ် ဘုရား”

“အိုးထိန်းသည်ဟာ အိုးကိုရိုက်တာ လှအောင်ရိုက်တာလား၊ ကွဲအောင်ရိုက်တာလား”

“လှအောင်ရိုက်တာပါဘုရား”

“အေး.. ဆရာကလည်း ကဲ့ရဲ့ပေမယ့် ဉာဏ်ရှိစေချင်တဲ့ စေတနာနဲ့ လှအောင်ရိုက်ပေးတာပဲ။ အကျိုးပေးတာက မိမိစေတနာကသာ မိမိကိုပြန်ပေးတာပဲ။ ရုပ်ပွားဆိုတာက အာရုံပြုဖို့သာဖြစ်တယ်။ ရုပ်ပွားဆင်းတုကို မြင်သောအခါ တစ်ထောင့်ငါးရာကိလေသာတွေကို ဆရာမရှိ ကိုယ်တိုင်သိသော ဉာဏ်ဖြင့် တစ်ခုမကျန် အကုန်သတ်လျက် ကိလေသာဘေးမှ အအေးကြီးအေးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ဤပုံသဏ္ဌာန်ပါကလားလို့ အရဟံ ဂုဏ်တော်ကြီးကို အာရုံပြုပြီး ကြည်ညိုစိတ်တွေ ဖြစ်လိုက်ရင် ခန္ဓာကိုယ်မှာအလွန်အေးမြသော စေတနာမျိုးစေ့တွေ တဖွားဖွားဖြစ်လာတယ်။ အဲဒီစေတနာမျိုးစေ့တွေက ကောင်းကျိုးတွေကို တစ်ခုပြီးတစ်ခု ဖြစ်စေတာကွဲ့မောင်စိန်ရဲ့။”

“မှန်ပါဘုရား”

★(နိဗ္ဗာန်ကိုသွား ဉာဏ်ရထား ၅၈မှ ၆၂)

“ဘာကြောင့် ပုထုဇ္ဇနော ဥဗ္ဗတ္တကောဝိယ (ပုထုဇဉ်သည် အရူးနှင့်တူတယ်)လို့ ဟောတော်မူပါသလဲ ဘုရား”

“ပုထုဇဉ်ဆိုတာ အသက်လိပ်ပြာမရှိပါဘဲ ရှိတယ်ထင်ပြီး ဖျားရင်၊ နာရင်၊ လန့်ရင် လိပ်ပြာခေါ်ကြရသကွယ့်၊ သေရင် ကူးတို့ခ၊ ထည့်ကြရသကွဲ့၊ ဘာမှမရှိသော ပညတ်များကို အဟုတ်

ရှိထင်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာလို့ စွဲလမ်းကြသကွယ့်၊ အရူးဟာ ပိုးလုံချည်စသော အဖိုးတန်အဝတ်ကို ဆုတ်ဖြဲပြီး အဝတ်စုတ်ကိုမှ ခင်မင်သလို၊ သစ္စာလေးပါးကိုသိသောဉာဏ်ဘုရားကို အရေးမပြုပါဘဲ သူတစ်ပါး လိမ်ညာစားတဲ့ဘုရားကိုမှ လေးစားသတဲ့ကွယ့်၊ တကယ့် အဖိုးတန်သော ခန္ဓာ၊ အယတနဓာတ်၊ သစ္စာတရားကျတော့ ပျင်းစရာထင်ပြီး လူတကာကို ညာရမ်းမြှောက်ပင့် ငွေအလှူခံတဲ့ တရားမှနာချင်သကွယ့်၊ အရိယာသံဃာပေါသလား၊ နည်းသလားဆိုတာ နားမလည်ဘဲ ဝါဝါပေါပေါရလျှင် သာသနာစည်ပင်တယ်လို့ ထင်သကွယ့်”

“အရိယာနှင့် ပုထုဇဉ် အမြင်မတူပုံ ပြောဦးမယ်၊ ဒကာတစ်ယောက်က ဆရာတော်ကြီးတစ်ပါးထံမှာ လျှောက်ထားသတဲ့၊ လျှောက်ပုံက ဆရာတော်ဘုရား တပည့်တော်တို့ မန္တလေးရွှေမြို့တော်ကြီးဟာ အင်မတန်ပဲ သာသနာ စည်ကားလှပါတယ်ဘုရား၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ဘယ်နေရာကိုပဲ ကြည့်ကြည့် သင်္ကန်းရောင်တွေ ဝင်းပြောင်ပြီးနေတာပဲလို့ လျှောက်ထားသတဲ့၊ ဒီတော့ ဆရာတော်ကြီးက ပြောသတဲ့၊ “အဲဒါ သာသနာစည်တာ မဟုတ်ဘူးတဲ့၊ သာသနာတော်ကြီး သေရအောင်လို့ ဝမ်းဖောဝမ်းရောင်လိုက်နေတာလို့” ဖြေသတဲ့၊ ဒီနေရာမှာ ဒကာက ပုထုဇဉ်အမြင်၊ ဆရာတော်က အရိယာ အမြင်ကွယ့်”

“ပုထုဇဉ်ဆိုတာ စေတီချင်း အတူတူဖြစ်ပါလျက် “ဆုတောင်းပြည့်” ဘုရားဟု ဆိုင်းဘုတ်တပ်ထားလျှင် ပိုပြီး အထင်ကြီးသကွယ့်၊ ဂေါတမရဲ့ ရုပ်ပွားချင်းအတူတူစင်လျက် မဟာ

မြတ်မုနိမှ အထင်ကြီးသကဲ့သို့၊ ဒါကြောင့်အရူးလို့ဆိုတာပေါ့”

“ဒါကတော့ဘုရား မဟာမြတ်မုနိကိုယ်တော်ကြီးကမှ ပိုပြီး တန်ခိုးကြီးတာကလား ဘုရား”

“ရုပ်ပွားမှန်သမျှ လူလုပ်ထားတာချင်းအတူတူပါပဲကွယ်၊ ဟိုရုပ်ပွားလည်း အဝိညာဏကပဲ၊ ဒါပေမယ့် ပုထုဇဉ်ရဲ့ စိတ်ကရူးနေလို့ ထူးတယ်လို့ထင်တာကွယ်၊ ဥပမာမဟာမြတ်မုနိရုပ်ပွားတော်က တစ်ဆူ၊ ဗောဓိရိုးရိုး ရုပ်ပွားတော်က တစ်ဆူ၊ တစ်ခုသော အာရုံခံမှာ အတူတူထားကွယ်၊ မောင်ဘက ဗောဓိရိုးရိုး ရုပ်ပွားထဲမှာ ဂုဏ်တော်ကိုးပါး အာရုံပြုပြီး ပန်းပူဇော်သကွယ်၊ မောင်နက မဟာမြတ်မုနိရုပ်ပွားထဲမှာ ၎င်းကြေးဆင်းတုကိုဘဲပင် ဘုရားထင်ပြီး ပန်းပူဇော်သတဲ့၊ ဒီလူနှစ်ယောက်မှာ ဘယ်သူရဲ့ ကုသိုလ်က ပို မြတ်သလဲ”

“မောင်ဘကုသိုလ်က မြတ်ပါတယ် ဘုရား”

“အေးဟုတ်တယ်၊ မိမိ၏ စေတနာက မိမိကို အကျိုးပေးတာကွယ်၊ ရုပ်ပွားတွေက ပေးတာမဟုတ်ဘူး၊ ဒါကြောင့်စိတ်ထားတတ်မှ မြတ်တယ်လို့ ပြောတာ၊ ရုပ်ပွားဆိုတာက အာရုံပြုရရုံပါပဲ။ အဲဒီလို မိမိစေတနာကသာ မိမိအား အကျိုးပေးတာကို မသိပါဘဲ ရုပ်ပွားစေတီတွေ အပေါ်မှာ စေတနာမညီမျှမှုကြောင့် “ပုထုဇ္ဇနော ဥဗ္ဗတ္တကော လို့ ဟောတော်မူတာကွယ်”

“ပုထုဇ္ဇနောဗာလော” ဆိုတာက ဘယ်လိုမိုက်လို့ ဟောတော်မူပါသလဲ ဘုရား”

“ပုထုဇဉ်ဆိုတာ ဘုရားစစ်၊ တရားစစ်၊ သံဃာစစ်ကို မသိတာကြောင့်လည်းကောင်း၊ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ အစစ်ကို

ပြစ်မှားဖို့ရာ ဝန်မလေးဘူးကွယ့်၊ ပြီးတော့ အလွန်ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့ ပဉ္စာနန္တရိယကံကိုလည်း ပြုခွင့်ကြုံလာရင်ပြုဦးမှာ ကွယ့်၊ ဘုရားကိုလည်း အမြဲငြင်းခုံနေသလို ဘုရား၏ ရန်သူ သဖွယ် ဖြစ်သကွယ့်၊ ဘယ်လို ငြင်းခုံသလဲဆိုတော့ -

“ဘုရားက ရုပ်နာမ်ခန္ဓာသာရှိတယ်လို့ ဟောတာကွယ့်”

“ပုထုဇဉ်က ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါရှိတယ်ဟု ယူသကွယ့်”

“ဘုရားက အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ အနတ္တ၊ အသုဘဟု ဟောသကွယ့်”

“ပုထုဇဉ်က နိစ္စ၊ သုခ၊ အတ္တ၊ သုဘလို့ ယူသကွယ့်”

“ဘုရားက မြင်သူမရှိ၊ စက္ခုနှင့် ရူပါရုံ ပေါင်းဆုံခြင်း ကြောင့် မြင်မှုပေါ်တာဟု ဟောသကွယ့်”

“ပုထုဇဉ်က ငါမြင်တာလို့ ယူသကွယ့်”

“ဘုရားက ကြားသူမရှိ၊ သောတနှင့် သဒ္ဓါရုံပေါင်းဆုံခြင်း ကြောင့် ကြားစိတ်ပေါ်တာလို့ ဟောသကွယ့်”

“ပုထုဇဉ်က ငါကြားတာလို့ ယူသကွယ့်”

“ဘုရားက နံသူမရှိ၊ ဃာနနှင့် ဂန္ဓာရုံပေါင်းဆုံခြင်းကြောင့် နံစိတ်ပေါ်တာလို့ ဟောသကွယ့်”

“ပုထုဇဉ်က ငါနံတာလို့ ယူသကွယ့်”

“ဘုရားက လျက်သူမရှိ၊ ဇိဝှါနှင့် ရသာရုံပေါင်းဆုံခြင်း ကြောင့် လျက်၊ သိစိတ်ပေါ်တာလို့ ဟောသကွယ့်”

“ပုထုဇဉ်က ငါလျက်တာလို့ ယူသကွယ့်”

“ဘုရားက တွေ့သူမရှိ၊ ကာယနှင့်ဖေါဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ပေါင်းဆုံခြင်း ကြောင့် တွေ့သိစိတ်ပေါ်တာလို့ ဟောသကွယ့်”

“ပုထုဇဉ်က ငါတွေ့တာလို့ ယူသကွယ့်”

“ဘုရားက တွေးသူမရှိ၊ မနောနှင့် ဓမ္မာရုံပေါင်းဆုံခြင်း
ကြောင့် တွေးမှုဖြစ်တာလို့ ဟောသကွယ့်”

“ပုထုဇဉ်က ငါတွေ့တာ၊ ငါကြံတာလို့ ယူသကွယ့်”

“အဲဒီလို မြတ်စွာဘုရားနှင့် အမြဲတမ်း ငြင်းခုံနေသော
ကြောင့် ပုထုဇဉ်နောဗာလောလို့ ဟောတော်မူတာကွယ့်”

“ပုထုဇဉ်နော အန္ဓော” လို့ ဆိုတဲ့ ပုထုဇဉ်တို့ ကန်းပုံကို
“အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား”

“ပုထုဇဉ်ဆိုတာ ဘုရားစစ်၊ တရားစစ်၊ သံဃာစစ်ကို
မမြင်၊ နိဗ္ဗာန်ကိုမမြင်၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကိုမမြင်၊ ရုပ်၊နာမ်၊
ခန္ဓာ၊ အာယတန၊ ဓာတ်၊ သစ္စာတို့ကို မမြင်၊ ရူပါရုံ၊ ပရမတ်ကို
မြင်သော်လည်း ရူပါရုံလို့ မသိဘဲ လူ၊ ခွေး၊ ဝက်၊ ကြက်၊ နွား၊ ကျွဲ၊
ဆင်၊ မြင်းကို မြင်တယ်လို့ ထင်တယ်၊ အဲဒီလို မရှိတာကိုမှ မြင်တယ်
ဆိုပြီး တကယ်ရှိတဲ့ ပရမတ္ထရားကို မမြင်တာကြောင့် “ပုထုဇဉ်နော
အန္ဓော” လို့ ဟောတော်မူတာကွဲ့၊ ပုထုဇဉ် အကန်းဘဝနဲ့
ရမ်းဆပြီးလုပ်တဲ့ ကုသိုလ်တွေဟာလည်းဝဋ်ကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်
ရောကွဲ့၊ တရားကိုမြင်ပြီး ပြုတဲ့ ကုသိုလ်မှ ဝိဝဋ် ကုသိုလ်ကွဲ့”

“ရွှေ့မင်ဆရာတော်ကြီး၏လောဘနည်းပုံအပြင် ကုဿာ
မစ္ဆရယနည်းပုံကိုပါ ဆက်လက် ဖော်ပြအံ့၊ မစ္ဆရိယသည်... ”

- * အာဝါသမစ္ဆရိယ = အဆောက်အဦ၌ ဝန်တိုခြင်း၊
- * လာဘမစ္ဆရိယ = လာဘ်လာဘ၌ ဝန်တိုခြင်း၊
- * ကုလမစ္ဆရိယ = အမျိုး၊ ဒါယကာ၌ ဝန်တိုခြင်း၊
- * ဝဏ္ဏမစ္ဆရိယ = ရုပ်အဆင်းနှင့် ဂုဏ်သတင်း၌ ဝန်တိုခြင်း၊
- * ဓမ္မမစ္ဆရိယ = တရား၌ ဝန်တိုခြင်း ဖြစ်၏။

(မှတ်ချက်) ။ အပြစ်နှင့် ဆိုးကျိုးအကျယ်ကို ကျွန်ုပ်တို့ ရေးသားသော ‘အတွင်းရန်သူ’ စာအုပ်၌ ဖတ်ပါ။

မနာလိုခြင်း ဝန်တိုခြင်း ဟူသော စကား

“ဝန်တို”ဟူသော စကားလုံး၏ အဓိပ္ပာယ် အကျယ်ကို ‘တည်တောဆရာတော်ကြီး’က ယခုလို ဖွင့်ပြတော်မူခဲ့၏။

“ဝန်တို”ဆိုတဲ့ မြန်မာစကားနှစ်လုံးမှာ (ဝန်)ဆိုတာ သူတစ်ပါး ကြီးပွားချမ်းသာတာကို ဝမ်းမြောက်ရမည့် တာဝန်ဖြစ်တယ်။ လူတွေမှာ တာဝန်အသီးသီးရှိကြရာတွင် ကိုယ့်ထက်သာလွန်သူကို အမှန်တကယ်ကျေနပ် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်ရမည့် တာဝန်တစ်ခုလည်း ရှိနေပါတယ်။ ဘာကြောင့် သည်တာဝန်ရှိရတာလဲဆိုရင် လောကမှာ တိရစ္ဆာန်ဟာ ကိုယ့်ထက်သာသူကို မနာလိုတတ်ကြဘူး။ ဒါကြောင့် ကိုယ့်ထက်သာမည် ထင်ရတဲ့ ရင်သွေးငယ်ကိုသော်မှ ငယ်စဉ်ကပင် သတ်ပစ်တတ်ကြတယ်”

“လူဟာ တိရစ္ဆာန်မဟုတ်ဘူး။ တိရစ္ဆာန်ထက် မြင့်မြတ်တာဖြစ်တယ်။ တိရစ္ဆာန်ထက် မြင့်မြတ်တဲ့အတွက် မြင့်မြတ်တဲ့ စိတ်ရှိရမယ်။ ကိုယ့်ထက်သာသူကို မနှိမ်ရဘူး။ မဖျက်ဆီးရဘူး။ ချီးမွမ်းရမယ်။ မြှောက်စားရမယ်။ ဝမ်းမြောက်ရမယ်။ ဒါကြောင့် (ဝန်)ဆိုတာ သူတစ်ပါးကြီးပွားချမ်းသာတာကို ဝမ်းမြောက်ရမည့်တာဝန်လို့ ဆိုတယ်။ (တို) ဆိုတာက တွန့်တိုတာကို ဆိုလိုတယ်။ စကားနှစ်လုံးစပ်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က သူတစ်ပါးကြီးပွား ချမ်းသာတာကို ဝမ်းမြောက်ရမည့် တာဝန်မှ တွန့်တိုနေတယ်လို့ ဆိုလိုတယ်”

* (ဒါနဟူသည် - စာ ၆၄)

“ပါပသွ်” ရမတိမနောဟူသော ဓမ္မပဒဒေသနာအတိုင်း ပုထုဇဉ်တို့ စိတ်သည် မကောင်းမှု အကုသိုလ်၌သာ ပျော်ပိုက်ကြ၏။ မည်မျှ ပျော်ပိုက်ကြသနည်း ဆိုလျှင် ကုသိုလ်ယူရမည့် နေရာမှပင် အကုသိုလ် ယူပစ်လိုက်ကြ၏”

“ပုံစံပြအံ့-တစ်စုံတစ်ယောက်က မိမိထက် ဥစ္စာ၊ ပညာ၊ ရာထူးတစ်ခုခု သာလွန်သွားပြီ ဆိုလျှင် ဝမ်းမြောက်လိုက်ပါက မုဒိတာကုသိုလ်ဖြစ်၏။ မနာလို၊ ဝန်တိုလိုက်ပါက ဣဿာဟူသော အကုသိုလ်ဖြစ်၏။ ပညာရှိသူတော်ကောင်း အနည်းငယ်သာ လျှင် ထိုနှစ်မျိုးတွင် ကုသိုလ်ကို အရယူတတ်ကြသည်။ မစ္ဆရိယ ငါးမျိုးတွင် ကုလမစ္ဆရိယသည် ရဟန်းတော်တို့၌ အများဆုံး ဖြစ်တတ်၏”

“ကုလမစ္ဆရိယဟူသည် ကိုယ့်ဒကာကို သူ့ဒကာဖြစ်သွား မှာ မလိုလားခြင်းပင်ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် တချို့ဆရာတော်များ သည် သူတို့ရိပ်သာ၊ သူတို့ကျောင်း၌ အခြား ဆရာတော်များကို တရား ဟောခွင့် မပေးခြင်းဖြစ်၏။ တချို့ရိပ်သာများဆိုလျှင် “ပြင်ပမှ တရားခွေများ၊ တရားစာအုပ်များကို နားထောင်ခြင်း၊ ဖတ်ရှုခြင်း မပြုရ” ဟူ၍ပင် စာကပ်ကာ ပေါ်ပေါ်ထင်ထင်ပင် တားမြစ် ထားတတ်ကြ၏။ ဤအပြုအမူမျိုးသည် ဣဿာမစ္ဆရိယမှ ပေါက်ဖွားလာသော အပြုအမူမျိုးသာ ဖြစ်၏”

လောဘဓာတ်သာမက ဣဿာမစ္ဆရိယပါ ကင်းတော်မူသော “ရွှေဥမင်တောရဆရာတော် ဘုရားကြီး”ကား မိမိထက် အသက်ရော၊ ဂုဏ်သိက္ခာပါ ငယ်ကြသေးသော အရှင်ဆေကိန္ဒ၊ အရှင်ဆန္ဒာဓိက၊ ဦးဇောတိကတို့၏ တရားခွေများ စာအုပ်များကို

မိမိကိုယ်တိုင်လည်း နာကြားဖတ်ရှု၏။ နှစ်သက်သော တရားခွေများကို ပြန့်ပွားကာ ရိပ်သာမှ ဒကာ၊ ဒကာမတို့အား လှူဒါန်းပြီး နာကြားစေ၏။ အခြားဆရာတော်များ၏ နှစ်သက်သော တရားခွေများကို ပြန့်ကူး၍ လှူဒါန်းသည်မှာပင် ခွေပေါင်းရာနှင့်ချီ၍ ရှိနေပြီဟု သိရ၏။ မည်မျှ အတုယူဖွယ်ရာ၊ အားကျဖွယ်ရာ ကောင်းလှပါသနည်း။

တရားအားမထုတ်မီက ငါစွဲတစ်မျိုးသာရှိသော ယောဂီသည် တရားအားထုတ်ပြီး ပြန်လာကာမှ ငါစွဲအပြင်၊ ဆရာစွဲရိပ်သာစွဲများပါ တိုးလာခြင်းအတွက် တရားပြဆရာတော်များတွင်လည်း တာဝန်ရှိ၏။ တရားပြဆရာများက တရားထိုင်နေချိန်မှ တစ်ပါး ကျန်အချိန်များတွင် အခြားဆရာတော်များ၏ တရားခွေများကို နာကြား ခွင့်၊ တရားစာအုပ်မျိုးစုံကို ကြည့်ရှုခွင့် မပြုခြင်းအားဖြင့် “တို့တရား ကသာ မှန်တယ်၊ တခြားတရားတွေက အမှားတွေ”ဟု မပြောသော် လည်း ပြောသကဲ့သို့ ဖြစ်နေသောကြောင့် ယောဂီများသည် ဘာသာရေး အစွန်းရောက် ဝါဒီများကဲ့သို့ ဆရာစွဲ၊ ရိပ်သာစွဲ၊ အစွန်းရောက်ဝါဒီ အဖြစ်သို့ ရောက်သွားခြင်း ဖြစ်၏။

ဘာသာကြီးလေးခုတွင် အစွန်းရောက်ဘာသာ တစ်ခုပါဝင်၏။ ထိုဘာသာဝင်မှန်သမျှသည် “တခြားဘာသာ တရားကို မလေ့လာရ။ တခြားဘာသာဝင်များနှင့် မပေါင်းသင်းရ”ဟုပင် သူတို့၏ ဘာသာရေးကျမ်းက ပညတ်ထား၏။ သူတို့ ဘာသာဝင်များ တိုးပွားဖို့အတွက် အခြားဘာသာများကဲ့သို့ မိမိတို့တရားတော်ကို ဟောပြောပြသခြင်း၊ ရေးသားဖြန့်ဖြူးခြင်းဖြင့် စည်းရုံးမှုမပြုဘဲ အခြားဘာသာဝင် အမျိုးသမီးများကို ယုတ်ညံ့သော

အောက်လမ်း အစီအရင်များဖြင့် မရမက သိမ်းပိုက်ကာ သူတို့ ဘာသာထဲသို့ ဇွတ်အတင်းသွတ်သွင်းကြ၏။ သူတို့သည် မည်မျှတိ အစွန်းရောက်သနည်းဆိုလျှင် သူတို့ ဘာသာဝင်ဆိုင်များမှ ဈေးဝယ် ရ၏။ တစ်ခြား ဘာသာဝင် ဆိုင်ခန်းများတွင် ဈေးမဝယ် ရပေ။

ကမ္ဘာတစ်ခွင် လှမ်းမျှော်ကြည့်လိုက်လျှင် ထိုအစွန်းရောက် ဘာသာဝင်များရှိနေသော နိုင်ငံမှန်သမျှ အေးချမ်းစွာ နေရသည်ဟူ၍ မရှိ။ အဓိကရုဏ်းများ၊ စစ်ပွဲများ တစ်ခုမဟုတ် တစ်ခု အမြဲတမ်းဖြစ်နေရ၏။ မြန်မာ၊ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အမျိုးသမီး တိုင်း ထိုအစွန်းရောက် ဘာသာဝင်များ၏ မြူဆွယ်သိမ်းသွင်းမှုကို အထူးသတိထားပြီး ရှောင်ကြဉ်သင့်၏။ ထိုသို့ အစွန်းရောက်ခြင်း၏ အဓိကအကြောင်းကား အခြားဘာသာများကို လေ့လာခွင့်မပေးဘဲ မျက်စိကိုမှိတ်၊ နားကိုပိတ်ထားစေသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။

တရားပြဆရာများသည်လည်း မိမိတို့၏ ယောဂီများ ဆရာစွဲ၊ အစွန်းရောက်၊ ရိပ်သာစွဲ၊ အစွန်းရောက်များ ဖြစ်မသွားစေ ဖို့အတွက် စစ်မှန်သော တရားခွေမျိုးစုံ နာကြားခွင့်၊ တရားစာအုပ် မျိုးစုံ ဖတ်ရှုခွင့်ကို ပေးသင့်ပါ၏။ အာရုံ(၆)ပါးကို ဓမ္မအဖြစ် အသုံး ချခြင်း အခန်းတွင် တရားမသိသူများက အာရုံ(၆)ပါးကြောင့် နှစ် သက်လျှင် လောဘ၊ မနုဿိသက်လျှင် ဒေါသ စသော ကိလေသာများ ဖြစ်ပြီး အပါယ်ကျရပုံ၊ တရားသိသူများက အာရုံ(၆)ပါးကြောင့် ဖြစ်ပျက်သွားကြသော ရုပ်နာမ်များကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ ရူပား ရင်း မဂ်အရယူသွားပုံများကို တင်ပြခဲ့၏။

ယခုလည်း ရွှေဥမင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ သျှပ်တစ်ပြက်အတိုဆုံး တရားတစ်ပုဒ်ကို တင်ပြချင်၏။

တစ်ခါတွင် ရွှေဥမင်တောရ တရားစခန်း ဖွင့်နေချိန် ပင် ဖြစ်၏။ ရိပ်သာအနီးမှ အိမ်တစ်အိမ်သည် အသံချဲ့စက်ကို ရိပ်သာ ဘက်လှည့်ပြီး အကျယ် ကြီးဖွင့်ထား၏။ ထိုရိပ်သာတာဝန်ခံများ အလွန်ဒေါသထွက်နေကြ၏။ ညနေဖက် ဆရာတော် လမ်းလျှောက် ရာသို့ ကပ္ပိယ ဦးခင်မောင် က အဖော်လိုက်ရ၏။ ရိပ်သာအပြင် ဘက် လမ်းပေါ်ရောက်သည်နှင့် အသံချဲ့စက်မှ သီချင်းသံက ပို ကျယ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် ဦးခင်မောင်က ဆရာတော်ကို လျှောက် လိုက်မိ၏။

“ဆရာတော်ဒီအိမ်ကလူတွေဟာ မသိတတ်ဘူးဘုရား၊ တရားစခန်းရှိမှန်းသိရက်နဲ့ အသံချဲ့စက်ကို အကျယ်ကြီးဖွင့်ထား တယ်၊ တပည့်တော် ရပ်ကွက်လူကြီးတွေခေါ်ပြီး သွားပိတ်ခိုင်းလိုက် မယ်ဘုရား”

“ဒကာကြီး အသံအာရုံကို ပယ်ရမှာလား၊ ကိလေသာကို ပယ်ရမှာလား”

ဆရာတော်၏ တရားစကားသည် အခွန်းနှစ်ဆယ်သာ ရှိပါသည်။ အင်မတန်တိုတောင်းပါသည်။ သို့သော် လျှပ်တစ်ပြက် နာယူလိုက်ရသော ဦးခင်မောင်အတွက် တရားအသိများ ဆယ်နှစ် စာမက ရသွားခဲ့၏။ အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အထိ အာရုံတို့သည် ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောရှိသည့် ရုပ်တရား များဖြစ်၏။ ထိုရုပ်တရား သည် ဆင်းရဲအမှန် ဒုက္ခသစ္စာ တရား များဖြစ်၏။ ဒုက္ခသစ္စာတရားသည် ဆင်းရဲဟု သိရုံသိရမည့် တရား ဖြစ်၏။ ပယ်သတ်၍ရသော တရားမဟုတ်ပေ။ “ကြားပြီးပျက်သွား သော သဘောလေးပါးလား”ဟု သိခြင်းသည် ဒုက္ခသစ္စာကို သိခြင်း ဖြစ်၏။

အသံရုပ်၏ အပျက်ကို သိလိုက်သည်နှင့် လိုချင်စိတ်မရှိတော့ပေ။ ဤသည်ကား သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းဖြစ်၏။ ပယ်ရမည့်တရားကား တဏှာဦးဆောင်သော ကိလေသာများသာဖြစ်ကြောင်း ဉာဏ်ထဲတွင် ရှင်းသွား၏။ လိုချင်သောတဏှာမီးငြိမ်း၍ ခန္ဓာထပ်မလာတော့ဘဲ သိမ်းသွားသည့်အခိုက်သည် နိရောဓသစ္စာခေါ် နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းဖြစ်၏။ ထိုနိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်အောင် ထိုးထွင်း၍ သိသော သမ္မာဒိဋ္ဌိဦးဆောင်သည့် မဂ္ဂင် (၈)ပါးသည် မဂ္ဂသစ္စာပင်ဖြစ်၏။ ကြားပြီး ပျက်သွားသောသဘောဒုက္ခသစ္စာကို သိလိုက်သည်နှင့် သမုဒယသစ္စာကို ပယ်ခြင်းကိစ္စ၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းကိစ္စ၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်းကိစ္စ တစ်ပြိုင်နက် ဖြစ်သွားပုံကို အလိုလို နားလည်သွား၏။

ထို့ကြောင့် “ဗုဒ္ဓ၏တရားတော်များကို နည်းနည်းလေးပါ။ သစ္စာလေးပါးကို မသိလောက်ပါဘူး၊ ကိလေသာတွေ မကုန်လောက်ပါဘူး” ဟူ၍ အထင်မသေးသင့်ကြောင်း ဗုဒ္ဓကိုယ်တော်တိုင် ဥဒါန်းပါဠိတော် ဗာဟိယ-ဒါရုစီရိယသုတ်တွင် ဟောဖူး၏။ မြတ်စွာဘုရားထံ တရားနာရန် လိုက်လာသော ဗဟိယဒါရုစီရိယသည် ဆွမ်းခံကြွနေဆဲ ဗုဒ္ဓကို လမ်းမှာပင် မိလိုက်၏။ တရားဟောရန် သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် တောင်းပန်သဖြင့် ဗုဒ္ဓက ‘ဧဝံခေါဗာဟိယသိက္ခိ တဗ္ဗံ စသော စကားလုံး (၆၀) ခန့် တရားတော်ကို လမ်းပေါ်မှာပင် ဟောပေးလိုက်၏။ တရားအဆုံးတွင် ဗာဟိယသည် ရဟန္တာဖြစ်သွား၏။

ရဟန်းပြုပေးရန် တောင်းပန်သဖြင့် ဗုဒ္ဓက ပရိက္ခရာအလှူရှင် ရှာခိုင်းရာ လိုက်ရှာနေရင်း ဘီလူးစီးနေသော နွားမတစ်ကောင်ဝင်ဝေ့၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခဲ့ရသည်။

ဗုဒ္ဓက သံဃာတော်များကို အလောင်းကောက်ခိုင်းပြီး မီးသင်္ဂြိုဟ်စေကာ ဓာတ်တော်များကိုလည်း ဒကာများ အကူအညီ ဖြင့် စေတီတည်စေ၏။ ရဟန်းများက ဗာဟိယ၏ လားရာ ဂတိကို မေးလျှောက်ကြသောအခါ အရဟတ္တဖိုလ်ကို ရပြီးဖြစ်၍ ဘယ်ဘဝ မှာမှ မဖြစ်တော့ဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံပြီးဖြစ်ကြောင်း မိန့်ကြား၏။

ထိုအခါ ရဟန်းတော်များက

“ဘယ်အချိန်မှာ တရားရသွားပါသလဲဘုရား၊ ဗာဟိယ တရားဘာဝနာကျင့်ကြံအားထုတ်သည်ကို တပည့်တော်တို့ မတွေ့ လိုက်ရပါ”

“ဆွမ်းခံကြွရင်း လမ်းပေါ်မှာ ငါဘုရားဟောကြားတဲ့ တရားကိုနာယူပြီးတဲ့ အဆုံးမှာပဲ ရဟန္တာဖြစ်ပြီး တရားရခဲ့တယ်”

“ဆွမ်းခံချိန်တုန်းက ဗာဟိယ နာလိုက်ရတဲ့ တရားဟာ တိုတိုလေးပါဘုရား၊ ဒီလောက်တရားတိုလေးကို နာရုံနဲ့ ရဟန္တာ ဖြစ်နိုင်ပါသလား ဘုရား”

ဝိပဿနာတရားသည် ဉာဏ်ပညာ အလုပ်ဆိုသည်ကို ဗုဒ္ဓ လက်ထက်က ရဟန်းအချို့ပင် သတိထားမိဟန်မတူကြပါ။ ထို့ ကြောင့် အထက်ပါ မေးခွန်းကို ပြန်မေးနေခြင်းဖြစ်၏။

ထိုအခါ ဗုဒ္ဓက . . .

“မြတ်စွာဘုရားတို့ ဟောကြားအပ်သောတရားကို နည်း နည်းလေးဆိုပြီး အထင်မသေးအပ်၊ တစ်လုံးတစ်ပါးပင် ဖြစ်သော် လည်း ကိလေသာကုန်ခန်းပြီး မဂ်ဖိုလ်ကို ရစေနိုင်သည်သာဖြစ်၏” ဟု မိန့်တော်မူပြီး အောက်ပါဂါထာကို ဟောကြားတော်မူ၏။

“သဟဿမပိ စေ ဝါစာ၊

အနတ္ထပဒသံဟိတာ။

ဧကံ အတ္ထပဒံ သေယျော၊

ယံ သုတ္တာ ဥပသမ္ပတိ”

မယ်ဘွဲ့၊ မောင်ဘွဲ့၊ တောဘွဲ့၊ တောင်ဘွဲ့များသည် စကားလုံးပေါင်း တစ်ထောင်ပင်ဖြစ်သော်လည်း သစ္စာလေးပါး၊ မဂ်ဖိုလ်တရားမှ ကင်းသဖြင့် မမြတ်၊ သစ္စာလေးပါးနှင့်စပ်သော စကားသည်ကား တစ်ခွန်းတစ်ပုဒ်ပင် ဖြစ်သော်လည်း ကြားနာရလျှင် ကိလေသာ အပူမီးငြိမ်းနိုင်သဖြင့် မြတ်၏။

ရွှေဥမင်တောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ကဲ့သို့ပင် လောဘဓာတ် ထူးခြားစွာ ကင်းစင်တော်မူကြသော ဆရာတော်ကြီး သုံးပါးအကြောင်းကိုလည်း ဆက်လက်ဖော်ပြအံ့။

တစ်ပါးမှာ တောင်တွင်း ကြီးမြို့၊ နတ်မှီတောရ ဆရာတော်ဘုရားကြီးဖြစ်၏။ ကက်ဆက်များ မပေါ်မီက ရေဒီယိုသည် တန်ဖိုးအကြီးဆုံးပစ္စည်းတစ်ခုပင် ဖြစ်၏။ တစ်ရပ်ကွက် တစ်လုံး၊ တစ်ရွာတစ်လုံးလောက်သာ ကိုင်နိုင်ကြ၏။ ရေဒီယိုရှိသောအိမ်က ရေဒီယိုဖွင့်လိုက်လျှင် ကျန်အိမ်များက အားလုံးစုဝေးပြီး လာရောက်နားထောင် လေ့ရှိကြ၏။ နတ်မှီတောရ ကျောင်းအမများ ဖြစ်ကြသော ပေလေးပင် ရုပ်ရှင်မိသားစုက ဆရာတော်ကို သတင်းနားထောင်ရန် အကောင်းစား ရေဒီယိုတစ်လုံး လှူဒါန်းထား၏။

အမေရိကန်မှာ တာဝန်ထမ်းဆောင်နေသော သမီးအကြီးတစ်ယောက် မြန်မာပြည်သို့ ခေတ္တပြန်ရောက်စဉ် မိသားစုအားလုံး ဆရာတော်ကြီးထံ အဖူးအမြော်ရောက်လာကြ၏။ ကျောင်းရောက်သောအခါ သူတို့လှူထားသော ရေဒီယိုကြီးကို မမြင်သဖြင့် မေးကြ၏။

“ဆရာတော် တပည့်တော်တို့ လှူထားတဲ့ ရေဒီယိုကြီးလည်းမမြင်ပါလား၊ ဘယ်နေရာ သွားထားပါသလဲ ဘုရား”

“ဘယ်မှသွားမထားပါဘူး၊ သူ့ပိုင်ရှင်က ယူသွားတယ်”

“အို. . . ဆရာတော်ကလည်း၊ ဘယ်ကလာ ပိုင်ရှင်ရှိဦးမှာလဲ တပည့်တော်တို့က ဆရာတော်ကို လှူထားတာပဲ၊ ဆရာတော်ပိုင်တဲ့ပစ္စည်းပေါ့”

“ငါမပိုင်လို့ပေါ့ကွာ၊ ငါပိုင်ရင် ပစ္စည်းက ငါ့အနားမှာရှိနေမှာပေါ့၊ ခုတော့ သူ့ပိုင်ရှင်အနား ရောက်သွားပြီ”

ထိုအခါကျမှ အလှူရှင်များမှာ သူခိုး ခိုးသွားမှန်း သိကြ၏။ ထို့ကြောင့် မကျေမချမ်း ဆက်လက်လျှောက်မိကြ၏။

“ဆရာတော်ကလည်း ဝေလည်လည်ပြောနေပြန်ပြီ၊ သူခိုးခိုးသွားတာမဟုတ်လား ဘုရား။ ဒါဆို ဆရာတော် ရေဒီယိုဆုံးပြီပေါ့”

“မဆုံးပါဘူးကွာ၊ ဆုံးတယ်ဆိုတာ မီးလောင်သွားတာတို့၊ မြစ်ထဲ ပင်လယ်ထဲကျသွားတာတို့လို ဘယ်သူမှ သုံးခွင့်မရတော့တာမှ ဆုံးတာ၊ ခုဟာက တစ်နေရာမှာ သုံးလို့ရနေဦးမှာပါ”

*(မထေရ်မြတ်တို့ စကားဝိုင်း စာ-၉၃)။

အာမရပူရမြို့တွင် အောင်ခြင်းရှစ်ပါးကျောင်းတိုက်ဟူ၍ရှိ၏။ ဆရာတော်ကြီးကိုလည်း ကျောင်းကိုက်အမည်စွဲ၍ “အောင်ခြင်းရှစ်ပါးဆရာတော်”ဟူ၍ပင် ခေါ်ကြ၏။ ဆရာတော်သည် ကထိန်ခင်းတိုင်း ရလာသမျှ ပစ္စည်းများကို ကျောင်းရှိသံဃာများကို အညီအမျှ ခွဲဝေပေး၏။

ငါ့ကျောင်းထိုင်ဘုန်းကြီးဆိုပြီး ရသမျှ သိမ်းကုံးပြီး မယူတတ်ပေ။ ဆရာတော်အဖို့ အစုအတွက် ရသမျှ ပစ္စည်းများကိုလည်း ဝိနည်းစာအောင် သံဃာများကိုလှူရန် တူးမောင်းကျောင်းတိုက်သို့ အကုန်ပို့ပစ်သည်။ ဝိနည်းစာပြန်ပွဲကို တူးမောင်းကျောင်းတိုက်တွင် နှစ်စဉ်ကျင်းပလေ့ရှိသည်။ ဆရာတော်နားတွင် ဘာပစ္စည်းမှအပို မထားပေ။ အပိုပစ္စည်းသည် အပိုလောဘတစ်ခုကိုသာ တိုးစေ၏။ အပိုလောဘသည် ပြိတ္တာဘုံသို့ ဆွဲချခြင်း ပစ္စည်းပျောက်ဆုံးသွားမှုကို ပူလောင်ရခြင်းအလုပ်မှတစ်ပါး အခြားကောင်းသော အလုပ်ကို တစ်ခုမှမလုပ်တတ်ပေ။

တစ်နှစ်တွင် ကထိန်ဉာတ်မကြီးထဲတွင်ပါသော အဖိုးကန်တိုင်ကပ်နာရီကြီးတစ်လုံးကို ဆရာတော်ကြီးကိုယ်တိုင် သုံးစေချင်သဖြင့် ဆရာတော်ကြီးသီတင်းသုံးရာ ကျောင်းဆောင်နံရံတွင် ချိတ်ပေးထားခဲ့၏။ တစ်ညတွင် ထိုနာရီကြီးကို သူခိုး လာခိုးသွား၏။ အရုဏ်ဆွမ်းစားချိန်တွင် နာရီကြီးကို မတွေ့ရတော့ဖြင့် ရဟန်းငယ်များက ဆရာတော်ကြီးကို မေးလျှောက်ကြ၏။

“ဆရာတော် နာရီကြီး ဘယ်ရောက်သွားသလဲ ဘုရား”

“ညက ဒကာနှစ်ယောက် လာယူသွားကြတယ်ကွ”

“ဆရာတော် သူခိုးလာခိုးသွားတာဖြစ်မှာပါ။ ဆရာတော် မသိလိုက်ဘူးလား ဘုရား”

“သိပါတယ်ကွ၊ သူတို့က မမ္မိမကမ်းနဲ့ ဖြုတ်နေသံကြားလို့ မတော်လွတ်ကျလို့ မင်းတို့နှီးကုန်ရင် နာရီလည်း အကောင်းမရ၊ ဒုက္ခလည်းရောက်ကြမှာစိုးလို့ ပလ္လင်နောက်မှာ ခွေးခြေရှိတယ်လို့ တောင် ပြောလိုက်သေးတယ်”

“ဆရာတော်နှယ် သူခိုးပဲ ဘာလို့ပြောလိုက်ရတာလဲ၊ လှူပစ်လိုက်တယ်ဆိုတာမှတုတ်သေးတယ်”

“ထူးပါဘူးကွ၊ သူတို့လာယူတော့လည်း ကိုယ်ကသွားလှူရသက်သာတာပေါ့၊ ညကြီးမင်းကြီး သူများမသိအောင် လာယူတော့ပုဂ္ဂိုလ်၊ အယုတ်၊ အမြတ်ကလည်း မရှေးရတော့ဘူးပေါ့”

* (မထေရ်မြတ်တို့ စကားပိုင်း ၈၁-၉၅)။

တစ်ခါတွင် လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီး သင်္ဘောစီးပြီး ခရီးထွက်တော်မူ၏။ မနက်မိုးလင်းတွင် ဆရာတော်၏ ပစ္စည်းများ သူခိုး၊ ခိုးသွား၏။ မိုးလင်း၍ ပစ္စည်းပျောက်သည်ကို တွေ့သွားသည်နှင့် ကပ္ပိယက -

“ဆရာတော် လုပ်ပါဦးဘုရား၊ ဒုက္ခတော့ ရောက်ကုန်ပြီပုလိပ်(ရဲ) တိုင်မှ ဖြစ်တော့မယ်”

“ဘာတုန်းဟ ကပ္ပိယရဲ့၊ မင်းဟာအရင်းမပါ အဖျားမပါ ပြူးတူးပြုတ်နဲ့ တိုးတိုးသက်သာ ပြောစမ်းပါ”

“ဆရာတော်ပစ္စည်းတွေ ညက သူခိုး၊ ခိုးသွားပြီဘုရား၊ ဒါကြောင့် သင်္ဘောပုလိပ်(ရဲ)ကို တိုင်မှဖြစ်မယ်ဘုရား”

“ကပ္ပိယ ကိုယ့်ပစ္စည်း သူများအခိုးခံရတယ်ဆိုတာ ကိုယ်ကလည်း သူများပစ္စည်းခိုးခဲ့ဖူးလို့ ဖြစ်မှာပေါ့ဟဲ့၊ သံသရာမှာ ကိုယ်ပြုခဲ့တဲ့ မကောင်းမှုဟာ တစ်ချိန်ချိန်မှာ တူသောအကျိုး ပြန်ပေးတတ်တာ ဓမ္မတာပဲ၊ အသာနေပါ ကပ္ပိယရယ်၊ မင်းလုပ်လိုက်မှ ငါသူခိုးဖြစ်ခဲ့ဖူးတာ လူသိကုန်ပါမယ်”

* (မထေရ်မြတ်တို့ စကားပိုင်း ၈၁-၉၁)။

တရားမသိသူများအတွက် ဥစ္စာပျောက်လျှင် ‘ငရဲရောက်ရ၏။’ တရားသိသူများအတွက်ကား ‘ဥစ္စာပျောက်တိုင်း ကုသိုလ်ခရာကံရ၏။’ ဤဖော်ပြချက်တို့၌ ခရ ဆရာကောင်း၏ ပထမအင်္ဂါအတွက် ပြည့်စုံလောက်ပေပြီ။

ဒုတိယအင်္ဂါသည် ပေယျဝဇ္ဇ၊ ချစ်ခင်ဖွယ်စကားရှိခြင်းဖြစ်၏။ ချစ်ခင်ဖွယ်စကားရှိခြင်းသည် အကျိုးတရားဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားကား မေတ္တာဓာတ်ရှိခြင်းပင်ဖြစ်၏။ အပြန်အားဖြင့် မေတ္တာဓာတ်ရှိခြင်းဟူသည် ဒေါသဓာတ်ကင်းခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ပထမအင်္ဂါကိုလည်း ယခု ဒုတိယအင်္ဂါကဲ့သို့ ခွဲခြမ်းစိတ်ဖြာ၍ ယူရမည်။

ပထမအင်္ဂါသည် လှူဒါန်းပေးကမ်းခြင်းပင်ဖြစ်၏။ လှူဒါန်းပေးကမ်းခြင်းသည် အကျိုးတရားဖြစ်၏။ အကြောင်းတရားကား အလောဘဓာတ်ရှိခြင်းပင် ဖြစ်၏။ အပြန်အားဖြင့် အလောဘဓာတ် ရှိခြင်းဟူသည် လောဘဓာတ်ကင်းခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ဒုတိယ အင်္ဂါအရ မေတ္တာဓာတ်ရှိဖို့သည် သာသနာပြုရဟန်းတိုင်းအတွက် အထူးအရေးကြီး လိုအပ်သည်။ ဤနေရာ၌ မြန်မာပြည်မှ ရဟန်းတော်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဘာသာခြားတစ်ယောက်၏ မှတ်ချက်ကို တင်ပြလို၏။

သူ့အမည်ကို မောင်ရဲမြင့်ဟုခေါ်၏။ သာယာဝတီနယ်သား တစ်ယောက်ဖြစ်၏။ ဖခင်က ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင် ဖြစ်ပြီး မိခင်က ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ဖြစ်၏။ သူသည် ငယ်စဉ်ကတည်းက ဆွဲဆောင်မှုအားကောင်းသော ခရစ်ယာန်ဘာသာဝင်ထဲသို့ ရောက်သွားသည်။

သူ့အသက် (၃၀) အရွယ်ခန့်တွင် ဗုဒ္ဓဘာသာစာပေများကို ဖတ်ရှုမိရာမှ တစ်ဆင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကို စိတ်ဝင်စားလာသည်။ သူသည် ရွှေပြည်သာရှိ ဦးလေးဖြစ်သူ၏ တိုက်တွင် တစ်ယောက်တည်းနေသည်။ တစ်နေ့တွင် သူသိချင်သော အချက်အလက်များကို မေးမြန်းလိုသဖြင့် ဗုဒ္ဓဘာသာ ဘုန်းကြီးတစ်ကျောင်းသို့ ပို့ပေး၏။ အဆင်မပြေခဲ့။ 'သူ့ကိုဦးမချ၍' ဟုဆိုကာ ဘုန်းကြီးက ကျောင်းထဲမှ နှင်ထုတ်ပစ်သည်။ သူ့နောက်တစ်ကျောင်းသို့ သွားပြန်သည်။ သူ၏ နှိုက်နှိုက်ချွတ်ချွတ် မေးခွန်းများကို စိတ်တိုကာ နောက်ဘုန်းကြီး တစ်ပါး၏ မောင်းထုတ်ခြင်းကို ခံရပြန်သည်။

သူသည် အကြောင်းမဲ့ လျှောက်သွားနေခြင်းမဟုတ်။ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြောင်းအရာ အတော်များများကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း သိလို၍ လိုက်မေးခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအချက်များကို ဘဝင်ကျအောင် သိပြီးလျှင် 'ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ဝင်တော့မည်' ဟူ၍ လည်း ဆုံးဖြတ်ထားပြီးဖြစ်သည်။ သို့သော် မေတ္တာဖြင့် နွေးထွေးစွာ ကြိုဆိုခြင်းမခံရ။ ဒေါသဖြင့် ဟိန်းဟောက်မှုများကိုသာ ခံရသည်။ နောက်ဆုံး ကျွန်ုပ်၏ကျောင်းသို့ ရောက်လာသောအခါ သူ့အတော်စိတ်ချမ်းသာသွားသည်။

သူသိချင်သော အချက်အလက်များကို နှစ်လခွဲကျော်ကြာသည်အထိ မေးမြန်းစုံစမ်းပြီး 'ဗုဒ္ဓဘာသာသို့' ဝင်ခဲ့သည်။ လအတန် ကြာသောအခါ ရဟန်းတော်အဖြစ်ခံယူပြီး ဝိပဿနာတရားများကို ပွားများအားထုတ်ခဲ့သည်။ ကော့သောင်းမြို့(၇)မိုင် တောရတောင် ပေါ်တွင် တစ်ပါးတည်း တရားရှုပွားရင်း သီတင်းသုံးသည်။ သက်တော်မရှည်ရှာပါ။ ၁၃၆၅ ခုနှစ်၊ တော်သလင်းက

ငှက်ဖျား ရောဂါဖြင့် ရုတ်တရက် ပျံလွန်တော်မူခဲ့ရသည်။ ပျံလွန်တော်မူစဉ်က သက်တော်(၃၉)နှစ်၊ သိက္ခာတော် (၉)ဝါခန့်သာရသေးသည်။

ဤနေရာ၌ အရေးကြီး သိသင့်သည့် ကမ္ဘာ့သာသနာပြု ဆရာတော်အရှင်သေဠိလ ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဩဝါဒကို ဖော်ပြအံ့။

“သာသနာပြုတယ်ဆိုတာ ကိုယ့်ဝါဒကို ကျယ်ပြန့်ထွန်းကားအောင်လုပ်တာပဲ။ အရေးကြီးတာက ကိုယ့်ဝါဒကို ကျယ်ပြန့်ထွန်းကားစေချင်ရင် သူ့ဝါဒခလေ့ကို မထိပါး မပုတ်ခတ်ရဘူး၊ ဘယ်နိုင်ငံ၊ ဘယ်လူမျိုးမဆို သူတို့ရဲ့ မိရိုးဖလာအယူဝါဒ ခလေ့ထုံးဆိုတာရှိတယ်။ ဒါတွေကို ‘အလကား မိစ္ဆာဝါဒတွေ၊ ရူးကြောင်ကြောင် အလုပ်တွေ’ဆိုတဲ့ ပုံစံမျိုးနဲ့ မစော်ကားမိဖို့ အရေးကြီးတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မူလာတဲ့အချိန်က မဇ္ဈိမဒေသဆိုတဲ့ အိန္ဒိယမှာဝါဒစွဲ၊ အမျိုးဇာတ်စွဲ၊ ခလေ့ထုံးစံစွဲတွေ ရှုပ်ရှုပ်ကိုထွေးနေတာပေါ့။ ဒီကြားထဲမှာ ဘုရားရှင် ဘယ်လို သာသနာပြုတော်မူသွားတယ်ဆိုတာ မျက်ခြည်မပြတ်စေနဲ့၊ လေ့လာရတယ်၊ အတုယူရတယ်၊ ဘုရားသာသနာပြုမယ့် ပုဂ္ဂိုလ်ကဘုရားကို အတုယူ ကျင့်သုံးမှပေါ့။ အရှင်ဘုရားတို့ သိက္ခာပုဒ်တွေထဲမှာ မြက်မနုတ်ရ၊ သစ်ပင်မခုတ်ရဆိုတာမျိုးတွေ တွေ့တယ်မဟုတ်လား။”

“ဒါတွေဟာ လောကအနေနဲ့ ကြည့်ကြည့်၊ ဓမ္မအနေနဲ့ ကြည့်ကြည့်အကုသိုလ်လို့ ပြောစရာ ဘာရှိလို့တုန်း၊ ဒါပေမယ့် မြတ်စွာ ဘုရားက “အဲဒါတွေ မလုပ်ရလို့” ဘာလို့ ပညတ်ထားသလဲ၊ အကျိုး မရှိဘဲနဲ့ မပညတ်ဘူး၊ အကျိုးရှိလို့ ပညတ်တာ၊

အဲဒီခေတ်မှာဖြစ်တယ် တချို့လက်ခံစွဲလမ်းထားတဲ့ ဓလေ့စွဲတစ်ခုက “သစ်ပင်ကိုခုတ်တစ် တာဟာလည်း ကျွန်တစ်ခု ရှိတဲ့ သတ္တဝါကို ညှဉ်းဆဲတာပဲ”လို့ မှတ်ထားကြတာ” (ကျနော်=အသက်)။

“အဟိ”သာ ပရမော ဓမ္မောမညဉ်းဆဲခြင်းသာ အမြတ်ဆုံးတရားဆိုတာ ဒီလိုအယူစွဲရှိသူတွေရဲ့ လက်သုံးစကားပေါ့။ ဒါကိုဖောက်ဖျက်ကျူးလွန်ရင် လူယဉ်ကျေးလို့တောင် စာရင်းမသွင်းဘူး။ ဒါကြောင့် မြတ်စွာဘုရားက ကိုယ့်ဝါဒ မကျယ်ပြန့်သေးဘဲ မထိရောက် သေးဘဲသူများဝါဒနဲ့ ဆန့်ကျင်ဘက်လုပ်လိုက်ရင် ကိုယ့်စကားကို နားထောင်မယ့်သူတောင် ရှိမှာမဟုတ်လို သစ်ပင်မခုတ်ဖို့ ဗုဒ္ဓက ပညတ်တော်မူတာ။ ဒီလိုပညတ်လို့ ကိုယ့်ဝါဒ ဘာလည်း ဘာမှ ထိခိုက်နစ်နာစရာ အကြောင်းမရှိဘူး။ ဒါကို သဘောပေါက်ဖို့ အရေးကြီးတယ်”

“ဝေဖန်တယ် ပိုင်းခြားတယ်ဆိုတာဟာ အဘိဓမ္မာတစ်ရပ်ကို တင်ပြတာပဲ။ အဲဒီတော့ အမှန်နဲ့ အစားထိုးပြနိုင်မှ အသက်ဝင်တာ။ အသက်ဝင်မှလည်း အသက်ရှင်တယ်။ ဗုဒ္ဓဝါဒ ဒီနေ့အထိ အသက်ရှင်နေတာဟာ မိဂဒါဝုန်မှာ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ တရားဦးဖြစ်တဲ့ဓမ္မစကြာကို လေ့လာကြည့်မယ်ဆိုရင် ပထမ အစွန်းတရား နှစ်ပါးဆိုတဲ့ အမှားနှစ်မျိုးကို ထောက်ပြတယ်။ ပြီးတော့ အဲဒီအမှားကို မရွံ့မပဋိပဒါဆိုတဲ့ အမှန်နဲ့ အစားထိုးပေးတယ်”

“ဒါကြောင့်လည်း ဗုဒ္ဓအဘိဓမ္မာဟာ ဒီနေ့အထိ ဘယ်ပညာရှင်ကမှ ငြင်းပယ်လို့ မရနိုင်တဲ့ အမှန်တရားအဖြစ် ရင်တည်နေနိုင်တာပါ။ မြတ်စွာဘုရား မပွင့်ခင်က ဝါဒတစ်ခုပေါ်လိုက်။ အဲဒီဝါဒကို နောက်ပုဂ္ဂိုလ်က အမှားလို့ ဝေဖန်လိုက်။ ပြီးတော့ ခုခံသူက ပြန်ခုခံလိုက်နဲ့ ဝါဒတွေဟာ လုံးချာလိုက်နေတာပဲ။

ဘယ်သူ့ဝါဒ အမှန်ဆိုတာတော့ ဘယ်ပညာရှင်မှ အတိအကျမဆုံး ဖြတ်နိုင်ခဲ့ဘူး၊ မှားတယ်လို့ ပြောဖို့ဆိုတာက လိုအပ်ချက်တွေကို ပေးစွမ်းနိုင်မှုမရှိ ရင် ဒါဟာမှားနေတယ်၊ မမှန်ဘူးလို့ ပြောနိုင်တာပဲ။ ဝါဒတစ်ခု ပေါ်ပေါက်တယ်ဆိုတာကလည်း လောကရဲ့ ဒုက္ခကို ကုစားဖို့ ပေါ်လာတာကိုး။”

“ဒီဒုက္ခကို တကယ်ပျောက်ကင်းအောင် ကုစားမပေးနိုင်ဘူး ဆိုရင် ဒါကိုမှားတယ်လို့ ဘယ်သူမဆို ပြောနိုင်တာပဲ” ဒါဖြင့် ဘာက မှန်သလဲလို့ပြန်ပြီး မေးခွန်းထုတ်တဲ့အခါကျမှသာ ကိုယ်က အစား ထိုးမပြနိုင်တာ။ မြတ်စွာဘုရားကျတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ အမှားကိုလည်း ထောက်ပြတယ်၊ အမှန်နဲ့လည်း အစားထိုးနိုင်တယ်၊ ဒီအမှန်ကလည်း ဒုက္ခငြိမ်းမှုကို ပေးစွမ်းနိုင်လို့ လောကရဲ့ လိုအပ်ချက်နဲ့ ကိုက်ညီတယ်၊ ဒါကြောင့် အသက်ဝင်ပြီး အသက်ရှင်နေတာပေါ့။”

“သူ့လက်ထဲမှာ ဝတ်ထားတဲ့ ချက်ကျောက်ကြီးကို ဒါအတုကြီးပဲဆိုပြီး ဆွဲမချွတ်လိုက်နဲ့၊ သူများလှတာ မနာလို လို့လားဆိုပြီး လက်ကိုပုတ်ချလိမ့်မယ်၊ ကိုယ့်မှာရှိတဲ့ စိန်အစစ်ကို လက်တွေ့ပြ၊ ဒါ စိန်အစစ်ပဲလို့ သူနားလည်အောင် ပြောပြနိုင်ရင် သူ့လက်က စိန်အတုကြီးကို သူကိုယ်တိုင် ချွတ်ပြီးလွှင့်ပစ်လိမ့်မယ်၊ အဲဒါကြောင့် သူများအမှားကို ပယ်ပယ်နယ်နယ်ကြီး အပုပ်ချသလို ပြောနေမယ့် အစားကိုယ်ပြောမယ့် အမှန်တရားကိုသာ အများနားဝင်အောင် ရေရေလည်လည် ပြောပြဖို့ အရေးကြီးတယ်၊ ဒါဟာ မိဂူဒါဝုန်မှာ မြတ်စွာဘုရား အသုံးချခဲ့တဲ့မူပဲ”

(မှတ်ချက်)။ ကမ္ဘာ့ဗုဒ္ဓ သာသနာပြု ဆရာတော် အရှင် သေဌိလာဘိဝံသ ၁၃၃၇ ခုနှစ်ခန့်က ဒေးဒရဲမြို့၊ ကွင်းချောင်း ကျောင်းတိုက်အတွင်း အရှင်အာဒိစ္စဝံသ ဆရာတော်ကြီး အထိမ်းအမှတ်ပွဲတွင် ကြွရောက်လာသော သံဃာတော်တို့ အား ချီးမြှင့်သော ဩဝါဒဖြစ်သည်။

မြန်မာပြည်တွင် ပထမဦးဆုံး တိပိဋကဓရ ဖြစ်တော်မူသော မင်းကွန်းဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် ရန်ကုန်၊ မန္တလေး သာသနာ့ တက္ကသိုလ်ကြီးများ၊ မိုးမိတ်ကုန်းမြေ တိပိဋက စာသင်တိုက်ကြီးများကို တည်ထောင်ဖွင့်လှစ်တော်မူနိုင်ခဲ့ပြီး ကြီးကျယ်စွာ သာသနာပြုနိုင်ခဲ့သည်မှာ မေတ္တာတရား ကြီးမားသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။

တတိယအချက်အရ အတ္တစရိယာ=တပည့်တို့၏အကျိုးကို ကျင့်ဆောင်ခြင်းဟူသည် စာပေအလုပ်၊ တရားအလုပ်တစ်ခုခုကို အမြဲပြုလုပ်နေခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ထိုအလုပ်နှစ်မျိုးအနက် တစ်မျိုးမှ မလုပ်သောဆရာသည် အတ္တစရိယာ အင်္ဂါပျက်ယွင်းနေသူဖြစ်၍ မဆည်းကပ်သင့်။ စတုတ္ထအချက်ကား သမာနတ္ထတာ မနိမ့်ချဘဲ တန်းတူရည်တူ ဆက်ဆံခြင်းမျိုးဟု ဆိုရသော ပစ္စည်းရှိ၊ ပစ္စည်းမဲ့ မခွဲခြားသူဖြစ်လျှင် ဤအင်္ဂါနှင့် ညီညွတ်ပေပြီ။ ဒါန၊ ဝေယျဝဇ္ဇ၊ အတ္တစရိယာ၊ သမာနတ္ထတာ လေးချက်လုံးသည် မိမိဆည်းကပ်မည့် ဆရာသမားတွင်ရှိရမည့် -

=ရိုသေထိုက်သော ဂုဏ်၊

=ချစ်ခင်ထိုက်သော ဂုဏ်၊

=ချီးမွမ်းထိုက်သော ဂုဏ်၊

များပင်ဖြစ်၏။

တတိယမြောက်ဂုဏ်မှာ တပည့်က အလွဲ လိုက်ပြီး မိုက်မှား နေလျှင် ရဲဝံ့စွာဆုံးမခြင်းဖြစ်၏။ ‘ရဲဝံ့စွာ’ဟုသုံးရခြင်းမှာ တချို့ ဆရာများသည် တပည့်များ လွဲမှားနေတိုင်း မဆုံးမရဲကြ။ သည်လို ဆုံးမလိုက်လျှင် ‘ဒကာက စိတ်ဆိုးပြီး နောက် ကျောင်းကိုလာမလှ။ ဘဲ နေလိမ့်မည်’ဟု တွေးမိကြသောကြောင့် ဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့သော ဆရာမျိုးကို ခေါင်းဆောင်ဆရာဟု မခေါ်ရ။ ခေါင်း ရွှောင်ဆရာ ဟုသာ ခေါ်ရ၏။ အချစ်ခံနေရုံနှင့် ဆရာကောင်း မပီသ၊ အမုန်းခံ ပြီး ဆုံးမရဲမှလည်း ဆည်းကပ်သင့်သော ဆရာကောင်းပီသ၏။

“နာနာကျင်ကျင် အပြစ်မြင်တိုင်း

ဝမ်းတွင်မသို၊ ဟုတ်တိုင်းဆို၏။

ကျိုးလိုစိတ်က ၊ ဆုံးမတတ်သူ၊

ဆရာဟူလော့”

ဟူသော လင်္ကာလေးကလည်း တပည့်၏ အမုန်းကို ခံယူ ပြီး ဆုံးမရဲမှလည်း ဆရာဟုပြောနေခြင်းပင်ဖြစ်၏။

ဧရာဝတီတိုင်း၊ လပွတ္တာမြို့နယ်အတွင်းမှ ရွာလေးတစ်ရွာ၊ ထိုရွာသူရွာသားများ သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဟု အမည်ခံထားသော် လည်း ရတနာသုံးပါးထက် အတွင်း(၃၇)မင်း စသောနတ်မင်းများ ကို ကိုးကွယ်ကြ၏။ မကြာခဏ နတ်ကန္ဓာပေးကြ၏။ ဘုရား ဆောင်တွင် နတ်စိမ်းများက ဝင်ရောက်နေရာယူထားသဖြင့် ဘုရား ပုံတော်ကိုပင် ကောင်းကောင်းမြင်ရ။ သရဏဂုံ ပျက်စီးနေရ သည့် ကြားထဲမှာပင် စီးပွားရေးကလည်း ပျက်စီးကြပြန်၏။ အကြောင်းကား အလုပ်ကို ကောင်းကောင်း မလုပ်ဘဲ နှစ်လုံးထီ၊ သုံးလုံးထီဂဏန်း ကစားကြသောကြောင့်ပင် ဖြစ်၏။

ထိုရွာသို့ နာမည်ကြီး ဓမ္မကထိကများ လာရောက်ဟောကြားဖူးသော်လည်း နတ်အစွဲနှင့် ဂဏန်းအစွဲကား ကျွတ်မသွားကြ။ သူတို့ရွာဦးကျောင်း ဆရာတော်ကလည်း ဆုံးမဟောကြား၏။ သို့သော် နားမဝင်ကြ။ ၂၀၀၃ခုနှစ်တွင်ကား စာရေး၊ တရားဟော၊ တရားပြ ဆရာတော်တစ်ပါးကိုပင့်၍ ထိုရွာတွင် တရားစခန်းဖွင့်ကြ၏။ ထိုဆရာတော်၏ တရားကို နာအပြီးတွင်ကား ရွာသူရွာသားများသည် အိမ်တွင်းအုန်းကစ၍ နတ်ရုပ်မျိုးစုံကို မိမိတို့အသိဖြင့် မိမိတို့ စွန့်ပစ်ကြ၏။ နှစ်လုံးဂဏန်း၊ သုံးလုံးဂဏန်းကိုလည်း မကစားကြတော့ဘဲ ကိုယ့်လုပ်ငန်းကို အားစိုက်၍ လုပ်လာကြသဖြင့် စီးပွားရေးလည်း ပြန်အဆင်ပြေလာကြ၏။

တရားပွဲတစ်ပွဲ၏ အောင်မြင်မှု၊ စာအုပ်တစ်အုပ်၏ အောင်မြင်မှုကို ပရိသတ်ဖြင့် တိုင်းတာခြင်းသည် ရာနှုန်းပြည့် မမှန်ကန်ပေ။ ဟောသည့်အတိုင်း ပရိသတ်များက လိုက်နာ သည်။ ရေးသည့်အတိုင်း စာဖတ်သူများက လိုက်နာကျင့်ကြံသည် ဆိုမှသာလျှင် ‘ရာနှုန်းပြည့် အောင်မြင်သည်’ဟု သတ်မှတ်သင့်၏။ တခြားဓမ္မကထိကများ၊ နတ်အကြောင်းဟောတုန်းက မကျွတ်ကြဘဲ ယခုဆရာတော်ကျမှ ကျွတ်သွားကြခြင်း၏ အကြောင်းအရင်းများကိုလည်း ကျွန်ုပ်ရှာဖွေတွေ့ခဲ့၏။ ဤအချက်သည် သာသာနာပြု ဆရာတော်တိုင်းအတွက် အရေးတကြီး လိုအပ်သဖြင့် အကျယ်ချဲ့၍ ရေးအံ့။

ထိုဆရာတော်၏ တရားအောင်မြင်ခြင်း၏ အကြောင်းများမှာ -

- ၁။ ထိုဆရာတော်၏အသံတွင် နှစ်ပေါင်းများစွာပွားများ
ထားသောမေတ္တာဓာတ်အပြည့် ပါဝင်နေခြင်း၊
ဤအသံမျိုးသည် လုပ်ယူ၍မရ။ မေတ္တာဘာဝနာကို
တကယ်ပွားများမှ ဖြစ်လာသောအသံမျိုးဖြစ်၏။
- ၂။ စာကျက်ပြီး ရွတ်ပြခြင်းမျိုးမဟုတ်ဘဲ တရားအစမှ
အဆုံးတိုင် ပရိသတ်စိတ်ဝင်စားပြီး လိုက်နာချင်လာ
အောင် ဟောပြောမှု အတတ်ပညာအပြည့်ဖြင့် ဟော
ပြောနိုင်ခြင်း။
- ၃။ ပရိသတ်နားမလည်သော ပါဠိများကို လူရိုသေ၊ ရှင်
ရိုသေ အနည်းငယ်သာသုံးပြီး အများနားလည်လွယ်
သည့် အရပ်သုံးစကားကို အများဆုံး အသုံးပြု
သွားခြင်း။
- ၄။ တရားတစ်ပုဒ်ဆုံးတိုင်း ဉာဏ်နုသောသူများအတွက်
ဟောခဲ့သော တရား၏ရည်ရွယ်ချက်နှင့် အနှစ်ချုပ်ကို
ပြောပြခြင်း။
- ၅။ ပရိသတ်အများစု ကြားဖူးနားဝရှိပြီး ရိုးအီနေသည့်
ဇာတ်တော်များကို အသုံးမပြုဘဲ စိတ်ဝင်စားစရာ
ကောင်းသည့် တကယ့်ဖြစ်ရပ်များကို အများဆုံး အသုံး
ပြုသွားခြင်း။
- ၆။ အပြစ်ပြ ဟောနည်း၊ အကျိုးပြ ဟောနည်း နှစ်မျိုးလုံး
ကို ပိုင်နိုင်စွာ အသုံးပြုသွားနိုင်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်၏။

ထိုတရား ကို ကျွန်ုပ်တို့လည်း နာယူခဲ့ရသဖြင့် အနှစ်
ချုပ် ကို ပြန်လည်ရေးသားပြအံ့။

ပုထုဇဉ်မှန်သမျှ ကြိုတင်၍မသိနိုင် သောအရာ ငါးမျိုး ရှိ၏။ ယင်းတို့ကား မည်သည့်အသက်အရွယ်၌ သေမည်။ မည်သည့်အနာရောဂါနှင့် သေမည်။ နံနက်နေ့လယ်၊ ည မည်သည့်ကာ ဌ၌ သေ မည်။ မည်သည့် သုသာန်၌ သင်္ဂြိုဟ်မည်။ မည်သည့်ဘုံဘဝသို့ ရောက်မည်တို့ဖြစ်၏။

ထိုငါးချက်ကို သတိမထားဘဲ ပေါ့လျော့စွာနေကြခြင်း ကြောင့် သုဂတိရောက်သူထက်၊ ဒုဂ္ဂတိရောက်သူက ပိုများသည်။ သံယုတ်ပါဠိတော် နခသိခသုတ်၌ ဗုဒ္ဓက လက်သည်းခွဲပေါ်မြေမှုန့် အနည်းငယ်တင်ပြီး လူ့ဘဝကသေ၍ အပါယ်ကျသူများသည် မဟာ ပထဝီမြေကြီး အမှုန့်ပမာဏလောက်ရှိ၍ လူဘုံ၊ နတ်ဘုံ၊ ရောက်သူ များသည် လက်သည်းခွဲပေါ်မှ မြေမှုန့်ပမာဏ လောက်သာရှိ၏။ ဟူ၍ ဟောကြားတော်မူ၏။ ပုထုဇဉ်မှန်လျှင် သား၊ မယား၊ ဥစ္စာ စည်းစိမ် အစွဲအလမ်းများသော လူပုဂ္ဂိုလ်များကိုမဆိုထားပါနှင့် အစွဲအလမ်း နည်းလှပါသည် ဆိုသော ရဟန်းတော်အချို့ပင် အပါယ်ကျ ကြရသည်။

လှည်းကူးမြို့နယ်အတွင်းရှိ ရွာကျောင်းတစ်ကျောင်းမှ ကျောင်းထိုင်ဆရာတော်တစ်ပါး ပျံလွန်တော်မူသွားသည်မှာ နှစ်နှစ်ကျော်သွားပြီဖြစ်၏။ သို့သော် ယခုအချိန်ထိပြိတ္တာဘဝမှ မကျွတ်သေး။ သူ့အိပ်ခဲသော ကုတင်ပေါ်တက်အိပ်သူများကို ခြေ ထောက်ကိုင်ပြီး ဆွဲချတတ်၏။ ထို့ကြောင့် သောတာပန် မတည်မီ စင်ကြားတွင် အပါယ်မကျစေသည့် ကုသိုလ်(၇)မျိုးအနက် တစ်မျိုး မျိုးကို စွဲမြဲစွာ အားထုတ်ထားသင့်၏။

ထိုကုသိုလ် (၇)မျိုးမှာ -

- (၁) သရဏကုံ သုံးပါးတည်မြဲခြင်း။
- (၂) ငါးပါးသီလ လုံခြုံခြင်း။
- (၃) အရုဏ်ဆွမ်း၊ နေ့ဆွမ်း မြစွာလှူဒါန်းခြင်း။
- (၄) စာရေးတံမဲ လှူဒါန်းခြင်း။
- (၅) ဝါဆိုသင်္ကန်း လှူဒါန်းခြင်း။
- (၆) ရေတွင်း၊ ရေကန် လှူဒါန်းခြင်း။
- (၇) သံယံကကျောင်း လှူဒါန်းခြင်းတို့ဖြစ်၏။

* (အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ)။

(ဆောင်)

“ရတနာရွဲလုံး၊ ပုလဲကုံးစိန်စီ
 မြဲအသုံးသမဂ္ဂိငယ်၊ ပဉ္စသီနေ့တိုင်း
 နိဗ္ဗဒ္ဓမဝေးလံ၊ စာရေးတံဆွမ်းဝတ်ရက်ပိုင်း။
 ဝါသင်္ကန်းမသွေမွန်၊ ရေတစ်ကန်နက်ရွှင်း
 အနေတန် ခက်အကိုင်းရယ်နဲ့
 ယှက်သိုင်းတဲ့ ကျောင် ငယ်
 သည်ခုနစ်အိမ် ကာလစွဲ
 ဒါနမြဲ သုံးဆောက်တည်ဘွယ်
 သောတာပန် ဇာတ်အနွယ်
 အမြတ်နယ် ခိုမှီးလို့
 ဟိုတစ်သီး သုံးတိုက်တစ်သူ
 ဆုံးအမြိုက်ယူ

ရေဒါန သီတဂူငယ်
အရည်တူ လျှံမြဲကွဲလေး။ . . . ”

* (သီတဂူဆရာတော် အရှင်ဉာဏိဿရ)။

သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ် သေပြီးသည့်နောက် အပါယ်မကျ သကဲ့သို့ ဤကုသိုလ် (၇)မျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကို စွဲမြဲစွာ အားထုတ် ထားသူသည်လည်း အပါယ်မကျနိုင်သောကြောင့် သောတာပန်နှင့် တူသည်ဟု အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌအထာ၌ ဖွင့်ပြထားသည်။ ဤကုသိုလ် (၇)မျိုး အနက် သရဏဂုံတည်သော ကုသိုလ်ကြောင့် အပါယ်တံခါး ပိတ်ပြီး နတ်ရွာသုဂတိရောက်ရပုံ သာဓကများစွာရှိ၏။

ချင်းပြည် နယ်၊ ခန္တိန်တော်ပေါ်၌ သီတင်းသုံးနေထိုင်သည့် တောင်တန်းသာသနာပြုဆရာတော် ဦးဥက္ကမသာရထံတွင် သေနည်းသင်တန်းလာ တက်သော စစ်သားလူထွက် တစ်ယောက်ရှိ ၏။ သူ့အမည်ကို တပ်ကြပ်ကြီး လှရွှေဟုခေါ်၏။

သူသည် သီတတ်သော အချိန်မှစ၍ တပ်ထဲသို့ ရောက်ခဲ့ ခြင်းဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် သတ်ဖြတ်၊ သောက်စား မူးယစ်ရင်း အသက် လေးဆယ်ကျော် အရွယ်သို့ ရောက်၏။ ငှက်ဖျားရောဂါ ကြောင့် တပ်မှဆေးပင်စင်ယူခဲ့ရ၏။ သူ့ဘဝတစ်လျှောက်လုံးကို သံဝေဂဖြင့် ပြန်ကြည့်သောအခါ ‘ကုသိုလ် တစ်ပါး၊ ငရဲတစ်ပိဿာ’ ဖြစ်နေသည်ကို တွေ့သွား၏။

သည်အတိုင်းသာ သေခဲ့လျှင် ငရဲကျမှာ သေချာသည်။ ထို့ကြောင့် သေသောအခါ ငရဲမှ လွတ်ရန်ဆိုပြီး ဆရာတော်ကြီးထံ သေနည်းသင်တန်း လာတက်ခြင်းဖြစ်၏။ ဆရာတော်ကြီးက သရဏဂုံသုံးပါး၏အဓိပ္ပာယ်ကို သေချာပြောပြ သင်ပေး၏။ အာနာ

ပါနာနှင့် မေတ္တာဘာဝနာကိုလည်း အနည်းငယ်သင်ပေးသေး၏။ သို့သော် တပ်ကြပ်ကြီးလှရွှေ နားအလည်ဆုံး၊ အားအထားဆုံးကား သရဏဂုံပင် ဖြစ်၏။ တစ်နှစ်ကျော်ခန့် ကြာသောအခါ သရဏဂုံကို တကယ်စွဲမြဲသွား၏။ အိပ်မက်ထဲ၌ပင် သရဏဂုံကို ထည့်မက်ပြီး ရွတ်ဆို ဆောက်တည်နေတတ်၏။

အပါယ်ဘေးမှ ထိုက်သလောက် စိတ်အေးရလောက်ပြီ ဖြစ်သောကြောင့် ဆရာတော်ထံ ခွင့်ပန်ပြီး စီးပွားရေးလုပ်ရန် ကလေးမြို့သို့ပြန်ခဲ့၏။ မြို့သို့ရောက်၍ လအနည်းငယ်အကြာမှာ ပင် ငှက်ဖျားရောဂါပိုး ဦးနှောက်ထဲရောက်ပြီး ကလေးဆေးရုံကြီး တွင် သေဆုံးသွား၏။ သေဆုံးခါနီးအချိန်ထိ သရဏဂုံကို ရွတ်ဆို ဆောက်တည်နိုင်ခြင်း၊ သေပြီးနောက်ညတွင် 'မိတ်ဆွေတစ်ယောက် ကို သရဏဂုံစွဲမြဲမှုကြောင့် နတ်ပြည်ရောက်ရပြီဖြစ်ကြောင်း နတ် ဝတ်တန်ဆာများဝတ်လျက် နတ်ဘုံနတ်နန်းများကို ပြသပြီး အိပ် မက်ပေး၏။' ထို့ကြောင့် တပ်ကြပ်ကြီး လှရွှေတစ်ယောက် နတ်ပြည် သို့ ရောက်သွားပြီ ဖြစ်ကြောင်း သေချာသိနိုင်၏။

အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာတွင် ဖွင့်ပြထားသော သီရိလင်္ကာမှ ဒမိဠမိုး တံငါသည်တစ်ယောက်သည်လည်း သေခါနီးအချိန်ကျမှ ရဟန်းတစ်ပါး ဆောက်တည်ပေးသော သရဏဂုံကြောင့် လူ့ အသက်နှင့် အနှစ်ကိုးသန်း အသက်ရှည်သော 'စတုမဟာရာဇ် နတ်ဘုံ'သို့ ရောက်ခဲ့၏။ ဤကဲ့သို့ တစ်ခဏတာ သရဏဂုံသည်ပင် လျှင် ဤမျှလောက် အစွမ်းထက်နေလျှင် တစ်ဘဝတာတည်သော သရဏဂုံဆိုလျှင် ပြောဖွယ်ရာပင် မရှိချေ။ အပါဒါန်ပါဠိတော်တွင် တစ်ဘဝတာ တည်ခဲ့သော သရဏဂုံကြောင့် အဆုံးဘဝတွင်

ရဟန္တာဖြစ်သွားခဲ့သော မထေရ်တစ်ပါးအကြောင်းကို ဖော်ပြထားသည်။

လွန်ခဲ့သော (၉၁)ကမ္ဘာက ပွင့်တော်မူခဲ့သည့် အနောမဒဿီမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်အခါက စန္ဒဝတီနေပြည်တော်တွင် မျက်မမြင် မိဘနှစ်ပါးကို လုပ်ကျွေးနေသော အမျိုးသားတစ်ယောက်ရှိ၏။ သူသည် မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ယာတော်ရံအရှင် နိဿမထေရ်ကိုပင့်ပြီး သရဏဂုံဆောက်တည်ခဲ့၏။ ထိုသရဏဂုံကို တစ်ဘဝလုံး တည်မြဲစေခဲ့၏။

မူလပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၌ သရဏဂုံပျက်ခြင်းနှစ်မျိုးကို ဖော်ပြထား၏။ ယင်းတို့ကား အပြစ်ရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်းနှင့် အပြစ်မရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်းတို့ပင် ဖြစ်၏။ အပြစ်ရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်းကို ယင်းအဋ္ဌကထာ၌ ယခုလိုဖွင့်ပြ၏။

အညသတ္တာရာဒီသု အဟံ အတ္တာနံ ပရိစ္စဇာမိတိ

ဧဝံ အညသတ္တာရဒ္ဓေသဝသေန သာဝဇ္ဇဘောဒေါတိ ဂုစ္စတိ။

“ဘုရား တရား သံဃာမှ တစ်ပါး အခြားသော ဘိုးတော်၊ မယ်တော်၊ နတ်စိမ်းရုပ်များ၌ တပည့်တော်တို့၏ အသက်နှင့် ခန္ဓာကိုယ်ကို အရှင်ကြီး အရှင်ကောင်းတို့အား အပ်နှင်းလှူဒါန်းပါ၏” ဟူ၍ ပြောဆိုရှိခိုးလျှင် သရဏဂုံပျက်၏။ ဤသို့ ပျက်ခြင်းသည် အပြစ်ရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်းဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တစ်ယောက် သေသွားသောအခါ သရဏဂုံပျက်၏။ ဤပျက်ခြင်းကား ဓမ္မတာဖြစ်သောကြောင့် အပြစ်မရှိသော သရဏဂုံပျက်ခြင်း ဖြစ်၏။ ထိုအမျိုးသားသည် ထိုဘဝမှ စုတေသောအခါ တစ်ဘဝတာတည်ခဲ့သော သရဏဂုံ ကုသိုလ်ကြောင့်

= (၉၁) ကမ္ဘာအပါယ်လေးပါးသို့ မကျရောက်ခြင်း၊

= အကြိမ်-(၈၀) သိကြားမင်းဖြစ်ခြင်း၊

= (၇၅) ကြိမ်-စကြာမင်းဖြစ်ခြင်း၊

= ရိုးရိုးပဒေသရာဇ် ဧကရာဇ် ဘုရင်အဖြစ် အကြိမ်ကြိမ်
ဖြစ်နေခြင်း၊

အဆုံးဘဝတွင် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားသာသနာ၌ (၇)နှစ်
သားအရွယ်မှာပင် ရှင်သာမဏေ အဖြစ်ခံယူ၍ သရဏဂုံအဆုံး၌
ရဟန္တာ ဖြစ်တော်မူခဲ့ရသောကြောင့် တိသရဏဂမနိယ မထေရ်ဟု
တွင်၏။

ဈေးဝယ်သောအခါ တစ်ပိဿာဝယ်လျှင် တစ်ပိဿာ
ရ၏။ ဈေးသည်က တစ်ပိဿာ အပြည့်အပြင် မေတ္တာလက်ဆောင်
ထည့် ပေးလျှင် အဆစ်ပါရ၏။ ထို့အတူ သရဏဂုံတည်လျှင် အကျိုး
ရင်း၊ အကျိုးဖျား ဟူ၍ နှစ်မျိုးရ၏။ ယခုဖော်ပြပြီးသည်တို့ကား
အကျိုး အရင်းဖြစ်၏။ တစ်ပိဿာဝယ်၍ တစ်ပိဿာရခြင်းမျိုး၊
တစ်ရာဖိုးဝယ်၍ တစ်ရာဖိုးရခြင်းမျိုးပင်ဖြစ်၏။ အဆစ်နှင့် တူသည့်
အကျိုးဖျားဟုခေါ်သော ကောင်းကျိုး (၈)မျိုးကိုလည်း ဘဝဆက်
တိုင်း ရနိုင်သေး၏။ ထိုကောင်းကျိုး(၈)မျိုးကိုလည်း အပါဒါန်
ပါဠိတော်မှာပင် ဟောတော်မူထား၏။

(ဆောင်)

= သရဏဂုံတည်သူ၊ များငိုလ်လူ၊ အတူရမည်မှာ

= အပူဇော်ခံခြင်း၊ ဉာဏ်ထက်ပြင်း၊ အလျှင်းအလိုပါ

= နှစ်သက်ချစ်ခြင်း၊ ရွှေအဆင်း၊ မယွင်းတူလေပါ

=ကျော်စောထင်ရှား၊ စည်းစိမ်အား၊ များပြားခံစားရာ
 =သရဏဂုံကောင်းကျိုး၊ ထိုရွှစ်မျိုး ခိုကျိုးဆောင်
 လိုက်ပါ။

သရဏဂုံတည်ခဲ့သူသည် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ မည်သည့်ဘဝ
 သို့ ရောက်ရောက် -

- (၁) လူအများ၏ ပူဇော်ခံခြင်းကို ခံယူရသည်။
- (၂) ထူးထူးခြားခြား သူတကာထက် ဉာဏ်ကောင်းသည်။
- (၃) သူ၏အလိုသို့ အများက လိုက်ပါရသည်။
- (၄) သတ္တဝါအားလုံးက နှစ်သက်သည်။
- (၅) သတ္တဝါအားလုံးက ချစ်ခင်သည်။
- (၆) ရွှေအဆင်းကဲ့သို့ လှပသည်။
- (၇) ကျော်စောထင်ရှားသည်။
- (၈) စည်းစိမ်များပြားသည်။

မြန်မာပြည်တွင် သံဃာတော်ပေါင်း လေးသိန်းကျော်ရှိ၏။
 ထိုလေးသိန်းကျော်တွင် တိပိဋက အာဂုံ၊ ရေးဖြေအောင်မြင်သူ
 ပေါင်း(၁၁)ပါးသာ ရှိသေး၏။ ထိုတိပိဋကဓရ၊ တိပိဋကကောဝိဒ
 ဘွဲ့ကို ရရန်အတွက် တစ်လက်မခန့်ထူသော ပါဠိတော် အုပ်ရေ
 (၂၀)ကို အာဂုံအလွတ် ပြန်ရ၏။ ထိုသို့ အာဂုံအောင်ပြီးသူကို
 'တိပိဋကဓရဘွဲ့' တံဆိပ်ကို ပေး၏။ တိပိဋကဓရဟူသည် ပိဋကတ်
 သုံးပုံကို ဆောင်ထားနိုင်သူဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ သို့သော် ထိုအောင်
 မြင်ခြင်းသည် တစ်ဝက်သာအောင်မြင်ခြင်းဖြစ်၏။ အကုန်အောင်
 မြင်ခြင်း မဟုတ်သေး။ နောက်ထပ် တိပိဋကကောဝိဒဘွဲ့ရရန်
 ထိုပါဠိတော် အုပ်(၂၀)ကို အကျယ်ထပ်ဖွင့်သော အဋ္ဌကထာ ဋီကာ

အုပ်ရေပေါင်း (၈၀)ကို ဖတ်ရှုမှတ်သားရပြီး တစ်ဘာသာလျှင် အမှတ်(၆၀)ကျော်ရအောင် ရေးဖြေနိုင်မှ “တိပိဋက ကောဝိဒ” ဟူသည့် ဘွဲ့ကိုရ၏။

တိပိဋကကောဝိဒဟူသည် ပိဋကတ်သုံးပုံ၌ ကျွမ်းကျင် လိမ္မာသူဟု အဓိပ္ပာယ်ရ၏။ ထို တိပိဋကအောင် ပုဂ္ဂိုလ်များသည် အလွန်ဉာဏ်ကောင်းကြ၏။ တစ်နာရီလျှင် စာမျက်နှာဆယ်မျက်နှာ ထိရအောင် ကျက်မှတ်နိုင်သူများပင် ရှိ၏။ ထိုကဲ့သို့ ဉာဏ်ကောင်း ကြခြင်းသည် အတိတ်ဘဝက သရဏဂုံ တည်မြဲခဲ့ကြသောကြောင့် ပင်ဖြစ်၏။ ဖေါပြပါ ကောင်းကျိုးများအားလုံးကို ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် တိုင်း ရရှိနိုင်၏။ သို့သော် ဆောက်တည်ထားသော သရဏဂုံ မပျက် စီးဖို့တော့ အရေးကြီး၏။ အထူးသဖြင့် ဘုရားဆောင်ဘေးတွင် ရှုပ်ပွနေသောဘိုးတော်၊ မယ်တော်၊ အိမ်တွင်း၊ အတွင်း(၃၇)မင်း၊ အပြင်(၃၇)မင်း၊ စသော အရပ်များကို စွန့်ပစ်ဖို့လို၏။ ရှိမခိုးဖို့ လို၏။

ထိုနတ်စိမ်းများအားလုံးသည် ဘုံနှင့်ခွဲလျှင် ပြိတ္တာဘုံသား များသာ ဖြစ်၏။ ပြိတ္တာဘုံသားများသည် ငတ်ပြတ်ဆင်းရဲသော ဒဏ်ကို တစ်သက်လုံး ပေခံနေရကြရသူများဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ယင်းတို့သည် ကိုးကွယ်စရာ ပုဂ္ဂိုလ်များ မဟုတ်ကြ။ သနားစရာ ပုဂ္ဂိုလ်များသာဖြစ်၏။ လောကတွင် ချမ်းသာသူကို ပေါင်းသင်းမှ မိမိအတွက် ငွေရေး၊ ကြေးရေး၊ အကူအညီရနိုင်၏။ ငတ်ပြတ်ဆင်းရဲ နေသူကို ပေါင်းသင်းလျှင် မိမိက ကုန်ဖို့သာရှိ၏။ ထို့အတူ သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာသိက္ခာသုံးပါး ချမ်းသာသောဘုရား၊ တရား၊ သံဃာကို

ကိုးကွယ်မှသာလျှင် မိမိအတွက် ကောင်းကျိုးချမ်းသာများကို ရနိုင်၏။

သိက္ခာသုံးပါးပင်မက စားသောက်စရာပါ ဆင်းရဲနေသော ပြိတ္တာဘုံသားများကို ကိုးကွယ်လျှင် သူတို့ထံက ဘာမျှမရနိုင်သည့် အပြင် ကိုယ့်ဆီကသာ ကုန်ခန်းဖို့ရှိ၏။ သူတို့သည် လူသားများအား ချမ်းသာကို မပေးနိုင်သော်လည်း ဆင်းရဲကိုကားပေးနိုင်၏။ ကမ္မ ဇိဒ္ဓိ-ကံကပေးသော တန်ခိုးအရ လူများက သူတို့ကို မမြင်နိုင်ဘဲ သူတို့ကသာ လူသားများကို မြင်နိုင်သောကြောင့် အမျိုးနတ်စိမ်းများ က လူကို ဒုက္ခပေးနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

ရန်ကုန်မြို့သစ်တစ်ခုတွင် အိမ်တွင်းက နှောင့်ယှက်သော ကြောင့် ဒုက္ခရောက်သွားသော လင်မယားနှစ်ယောက်ကို တွေ့ဖူး၏။

သူတို့နှစ်ယောက်သည် သူတို့ဇာတိရွာသို့ ကထိန်ခင်းရန် သွားကြ၏။ သာယာဝတီနယ်ဘက်က ရွာတစ်ရွာပင်ဖြစ်၏။ ကားမှ ဆင်းပြီး ဆိုက်ကား နှစ်နာရီလောက်စီးရ၏။ ဆိုက်ကားစီးသွားရင်း လမ်းခုလတ်တွင် ဆိုက်ကားမှောက်၏။ အမျိုးသမီးက လည်ပင်း စောင်းသွားပြီး အမျိုးသားက ပါးတစ်ဖက်ညှိမဲသွား၏။ နိုင်ငံခြား ဆေး၊ တိုင်းရင်းဆေး မည်သည့်ဆေးနှင့်ကု၊ ကု မပျောက် ဖြစ်နေ ၏။ တကယ်တတ်ကျွမ်းနားလည်သော ပယောဂ ဆရာနှင့်ကုသော အခါတွင် အဖြစ်မှန် အားလုံးပေါ်၏။ သူတို့ဆိုက်ကားမှောက် အောင် ဒုက္ခပေးသောသူသည် သူတို့အိမ်တွင် ကိုးကွယ်ထားသော 'အိမ်တွင်း မင်းမဟာဂီရိ'ဖြစ်နေ၏။

ကာယကံရှင် အမျိုးသမီးကိုပင် ဝင်စီးပြီးပြောနေခြင်းဖြစ် ၏။ 'အဘယ်ကြောင့် ဤသို့လုပ်ရသနည်း'ဟု မေးသောအခါ 'သူ့ကို

နိုင်သော အောက်လမ်းဆရာက ခိုင်းသောကြောင့်' ဟုဖြေ၏။ အကယ်၍ အောက်လမ်းဆရာက သေအောင်လုပ်ခိုင်းလျှင် လုပ်မှာ လားဟု မေးသောအခါ 'ခိုင်းရင် လုပ်ရမှာပဲ'ဟု ဖြေ၏။ အနာနှင့် ဆေးတည့်သွားသောကြောင့် လင်မယားနှစ်ယောက်စလုံး ဒဏ်ရာ တွေ ပျောက်သွားကြ၏။ ထိုအချိန်မှစ၍ သူတို့သည် အိမ်တွင်းမှစ၍ မည်သည့်နတ်စိမ်းမှ မကိုးကွယ်တော့ပေ။

တစ်ခါကလည်း ရန်ကုန် ကမာရွတ် အိမ်တစ်အိမ်တွင် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ရောဂါဖြစ်နေရာ တခြားဆေးများနှင့် ကုလို့မရသဖြင့် စစ်မှန်သော ပယောဂ ဆရာတစ်ယောက်နှင့် စစ်ဆေးကြည့်သောအခါ ဦးမင်းကျော်ခေါ် ကိုကြီးကျော်နတ်က ပြုစားထားကြောင်း တွေ့ရ၏။ ထိုအချိန်မှာပင် မျက်စောင်းထိုးအိမ် မှ ဒကာလေးတစ်ယောက်ကို မကောင်းဆိုးဝါး ဝင်ပူးသဖြင့် ယင်း ဆရာကိုပင် အရေးပေါ်လာခေါ်ကြ၏။ ဆရာသည် သူနည်းသူဟန် ဖြင့် အမျိုးသမီးကို ဝင်စီးနေသော ဦးမင်းကျော်နတ်ကို ထွက်မရ အောင် ချုပ်ထားလိုက်ပြီး မျက်စောင်းထိုးအိမ်သို့ လိုက်သွား၏။ မျက်စောင်းထိုးအိမ်ရောက်၍ ဝင်ပူးနေသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို သေချာချုပ် ထားပြီး မေးမြန်းစိစစ်ကြည့်သောအခါ 'နောက်ထပ် ဦးမင်းကျော် တစ်ယောက်' ဖြစ်နေပြန်၏။

အံ့ဩစရာကောင်းပေစွ။ ဦးမင်းကျော်နတ်သည် နှစ် ယောက် ဖြစ်နေလေပြီတကား။ ထိုအခါ ပယောဂဆရာက ဦးမင်းကျော် နှစ်ယောက်ဖြစ်နေခြင်းအကြောင်းကို စစ်မေးသော အခါ ယခုလိုသိရ၏။ ဦးမင်းကျော်အစစ်ကား သူတို့ကိုယ်တိုင်ပင် မမြင်ဖူးကြောင်း၊ ရှိတော့မည်ဟုလည်း မထင်ကြောင်း၊ သူတို့နှစ်ဦး

လုံးသည် ဦးမင်းကျော်နတ်ကို စွဲလမ်းပြီး သေကြသူတွေဖြစ်ကြောင်း၊
ထို့ကြောင့် သူတို့ကိုယ် သူတို့ ဦးမင်းကျော် အမည်ခံပြီး ဦးမင်း
ကျော်ကို ပသ သော နေရာတိုင်းသို့ လှည့်လည် သွားလာနေထိုင်
ကြောင်း ပြောပြ၏။

ဤအထောက်အထားအရ ပြိတ္တာများကို ကိုးကွယ်စွဲလမ်း
၍ သေရသူများသည် ပြိတ္တာများသာ ပြန်ဖြစ်ရကြောင်း ထင်ရှား
ပါ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ ထိုပြိတ္တာများ၌ ကိုးကွယ်ယုံကြည်ထိုက်
သော သိက္ခာသုံးပါး တစ်ပါးမျှ မရှိသောကြောင့်ကည်း။ ဘုရား၊
တရား၊ သံဃာ ရတနာသုံးပါးတွင်ကား ယုံကြည်ကိုးကွယ်ထိုက်သော
သိက္ခာသုံးပါး အပြည့်ရှိသောကြောင့် ကိုးကွယ်သူ မှန်သမျှအား
ကောင်းကျိုးအနန္တကို ရစေနိုင်စွမ်းရှိ၏။

ကောသမ္ဘီရဟန်းများ ကုဋီ သန့်သက်ရေကို အကြောင်း
ပြုပြီး ကွဲကြပြဲကြရာ ဘုရားရှင် ဝင်ရောက်ဆုံးမသည်ကိုပင်လက်မခံ
ကြ။ ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် ပလလဲတောသို့ တစ်ပါးတည်းကြွပြီး
သီတင်းသုံးရာ ပလလဲဆင်မင်းနှင့်မျောက်တို့က ပြုစုလုပ်ကျွေး
ကြ၏။

ထိုကုသိုလ်ကြောင့် သူတို့ကွယ်လွန်သောအခါ နတ်ပြည်သို့
ရောက်ကြရ၏။

ဘာသာခြားသော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီအမည်ရှိ အမျိုးသားလေး
သည် ရောဂါ အသည်းအသန်ဖြစ်ကာ သေခါနီး အချိန်သို့ ရောက်
နေ၏။ ဖခင်ဖြစ်သူက မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ မသေမီမှာပင် ခုတင်နှင့် အတူ
အိမ်ရှေ့သို့ ထုတ်ထားလိုက်၏။

အကြောင်းပြချက်ကား လူနာမေးလာသူများက အိမ်တွင်းရှိ သူပိုင်ပစ္စည်းဥစ္စာများကို မြင်သွားပြီး တောင်းရမ်းငှားမှာ စိုးရိမ်သောကြောင့်ဟူ၏။ မည်သည့်ကုသိုလ်မျှ မရှိရှာသော မဋ္ဌကုဏ္ဍလီသည် ယနေ့ပင်စုတေပြီး အပါယ်သို့ ကျမည်ကို ဗုဒ္ဓမြင်တော်မူ၏။ ထို့ကြောင့် မဋ္ဌကုဏ္ဍလီရှိရာသို့ ကြွလာပြီးလျှင် ရောင်ခြည်တော်များ လွှတ်ပြီး အပူဇော်ခံတော်မူ၏။ မဋ္ဌကုဏ္ဍလီသည် သဒ္ဓါစိတ်ပေါ်သွားပြီး အိပ်ရာထက်မှ လက်အုပ်ချီပြီး ကြည်ညိုကန်တော့လိုက်၏။ ဤကုသိုလ်ကပင် မဋ္ဌကုဏ္ဍလီ သေသောအခါ နတ်ပြည်သို့ ပို့ပေး၏။

ဤကဲ့သို့ သဝိညာဏက သက်ရှိမြတ်စွာဘုရားကို ကိုးကွယ်ခြင်းကို မဆိုထားနှင့် အဝိညာဏက သက်မဲ့ ဗုဒ္ဓရုပ်ပွားဆင်းတုတော် များကို ကိုးကွယ်ပူဇော်ခြင်းသည်ပင်လျှင် ကောင်းကျိုးအနန္တကို ရစေနိုင်စွမ်းရှိ၏။

လက်တွေ့သာခဏပြအံ့။

ပဲခူးတိုင်း၊ ဖြူးမြို့နယ်၊ စမ်းမြိုင်ရပ်ကွက်မှ ဒေါ်ကုလားမသည် အိမ်မှဗုဒ္ဓ ရုပ်ပွားတော်ကို ဆွမ်းကပ်သည့်အခါ တကယ်သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှင်ကဲ့သို့ သဘောထားပြီး ကပ်လေ့ရှိ၏။ ဆွမ်းနှင့်ဟင်းကို တစ်ပါးစာလုံလောက်အောင် ရဟန်းတစ်ပါး ဆွမ်းကပ်သလို ကပ်၏။ ကြောင်တစ်ကောင်စာလောက် ဖြစ်ကတတ်ဆန်း ကပ်သည်မဟုတ်ပေ။

သောက်ရေ၊ လက်ဆေးရေလုံး၊ ဇွန်း၊ လက်သုတ်ပဝါစုံစေ့အောင်ပါ၏။ တိဋ္ဌန္တေ နိဗ္ဗာတေ စာပီ၊ သမေစိတ္တေ သမံ ဖလံ၊ စိတ်ထားတူလျှင် အကျိုးပေးတူသည်ဟူသော ဒေသနာအတိုင်း

ဒေါ်ကုလားမ မသေမီမှာပင် လူ့သက်တမ်းနှင့်ဆိုလျှင် နှစ်ပေါင်း သုံးကုဋေနှင့် အနှစ်ခြောက်သန်း အသက်ရှည်သည့် တာဝတိံသာ နတ်ပြည်၌ ရွှေဗိမာန်ကြီး ကြိုတင်ပေါက်နှင့်၏။ ထိုဖြစ်ရပ်ကို ဒေါ်ကုလားမကိုယ်တိုင်က ပြောတာဆိုလျှင် လူ့အထင်ကြီးအောင် ကြွားတာပါဟုဆိုလျှင် ဆိုနိုင်၏။ ယခုကား ဒေါ်ကုလားမ ကိုယ်တိုင် ပြောခြင်းမဟုတ်။

ကိုယ်တိုင်မြင်ခဲ့ရသော နတ်ပြည်ပြန် ဘေးပုဂ္ဂိုလ်တစ် ယောက်က ပြောခြင်းဖြစ်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား ဖြူးမြို့နယ်၊ ဝဲကြီး အောက်ခုံရွာကျောင်း ဆရာတော်ကြီး ဦးဇာဂရဖြစ်၏။ ယခုကား ပျံလွန်တော်မူခဲ့လေပြီ။ ထိုအချိန်ကပင် ဆရာတော်ကြီးသက်တော် မှာ (၈၀)ခန့်ရှိနေပြီဖြစ် ၏။ တစ်နေ့တွင် ဆရာတော်ကြီးသည် ရောဂါဒဏ်ကြောင့် သတိ လစ်မေ့မြောကာ နတ်ပြည်သို့ ရောက်သွား၏။ လူ့ပြည်တွင် သူ့အိမ် နှင့်သူ နေသလို နတ်ပြည်တွင်လည်း သူ့ဗိမာန်နှင့်သူ နေကြ၏။ လူ့ပြည်တွင် အိမ်အကောင်းအညံ့ ကွာသလို နတ်ပြည်တွင်လည်း ဗိမာန်အကောင်းအညံ့ ကွာ၏။

တချို့ ငွေဗိမာန်၊ တချို့ ရွှေဗိမာန်၊ တချို့ ပတ္တမြားဗိမာန် စသည်အားဖြင့် လူ့ဘဝကပြုခဲ့သော ကုသိုလ်အလိုက် ကွာခြားမှု ရှိကြ၏။ လှည့်လည်ကြည့်ရင်းဖြင့် ရွှေဗိမာန်ကြီးတစ်ခုတွင် ပိုင်ရှင် နှင့်တူသော နတ်သားနတ်သမီးကို မတွေ့ရသဖြင့် သေချာမေး ကြည့်ရာ အခြွေအရံနတ်သား နတ်သမီးများကဖြေသဖြင့် ‘ဒေါ်ကု လားမ၏ ဗိမာန်’ဖြစ်ကြောင်း သိရခြင်းဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓလက်ထက် ကလည်း နန္ဒိယသူကြွယ်သည် ဘုရားအမျိုး ရှိသော သံဃာတော် များကို ကျောင်းဆောက်လှူ၏။ ထိုကျောင်း ရေစက်ချပြီးသည်နှင့် နတ်ပြည်မှာ ဗိမာန်ကြီးကြိုတင်ပေါက်နှင့်၏။ ထိုဖြစ်ရပ်ကို စာပေ၌ တွေ့ထားသောကြောင့် ဆရာတော်ကြီးသည် အခြွေအရံနတ်များထံ လိပ်စာကို သေချာမေးပြီး မှတ်သားခဲ့သော ကြောင့် ပြန်သတိရလာသောအခါ အတိအကျ ပြောပြနိုင်ခြင်း ဖြစ်၏။

(မှတ်ချက်) ။ ဘုရားကို တစ်ပါးစာ ဆွမ်းဆက်ကာ လှူလိုက်သည့်အတွက် ဆင်းရဲသူများက တို့တော့တတ်နိုင်မှာမဟုတ် ဟု တွေးမိကြလိမ့်မည်။ ထိုသို့ တွေးရန်မလိုပါ။ အဘယ်ကြောင့် နည်း။ ဆွမ်းတော်တင်ကို ချပြီးသောအခါ မိမိတို့အိမ်သားများ ပြန်စားနိုင်သောကြောင့် ပင်တည်း။

တချို့က ပါးစပ်ရာဇဝင်တစ်ခုကို အကြောင်းပြုပြီး ‘ဆွမ်း တော်တင်ကို မစားကောင်း’ဟု ထင်ကြ၏။

ထိုရာဇဝင်ကား အဖမ်းခံနေရသော မန္တဟာမင်း၏ ပါးစပ် မှ အရောင်များ တောက်ပစွာ ထွက်လေ့ရှိ၏။ ထိုအရောင်များကို အနော်ရထာမင်းက မကြည့်ရဲသောကြောင့် ဘုရားဆွမ်းတော်တင် ကိုချပြီး ကျွေးခိုင်းလိုက်ရာ ‘မန္တဟာ၏ပါးစပ်မှ စက်ရောင်များ’ ပျောက်သွားသည်ဟူ၏။

အနော်ရထာမင်းသည် မန္တဟာမင်း၏ တစ်ကိုယ်လုံးကိုပင် မကြောက်သည့်အတွက် ဖမ်းဆီးခေါ်ဆောင်လာခဲ့ပြီး ဖြစ်၏။ သို့ ဖြစ်ပါလျက် မန္တဟာမင်း၏ ပါးစပ်ကစက်ရောင်ကို ကြောက်သည် ဟုဆိုသည်မှာ ဟုတ်နိုင်/မဟုတ်နိုင် မိမိကိုယ်တိုင် ဆန်းစစ်သင့်၏။

(၇)နှစ်သားနှင့် ရဟန္တာဖြစ်မည့် တိဿ သာမဏေ အလောင်း သတို့သားလေး မိခင်ဝမ်းတွင် သန္ဓေယူစဉ်က မိခင် သည် အရှင်သာရိပုတ္တရာ အမှူးပြုသော ရဟန်းအပါးငါးရာကို နို့ဃနာဆွမ်းကပ်လှူ ပြီး သံဃာတော်များ၏ စာကြွင်းကို စားလို သော အာသာချင်ခြင်း ဖြစ်ပေါ်ခဲ့၏။ အာသာဖြစ်သည့်အတိုင်း လုပ်ပေးကြရ၏။ ဤအချက်ကိုထောက်၍ ဘုရားနှင့် သံဃာတော် များ၏စားကြွင်းသည် ယုတ်ညံ့သော အစာမဟုတ်ဘဲ မြင့်မြတ်သော အစာသာဖြစ်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

အကယ်၍ ဆွမ်းတော်တင်ကြောင့် စက်ရောင်ပျောက်တာ အသေအချာပါဟု ဆိုလာခဲ့လျှင်လည်း ရိုးရိုးစွန့်ထားသည့်ဆွမ်း တော်တင်မဟုတ်ပါ။ ဆွမ်းတော်တင်ကို စွန့်ပြီး ခွေးစာ၊ ကြက်၊ ငှက်စာ ကျွေးတတ်ကြ၏။ ထိုတိရစ္ဆာန်တို့၏ စားကြွင်းဖြစ်သော ကြောင့်သာ စက်ရောင်ပျောက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်၏။

သေချာတွေးကြည့်လျှင် နိုင်ငံ၏ ဘာသာရေး စီးပွားရေး နှင့် လူမှုရေးကိစ္စများကို မရပ်မနား လုပ်ဆောင်နေရသည့် အနော် ရထာကဲ့သို့ ဘုရင်တစ်ပါးအနေဖြင့် ဘာမျှအရေးပါအရာရောက် သည်မဟုတ်သော မနုဿမင်း၏ အာခံတွင်းမှစက်ရောင် ကိစ္စကို အချိန်ကုန်ခံပြီး စဉ်းစားဖို့ အချိန်ပင်ရမည် မဟုတ်ပါ။ သမိုင်းစာထဲ တွင် ထိုဖြစ်ရပ်ပါနေသည် ဆိုလျှင်လည်း ရေးသူက ဖတ်သူများ စိတ်ဝင်စားရန် ကြံဖန်ထည့်လိုက်ခြင်း ဖြစ်နိုင်သည်သာ။ ရေးခဲ့စဉ် က အတွေးအခေါ်ရှိသူများ ဖတ်မိလျှင် ထေရဝါဒ သာသနာပြု အနော်ရထာမင်းသည် ဤမျှလောက် အောက်တန်းကျသော စိတ်

ရှိသည်ဟူသည့် အထင်သေးမှုမျိုး ဖြစ်သွားလိမ့်မည်ဟု စဉ်းစားမိခဲ့သည်မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် ထိုသို့ရေးခဲ့ခြင်း ဖြစ်လိမ့်မည်။

သူဟော်ကောင်းတို့၏ စားကြွင်းကိုစားက ဘုန်းကံနိမ့်သည်ဟုဆိုလျှင် ထိုသူတော်ကောင်းများသည် ဘုန်းကံမရှိသောကြောင့်လောဟူ၍ ဘာသာခြားများမေးလာမည့် မေးခွန်းမျိုးကို မစဉ်းစားမိသောကြောင့် ရေးခဲ့ခြင်းဖြစ်လိမ့်မည်။ ခေတ်အဆက်ဆက် မတိမ်ကောသော စာပေဖြစ်လိုလျှင် မှန်ကန်ခြင်း၊ အကျိုးရှိခြင်း၊ စိတ်ဝင်စားဖွယ်ကောင်းခြင်း ဟူသည့် အင်္ဂါသုံးချက်နှင့် ညီသော စာပေမျိုးကိုသာ အဓိကထားပြီး ရေးသင့်၏။ စိတ်ဝင်စားဖွယ်သာရှိပြီး မှန်ကန်ခြင်း အကျိုးရှိခြင်းအင်္ဂါနှစ်ပါးလွတ်သော စာပေများသည် သမိုင်းတွင်ကျန်ဖို့ နေနေသာသာ ယနေ့ဖတ်၊ နက်ဖြန် ပိဿာချိန်နှင့်ဝယ်သော ကုလားထံ ရောက်သွားမည်သာ ဖြစ်၏။

မွှော်ဘီဆရာသိန်းသည် မြန်မာ့စာပေပညာရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်၏။ သူ၏ ပါးစပ်ရာဇဝင်၊ အရူးလွယ်အိတ်စသော စာအုပ်များသည် ထင်ရှားသော စာအုပ်များပင်ဖြစ်သည်။ သူသည် နန်းတွင်းရေးဖြစ်ရပ်မှန်များကို အများဆုံးရေးသားခဲ့၏။ တစ်ကြိမ်တွင်ကား မှန်ကန်မှုနှင့် အကျိုးရှိမှုကို အဓိကမထားဘဲ စိတ်ဝင်စားမှုကိုသာ အဓိကထားခဲ့သောကြောင့် အရှက်တကွဲ အကျိုးနည်းဖြစ်ခဲ့ရဖူး၏။ သူသည် ယောအတွင်းဝန်ဦးဖိုးလှိုင်အား မယားထက် စာပေကို ပိုမိုအလေးထားပုံကို စာဖတ်သူများ စိတ်ဝင်စားစေချင်သဖြင့် မှန်ကန်မှုမရှိသော အောက်ပါလုပ်ဇာတ်တစ်ခုကို တီထွင်ရေးသားခဲ့၏။

ဦးဖိုးလှိုင်သည် စာကြည့်ခန်းတွင် စာကြည့်နေစဉ် အတွင်း
အောက်ပါစာတန်းကို ချိတ်ထားလေ့ရှိ၏။ ‘အရေးကြီးသော
အကြောင်းအရာမှတစ်ပါး မည်သူမျှ စကားလာမပြောရ။ ထိုအခါ
တွင် သူ၏ မင်းစေတစ်ယောက်က ယခုလိုလာပြီး သတင်းပေး၏။’

“ဝန်မင်း၊ အရေးကြီးသော အကြောင်းအရာမို့ စကား
ပြောခွင့်ပြုပါ”

“ကဲ... ပြော၊ ဘာအကြောင်းလဲ”

“ဝန်မင်းကတော်ဟာ ယောက်ျားတစ်ယောက်နှင့် ဖောက်
ပြန်နေတာကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်၊ အဲဒီအကြောင်းကို လာသတိပေး
တာပါ”

“ဒါအရေးကြီးတဲ့ အကြောင်းအရာ မဟုတ်ပါဘူး၊ မိန်းမ
ဆိုတာ မြင်းနှင့်တူတယ်၊ မြင်းဆိုတာ စီးတဲ့သူနောက် ပါသွားသလို
မိန်းမဆိုတာလည်း ယောက်ျားခေါ်ရာနောက် ပါသွားတတ်တာပဲ၊
သွား၊ နောက်ထပ် ဒီအကြောင်းလာမပြောနဲ့၊ မင်း အလုပ် မင်းသွား
လုပ်ချေ”

ထိုသို့ပြောပြီး စာကိုသာ ဆက်ဖတ်နေသောဟူ၏။ ထိုစာ
သည် တစ်ပြည်လုံး ပြန့်သွားသောအခါ ဝန်မင်းသည် စာပေကို
အလေးထားသူ၊ တပ်မက်မှုနှင့် ဒေါသကို ပယ်ခွာနိုင်သူအဖြစ်
ဂုဏ်တက်ခဲ့သော်လည်း သစ္စာရှိပြီး သီလလုံခြုံသော ဝန်ကတော်
ကြီးကိုကား နောက်မီးလင်းသည့် အကျင့်ပျက် မိန်းမတစ်ယောက်
ဟု ယူဆသွားကြ၏။ ထိုအချိန်က သက်ရှိထင်ရှားရှိနေကြသော
ဝန်ကတော်၏ ဆွေမျိုးများက မှော်ဘီဆရာသိန်းကြီးကို အသရေ
ဖျက်မှုဖြင့် တရားစွဲရန် ပြင်ဆင်ကြ၏။ ထိုအခါကျမှ ဆရာသိန်း

သည် ကာယကံရှင်များကို သူမှားရေးမိကြောင်း ဝန်ချတောင်းပန်၏။

ဝန်ကတော်သည် အကျင့်သိက္ခာကောင်းသော အမျိုးသမီးတစ်ယောက်မှန်း သိပါလျက် ဘာကြောင့် ထိုသို့ လုပ်ကြံရေးရသနည်းဟု မေးသောအခါ စာဖတ်သူများ စိတ်ဝင်စားအောင် ကြံဖန်ရေးလိုက်ပါသည်ဟု ပြန်ဖြေခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် စာတစ်ပုဒ်ရေးတော့မည်ဆိုလျှင် မှန်ကန်မှုနှင့် အကျိုးရှိမှုကို ပထမနေရာမှာထားပြီး စိတ်ဝင်စားမှုကို ဒုတိယနေရာမှာ ထားသင့်ကြောင်း အကြံပြုအပ်ပါသည်။

‘စတူသူ အပါယေသူ ဝဋ္ဋဒုက္ခေသူ အပတမာနေ ကတ္တာဓာရေတိတိ ဓမ္မော’ဟူသော ဝိဂြိုဟ်အရ ပါရမီနုဿများကို အပါယ်မကျစေဘဲ နတ်ပြည်ရောက်အောင် ဆောင်တတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း၊ ပါရမီရင့်ပြီးသူများကို အို၊ နာ၊ သေဝဋ်ဆင်းရဲရှိသည့် ဘုံဘဝများသို့ မကျရောက်စေဘဲ နိဗ္ဗာန်သို့ ပို့ဆောင်တတ်သောကြောင့် လည်းကောင်း ဓမ္မမည်၏။ ထိုဓမ္မအား ကျင့်ဆောင်ပွားများကြသော လူသားတို့ကို မဆိုထားဘိ၊ နာကြားကြရသော တိရစ္ဆာန်များကိုပင် သုဂတိဘဝသို့ ပို့ဆောင်ပေးတတ်၏။

ကဿပ ဘုရားလက်ထက်က ကျောက်လိုဏ်ဂူထဲတွင် အဘိဓမ္မာတရားကို နာယူခဲ့သော ကုသိုလ်ကြောင့် လင်းနို့ငါးရာသည် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ခဲ့၏။

ဖားလေးတစ်ကောင်သည် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော တရားတော်ကို နာယူရင်း နွားကျောင်း သား၏ တုတ်နှင့်ထောက်မိပြီး သေပွဲဝင်ခဲ့ရ၏။

ဘာမှန်းမသိဘဲ နာရသော ဓမ္မသ ဝနကုသိုလ်ကြောင့် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ခဲ့ရ၏။ နတ်ပြည်ရောက်သောအခါ မိမိသည် အဘယ်ကုသိုလ်ကြောင့် နတ်ပြည်ရောက်သနည်းဟု ပြန်ကြည့်သောအခါ တရားနာသော ကုသိုလ်ကြောင့်ဟု သိသွား၏။ တရားပွဲသည် မပြီးဆုံးသေး၊ တစ်ဝက်လောက်သာ ရောက်သေး၏။ ထို့ကြောင့် သူ၏ဗိမာန်နှင့်တကွ ဆင်းလာပြီးလျှင် တရားကို ဆက်နာသောကြောင့် သောတာပန်ပင်တည်ခဲ့ရသည်။

(မှတ်ချက်) ။ ဤမဏ္ဍုကဒေဝပုတ္တ ဖားနတ်သား ဝတ္ထုကို ထောက်၍ ပကတိသာဝကများသည် ဘဝနှင့်ချီ၍ ပါရမီဖြည့်ရန် မလို၊ ယခုဘဝလိုချင်လျှင် ယခုဘဝရနိုင်ကြောင်း လယ်တီဆရာတော်က ဥတ္တမပုရိသဒီပနီတွင် ရေးသားခဲ့၏။

သံယုတ္တနိကာယ်၊ ပုနဗ္ဗသုသုတ်လာ၊ ပုနဗ္ဗသု-မာတာမည်သော ဘီလူးမကြီးတစ်ကောင်သည် ဥတ္တရာမည်သော သမီးငယ်ကို ပွေ့ချီလျက် ပုနဗ္ဗသုမည်သော သားကို လက်ဆွဲကာ အစာရှာထွက်လာရင်း မြတ်စွာဘုရား သစ္စာလေးပါး တရားဟောကြားနေသည့် ဇေတဝန်ကျောင်းအနီးကို ရောက်လာ၏။ အစာဆက်မရှာသေးဘဲ တရားကို ဝင်နာရာ သားဖြစ်သူနှင့်အတူ သောတာပန် တည်သွား၏။ တရားနာစအချိန်က သမီးက စားစရာရှာပေးရန် ပူဆာသောအခါ ဘီလူးမကြီး ပြန်ပြောသောစကားလေးက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များ အထူးမှတ်သားဖို့ ကောင်းသဖြင့် ဖော်ပြလိုက်ပါ၏။

“ချစ်သမီး ဥတ္တရာ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေပါလော့၊ နတ်လူတို့အား ဆုံးမတော်မူတတ်သော မြတ်စွာဘုရားသည် ဆင်းရဲနှောင်ကြိုးမှ လွတ်မြောက်စေနိုင်သည့် နိဗ္ဗာန်တရားတော်ကို ဟောကြားလျက်

ရှိလေပြီ၊ တရားဟော၌ မြတ်နိုးရခြင်းသည် စင်စစ်ကြာတောင့်ကြာမှသာ ဖြစ်ရ၏။”

“လောက၌ သားသမီးကိုလည်းကောင်း၊ ခင်ပွန်းကိုလည်းကောင်း ချစ်အပ်၏။ ငါကား သားသမီးခင်ပွန်းတို့ထက် တရားရှာခြင်းကို ပို၍ မြတ်နိုးလေပြီ၊ သား သမီး ခင်ပွန်းတို့သည် တရားနာခြင်းကဲ့သို့ ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်စေနိုင်မည်မဟုတ်။”

သောတာပန်ဖြစ်သည်နှင့် ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်ပြီး နက်စည်းစိမ်များကို ရရှိသွားကြ၏။ သံယာတော်များကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်လှူဒါန်းရခြင်းသည်လည်း ဆင်းရဲဒုက္ခမှ လွတ်မြောက်ပြီး ကောင်းကျိုးချမ်းသာကို ရရှိနိုင်သည်သာ ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်က သူဌေးတစ်ယောက်အိမ်မှ အစေခံမကြီးသည် ယနေ့ နေ့လယ်ခင်းမှာပင် သေဆုံးပြီး အပါယ်လေးပါးသို့ ကျရတော့မည် ကို အရှင်မဟာကဿပမထေရ်က မြင်တော်မူ၏။ အစေခံမကြီးမှာ အားကိုးစရာ ကုသိုလ်တစ်ခုမျှ မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် သင်္ကန်းရုံ သပိတ်ပိုက်ပြီး သူဌေးအိမ်ရှေ့တွင် ဆွမ်းရပ်တော်မူ၏။ ထင်ရှားသော မဟာသာဝကကြီးတစ်ပါးဖြစ်သော ကြောင့် သူဌေးလင်မယား သည် အကောင်းစားဆွမ်းနှင့် ဆွမ်းဟင်းတို့ကို လောင်းလှူကြ၏။

မထေရ်မြတ်ကြီးကား သပိတ်အဖုံးကို ဖွင့်ပေးတော် မမူဘဲ အိမ်နောက်ဖေး တန်းလျားမှ အစေခံမကြီးကိုသာ လှမ်းကြည့်နေတော်မူ၏။ ထိုအခါ အစေခံမကြီးသည် မထေရ်မြတ်က သူ့ယံမှ ဆွမ်းကိုသာ အလှူခံလိုကြောင်း ရိပ်မိသဖြင့် သူစားမည့် ထမင်းကြမ်းနှင့် ဟင်းရွက်ကြော်လေးတစ်ခွက်ကို လာပြီး လောင်းလှူ၏။

ထိုအခါကျမှ မထေရ်မြတ်က သပိတ်ကိုဖွင့်ပေးပြီး အလှူခံတော်
မူ၏။ သူ့ထမင်းကြမ်းကို အလှူခံသဖြင့် အစေခံမကြီးသည် အလွန်
ဝမ်းသာသွားသော်လည်း 'ငါလှူတဲ့ ဆွမ်းကြမ်းတွေကို မထေရ်မြတ်
ဘုဉ်းပေးနိုင်ပါ့မလား'ဟု စိုးရိမ်စိတ်ဝင်နေရှာ၏။ သူ၏စိုးရိမ်စိတ်ကို
စိတ်တန်ခိုးဖြင့် သိသွားသော မထေရ်မြတ်က အစေခံမကြီး မြင်
လောက်ရာ သစ်ပင်တစ်ပင်ဘေးမှ ကွပ်ပျစ်ပေါ်မှာပင် 'ဘုဉ်းပေး
သုံးဆောင်တော်'မူ၏။

ထိုသို့မြင်တွေ့ရမှ အစေခံမကြီးသည် သူ့အလှူကို အားရ
ဝမ်းသာဖြစ်သွားလေ၏။ ထိုနေ့ နေ့ခင်း သေလွန်သောအခါ
ထိုဆွမ်းကုသိုလ်ကြောင့် နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ၏။ အစေခံမကြီးကို
အပါယ် ဘေးမှ ကယ်တင်ပေးသည်မှာ 'သံဃာရတနာ'ပင် ဖြစ်၏။

ဗုဒ္ဓလက်ထက် လွန်ခဲ့သော နှစ်ပေါင်း(၂၅၄၈)နှစ်က
သံဃာများကိုသာ ကိုးကွယ်သူ ဒကာ၊ ဒကာမတို့အား အပါယ်ဘေး
က ကယ်တင်ခဲ့သည်မဟုတ်၊ ယခုခေတ် သံဃာများသည်လည်း
ကိုးကွယ် သူ ဒကာ၊ ဒကာမတို့အား အပါယ်ဘေးမှ ကယ်တင်သည်
သာ ဖြစ်၏။

ဖြူးနှင့် ပဲခူးရိုးမတောစပ်တွင် 'စိန်ကြီးဘုရား'ဟု အမည်
တွင်သော စေတီတစ်ဆူရှိ၏။ ဘုရားဒကာမှာ တောင်ငူဘုရင်
တပင်ရွှေထီးဖြစ်သည်။ တစ်နေ့ ထိုစေတီနားတွင် ရဟန်းတော်
တစ်ပါး တရားထိုင်နေသည်ကို ချင်းခင်ရွာမှ ကိုမောင်ကြီးက သတိ
ထားမိသွား၏။ ထိုရဟန်းသည် နေပူပူ၊ မိုးရွာရွာ ဘုရားရင်ပြင်နှင့်
သစ်ပင်အောက်တွင်သာ အမြဲရှိနေ၏။ သီတင်းသုံးစရာ ကျောင်း
မရှိပေ။ ထို့ကြောင့် ကိုမောင်ကြီးက ရဟန်းတော်ကို လျှောက်ထား

ပြီး မိမိတတ်နိုင်သမျှ ခန့်မိုး၊ ထရံကာ တစ်ပါးနေ တဲကျောင်းလေး တစ်ကျောင်းကို ကိုယ်တိုင်ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းရန် ကြိုးစား၏။ တိုင်၊ အမိုး၊ အကာ အကုန်ပြီးသွားသော်လည်း အခင်းအတွက် ဝါးလုံးခြောက်လုံးခန့် လိုနေ၏။ သူ့ရွာပြန်ယူဖို့ကလည်း အလွန် ဝေးနေ၏။

စိန်ကြီးဘုရားနှင့် အနီးဆုံးရွာဖြစ်သည့် ဆယ်အိမ်စုရွာ ထဲတွင် စောထီလအမည်ရှိ အသိကရင်အမျိုးသားကြီး တစ်ယောက် ရှိ၏။ ထိုသူထံတွင် အကူအညီတောင်းကြည့်ဖို့ ထွက်လာခဲ့၏။ တစ်ခုခက်နေသည်ကား စောထီလသည် ဘာသာခြားတစ်ယောက် ဖြစ်နေခြင်းပင်။ ထို့ကြောင့် စောထီလကိုတွေ့သောအခါ လူသား အချင်းချင်း ကူညီပေးဖို့အနေဖြင့် ပြောရ၏။ လှူဖို့အနေဖြင့် မပြော ရပေ။ စောထီလတို့ ဘာသာအယူအရ တခြားဘာသာကိုလှူလျှင် အပြစ်ရှိသည်ဟု သတ်မှတ်ထားသောကြောင့် ဖြစ်၏။ စောထီလ သည် ပင်ကိုစိတ်ကောင်းရှိသဖြင့် ဝါးလုံးခြောက်လုံးကို အကူအညီ ပေးလိုက်၏။ ထိုအခါကျမှ တစ်ပါးနေကျောင်းလေး ပြီးစီးသွား၏။

စောထီလသည် တောင်စောင်းတွင် သီးမွေးငှက်ပျောသီး များ စိုက်ပျိုးရောင်းချသူ ဖြစ်သည်။ တစ်ရက်တွင် ငှက်ပျောသီး ခိုင်များကို ခုတ်ချရင်း တောင်ပြိုသဖြင့် စောထီလပါ မြေကြီးများ နှင့်အတူ တစ်ခါတည်း ရောပါသွား၏။ ရွာမှလူများ ရောက်လာ သောအခါ စောထီလအလောင်းကို မြေကြီးထဲမှ အတော်ဖော်ယူ ရ၏။ အလောင်းကို သုံးရက်ခန့်ထားပြီး သင်္ဂြိုဟ်မည့်နေ့မှာပင် အခေါင်းထဲမှ စောထီလဆီက ညည်းညူသံကြားရသဖြင့် တချို့မှာ ကြောက်လန့်ပြီး ထွက်ပြေးကြ၏။ တချို့ သတ္တိရှိသူများက အနား

ကပ်ပြီး သေချာကြည့်သောအခါ စောထီလမှာ မသေဘဲ သတိပြန်ရ
နေသည်ကို တွေ့မြင်ရ၏။ အမှန်မှာ စောထီလ သေခြင်းမဟုတ်၊
သတိလစ်မေ့မြောသွားခြင်းသာ ဖြစ်၏။ စောထီလသည် သတိရ
လျှင်ရချင်း “စိန်ကြီးဘုရားက ဆရာတော်ထံ ပို့ပေးပါ။ သူ ဗုဒ္ဓဘာ
သာသို့ ဝင်တော့မည်”ဟု ပြောလာ၏။ ထို့ကြောင့် ဆရာတော်ထံ
ခေါ်သွားကြ၏။

ဆရာတော်ထံတွင် သရဏဂုံဆောက်တည်ပြီး ဗုဒ္ဓဘာသာ
ဝင်ပြီးသည်နှင့် သူ၏ကြောက်မက်ဖွယ် အတွေ့အကြုံကို လျှောက်
ထား၏။ သူသတိလစ်သွားသည်နှင့် လူမည်းမည်းကြီးနှစ်ယောက်
က သူ့ကိုမြေကြီးအောက်ထဲသို့ ခေါ်သွား၏။ မြေအောက်ရောက်
သောအခါ လူဝါဝါကြီးက ကုသိုလ်ပြုခဲ့ခြင်း ရှိမရှိ သူ့ကို စစ်
ဆေး၏။

ဒေဝဒူတသုတ္တန်တွင်လည်း ယမမင်းလွတ်ထားသော
တမန်ငါးဦးကို ဟောကြားတော်မူထား၏။ ထိုတမန်ငါးဦးမှာ
ကလေး၊ သူအို၊ သူနာ၊ သူသေ၊ အကျဉ်းသားတို့ ဖြစ်သည်။ ငရဲသို့
ရောက်လာသူ များကို ထိုငါးဦးနှင့် ဆက်စပ်ပြီး သံဝေဂဉာဏ်ဖြင့်
ကုသိုလ်ကောင်း မှု လုပ်ဖူးခြင်း ရှိမရှိကို မေးမြန်း၏။

ထိုသို့မေးမြန်းစစ်ဆေးခြင်းမှာ ငရဲမှလွတ်သွားအောင်
စေတနာကောင်းဖြင့် စစ်ဆေးခြင်း ဖြစ်သည်။ မေးမြန်းပုံ နမူနာ
မှာ-

“အသင်လူသား၊ သင်သည် လူသေကို မြင်ဖူးသလော”
“မြင်ဖူးပါသည်”

“ထိုသို့မြင်သောအခါ ငါလည်း တစ်နေ့ကျ သည်လို သေရမှာဖြစ်သည်ဟု သံဝေဂဉာဏ်ပေါ်ခဲ့ဖူးလား”

“သံဝေဂဉာဏ်မပေါ်ခဲ့ဘူးပါ”

“ထိုသံဝေဂဉာဏ်ကို အကြောင်းပြုပြီး ဒီလိုသေဘေးက လွတ်အောင် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်တွေကို မပြုခဲ့ဘူးလား”

“မပြုခဲ့ပါဘုရား”

ထိုကဲ့သို့ တမန်ငါးဦးလုံးအား မေးမြန်းပြီး သံဝေဂဉာဏ်ကုသိုလ်လည်းမရှိ၊ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကုသိုလ်လည်း မရှိဟု ဆိုသောအခါ ယမမင်းသည် သူ့ဘယ်လိုမှ ကယ်တင်၍ မရနိုင်တော့သဖြင့် မျက်နှာလွဲလိုက်လေသည်။ ထိုအခါကျမှ ငရဲသားကို သည် ကုသိုလ်မရရှိသော လူသားကို နှိပ်စက်ညှဉ်းပန်းကြလေတော့သည်။

ယခုလည်း စောထီလကို ယမမင်းက စစ်ဆေးကြည့်ရာ ဘာကုသိုလ်မှ ပေါ်မလာသောကြောင့် ယမမင်းက မျက်နှာလွဲလိုက်လေ၏။ ထိုအခါ ငရဲသားနှစ်ယောက်က စောထီလ၏ လက်နှစ်ဖက်ကို တစ်ဖက်စီ ဆွဲယူလာကြပြီးလျှင် ဆီများပွက်ပွက်ဆုနေသော ဒယ်အိုးထဲသို့ ပစ်ချလိုက်ကြ၏။

အံ့ဩစရာကောင်းသည်ကား ဒယ်အိုးထဲ မကျခင် လမ်းခုလတ်မှာ ဝါးလုံးခြောက်လုံး လာခံနေခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ငရဲသားနှစ်ယောက်သည် အံ့ဩစွာဖြင့် စောထီလကို ပြန်ဆွဲယူလိုက်၏။ ထိုအခါ ဝါးလုံးခြောက်လုံးသည် ပြန်ပျောက်သွား၏။ ဝါးလုံးခြောက်လုံး ပျောက်သွားသည်နှင့် ငရဲသားများက စောထီလကို ဒယ်အိုးအတွင်း ဒုတိယအကြိမ် ပစ်ချလိုက်ပြန်၏။ ထိုအခါ ဝါးလုံးခြောက်

လုံးပေါ်လာပြီး အောက်ကလာခံနေပြန်၏။ သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် ထိုသို့ ဖြစ်နေသောအခါ ငရဲသားများသည် စောထီလကို ဒယ်အိုးထဲ ဆက်မချတော့ဘဲ ယမမင်းကြီးထံ ပြန်ခေါ်သွားကြ၏။

ယမမင်းက အကြောင်းစုံကို မေးမြန်းစစ်ဆေးကြည့်သော အခါတွင်မှ စောထီလ၏ ဝါးလုံးခြောက်လုံး အလှူသည် ပြန်ပေါ်လာ၏။ ထိုအခါကျမှ ယမမင်းက “စောထီလ မင်းလူ့ဘဝမှာ ကုသိုလ်တွေ ဆက်ပြုရအောင် ပြန်ပေးတော့”ဟု ခွင့်ပေးသဖြင့် သူသည် ပြန်လည်သတိရလာခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ဆရာတော်ကို လျှောက်ထား၏။ ထိုနေ့မှစ၍ စောထီလသည် ဘုံကိုယ်တိုင် ကြုံ ခဲ့ရသော လက်တွေ့တရားကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်ကောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ကာ ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ စသည့် ကုသိုလ်တရားများကို အသက်ထက်ဆုံး ပြုလုပ်သွားခဲ့သည်။

ဤဖြစ်ရပ်ကို ထောက်ထား၍ ယခုခေတ် သံဃာတော်များသည်လည်း ကိုးကွယ်သူ ဒကာ၊ ဒကာမ တို့အား အပါယ်ဘေးမှ ကယ်တင်ပေးနိုင်ကြောင်း ထင်ရှား၏။

မိုင်းတိုင်ခရိုင်အတွင်းမှာ နေထိုင်သော လယ်သမားမောင်စီသည် ဆွမ်းအခက်အခဲရှိနေသည့် ရဟန်းတစ်ပါးကို မိမိစားမည့် ထမင်းနှင့်ဟင်းကို မစားတော့ဘဲ အငတ်ခံပြီး လှူဒါန်းခဲ့သော ဆွမ်းတစ်နပ်ကုသိုလ်ကြောင့် လယ်ကွက်အလယ်ခေါင်က ဂူကြီးအတွင်းမှ ရတနာပစ္စည်း လှည်း(၇)စီးတို့ကို ရသဖြင့် ချမ်းသာသွားခဲ့၏။ နောက်တစ်ချိန်တွင် သီပေါမင်းထံသို့ သမီးကညာ ဆက်နိုင်သော “မြတောင်သူဌေးမင်း ဦးစိ”ဟူ၍ ဖြစ်လာ၏။

လူပျံတော် ပတ္တမြား သွေးဆေးပိုင်ရှင် ဦးမောင်မောင်သည် ယခင် ရန်ကုန် ဖဆပလကွက်သစ်တွင် နေစဉ်က အလွန်ဆင်းရဲ၏။ သူသည် ရဟန်းလူထွက်တစ်ယောက်ဖြစ်၏။ လူပျံတော် ပတ္တမြားသွေးဆေးကို မောင်းလေးထုပြီး ကိုယ်တိုင်လိုက်ရောင်းနေသော အချိန်ဖြစ်၏။ ထိုအချိန်ကတည်းက ဆရာရင်း ဖြစ်တော်မူခဲ့သော ပထမ မစိုးရိမ်ဆရာတော်ဘုရားကြီးနှင့် သံဃာတော်များကို ဆဌသင်္ဂါယနာ အတွင်း အပတ်စဉ်၊ လစဉ် ဆွမ်းကပ်နိုင်အောင် ကြိုးစားခဲ့၏။ ထိုကုသိုလ်များကြောင့် ရန်ကုန် ပဉ္စနိကာယယကျောင်းတိုက်၊ မြေနီကုန်း မစိုးရိမ်ကျောင်းတိုက်စသော ကျောင်းတိုက်ကြီးများကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းနိုင်သည်အထိ ကြီးပွားချမ်းသာခဲ့၏။

မြစ်သားမြို့မှ ဦးသက်ရှည်နှင့် သားဖြစ်သူ ကိုကျော်တို့သည် မန္တလေးဈေးချိုတွင် သစ်သီးနှင့် ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို ရောင်းချစားသောက်ရသူများ ဖြစ်ကြ၏။ ကျောင်းဆောက်လှူချင်သော အကျိုးကြောင့် အလုပ်ကြိုးစားကြရာ ဈေးသည်ဘဝမှ ပွဲရုံပိုင်ရှင်ကြီး ဖြစ်လာ၏။ ငွေရလာသောအခါ ဘုရားကြီးတိုက်ထဲတွင် နှစ်ထပ်ကျောင်းတစ်ကျောင်း ဆောက်လုပ်လှူဒါန်း၏။ စေတနာက ထိုမျှ နှင့် အားမရ၊ စာသင်တိုက်ကြီး တစ်ခုလုံး ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းချင်သော စေတနာဖြစ်လာပြန်သဖြင့် အလုပ်ကို ပိုကြိုးစားရာ အောက် ပြည်မှ ထွက်သော ဆားများကို အထက်သို့ တစ်ဦးတည်းဝယ်ယူ တင်သွင်းနိုင်သည်အထိ ကြီးပွားလာ၏။ ထို့ကြောင့် မန္တလေးမြို့ ပေါ်တွင် လေးဧကကျယ်သော ဥယျာဉ်ခြံကြီးတစ်ခြံကို ဝယ်ယူပြီး စာသင်တိုက်ကြီး တစ်တိုက် ထူထောင်၏။

(၁၄၆-ပေ၊ ၁၄၂-ပေ)ရှိသော အလယ်တိုက်ကြီးအပါအဝင် ဘေးမှ နှစ်ထပ်တိုက်ပေါင်းကိုးလုံး လှူခဲ့၏။ တစ်ထပ်တိုက်ပေါင်း လည်း ခြောက်လုံးခန့် ပါဝင်သေး၏။ ကျောင်းတိုက်အလယ်တွင် နာရီစင်ကြီးတစ်ခုအပြင် လေးဖက်လေးတန် အုတ်တံတိုင်း ကာရံ ပေးထား၏။ ထိုတိုက်ကား ယခုအချိန်တိုင်အောင် ရှိနေသေးသော မစိုးရိမ်ကျောင်း တိုက်(ဟောင်း)ပင် ဖြစ်၏။

သံဃာရတနာသည် ကိုးကွယ်သူတို့အား ကြီးပွားချမ်းသာ အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်သည်သာမကသေး၊ အပါယ်လေးပါးသို့ ကျနေသူကိုလည်း ထိုအပါယ်မှ လွတ်အောင် ဖော်ရှောက်နိုင် သေး၏။

မန္တလေးမြို့ရှိ မိုးကောင်းကျောင်းတိုက်ကြီးတွင် ဦးတိုး အမည်ရှိ ဘာသာခြား ဒကာကြီးတစ်ယောက်က နှစ်ထပ်တိုက်ကြီး တစ်လုံး ဆောက်လှူခဲ့၏။ ဘာသာခြားတစ်ယောက်က အဘယ် ကြောင့် ဗုဒ္ဓဘာသာကျောင်း တစ်ကျောင်းကို ဆောက်လှူရသနည်း။ တစ်ခါတွင် ဦးတိုး၏ တစ်ဦးတည်းသော သမီးပျိုလေးတစ်ယောက် ရုတ်တရက် ရောဂါဖြင့် သေဆုံးသွား၏။

သမီးလေးသည် သူ့အိမ်ဝင်းအတွင်းမှာပင် ပြိတ္တာပြန် ဖြစ်နေရှာ၏။ ထို့ကြောင့် ညအခါတွင် သူမ နေခဲ့သော အခန်း အတွင်းမှ 'ပါးပါး-သမီးဒုက္ခရောက်နေတယ်၊ ကယ်ပါဦး'ဟူ၍ အော် ပြောသော အသံလေးထွက်လာတတ်၏။ ဦးတိုးသည် သစ်လုပ်ငန်း ပိုင်ရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်၍ ချမ်းသာ၏။ ထို့ကြောင့် သမီးဖြစ်သူ ဒုက္ခရောက်နေသည်ကို သိသည်နှင့် သူတို့ဘာသာဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ် များကိုပင့်၍ ကျွေးမွေးလှူဒါန်းမှု ပြုပေး၏။ သို့သော် သမီးလေး၏

အော်ဟစ်သံကား ပျောက်မသွားခဲ့။ သူတို့ ဘာသာနည်းအတိုင်း သုံးကြိမ်လုပ်၍ အကျိုးမထူးသောအခါ ဦးတိုးလက်လျော့သွား၏။

ထိုအချိန်က သူ၏ သစ်စက်မန်နေဂျာမှာ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်၍ ထိုအကြောင်းကို ဖွင့်ဟတိုင်ပင်ပြီး အကူအညီတောင်း၏။ ထိုမန်နေဂျာ၏ ကူညီစီစဉ်ပေးမှုအရ ဗုဒ္ဓဘာသာ ရဟန်းတော် များကို ပင့်၍ ဆွမ်းသင်္ကန်းများ လှူပြီး ရေစက်ချကာ အမျှပေး ဝေစေ၏။ ထိုအခါကျမှ “သမီးဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေက လွတ်သွားပါပြီ၊ ပါးပါးကို ကျေးဇူးတင်ပါတယ်”ဟု ပြောပြီး သမီးငယ်မှာ ပြိတ္တာဘဝ မှ လွတ်မြောက်ပြီး နတ်ပြည်သို့ ရောက်သွားခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် ဦးတိုး သည် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်သို့ ပင်ခဲ့ပြီး ကျောင်းကြီးတစ်ဆောင် ဆောက် လုပ်လှူဒါန်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

ဤဖြစ်ရပ်တို့ကိုထောက်၍ ရတနာသုံးပါးသည် ပစ္စက္ခ နှင့် သံသရာအတွက်ပါ တကယ်အားထားထိုက်ကြောင်း သေချာ၏။

လောကတွင် “အပ်ဝင်-ပုဆိန်ထွက်”ဟူသော စကားပုံ ဘစ်ခုရှိ၏။ ထိုစကားပုံအရ အပ်လေးတစ်ချောင်းသာ ဝင်လာပြီး မိမိထဲ မှ ပုဆိန်ကြီးတစ်ချောင်း ပြန်ထွက်ရမည်ဆိုလျှင် မိမိမှာ ဧကန်မုချ အရှုံးပေါ်၏။ ထို့အတူ ပြိတ္တာဘုံသား နတ်စိမ်းများကို ကိုးကွယ် ခြင်းအားဖြင့် ထန်းသီးကြွေခိုက်နှင့် ကြုံပြီး ရာထူးတက် ခြင်း၊ စီးပွားရေး ပြေလည်ခြင်းများ ဖြစ်နိုင်ပါ၏။ ထိုသို့ စီးပွားရေး ပြေလည်ခြင်း၊ ရာထူးတက်ခြင်းတို့ကြောင့် ရလာသော စီးပွားဥစ္စာ သည် လအပိုင်းအခြား၊ နှစ်အပိုင်းအခြားဖြင့် တစ်ခဏသာ သုံးစွဲရ သောကြောင့် အပ်တစ်ချောင်း ဝင်လာခြင်းနှင့်တူ၏။

ထိုသို့နတ်စိမ်းများကို ကိုးကွယ်လိုက်သည့်အတွက် မိမိဆောက်တည်ထားသော သရဏဂုံပျက်သွားသည်လည်း ရှိ၏။ ထိုသို့ သရဏဂုံပျက်သွား၊ ညစ်နွမ်းသွားသည်နှင့် (၉၀) ကမ္ဘာအပါယ် တံခါးပိတ်ခြင်း၊ အကြိမ်(၈၀)သိကြားမင်း ဖြစ်ရခြင်း၊ (၇၅)ကြိမ် စကြာမင်း ဖြစ်ရခြင်းတည်းဟူသော ပေါက်ဆိန်ကြီးသည် မိမိထံမှ ထွက်သွားရလေပြီ။ မိမိမှာ အဘယ်မျှ အရှုံးပေါ်ကြောင်း တွေးခေါ်ကြည့်သင့်၏။ သရဏဂုံတည်မြဲခြင်းကြောင့် ရရှိမည့် ဘဝအဆက်ဆက် ကောင်းကျိုးများကို တစ်ခဏတာ ရာထူးတက်မှု စီးပွားရေး ပြေလည်မှုတို့နှင့် လဲလိုက်ရသလိုပင် ဖြစ်၏။ မိမိအတွက် အဘယ်မျှ အရှုံးပေါ်ပါသနည်း။

(၃၇)မင်းစသော မမြင်အပ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်အားလုံး၏ မေတ္တာကို လိုချင်လျှင် အကူအညီလိုချင်လျှင် အဆင့်မြင့် ထေရဝါဒ ဗုဒ္ဓဘာသာနည်းအရ မိမိပြုသော ကုသိုလ်များကို အမျှပေးဝေခြင်း၊ မေတ္တာပို့ခြင်းတို့ကိုသာ ပြုလုပ်ရမည်ဖြစ်၏။ စားရမဲ့သောက်ရမဲ့ ဖြစ်နေသော ဒုက္ခသည်များသည် ခေါင်းရင်းခန်းထားပြီး ရှိခိုးကိုးကွယ်ထားရမည့်သူများ မဟုတ်၊ မိမိတို့အိမ်မှ ပိုလျှံသမျှကို ကရုဏာဖြင့် ကျွေးမွေးလိုက်ရမည့် သူများသာ ဖြစ်၏။ ထို့အတူ (၃၇)မင်းစသော နတ်စိမ်းများသည် ဗြိတ္တာဘဝထဲတွင် ပါဝင်သော ဒုက္ခသည်များသာ ဖြစ်၏။ အိမ်ဦးခန်းထားပြီး ကိုးကွယ်ရမည့်သူများ မဟုတ်။ မေတ္တာပို့ပေးပြီး မိမိပြုသမျှ ကုသိုလ်များကို အမျှပေးဝေသင့်သော သူများသာ ဖြစ်၏။

ဤကား နတ်စိမ်းများနှင့် ပတ်သက်သော ဟောပြောချက် အကျဉ်းချုပ်ဖြစ်၏။

ယခုတစ်ဖန် နှစ်လုံးထိ၊ သုံးလုံးထိနှင့် ပတ်သက်သော ဟောပြောချက် အကျဉ်းချုပ်ကို ဆက်လက်ရေးအံ့-

ထိုသည် လောင်းကစားမှုထဲတွင် ပါသောကြောင့် အလွန် အကျွံကစားကြသူများသည် ဒုက္ခရောက်ကြသည်သာ ဖြစ်၏။ မြန်မာပြည်တွင် ထိစပေါ်သည်မှာ သီပေါမင်းလက်ထက်တွင် ဖြစ်၏။ မင်း၊ မိဖုရားတို့၏ အသုံးအဖြုန်းကြီးမှုကြောင့် ပုံမှန်ရသော ဘဏ္ဍာငွေများဖြင့် မလောက်မငြစ်လာ၏။ ထို့ကြောင့် အောင် ဘာလေထိကို စတင်ဖွင့်လှစ်ကြ၏။ ထိရုံကို နှစ်ရုံထား၏။ ချမ်းသာ ညူများသာ ထိုးနိုင်သည့် တန်ဖိုးကြီး ထိရုံ တစ်ရုံ၊ ဆင်းရဲ သားမှန် သမျှ ထိုးနိုင်သည့် တန်ဖိုးနည်း ထိရုံတစ်ရုံတို့ ဖြစ်၏။ ထိုခေတ်က ထိ မှာ တစ်လုံးဂဏန်းသာ ဖြစ်၏။

ဂဏန်းအလုံး(၆၀)ထား၏။ ဂေါ်လီ (၆၀)လုံးတွင် တစ်လုံး ကို ရွှေရောင်သုတ်ထား၏။ ဂေါ်လီ(၆၀)လုံးကို သစ်သားစည် ထဲ ထည့်ထားလိုက်ပြီး ထိဖွင့်ချိန်တွင် တစ်လုံးချင်း ထုတ်ယူရ၏။ ဂေါ်လီတွင် နံပါတ်ရေးမထား၊ ပထမဆုံး ထွက်လာသော အလုံး ကို 'တစ်'ဟု သတ်မှတ်၏။ ရွှေရောင်သုတ်ထားသော ဂေါ်လီသည် ခြောက်လုံးမြောက်မှာ ထွက်လာလျှင် ပေါက်ဂဏန်းသည် နံပါတ် ခြောက်ဖြစ်သည် စသည်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားသည်။

ပုထုဇဉ်မှန်လျှင် နိုင်ငံကို အုပ်ချုပ်နေရသည့် ရှင်ဘုရင် သည်လည်း အလိုလောဘ၏ ကျေးကျွန်သာ ဖြစ်၏။ ထို့အတူ လောဘ၏ကျေးကျွန်များဖြစ်ကြသော မန္တလေးမြို့သူမြို့သားများ အားလုံးသည် စီးပွားရေးကို သေချာ မလုပ်ကြတော့ဘဲ နေ့စဉ် ထိရုံမှာသာ အချိန်ကုန်နေကြ၏။ တောရွာမှ လယ်သမား၊ ယာ

သမားများသည်လည်း လယ်အလုပ်၊ ယာအလုပ်တို့ကို မလုပ်ကြတော့ဘဲ မန္တလေးမြို့ပေါ်တက်နေပြီး ထိသာထိုးနေကြတော့၏။ ထို့ကြောင့်လည်း ရက်ကြာလာသည်နှင့်အမျှ သူခိုး၊ ဓားပြများ ဆူပူလာ၏။

တစ်မြို့လုံး ဆင်းရဲငတ်မွတ်လာကာ ရာဇဝတ်မှုများလည်း ထိန်းသိမ်းမရလောက်အောင် များပြားလာ၏။ ထိုတည်းဟူသော လောင်းကစားမှုက ရိုးသားဖြောင့်မတ်သော မြန်မာများကို ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲသော သူခိုး သူဝှက် လူလိမ်ဘဝသို့ ပို့ပေးလိုက်တော့၏။ ထိုနှင့်ပတ်သက်၍ ဝမ်းနည်းကြေကွဲဖွယ်ရာ ဖြစ်ရပ်လေးတစ်ခု မန္တလေးမြို့တွင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့၏။ ထိုမှာ နေ့စဉ်ဖွင့်နေရာ နေမွန်းတည့်ပိုင်း ထိဖွင့်ချိန်ရောက်သည်နှင့် လူများမှာ တိုးမပေါက်အောင် စည်ကားလာ၏။

အရွယ်ကောင်းကောင်း လင်မယားနှစ်ယောက်သည် ထိုတံတိုင်းကြာလာသည်နှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာများ လုံးပါးပါးလာကြ၏။ သို့သော် ထိုကိုကား မဖြတ်နိုင်။ တစ်ညတွင် ဇနီးဖြစ်သူသည် (၃၇) ဂဏန်း အောင်ဘာလေထိ ထွက်သည်ဟု အတိအကျ အိပ်မက်မက်၏။ ထို့ကြောင့် မိုးလင်းသည်နှင့် ရှိသမျှ အိုးခွက်ကအစ ရောင်းချပြီး (၃၇)ဂဏန်းကို ပုံအောပြီးထိုးရန် ရသမျှငွေကို ယောက်ျားလက်သို့အပ်လိုက်၏။ ယောက်ျားဖြစ်သူကိုလည်း ယခုလို သေချာမှာ၏။ “ဒီငွေဟာ ကျွန်မတို့ ချမ်းသာသမျှ အကုန်ပဲ၊ ပေါက်ရင် ချမ်းသာတဲ့ဘဝရောက်ပြီး မပေါက်ရင် တောင်းစားတဲ့ဘဝထိ ရောက်မယ်၊ ကျွန်မတို့နှစ်ယောက် ဘဝအတွက် အဆုံးအဖြတ်ပဲ၊ ဒါကြောင့် ကျွန်မတော့ ကိုယ်တိုင်လိုက်မကြည့်ရဲဘူး၊ အိမ်အပေါ်ထပ်ကနေ လှမ်းကြည့်နေမယ်၊ ထိပေါက်လျှင် ညာဖက်အပေါက်က ထွက်ခဲ့ပါ၊ မပေါက်လျှင် ဘယ်ဘယ်အပေါက်က ထွက်ခဲ့ပါ”

ယောက်ျားသည် ထိရုံဆီကိုသာ စိတ်ရောက်နေ၏။ မယား မှာကြားနေသော စကားကို မကြားတစ်ချက် ကြားတစ်ချက်ဖြင့် ခေါင်းညိတ်လိုက်နေရင်း စကားဆုံးသောအခါ ထိရုံသို့ ချက်ချင်း သုတ်ချေတင်တော့၏။ မယားဖြစ်သူသည် အိမ်အပေါ်ထပ်အမြင့်မှ ထိရုံသို့ မမှိတ်သော မျက်စိများဖြင့် စိုက်ကြည့်လျက်ရှိ၏။ ယောက်ျား ဖြစ်သူသည်လည်း ရွှေရောင်သစ်သားဂေါ်လီလုံးကို ရင်တထိတ် ထိတ်ဖြင့် စောင့်ကြည့်နေလေ၏။ သူတို့ကံကောင်းပါသည်။ သုံး ဆယ့်ခုနစ်လုံးမြောက် ဂေါ်လီလုံးသည် 'ရွှေရောင်လေး' ဖြစ်နေပါ သည်။

ယောက်ျားသည် ဝမ်းသာအားရ ငွေထုတ်ကို ပွေ့ယူကာ ထိမပေါက်လျှင် ထွက်ရမည့် ဘယ်ဘက်အပေါက်မှ ထွက်လာ၏။ အိမ် ပေါ်မှ စောင့်ကြည့်နေသော မယားသည် ဘယ်ဘက်အပေါက်မှ လင်သားဖြစ်သူ ထွက်လာသည်ကို တွေ့လိုက်ရသည်နှင့် မျက်နှာကို လက်ဝါးနှင့်အုပ်ကာ အခန်းထဲသို့ ပြေးဝင်သွား၏။ ယောက်ျားဖြစ် သူသည် မယားဖြစ်သူ မြန်မြန် ဝမ်းသာနိုင်ရန် ဒုန်းစိုင်းပြေးလာ၏။ အိမ်ရောက်သည်နှင့် မယားနာမည်ကို အော်ခေါ်ပြီး ထိပေါက်လာခဲ့ ကြောင်း လှမ်းပြော၏။

အိမ်ထဲမှ ပြန်ထူးသံကို မကြားရ။ အိမ်အပေါ်ရောက်သည် နှင့် ယောက်ျားဖြစ်သူ၏ လက်ထဲမှငွေများသည် ကြမ်းပြင်ပေါ်သို့ ပြုတ်ကျသွားကာ ပါးစပ်ကလည်း "ဟာ" ဟူသော အာမေဠိတ်အသံ တစ်သံသာ ထွက်နိုင်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်း။ မိန်းမဖြစ်သူသည် ကြိုးဆွဲချ၍ သေနေပြီဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ဤကဲ့သို့သော ဖြစ် ရပ်များကြောင့် သီပေါမင်းသည် အောင်ဘာလေထိဖွင့်ပွဲကို ပြန်၍ ပိတ်လိုက်ရ၏။

မှတ်ချက်။ ။ သီပေါမင်းလက်ထက်က ထိကို နှစ်မျိုးခွဲထား၏။ အသေးစားထိနှင့် အကြီးစားထိတို့ပင် ဖြစ်၏။ အသေးစားထိကို ဆင်းရဲသားများ ထိုးကြပြီး အကြီးစားထိကို လူလတ်တန်းစားများ၊ လူချမ်းသာများ ထိုးကြ၏။ အသေးစားထိကိုနေ့တိုင်း ဖွင့်ပြီး အကြီးစားထိကို တစ်လတစ်ကြိမ်ဖွင့်၏။ အသေးစားထိကို ပေါက်လျှင် (၄၈)ဆရ၏။ ပိုက်ဆံတစ်ပဲထိုး၍ပေါက်လျှင် သုံးကျပ်ရပြီး တစ်ကျပ်ထိုးလျှင် (၄၈)ကျပ်၊ တစ်ဆယ်ထိုးလျှင် (၄၈၀) ရမည်ဖြစ်၏။ အကြီးစားထိလက်မှတ် တစ်စောင်ကို (၅)ကျပ် ပေးရ၏။ ဂဏန်းသည် သုံးထောင်မှ လေးထောင်ထိရှိ၏။ ပထမ အောင်ဘာလေဆုကို တစ်သောင်း သတ်မှတ်ပြီး ကျန်ဆုလေးများစွာလည်း ရှိသေး၏။ တစ်သောင်းဆုပေါက်သော ကံထူးရှင်ကို ဂုဏ်သရေရှိသူဌေးမင်းဟူသော ဘွဲ့ထူးဂုဏ်ပေးပြီး တပ်သားများစွာ ခြံရံလျက် ဆင်ဖြင့်မြို့ ထဲလှည့်လည် ကြေညာပေး၏။

ပုဂ္ဂိုလ် လေးမျိုးရှိ၏။ နတ်ဗြဟ္မာများသည် ရှေးဘုန်းရှေးကံကုသိုလ်ကို မှီခိုအသက်မွေးရသောကြောင့် ပုညူပဇီဝိ ပုဂ္ဂိုလ် ဟုခေါ်၏။ တိရစ္ဆာန်များသည် ဝိရိယကိုသာ အားကိုး၍ အသက်မွေးရသောကြောင့် ဝိရိယူပဇီဝိ ပုဂ္ဂိုလ်ဟုခေါ်၏။ ငရဲခံနေရသူနှင့် ပြိတ္တာအသူရကာယများသည် ဘုန်းကံ၊ ဝိရိယတစ်ခုမှ အားကိုး၍ မရဘဲ အကုသိုလ်ကံကုန်မှသာ လွတ်မြောက်နိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်များ ဖြစ်၏။ လူသားကား ဘုန်းကံနှင့် ဝိရိယနှစ်မျိုးလုံးကို အားကိုးရသောကြောင့် ဥဘယူပဇီဝိ ပုဂ္ဂိုလ်ဟု ခေါ်၏။

သီပေါမင်းလက်ထက်မှ လင်မယားနှစ်ယောက်သည် ဝိရိယအားကိုးပြီး စီးပွားရေးကိုမလုပ်ဘဲ ကံတစ်ခုတည်းယုံကာ ထိထိုး

မိသောကြောင့် ယခုလိုဒုက္ခရောက်ရခြင်းဖြစ်၏။ စီးပွားကိုကြိုးစား
မရှာဖွေနိုင်ဘဲ လောင်းကစားကိုသာ အားကိုးနေကြမည်ဆိုပါက
ယခုခေတ်တွင်လည်း ဒုက္ခရောက်ရမည်သာဖြစ်၏။

စဉ်ကိုင်နယ်မှ ယာသမားတစ်ယောက်သည် ရိုးသားကြီး
စားစွာ လုပ်ကိုင်သဖြင့် ရွာထဲ၌ လူချမ်းသာစာရင်းတွင် ဝင်လာ၏။
ထိုအချိန်မှာပင် သုံးလုံး ရောဂါသည် သူတို့ရွာထဲသို့ ကူးစက်လာ၏။

ထိုအခါ သူတို့သည် လယ်ယာလုပ်ငန်းကို အလုပ်သမား
များနှင့် ပစ်ထားပြီး ချဲ့ချည်းထိုးတော့၏။ ထိုးရင်းထိုးရင်းဖြင့်
နှာတွင်းပစ္စည်းများ၊ ယာများ၊ ငှက်ပျောခြံများ အကုန်ပြုတ်ကုန်၏။
မိန်းမက ငိုယိုတားသော်လည်း ဘယ်လိုမှမရ။ နောက်ဆုံး နေသော
အိမ်ကိုရောင်းချပြီး ချဲ့ထိုး၏။ မယားနှင့် သားသမီးများကို သူများ
အိမ်တွင် အခန်းငှားထား၏။ အိမ်ရောင်းထိုးသော အပတ်မှာပင်
သိန်းကွက်တစ်ကွက် ပေါက်သွား၏။

သူသည်ဝမ်းသာအားရ ငွေသွားထုတ်သောအခါ ဒိုင် သည်
မလျော်နိုင်၍ ထွက်ပြေးလေပြီ။ သူ့ဘဝကို ဖျက်ဆီးသော
လူသည် 'ချဲ့ဒိုင်'ဟု သတ်မှတ်လိုက်လေသည်။ ထို့ကြောင့် ချဲ့ဒိုင်ကို
မရအရ လိုက်ရှာပြီး တွေ့သောအခါ အတုံးအတစ်ဖြစ်အောင် ခုတ်
သတ်ကာ ဆာလာအိတ်ထဲထည့်ပြီး ထိုအိတ်နှင့်အတူ ရဲစခန်းတွင်
အဖမ်းခံလိုက်၏။ သူ ထောင်နှစ်ပေါင်းများစွာကျသွားသလို ဇနီး
နှင့် သားသမီးများမှာလည်း စားစရာမရှိ။ နေစရာကိုယ်ပိုင်အိမ်
မရှိနှင့် အလွန်ဒုက္ခရောက်သွားကြ၏။

သူနှင့် သူ့မိသားစုဘဝကို ဖျက်ဆီးသောတရားခံသည် ချဲ့
ဒိုင်မဟုတ်။ အချောင်ဖြတ်လမ်းက ချမ်းသာချင်သော ဝိသမလော

ဘစိတ်သာဖြစ်၏။ ဝိသမလောဘစိတ်ဖြင့် လောင်းကစားကို လုပ်နေသရွေ့ ကိုယ်လည်းမချမ်းသာနိုင်။ စိတ်လည်းမချမ်းသာနိုင်။ ယခု ဘဝ၌လည်း မချမ်းသာနိုင်သလို နောင်ဘဝတွင်လည်း ချမ်းသာမည်မဟုတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ဖော်ပြခဲ့သော ဒုက္ခများကို မခံစားချင်လျှင် ဝိသမလောဘကိုသာ အသိနှင့် ပယ်သတ်ရမည်ဖြစ်၏။ လူတစ်ယောက်က နှစ်လုံး၊ သုံးလုံးနှင့် ပတ်သက်သော စကားတစ်ခွန်း ပြောဖူး၏။

သူ၏စကားမှာ အတွေးအခေါ် ဉာဏ်ပညာမရှိတဲ့သူတွေက နှစ်လုံး၊ သုံးလုံးကစားသည့်နေရာတွင် 'ထိုးသား'ဖြစ်၏။ အတွေးအခေါ်ဉာဏ်ပညာအနည်းငယ် ရှိသောသူများသည် 'ဒိုင်ကိုင်'၏။ အတွေးအခေါ် ဉာဏ်ပညာ အပြည့်ဝဆုံးသောသူများကား နှစ်လုံး၊ သုံးလုံးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်အောင်ပင် မနေဟူ၏။ ထိုးသားနှင့် ဒိုင်တွင် နောက်ဆုံး၌ ဒိုင်ကသာ ချမ်းသာသွားခြင်းကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။ သို့သော် ဒိုင်တိုင်းကား မဟုတ်ပေ။ ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်သွားသော ဒိုင်များလည်း များစွာရှိ၏။

သာကေတစ်ခုပြအံ့။

သာကေတတွင် လူတစ်ယောက်သည် ချဲဒိုင်ကိုင်ရင်း အလွန်ချမ်းသာနေ၏။ ကုန်ကား လေးစီး၊ ကိုယ်ပိုင် ကားတစ်စီး ဝယ်ယူနိုင်သည့်အပြင် မြေကွက်များစွာကိုလည်း ပိုင် ဆိုင်လာ၏။ မိတ်ဆွေများက မသေချာသော ချဲအလုပ်ကိုရပ်ပြီး သမ္မုဒ္ဒါအာဒိဝကျသော စီးပွားရေးကို ဆက်လုပ်ရန် တိုက်တွန်းကြ ၏။ ကိုသူကား ဝိသမလောဘဓာတ်ကို မထိန်းနိုင်။ ဆက်ကစား၏။ တစ်ကြိမ်တွင် အောကွက်တော်တော်များများ ပေါက်သွားသဖြင့်

ပိုင်ဆိုင်သမျှ ပစ္စည်းအားလုံး ရောင်းချပေးလိုက်ရ၏။ ကားများ၊
ခြံများရောင်းပြီး လျော်တာပင် ငွေကမလောက်သေးသဖြင့် နေထိုင်
သော အိမ်ကိုပါ လက်မှတ်ထိုးပေးခဲ့ရပြီး အိပ်ရာလိပ်လေးတစ်ခု
ယူကာ လင်မယားနှစ်ယောက် ဆင်းခဲ့ရ၏။

အိမ်ပေါ်မှ ပစ္စည်းများကိုပါ ဇေးခဲ့ပြီးမှ ပေးစရာက
လောက်မည်ဖြစ်၍ မည်သည့်ပစ္စည်းမျှ မယူခဲ့ရခြင်းဖြစ်သည်။
သူတို့သည် သယ်န်းကျွန်းရှိ ကျေးကျော်တံလေး တစ်လုံးကိုငှားနေပြီး
စိတ်ဆင်းရဲမှုဒဏ်ကို မခံနိုင်တော့သဖြင့် လပိုင်းအကြာတွင်
ရှေ့ဆင့်နောက်ဆင့် ကွယ်လွန်ခဲ့ကြ၏။ ခွေးရှူးကောင်းစား တစ်မွန်း
တည့်ဟူသော စကားပုံတွင် လောင်းကစားဖြင့် ချမ်းသာသူများ
လည်း ပါသည်သာ ဖြစ်သည်။

လူသားသည် ဘဝများမှာ ကျင်လည်ခဲ့သည်ဖြစ်ရာ
ကောင်းကံ၊ မကောင်းကံများစွာကိုလည်း ပြုခဲ့သည်ဖြစ်၏။ ထိုကံ
များတွင် ပထမဇော၊ သတ္တမဇောတို့သည် အကြောင်းအချက်
မညီပါက အကျိုးမပေးဘဲ အဟောသိကံ ဖြစ်နိုင်သော်လည်း
အလယ်ဇောငါးချက် စေတနာကား အကျိုးမပေးဘဲ ပျက်သွားသည်
ဟူ၍မရှိ။ တတိယ ဘဝမှစ၍ ကံပြုခဲ့သည် နိဗ္ဗာန် မရောက်မချင်း
အရိပ်ပမာလိုက်ပါ အကျိုးပေးမည်သာဖြစ်၏။

ထို အတိတ်ကံများရှိကြောင်း ဗုဒ္ဓဟောကြားခဲ့သည်မှာ
ထိုင်ပြီးစောင့်မျှော်နေရန်အတွက် မဟုတ်။ ဤကဲ့သို့သော သဘော
မျိုးရှိသည်ဟု ယုံကြည်ရန်သာဖြစ်၏။ စေတနာကောင်းထားပြီး
ဝီရိယအပြည့်ဖြင့် ရှာဖွေရန်သည်သာ လူသား၏ အလုပ်ဖြစ်၏။
တစ်ခါတစ်ရံ စီးပွားရှာသည်မှာ အလွန်အဆင်ပြေ၏။ မထင်မှတ်

သောနေရာများမှပင် ငွေသည် အလုံးလိုက် အခဲလိုက်ဝင်လာတတ်၏။ ဤကားအတိတ်ကုသိုလ်ကံပါ ထောက်ပံ့လာခြင်းကြောင့် ဖြစ်၏။

ထိုအခါမျိုးတွင် အရောင်းအဝယ်လုပ်လည်း အဆင်ပြေမည်ဖြစ်သလို ချဲထီဒိုင်ခံ၊ ချဲထီရောင်းလည်း အဆင်ပြေမည်သာဖြစ်၏။ ဤကဲ့သို့ အဖြစ်မျိုးကြုံရသည့်အခါ ချဲထီကိုင်လို့ ချဲထီရောင်းလို့ အဆင်ပြေတာဟူ၍ အမှတ်မှားတတ်၏။ ထို့ကြောင့်လည်း သမ္မာအာဇီဝအလုပ်ကို မလုပ်ဘဲ ထီအလုပ်ကိုသာ ဆက်လုပ်သဖြင့် ကုသိုလ်ကံအလှည့် မသင့်သောအခါ ဒုက္ခရောက်သွားကြရသော မိသားစုတော်တော်များများကိုလည်း တွေ့ရ၏။ တစ်ခါတစ်ရံ အတိတ်ကံသည် အကုသိုလ်အလှည့် ရောက်လာတတ်၏။

ထိုအခါမျိုးတွင် မည်သည့်စီးပွားရေးလုပ်လုပ် အဆင်မပြေတော့ပေ။ အရောင်းအဝယ် လုပ်နေသူကလည်း ထိုအဖြစ်မျိုး ကြုံလာလျှင် အရောင်းအဝယ်လုပ်ရတာ အဆင်မပြေဘူး။ ထီဒိုင်ကိုင်ရင်တော့ အဆင်ပြေမယ်ဟု တွေးပြီး အလုပ်ပြောင်းတတ်ကြ၏။ အတိတ်ကံက အကုသိုလ် အလှည့်ရောက်နေသည် ဖြစ်သောကြောင့် ချဲထီကိုင်လျှင်လည်း သာကေတမှ ဒကာကြီးများကဲ့သို့ ဒုက္ခရောက်မည် သာဖြစ်၏။ ဤကံ အကြောင်းကို နားလည်သွားလျှင် မိမိ၏ သမ္မာအာဇီဝ အလုပ်ကိုသာ စေတနာအပြည့်ထားပြီး ကြိုးစားအားထုတ်သင့်၏။ လောင်းကစားအလုပ်ဘက်သို့ စိတ်မပြောင်းသင့်။

မြန်မာဗုဒ္ဓဘာသာဝင်များသည် သာသနာရေးအပေါ်မှာ စေတနာထားသကဲ့သို့ စီးပွားရေးအပေါ်မှာလည်း စေတနာထား

ပြီး ကြိုးစားကြမည်ဆိုလျှင် စီးပွားရေးသမားတိုင်း အောင်မြင်မည်သာဖြစ်၏။ စီးပွားရေးကိစ္စတွင် စေတနာကို ရှေ့တန်းမတင်ဘဲ လိမ်ညာမှု၊ ခိုးဝှက်မှုတို့ကို ရှေ့တန်းတင်သဖြင့် ကြီးပွားသင့်သလောက်မကြီးပွားဘဲ ဒုက္ခရောက်ခဲ့ရခြင်းဖြစ်၏။ ဘာသာရေးအပေါ်မှာထားသော စေတနာ၊ စီးပွားရေးအပေါ်မှာထားသော စေတနာတို့သည် အလကားဖြစ်သွားသည်ဟူ၍ မရှိ။ ဘဝတစ်ခုခုတွင် ကောင်းကျိုးပေးမည်သာဖြစ်၏။

စူဠကမ္မဝိဘင်္ဂသုတ်၌ လူချင်းတူပါလျက် ချမ်းသာ ဆင်းရဲ ကွဲပြားခြင်းအကြောင်းကို သုဘလုလင်က မေးလျှောက်သည့်အခါ ဗုဒ္ဓက ဒါနရှိခဲ့သူ ချမ်းသာ၍ ဒါနမရှိခဲ့သူ ဆင်းရဲကြောင်းဖြေဆိုခဲ့၏။ ထိုဒါနပြုပုံ ကွာခြားခဲ့ခြင်းကြောင့် စီးပွားမှာလည်း ကွာခြားသွားပုံကို ဗုဒ္ဓက အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ ဟောကြားထား၏။ ဒါနစေတနာ၏ အကျိုးပေးသွားပုံမှာ အံ့ဩစရာလည်းကောင်း စိတ်ဝင်စားစရာလည်း ကောင်း၏။

ဝီရိယရာ အကြံဉာဏ်ပါ တူညီသော လူလေးယောက်ကို အရင်းအနှီးငွေ သိန်းတစ်ရာစီ ထုတ်ပေးလိုက်ပြီး အရောင်းအဝယ် လုပ်ငန်းကို လုပ်စေ၏။ သူတို့သည် ဝီရိယတူ၊ ဉာဏ်တူ ကြိုးစားရောင်းဝယ်ကြသော်လည်း တစ်ယောက်က သိန်းတစ်ရာရင်းရာ သိန်းနှစ်ရာမြတ်၏။ တစ်ယောက်က သိန်းတစ်ရာရင်းရာ သိန်းတစ်ရာမြတ်၏။ တစ်ယောက်က သိန်းငါးဆယ်သာမြတ်၏။ တစ်ယောက်က အရင်းပါရှုံးသွား၏။ ဉာဏ်တူ ဝီရိယတူပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် ထိုကဲ့သို့ ကွဲပြားသွားရသနည်း။

လူတိုင်းသိနိုင်သည့် ပစ္စုပ္ပန်အကြောင်းများ ရှိသလို လူတိုင်းမသိနိုင်သည့် အတိတ်အကြောင်းများလည်း ရှိသည်သာဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓဟောကြားသည့် အသေးစိတ်အတိတ်အကြောင်းများကား သိန်းတစ်ရာရင်းရာ၌ သိန်းနှစ်ရာမြတ်သွားသောသူသည် အလှူခံကို ဘယ်နေ့ဘယ်ရက်တွင် ငွေတစ်ရာလှူမည်ဟု ကတိပေးထား၏။ ထို့နေ့ရက်သို့ ရောက်သောအခါ၌ စေတနာပိုတိုးလာပြီး နှစ်ရာလှူခဲ့၏။ နှစ်ဆတိုးလှူခဲ့သော ဒါနကြောင့် ယခုဘဝတွင် နှစ်ဆတိုးပြီး မြတ်ခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။

သိန်းတစ်ရာသာမြတ်သူသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို တစ်ရာလှူမည်ဟု ကတိခံထားပြီး ထိုကတိအတိုင်း တစ်ရာအတိအကျကိုသာ လှူခဲ့သောကြောင့်ဖြစ်၏။ သိန်းငါးဆယ်သာမြတ်သူသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို တစ်ရာလှူမည်ဟု ကတိခံထားပြီး တကယ်လှူသောအခါ ငါးဆယ်သာလှူသောကြောင့် ဖြစ်၏။ အရင်းပါရှုံးသွားသောသူသည် အလှူခံကို တစ်ရာလှူမည်ဟု ကတိပေးထားပြီး အချိန်ကျသောအခါ စေတနာပျက်သွားပြီး မလှူခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် အတိတ်ကုသိုလ်ကံသည် ထိုင်ပြီး မျှော်လင့်အပ်သောအရာ မဟုတ်သော်လည်း 'သည်လိုအကျိုးပေးတတ်ပါကလား'ဟူ၍ ယုံကြည်နားလည်ထားရန်ကား လိုအပ်သည်သာဖြစ်၏။ ဤဖြေရှင်းချက်ကို ထောက်ထား၍ နှစ်လုံးထိ သုံးလုံးထိထိုးလျှင် ပေါက်သောအခါထက် မပေါက်သောအခါကသာ များ၏။ စိတ်မချရ။ ဒါနထိသည်ကား အကျိုးမပေးသောအခါ ဟူ၍မရှိ။ ဘဝတစ်ခုခုတွင် ဧကန်မုချ အကျိုးပေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ကောင်းစွာ လက်ခံရမည်ဖြစ်၏။

“ဝေဠု ဘိက္ခုဝေ သတ္တာ ဇာနေယျံ၊ ဒါနသံဝိတာ
ဂဿ ဝိပါတ်”

“ယထာဟံ ဇာနာ မိ န စ နေသံ မစ္ဆေရမလစိတ္တံ
ပရိယာဒါယ တိဋ္ဌေယျ”

* (ဣတိဝုတ်ပါဠိတော် ၂၀၇)။

“ချစ်သား ချစ်သမီးတို့ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲကြခြင်း ဒါန
စေတနာ၏ ကောင်းကျိုးကို သတ္တဝါတို့သည် ငါဘုရား သိသ
လောက်သိကြမည်ဆိုလျှင် မိမိစားအပ်သော အစားအစာမှ သူတစ်
ပါးတို့အား ခွဲဝေမပေးဘဲ မစားနိုင်ကုန်ရာ။ ဝန်တိုခြင်း (မစ္ဆရိယ)
အညစ်အကြေးသည်လည်း ထိုသတ္တဝါတို့၏ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင်
မှ နှိပ်စက်လွှမ်းမိုး၍ မတည်ရာ”

“ဂရာဆာဒပိ တဒရ လေကျ

ကဆာမာနိ၊ ဒိယတေထိယူ။

ဣစ္ဆာနုရူပိ ဝိဘဝ၊ ကဒါ ကဆယ ဘဝိယုတိ”

* (ကာလီဒါသဝတ္ထုလာ-သက္ကဋ္ဌဂါထာ)

မိမိစားသုံးမည့် တစ်ခုသော ပန်းကန်မှ တစ်ပက်မျှကို
အဘယ်ကြောင့် မပေးနိုင်အံ့နည်း။ ဥစ္စာပစ္စည်းကို တင်းတိမ်အောင်
အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း။ ဥစ္စာပစ္စည်းရှိမှ လှူမည်ဟု ဆိုခြင်းသည်
လူမိုက်တို့၏ စကားဖြစ်၏။ တတ်နိုင်သမျှ ဖဲ့၍လှူဒါန်းရမည်။

ပါရမီဟူသည် မြင့်မြတ်သူတို့၏ (လောဘစသော ကိလေ
သာကုန်ရာ) နိဗ္ဗာန်ကိုရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းမှု၊ သီလဆောက်တည်မှု
စသည်တို့သည်သာတည်း။ (လောဘစသော ကိလေသာ ပွားစီးရာ)
လောကီစည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရည်မှန်း၍ လှူဒါန်းမှု စသည်တို့ကို
ပါရမီဟု မဆိုထိုက်။

* (ရတနာဒုဂ္ဂဟရည် - ၃၀၅)။

ဆရာကောင်း၏ အင်္ဂါ(၇)ချက်အနက် ‘လွဲမိုက် ဆုံးမ’ ဟူသော လေးခုမြောက်အင်္ဂါကို ဖော်ပြပြီးနောက် ငါးခုမြောက် ဆက်လက်ဖော်ပြရမည့်အချက်မှာ ‘မေးသမျှခံ’ ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်၏။ တပည့်၏ မေးမြန်းချက်များကို စိတ်ကျေနပ်သည်အထိ ဖြေကြားနိုင်ရမည်ဟု ဆိုလိုခြင်းပင်ဖြစ်၏။ ထိုအချက်နှင့် ပတ်သက် ၍ ကျွန်ုပ်တို့တိုင် စိတ်ဝင်စားသော ဆရာစန္ဒနှင့် စွန်းလွန်း ဆရာတော်ကြီးတို့၏ အမေးအဖြေကို “ဘဝခရီးနှင့် အတွေ့အကြုံ များ” စာအုပ်မှ ထုတ်နုတ်တင်ပြလိုက်ပေသည်။

၁၉၅၀ ပြည့်နှစ်ခန့်က မြန်မာပြည်တွင် ရောင်စုံသူပုန်များ ထကြွသောင်းကျန်းနေချိန်ဖြစ်၏။ ဆရာစန္ဒသည် ရဟန္တာအဖြစ် ကျော်ကြားနေသော စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးကို ဖူးမြော်ချင်လှ သဖြင့် အသက်အန္တရာယ်ကြားမှ မြင်းခြံသို့ အရောက်လာခဲ့ရ၏။ စွန်းလွန်းဆရာတော်ကြီးကို ဖူးတွေ့ပြီးသည်နှင့် ရန်ကုန်မှ ဝယ်လာ သော သင်္ကန်းကိုကပ်လှူပြီး ချက်ချင်းဝတ်ရုံပေးရန် လျှောက်ထား ၏။ ဆရာတော်ကြီးသည် သက်တော်ကြီးရင့်နေပြီဖြစ်၍ ပင်ပန်းနေ သည့်ကြားက သူလှူသောသင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံပေးရှာ၏။ သင်္ကန်းကို လဲလှယ်ဝတ်ရင်း -

“သူတော်ကောင်းဆိုတာ အားလုံးရဲ့အောက်ဆုံးကပဲ”

ဟုအမိန့်ရှိ၏။ သူဝတ်ခိုင်းတာကို လဲလှယ်ဝတ်ရသည့် အတွက် မချီတင်ကဲ အမိန့်ရှိသည်ထင်၍ ဆရာစန္ဒသည် စိတ် မကောင်းဖြစ်သွားကာ ယခုလိုလျှောက်ထား၏။

“တပည့်တော် ဆရာတော်ကိုဖူးချင်၊ လှူဒါန်းချင်လွန်းလို့ ဗုံးဆန်ကြား စက်သေနတ်ကျည်ဆန်ကြားကနေ အရောက်လာခဲ့ရတာပါဘုရား၊ ဒါကြောင့် တပည့်တော်လှူဒါန်းတဲ့ သင်္ကန်းကို ချက်ချင်း ဝတ်ရုံပေးဖို့ တောင်းဆိုမိတာပါဘုရား”

အမှန်မှာ ဆရာတော်သည် ညည်းညူခြင်းမဟုတ်၊ တကယ့် သူတော်ကောင်း၏ အဓိပ္ပာယ်ကို အတိုဆုံးနည်းဖြင့် တရားဟောနေခြင်းဖြစ်၏။ ဒကာက ဉာဏ်မမီသောအခါ အကျယ်ချဲ့ရ၏။

“ဒကာကြီး ခြင်ကို သတ်ရဲလား”

“မသတ်ရဲပါ ဘုရား”

“အဲဒါကြည့်ပါလား... သူတော်ကောင်းဆိုတာ တခြားလူတွေ၊ တိရစ္ဆာန်တွေကို အသာထား၊ ခြင်ကိုတောင် အရှုံးပေးရတယ်မဟုတ်လား၊ ဒါကြောင့် သူတော်ကောင်းဆိုတာ အားလုံးရဲ့ အောက်ကလို့ ပြောလိုက်တာပါ”

ထိုကဲ့သို့ရှင်းပြမှ ဆရာတော်သည် တရားဟောပေးခြင်း ဖြစ်ကြောင်း သိရ၍ ဆရာစန္ဒြိမ္မာ ဝမ်းမြောက်ရ၏။

“ဆရာတော်ဘုရား နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းကင်းရာ နိဗ္ဗာန်ဟု တပည့်တော် ငယ်ငယ်ကတည်းက ကြားဖူးခဲ့ပါတယ်၊ လက်တွေ့အားဖြင့် မည်ကဲ့သို့ရှိသည်ကို ညွှန်ပြတော်မူပါဘုရား”

“မင်းလက်ပေးစမ်း” ဟုဆရာတော်ကြီးကတောင်းပြီးလျှင် လက်မောင်းကို အသာလေးဆိတ်သည်။

“မင်းနာသလား” ဟုမေး၏။

“နာပါတယ်ဘုရား” ဟုလျှောက်ရသည်။ ထို့နောက် ဆိတ်ထားသော လက်ကို ဆရာတော်ကြီးက လွှတ်လိုက်သည်။

“ကဲ... မင်း အခု နာသေးလား” ဟုမေးပြန်သည်။

“မနာပါဘူးဘုရား” ဟု ပြန်၍ လျှောက်ထားလေသည်။

“အဲဒါ နိဗ္ဗာန်ပဲ” ဟု ဆရာတော်က အမိန့်ရှိသည်။

ကျွန်ုပ်တို့ဝမ်းထဲတွင် အလွန်အံ့ဩစရာ ကောင်းလောက်
အောင် ဝမ်းသာသွားသည်။ အားရသွားသည်။

အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် နာခြင်းဟူသော ဒုက္ခခပ်သိမ်းမှ
ကင်းငြိမ်းသွားခြင်းသည် နိဗ္ဗာန်ဟု အလိုလိုနားလည်သည်။
ဝိမုတ္တိရသ- လွတ်မြောက်သော အရသာဟု အဓိပ္ပာယ်ရှိသည်။
ဒုက္ခခပ်သိမ်း၊ စိတ်ဒုက္ခ၊ ကိုယ်ဒုက္ခများမှ ငြိမ်းချမ်း ဖွားခြင်းပင်ဖြစ်
သည်။ ဒုက္ခဟူသမျှ ချုပ်ငြိမ်းခြင်းသည်ပင်လျှင် နိဗ္ဗာန်ဖြစ်ကြောင်း
နှလုံးသားထဲက သိလာသည်။

“ရှေးက စာချဆရာတော်ကြီးများကသောတာပန် ရဟန္တာ
ဆိုတာ လွယ်တာမဟုတ်ဘူးဟေ့၊ ငါတို့တော့ ဆုတောင်းရုံပဲ၊ အဘယ်
ကြောင့်ဆိုတော့ ဝိသုဒ္ဓိ(၇)ပါးတွင် စိတ္တဝိသုဒ္ဓိသည် စိတ်၏စင်ကြယ်
ခြင်းဖြစ်လို့ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိရဖို့ အလွန်ခက်တယ်၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိမှာ မေထုန်
ငယ်(၇)ပါးမှ လွတ်ရတယ်၊ ယင်း(၇)ပါးမှ လွတ်ဘို့ရန် အလွန်ခက်
တယ်” ဟုအမိန့်ရှိတယ်။ ထို့ကြောင့် “ဝိသုဒ္ဓိ(၇)ပါး ပြည့်စုံနိုင်ပါ
သလား” ဟုလျှောက်ထားသည်။

(မှတ်ချက်)။ ။ ဖိုနှင့်မတို့ သံဝါသပြုခြင်းကို မေထုန်ကြီးဟု
ခေါ်၍ ဖော်ပြပါ(၇)မျိုးကို မေထုန်ငယ်ဟု ခေါ်သည်။

- (၁) ရေချိုးရာ၌ မာတုဂါမ၏ ပွတ်တိုက်ပေးခြင်း၊ အခြား
နေရာ၌ ခြေဆုတ်လက်နယ် ပြုပေးခြင်းကို သာယာ
နေခြင်းလည်း မေထုန်ကိစ္စ တစ်မျိုးပေတည်း။

- (၂) ထိုသို့ပြုစုခံခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်နိုင်သော်လည်း မာတုဂါမနှင့်အတူ ပြုံးကာ၊ ရယ်ကာ၊ တို့ကာ၊ ဆိတ်ကာ သာယာနေခြင်းသည်လည်း မေထုန်ကိစ္စတစ်မျိုး ပေတည်း။
- (၃) မျက်နှာချင်းဆိုင်၍ အားရပါးရ ကြည့်ရှုခြင်းသည်လည်း မေထုန်ကိစ္စတစ်မျိုးပေတည်း။
- (၄) မိမိ၏ မျက်ကွယ်အနီးအပါးမှ မာတုဂါမ၏ ရယ်သံ၊ စကားပြောသံကိုကြား၍ သာယာသောအားဖြင့် နားစိုက်နေခြင်းသည်လည်း မေထုန်ကိစ္စတစ်မျိုးပေတည်း။
- (၅) မာတုဂါမနှင့် ကြင်ကြင်နာနာ နေခဲ့ဖူးသည်ကို တွေး၍ မျက်စိထဲ၌ ဟရေးရေးမြင်နေရခြင်းသည်လည်း မေထုန်ကိစ္စတစ်မျိုးပေတည်း။
- (၆) လူဝတ်ကြောင် ဇနီးမောင်နှံတို့၏ခံစားမှုကို မြင်ရ၍ အားကျနေခြင်းသည်လည်း မေထုန်ကိစ္စတစ်မျိုး ပေတည်း။
- (၇) သီလစောင့်စည်းရသော အကျင့်ဖြင့် နောင်ဘဝ နတ်ဖြစ်ရမည်ဟု မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် နှစ်သက်နေခြင်းလည်း မေထုန်ကိစ္စတစ်မျိုးပေတည်း။

*(အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၊ သတ္တကနိပါတ်-၄၃၈)။

(ဆောင်)

“ယှဉ်စုံမတပ်၊ ပွတ်သပ်မကျ။

ရယ်မြူးမရွံ၊ မျက်စိမဆုံ၊

သံမျိုးစုံပစ်၊ ရွေးဖြစ်မကျန်၊

မောင်နှံစုံစွာ၊ နတ်ဘောင်မရွယ်၊

ဤရစ်သွယ်၊ လွတ်ဖွယ်မေထုန်တည်း။ ။”

(မှတ်ချက်)မေထုန်ငယ်(၇)ပါး၊ မေထုန်ကြီး(၁)ပါး၊ ပေါင်း(၈)ပါးကို ဆိုလိုသည်။

ထိုအခါ ဆရာတော်က-

“ကဲ -မင်း အာနာပါန အားထုတ်စမ်း၊ ထိုင်၊ မျက်စိကို မှိတ်၊ ထိတဲ့နေရာတွင်ပင်သိမှတ်နေ၊ ကဲ. . . လုပ်စမ်း”ဟု အမိန့်ပေးသည်။

ဆရာတော် အမိန့်ရှိသည့်အတိုင်း ထိသောနေရာလေးကို သိမှတ်နေသည်။ ထိုအချိန်တွင် ဤသိမှတ်နေသော စိတ်မှတစ်ပါး အခြားစိတ်များ မလာတော့ချေ။ ထို့နောက်ငါးမိနစ်ကြာသောအခါ ဆရာတော်က မေးသည်။

‘မင်း -အခု အာနာပါန အားထုတ်တော့ ထိတဲ့နေရာသိမှတ် နေတော့ မင်းမျက်စိက ကြည့်ချင်တဲ့စိတ် ရှိသေးလား၊ နားကလည်း နားထောင်ချင်သေးလား၊ မင်းဝမ်းထဲကရော စားချင်တဲ့စိတ်၊ သွားချင်တဲ့စိတ်၊ လိုချင်တဲ့စိတ် ရှိသေးလား၊ ရှုပါ၊ သဒ္ဓါ၊ ဂန္ဓစသော အာရုံငါးပါး အားလုံးမရှိတော့ပါ။”

ငါးပါးအာရုံ ပိတ်နေသည်၊ စိတ်လုံခြုံနေသည်၊ လောဘစိတ်၊ ဒေါသစိတ်၊ မောဟစိတ်တို့ မရှိတော့ပေ။ ဤကဲ့သို့ အာရုံငါးပါးမှ လုံခြုံနေခြင်းကိုပင် ‘ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ လုံခြုံနေသည်’ဟု ခေါ်၏။ ထို့ကြောင့် စိတ္တ၊ ဝိသုဒ္ဓိဖြစ်သည်။ ဤကဲ့သို့ ဆက်လက် ကြိုးစားသွားလျှင် ဝိသုဒ္ဓိ(၇)ပါးလုံးကို ကြိုးစားရာရောက်ပြီး

‘မဂ်ဖိုလ် သို့ ရောက်နိုင်သည်’ဟု ဆိုသည်။ ကျွန်ုပ်တစ်သက်တွင် တစ်ခါမှ မကြားဖူးသော တရားများကို ကြားရသည်။

ထို့နောက်

“ဆရာတော်ဘုရား နိရောဓသမ္ပတိ ဆိုသည်ကို ဟောပြောတော်မူပါဘုရား... ”ဟု လျှောက်ထားသည်။

ထိုအခါ ဆရာတော်က-

“နိရောဓသမ္ပတိဆိုသည်မှာ အစိုးရလခစားများအလုပ် ပင်ပန်းသောကြောင့် ခွင့်ယူပြီးလျှင် အိမ်မှာအနားယူသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီး၏ တာဝန်မှာ အလွန်ပင် လေးလံသည်။ ရောဂါအမျိုးမျိုးဖြင့် နှိပ်စက်သည်။ ဆာလောင်မှု၊ ရေချိုးချင် မှုမှစ၍ ဒုက္ခအမျိုးမျိုးပေးသည်။ ဤခန္ဓာကိုယ် ဒုက္ခမှ ခေတ္တ သက်သာရာ ရစေရန်ဟု ရည်စူး၍ နာမ်သာရှိပြီး ရုပ်မရှိသော နေဝသညာနာသညာယတနဘုံသို့ စိတ်ကလေးက သွား၍ အနားယူခြင်းဖြစ်သည်။”

ဤကဲ့သို့ နိရောဓသမ္ပတိမဂ်စားမိ “ငါသည် (၇)ရက် တိတိ သမ္ပတိဝင်စားမည်။ ငါ၏ ခန္ဓာကိုယ်နှင့် သင်္ကန်းစသည်တို့သည် ရန်သူမျိုးငါးပါး ဖျက်ဆီး၍ မပျက်စီးစေရ”ဟု အဓိဋ္ဌာန်ပြုပြီးမှ သမ္ပတိဝင်စားပြီး နေဝသညာနာသညာယတနဘုံသို့ စိတ်ကလေးက သွားနေသည်။ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အငြိမ်းစားပေးထားသည်။ “ဤကဲ့သို့ နိရောဓသမ္ပတိဝင်စားနေလျှင် မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို မည်သည့် ရန်သူမျိုးငါးပါးမှ ပျက်စီးအောင် မလုပ်နိုင်”ဟု အဓိန့်ရှိသည်။

ဒုတိယဖော်ပြမည့် အမေးအဖြေမှာ (၁၉၂၀)ပြည့်နှစ်က သီရိလင်္ကာနိုင်ငံမှ ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် အတွေးအခေါ် ပညာရှင် တစ်ဦး မေးထားခြင်းကို လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဖြေဆို ထားခြင်းဖြစ်သည်။

မေး။ ။ “ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါးဟူ၍ ခြားနားခြင်းမရှိ လျှင် ဒုစရိုက်အတွက် မည်သို့သော တာဝန်ရှိနိုင်ပါမည်နည်း၊ ပြုခဲ့ သော ဒုစရိုက်အတွက် မည်သူကလာ၍ ခံမည်နည်း”ဟု မေးခြင်း ဖြစ်၏။

(မှတ်ချက်)။ စာရေးဆရာ (ဦး)ဆန်းလွင်၊ တောင်ပုလူ ဆရာတော် ကြီးကို မေးခဲ့သော မေးခွန်းပင်ဖြစ်၏။ ဤမေးခွန်းအဖြေကို ရ သည်နှင့် ဦးဆန်းလွင် ဗုဒ္ဓဘာသာဝင် ဖြစ်ခဲ့သည်။ ။

ဖြေ။ ။ “ရှေးဦးစွာ ဗုဒ္ဓဘာသာ၌ ဒေသနာအပြား၊ သာသနာ အပြား ကို ပြဆိုရာ၏။ ဒေသနာသည် ဝေါဟာရဒေသနာ၊ ပရမတ္ထ ဒေသနာဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားရှိ၏။

ထိုတွင် . . . .

(၁) ဝေါဟာရဒေသနာဆိုသည်ကား လောက၌ ပုဂ္ဂိုလ် ရှိသည်။ အတ္တရှိသည်။ ဇီဝရှိသည်ဟု လောကီဘုံသား လူအများတို့ မှတ်ယူပြောဆိုကြကုန်သော စကားမျိုးသည် ဝေါဟာရဖြစ်၏။ ထိုဝေါဟာရ ရှိကြသည့်အတိုင်း ဟော တော်မူသော ဝိနည်းဒေသနာ သုတ္တန်ဒေသနာများသည် ဝေါဟာရဒေသနာမည်၏။

(၂) ပရမတ္ထဒေသနာဆိုသည်ကား လောက၌ပုဂ္ဂိုလ် ဟူ၍ မရှိ၊ အတ္တဟူ၍မရှိ၊ သတ္တဝါဟူ၍မရှိ၊ ဇီဝဟူ၍ မရှိ၊

ရုပ်ဓာတ်အစု နာမ်ဓာတ်အစုမျှသာ ရှိသည်ဟု ဟောတော်မူသော အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်သည် ပရမတ္ထဒေသနာ မည်၏။ အဓိသီလ သာသနာ၊ အဓိစိတ္တ သာသနာ၊ အဓိ ပညာသာသနာ ဟူ၍ သာသနာအပြား သုံးပါးရှိ၏။

ထိုတွင် . . .

(၁) သူ၏အသက်ကို မသတ်အပ်၊ သူ၏ဥစ္စာကို မခိုးအပ် အစရှိသဖြင့် ဆုံးမတော်မူသော သာသနာသည် ‘အဓိသီလ’ သာသနာမည်၏။

(၂) သဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာ ဟော၍၊ အဗျာပဇာ ဟော၍ အစရှိသဖြင့် ပွားများကြစေရန် ဆုံးမတော်မူသော သာသနာသည် ‘အဓိစိတ္တ’ သာသနာမည်၏။

(၃) ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ အတ္တ၊ ဇီဝဟူ၍မရှိ၊ ရုပ်ဓာတ်အစု၊ နာမ်ဓာတ်အစုမျှသာ ဖြစ်၏။ ထိုရုပ်ဓာတ်အစု၊ နာမ်ဓာတ်အစုသည် ဖြစ်သော်လည်း အနိစ္စသာ ဖြစ်၏။ ဒုက္ခသာဖြစ်၏။ အနတ္တသာ ဖြစ်၏ဟု ပွားများကြစေရန် ဆုံးမတော်မူသော သာသနာသည် ‘အဓိပညာ’ သာသနာမည်၏။

ထိုတွင် အဓိသီလသာသနာ၊ အဓိစိတ္တသာသနာ၊ နှစ်ပါးသည် ဝေါဟာရဒေသနာ၏ဆိုင်ရာ ဖြစ်၏။ အဓိပညာသာသနာသည် ပရမတ္ထဒေသနာ၏ ဆိုင်ရာဖြစ်၏။

အထက်က ကိုလံဘိုပုစ္ဆာ ခြောက် ချက်တွင်-

(၁) ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါးဟူ၍ ခြားနားခြင်းမရှိလျှင် ဒုစရိုက်အတွက် မည်သို့တာဝန် ရှိနိုင်မည်နည်းဟူသော ပထမပုစ္ဆာ၌ အဖြေကား ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါးဟူ၍ ခြားနားခြင်းမရှိဟူသော စကားသည် ပရမတ္ထ ဒေသနာ၏ ဆိုင်ရာပေတည်း။ ‘ဒုစရိုက်အတွက် မည်သို့တာဝန်ရှိနိုင်မည်နည်း’ဟူသော စကားသည် ဝေါဟာရဒေသနာ၏ ဆိုင်ရာပေတည်း။ အဓိသီလသာသနာ၊ အဓိစိတ္တသာသနာဟူသော သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ စိတ္တဝိသုဒ္ဓိကို ပြဆိုရာ၌ ဝေါဟာရဒေသနာကို လွှတ်၍ ပြဆိုခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ အဓိပညာ သာသနာဟူသော ဒိဋ္ဌိဝိသုဒ္ဓိကို ပြဆိုရာ၌ ဝေါဟာရဒေသနာနှင့် ပြဆိုခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ ပရမတ္ထဒေသနာ ဆိုင်ရာ ဖြစ်၏။ ပုစ္ဆာ၌မူကား ဝေါဟာရ ဒေသနာအရာနှင့် ပရမတ္ထဒေသနာ အရာ ထွေးယှက်လျက်ရှိ၏။ အထက်က ပြဆိုခဲ့သော ဒေသနာအပြားနှင့် ထောက်ထား၍ ယူလေ။

ယခုဖော်ပြမည့် တတိယမြောက် အမေးအဖြေမှာ စာအုပ်တစ်အုပ်မှ ရရှိခြင်းဖြစ်သည်။

မေး။ ။ “ကုသိုလ်ကံကြောင့် ကောင်းကျိုးခံစားရသည်၊ အကုသိုလ်ကံကြောင့် မကောင်းကျိုးခံစားရခြင်းဟု ယူဆခြင်းသည်

မှန်ကန်သော ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူ ဖြစ်ပါသည်။ ယခု ဘဝခံစားရသော ကောင်းကျိုးဆိုးကျိုး အားလုံးသည် ရှေးအတိတ် ကံကြောင့်သာ ဖြစ်သည်ဟု ယူဆခြင်းသည် ဒိဋ္ဌိ(၆၂)ပါးတွင် ပါဝင်သည်။ ပုဗ္ဗေကတ ဟေတုဒိဋ္ဌိအယူ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုအယူနှစ်ပါးသည် တူသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ မတူပုံကို ဂယနဏခွဲခြားပြီး သိလိုပါသည်”

ဖြေ။ ။ “ခံစားမှုဝေဒနာသည် ကုသိုလ်ကံ၊ အကုသိုလ်ကံနှင့် ယှဉ်သော ကမ္မဝေဒနာ၊ ကြိယာစိတ်နှင့် ယှဉ်သော ကြိယာဝေဒနာနှင့် ဝိပါကဝေဒနာဟူ၍ သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုသုံးမျိုးတွင် ကမ္မဝေဒနာ၊ ကြိယာဝေဒနာတို့သည် ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သည်မဟုတ်။ လက်ရှိသွေ့ကြိုလာသော အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဖြစ်သည်။ ဝိပါက ဝေဒနာသည်သာလျှင် ရှေးက ပြုခဲ့ဖူးသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်သည်ဟု သိမြင်ယူဆခြင်းသည် ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။ ကမ္မဝေဒနာ၊ ကြိယာဝေဒနာ၊ ဝိပါက ဝေဒနာသုံးပါးစလုံးသည် ရှေးကပြုခဲ့ဖူးသော အကြောင်းကြောင့်သာ ဖြစ်သည်ဟု ယုံကြည်လက်ခံခြင်းသည် ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်”

အနာရောဂါတို့သည် သည်းခြေကြောင့်ဖြစ်သော အနာရောဂါ၊ သလိပ်ကြောင့်ဖြစ်သော အနာရောဂါ၊ လေကြောင့် ဖြစ်သော အနာရောဂါ၊ ထိုသုံးမျိုးပေါင်းဆုံကျရောက်မှု သန္နိပါတ်ကြောင့်ဖြစ်သော အနာရောဂါ၊ ဥတုဖောက်ပြန်မှုကြောင့် ဖြစ်သော အနာရောဂါ၊ ခန္ဓာကိုယ် မညီညွတ်မမျှတအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းကြောင့်ဖြစ်သော အနာရောဂါ၊ လုံ့လအားထုတ်ပြုလုပ်ခြင်းကြောင့်

ဖြစ်သော အနာရောဂါ၊ ကံ၏အကျိုးကြောင့် ဖြစ်သော အနာရောဂါ ဟူ၍ ရှစ်မျိုးရှိ၏။ ထိုရောဂါရှစ်မျိုးတို့ကို သက်ဆိုင်ရာ အကြောင်း တရားတို့ကြောင့် ဖြစ်ကြသည်ဟု သိမြင်ခြင်းသည် ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ အနာရောဂါမှန်သမျှ ရှေးကံကြောင့်သာ ဖြစ်သည် ဟု ယူဆခြင်းသည် ပုဗ္ဗေက တဟေတု ဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။

မျက်မှောက်ဘဝ၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော (မျက်မှောက်ဘဝ၌ အကျိုးပေးသော) ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယကံ၊ ဒုတိယဘဝ၌ ကပ်ရောက်၍ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော၊ (ဒုတိယဘဝ အကျိုးပေးသော) ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံ၊ အဆက်ဆက်သော ဘဝ၌ ခံစားအပ်သော အကျိုးရှိသော (အဆက်ဆက်သော ဘဝ၌ အကျိုးပေးသော) အပရာပရိယ ဝေဒနီကံဟူ၍ ကံသုံးမျိုးတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတော်မူသည်။ ထိုကံသုံးမျိုးလုံးကို သိမြင်ယုံကြည်ခြင်းသည် ကမ္မဿကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ရှေ့နှစ်မျိုးလုံးကို ပယ်၍ အပရာပရိယဝေဒနီယ ကံတစ်မျိုးကိုသာ လက်ခံယုံကြည်ခြင်းသည် ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။

မျက်မှောက်ဘဝ၌ ခံစားရသော အကျိုး၊ ဒုတိယဘဝ၌ ခံစားရသော အကျိုး၊ အဆက်ဆက်ဘဝ၌ ခံစားရသော အကျိုး ဟူ၍ အကျိုးသုံးမျိုးတို့ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူသည်။ ထိုသုံးမျိုးတို့ကို သိမြင်ယုံကြည်ခြင်းသည် ကမ္မဿကတာသမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ ရှေ့နှစ်မျိုးတို့ကို ပယ်၍ အပရာပရိယအဆက်ဆက် အကျိုးတစ်မျိုးကိုသာ လက်ခံယုံကြည်ခြင်းသည် ပုဗ္ဗေကတဟေတု ဒိဋ္ဌိဖြစ်သည်။

ကုသိုလ်စေတနာ၊ အကုသိုလ်စေတနာ၊ ဝိပါက စေတနာ၊ ကြိယာစေတနာလေးမျိုးတို့ကို သိမြင်ယုံကြည်ခြင်းသည် ကမ္မဿ

ကတာ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်၏။ ဝိပါကစေတနာမှ တစ်ပါးသော စေတနာ သုံးမျိုးတို့ကို ပယ်၍ ဝိပါကစေတနာတစ်မျိုးကိုသာ လက်ခံယုံကြည်ခြင်းသည် ပုဗ္ဗေကတဟေတုဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သည်။

ယခုဖော်ပြမည့် စတုတ္ထမြောက်မေးခွန်းကို ဒေါက်တာ ဦးမြင့်ဆွေကမေး၍ မဟာစည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဖြေဆိုသည်။

မေး။ ။ “အသက်မထွက်နိုင်ဘဲ ရောဂါကို မချီမဆုံခံစားနေရသော လူနာကို သနားသည့်အတွက် ဝေဒနာကို ကြာရှည်မခံစားရအောင် သေဆေးထိုးခဲ့လျှင် ထိုးပေးသော ဆရာဝန်မှာ အပြစ်ရှိ၊ မရှိ သိလိုပါသည်။”

ဖြေ။ ။ အပြစ်ရှိပါသည်။ စိတ်သည် တစ်စက္ကန့်အတွင်း အကြိမ်ပေါင်း ကုဋေတစ်သိန်းမက ဖြစ်ပျက်သွားနိုင်ပါသဖြင့် အလွန်လျင်မြန်နိုင်ပါသည်။ ဝေဒနာကို မချီမဆုံ ခံစားနေရသော လူနာကို မြင်စအချိန်တွင် ဆရာဝန်၏ စိတ်ထဲတွင် သနားစိတ် ပေါ်နေသည်မှာ မှန်၏။ သေဆေးကို အပ်ဖြင့် ထိုးသွင်းလိုက်သော အချိန်တွင်ကား မြန်မြန်သေစေလိုသော ဒေါသ အကုသိုလ်စိတ်သည် မိမိ သတိမထားလိုက်မိခင်မှာပင် ဖြစ်သွားလေပြီ။ ထို့ကြောင့် သတ္တဝါတစ်မျိုးမျိုး ဖြစ်ခြင်း၊ သတ္တဝါမှန်းသိခြင်း၊ သေစေလိုသော စေတနာရှိခြင်း၊ တစ်နည်းနည်းဖြင့် သေအောင် အားထုတ်ခြင်း၊ ထိုသတ္တဝါ သေသွားခြင်း (ခုဒ္ဒ ၈၊ ၄၊ ၂၂။ ဣတိဝုတ္တက-၄၊ ၂၁၈) ဆိုတဲ့ ပါဏာတိပါက အင်္ဂါငါးချက်နှင့်ညီသွားတဲ့အတွက် ကြောင့် အပြစ်ရှိတယ်ဟု ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းဖြစ်သည်။

“ရဟန္တာတိုင်း ဓာတ်တော်ကျ၊ မကျမေးခွန်းကို တည်တောဆရာတော်ကြီး ဖြေဆိုတော်မူသည်”

“၁၇-၆-၈၃ နေ့စွဲဖြင့် ဆရာတော်ထံ စာတစ်စောင် ရောက်လာပါတယ်ဘုရား”

“ဘယ်ကစာလဲကွဲ့”

“မင်းဘူးမြို့ကပါ ဘုရား၊ စာရွက်ရဲ့ ခေါင်းစီးမှာ ဦးသန်း+ ဒေါ်ခင်လေး ကုန်သည်၊ ဈေးလမ်း၊ မင်းဘူးမြို့လို့ စာပုံနှိပ်ထား ပါတယ်ဘုရား”

“စာရွက်မှာ ဘာတွေများ ရေးထားသလဲကွဲ့”

“စာရွက်မှာ ရေးထားတာကို ဖတ်လျှောက်ပါမယ်ဘုရား”

“အင်း ဖတ်ပါဦး၊ နားထောင်ရသေးတာပေါ့”

“ဘုရားတပည့်တော် လျှောက်ထားလိုသည်မှာ အာသဝေါ ကုန်သော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလျှင် အချို့ဓာတ်တော်မကျ ကြောင်း၊ အချို့ဓာတ်တော်ကျ၍ ပူဇော်ရကြောင်း ဟောပြောကြ ပါသည်။ ၎င်းနှစ်ဝါဒကို အထောက်အထား ခိုင်လုံစွာဖြင့် အဆုံး အဖြတ်ပေးပါရန် တောင်းပန်လျှောက်ထားပါသည်လို့ ရေးသား ထားပါသည်ဘုရား”

“သူ့အမေးက ဒါပဲလားကွဲ့”

“မှန်ပါတယ်၊ အမေးတစ်ခုပါပဲ ဘုရား”

“အမေးတစ်ခုတည်းဆိုရင် စာဖတ်သူတွေ သဘော ပေါက်သွားအောင် ခပ်ရှည်ရှည်လေး စဖြေကြစို့လားကွယ်”

“မှန်ပါ သင့်လျော်သလို ဖြေဆိုတော်မူပါဘုရား”

“အရှင်စုန္ဒဟာ သူ့ရဲ့နောင်တော်ကြီး အရှင်သာရိပုတ္တရာ

ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူပြီးနောက် ကြွင်းကျန်တဲ့ ဓာတ်တော်များကို ရေစစ်အတွင်းထည့်ပြီး နာလကရွာက သာဝတ္ထိပြည်ကို ဆောင်ယူခဲ့တယ်။ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းကို ရောက်တော့ သူ့ရဲ့ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ ဖြစ်တဲ့ အရှင်အာနန္ဒာက ဓာတ်တော်ထည့်တဲ့ ရေစစ်ကို ဆောင်ယူပြီး အရှင်စုန္ဒနဲ့အတူ ဘုရားရှင်ထံ ရေစစ်နှင့် တကွ ဓာတ်တော်တွေကို အပ်တယ်။ ဘုရားရှင်က လက်တော်ကို ဆန့်တန်းပြီး ဓာတ်တော်ရေစစ်ကို ခံယူတယ်။ ခံယူပြီးတော့ လက်ဖဝါးပေါ်မှာ တင်ထားပြီး အရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ ဂုဏ်များကို ပေါ်လွင်ထင်ရှားစွာ ထုတ်ဖော်ကာ ဓာတ်တော်များကို ရှိခိုးစေတယ်။ ပြီးတော့မှ ရှင်သာရိပုတ္တရာရဲ့ ဓာတ်တော်များကို စေတီတည်စေတယ်။ ထို့အထူ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလန်စသော ရဟန္တာများရဲ့ ဓာတ်တော်များကိုလည်း ဓာတုစေတီတည်ထားစေတယ်။

“ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် အရှင်အာနန္ဒာ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံချိန် နီးတော့ ရောဟိနီမြစ်ရဲ့ အထက်ကောင်းကင်အလယ် ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေထိုင်နေတော်မူပြီး “ငါ၏ကိုယ်သည် အလယ်မှ ထက်ခြမ်းကွဲ၍ မြစ်ရဲ့ ဟိုဘက်ကမ်း သည်ဘက်ကမ်း ကျစေသတည်း”လို့ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူတဲ့အတိုင်း ဓာတ်တော်များသည် ဟိုဘက် သည်ဘက် ကွဲပြီးကျတယ်။ အခုပြောခဲ့တာက ရဟန္တာများရဲ့ ဓာတ်တော်ကျပုံများ ဖြစ်သကဲ့၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဓာတ်တော်ကျပုံကို ပြောကြဦးစို့”

“ကျမ်းဂန်မှာဆိုတာက သက်တော်ရှည်တဲ့ ဘုရားရှင်များရဲ့ ဓာတ်တော်ဟာ ဖရိုဖရဲမကွဲဘဲ ရွှေတုံးရွှေခဲကြီးလို ဓာတ်တော်

တစ်ဆူတည်းသာ ကျန်သကဲ့၊ သက်တော်တိုတဲ့ ဂေါတမဘုရားကျတော့ ဓာတ်တော်တွေ ဖရိုဖရဲပြိုကွဲပြီး ကျသတဲ့၊ ဘုရားရှင်များရဲ့ ဓာတ်တော် ဘာကြောင့် နှစ်မျိုးကွဲရသလဲဆိုတော့ သက်တော်ရှည်တဲ့ ဘုရားရှင်ဓာတ်တော်များဟာ လောကအတွင်း အချိန်ကြာကြာ နေတော်မူကြရတဲ့အတွက် ကျွတ်သင့်ကျွတ်ထိုက်တဲ့ သတ္တဝါများ ကုန်အောင် ချေချွတ်တော်မူနိုင်ကြတယ်၊ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် ဝင်စံတော်မူတဲ့ အချိန်ကျတော့ ချေချွတ်ဖို့ ပရိသတ်မရှိသလောက် ကုန်နေပြီ၊ ကျန်တဲ့သတ္တဝါတွေက ဘုရားချွတ်လို့ ကျွတ်မည့် သတ္တဝါတွေ မဟုတ်ကြဘူး၊ ဘုရားရဲ့ ဝေနေယျတွေ မဟုတ်ကြဘူး။”

“ဒါကြောင့် -ဘုရားရှင်ရဲ့ ကိုယ်စား ဓာတ်တော်များ မချန်တော့ဘဲ တစ်ဆူတည်းသာ ကျန်ရစ်စေသတဲ့၊ သက်တော်တိုတဲ့ ဘုရားများကျတော့ လောကအတွင်း ဘုရားအဖြစ်နဲ့ ကျင်လည်နေရတာ အလွန်အချိန်တိုတယ်၊ အချိန်တိုလွန်းတဲ့အတွက် ချေချွတ်သင့်တဲ့ သတ္တဝါတွေ ကုန်အောင် မချေချွတ်နိုင်ခဲ့ဘူး၊ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံပြီး နောက်ကျချေချွတ်ရဦးမည့် သတ္တဝါတွေ အများအပြား ကျန်ရစ်ခဲ့ကြတယ်၊ အဲဒီကျန်ရစ်ခဲ့ကြတဲ့ ဝေနေယျ သတ္တဝါများအတွက် ဘုရားရှင်ကိုယ်စား ဓာတ်တော် အများအပြား ကျန်ဖို့ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူတဲ့အတွက် ဓာတ်တော်များ အစိတ်စိတ် ဖရိုဖရဲ ပြိုကွဲကျန်ရစ်ကြသတဲ့ကွယ်”

“စကားစပ်ဖြတ်ထိုးလျှောက်ပါရစေ ဘုရား”

“လျှောက်ပါလေ၊ ဘာများလျှောက်ထားချင်တုန်း”

“သက်တော်တိုတဲ့ ဘုရားရှင်များဟာ အချိန်နည်းတဲ့

အတွက် ဝေနေယျကုန်အောင် မချွတ်နိုင်ဘူးဆိုတော့ ဘုရားတစ်ဆူ တစ်ဆူမှာ ဝေနေယျပေါင်း မည်မျှချွတ်သင့်တယ်ဆိုတာကော ကျမ်းလာစကားရှိပါသလား ဘုရား”

“အင်း ရှိပါရဲ့ သောတက္ကကီဆိုတဲ့ကျမ်းမှာ-

‘ စတုဝိသတိ အသေချ်ယျေ၊

သဌိယော စေဝ ကောဋိယော၊

ပါဏာနိ သတသဟဿနိ၊

ဧကော ဗုဒ္ဓေါ ပမောစယိ”- လို့ ပြထားသတဲ့ကွဲ့။”

“ဘုရားတစ်ဆူလျှင် ၂၄-သင်္ချေ၊ ကုဋေခြောက်ဆယ်၊ ဗိုလ် ခြေတစ်သိန်းမျှလောက်ကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို ကယ်တင်ချေချွတ် တော်မူမြဲဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတယ်ကွဲ့။”

(မှတ်ချက်) ။အချို့ဆရာတော်များကား ဤစကားကို သံဂါယနာဝင် ကျမ်းမှလာသည့် စကားမဟုတ်သောကြောင့် မယူကြကုန်။

“ဒီလိုဆို တပည့်တော်များရဲ့ ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားရှင် ဟာ ပရိတ်သတ်ပေါင်း ဘယ်လောက်ချွေချွတ်သွားပြီး၊ ပရိသတ် အပေါင်း ဘယ်လောက်ကျန်သေးလဲ ဘုရား”

“ဂေါတမဘုရားဟာ ကိုယ်တော်တိုင် ချေချွတ်သွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း (၂၄)သင်္ချေတဲ့၊ ကျန်တဲ့ဝေနေယျပေါင်းက ကုဋေ ခြောက်ဆယ်နှင့် ဗိုလ်ခြေတစ်သိန်းတဲ့ကွယ်၊ အဲဒါ ကျန်တဲ့ဝေနေ ယျများအတွက် ဂေါတမဘုရားရှင်ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုပြီးနောက် သာသနာကိုလည်း နှစ်ငါးထောင်ထားတော်မူခဲ့တယ်၊ ဓာတ်တော် အများအပြားလည်း ချန်ထားတော်မူခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်ကွယ်”

“ဘုရားရှင်ရဲ့ ကိုယ်စား အဓိဋ္ဌာန်ထားတော်မူခဲ့တဲ့ ဓာတ် တော်ပေါင်း ဘယ်လောက်ရှိပါသလဲ ဘုရား”

“အေးကဲ့မေးမှတော့ စုံအောင်ပဲ ပြောကြပါစို့၊ ဗုဒ္ဓဝံသ ပါဠိတော်၊ ဓာတုဘာဇနိယကထာမှာ ဘယ်လိုဟောသလဲဆိုတော့ ဂေါတမဘုရားရှင်ဟာ ကုသိနာရုံမြို့မှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူ တယ်၊ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဓာတ်တော်များဟာ ထိုထိုအရပ်များကို ပြန့်နှံ့ သွားတယ်၊ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး မကြာမီဘဲ ဓာတ်တော်များ ကို ဌာပနာကြပြီး-

- “ (၁) ရာဇဂြိုဟ်မှာ စေတီတစ်ဆူ။
 (၂) ဝေသာလီမှာ တစ်ဆူ။
 (၃) ကပိလဝတ်မှာ တစ်ဆူ။
 (၄) အလကပ္ပမှာ တစ်ဆူ။
 (၅) ရာမရွာမှာ တစ်ဆူ။
 (၆) ဝေဌဒီပတိုင်းမှာ တစ်ဆူ။
 (၇) မလ္လတိုင်း ပါဝေယျကမြို့မှာ တစ်ဆူ။
 (၈) ကုသိနာရုံမြို့မှာ တစ်ဆူ ပေါင်းစေတီပေါင်း ရှစ်ဆူ ဖြစ်ထွန်းလာတယ်”
- (၉) “အဲဒီနောက် ဒေါဏပုဏ္ဏားဓာတ်တော်ချင်အုံး ကို ဌာပနာတည်ထားတဲ့ ကုမ္ဘစေတီဖြစ်လာ တယ်”
- (၁၀) အဲဒီနောက် စန္ဒကူးမီးသွေးများကို ဌာပနာပြီး တည်ထားတဲ့ အင်္ဂါရစေတီ ဖြစ်လာတယ်၊ အားလုံးပေါင်း စေတီတော်ဆယ်ဆူပွားခဲ့တာ ပေါ့၊ စေတီတော်ဆယ်ဆူအနက် ကုမ္ဘစေတီနှင့် အင်္ဂါရစေတီမှ တစ်ပါး စေတီတော် ရှစ်ဆူမှာ

စံပျော်တဲ့ ဓာတ်တော်များက အစိတ်စိတ်ကွဲ
ပြားခြင်းရှိတဲ့အတွက် သမ္ဘိန္ဒူဓာတ်တော်လို့
ခေါ်တယ်”

“သင်းကျစ်တော်ရယ်၊ စွယ်တော်လေးဆူရယ်၊ ညှပ်ရိုးတော်
နှစ်ဆူရယ် အဲဒီဓာတ်တော်(၇)ပါးကတော့ မကွဲမပျက် ပကတိ
အတိုင်း တည်တဲ့အတွက် အသမ္ဘိန္ဒူ ဓာတ်တော်လို့ ခေါ်တယ်၊ သမ္ဘိန္ဒူ
ဓာတ်တော်ထဲက အကြီးဆုံးဓာတ်တော်ဟာ ပဲနောက်စေ့လောက်
ရှိတယ်၊ အရောင်က ရွှေရောင်အဆင်းရှိတယ်၊ အမြင့်ပမာဏ က
တော့ ငါးပြည်ရှိတယ်၊ အလတ်စား ဓာတ်တော်များက ဆန်ကျိုး
စေ့လောက်ရှိတယ်၊ အရောင်က ပုလဲ ရောင်၊ အမြင့်ပမာဏက
တော့ ငါးပြည်သားရှိတယ်၊ အငယ်ဆုံး ဓာတ်တော်များက မုန်ညင်း
စေ့လောက် ရှိတယ်၊ အရောင်က ချယားစေ့ရောင် (သို့မဟုတ်)
မြတ်လေးငုံရောင်၊ အမြင့်ပမာဏက ခြောက်ပြည်သားရှိတယ်”

“ဓာတ်တော်များကို အားလုံးစုပေါင်းလိုက်ရင် ငာဓ်ဆယ့်
ခြောက်ပြည်သား (သို့မဟုတ်) တစ်တင်းတိတိရှိတယ်။ အဲဒီ
တစ်တင်း ဆိုတာက ကုသိနာရုံပြည်မှာ သုံးတဲ့တင်းကွဲ့၊ ကုသိနာရုံ
မှာ သုံးတဲ့တင်းဟာ ပကတိတင်းထက် ထက်ဝက်ကြီးသတဲ့ကွယ်၊
ဒါကြောင့် ပကတိတင်းနှင့်ဆိုရင် ဓာတ်တော်နှစ်တင်း ကျန်ရစ်
သတဲ့၊ စိတ်အားဖြင့်ဆိုရင် ရှစ်စိတ်ကျန်ရစ်သတဲ့၊ ဒါကြောင့် လယ်တီ
ဆရာတော်ရဲ့ ခုနစ်နေ့ ဘုရားရှိခိုးလင်္ကာမှာ ”

‘ရှင်စောဉာဏ်စက်၊ အဓိဌာန်ချက်ဖြင့်၊

လျှံတက်ကော်ရော်၊ မီးပူဇော်သည်၊

မွေတော်ရွှစ်စိတ်၊ ကြွင်းတယ်ကို

လို့ ရေးဖွဲ့တော်မူခဲ့တာပေါ့ ’

“မှန်ပါ သည်လိုဆို ဘုရားရှင်ရဲ့ ဓာတ်တော်များဟာ ပုံစံ အားဖြင့် မှန်ညှင်းစေ့လို၊ ဆန်စေ့လို၊ ပဲနောက်စေ့လို လုံးလုံးလေး တွေ၊ ရှည်ရှည်မျောမျောလေးတွေ နေမှာပေါ့ ဘုရား”

“အဓိဋ္ဌာန်လို့ ဖြစ်ပေါ်လာတယ်ဆိုတော့ ဘုရားရှင် အဓိဋ္ဌာန်တော်မူတဲ့အတိုင်း ဖြစ်မှာပေါ့ကွယ်၊ ဒါက အဓိကမဟုတ်ပါ ဘူး၊ အဓိကပြောချင်တာက ဘုရားရှင် ခန္ဓပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီး ခန္ဓာကိုယ် ကို မီးသဂြိုဟ်လိုက်တော့ ပကတိလူသားများလို အရိုးတိုင်း မကျ ဘူး၊ အရိုးအသားများဟာ အဓိဋ္ဌာန်ချက်အတိုင်း အစိတ်စိတ်ဖြစ် ပြီး ကျတယ်၊ ရဟန္တာများတော့ ဘယ်လိုဓာတ်တော်ကျမလဲ၊ ဒါဟာ မေးသင့်တဲ့ မေးခွန်းပေါ့၊ ဘုရားရှင်များမှာ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူသည့် အတိုင်း ဓာတ်တော်အစိတ်စိတ်ကျတယ်၊ ရဟန္တာများမှာလည်း အဓိဋ္ဌာန်တော်မူခဲ့လျှင် ဘုရားရှင်လိုဘဲ ဓာတ်တော်အစိတ်စိတ် ကျသင့်တာပဲ”

“ရှင်အာနန္ဒာဝတ္ထုမှာ ကြည့်လေ၊ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူခဲ့သော အဓိဋ္ဌာန်ချက်အတိုင်း ခန္ဓာကိုယ်နှစ်ခုကွဲပြီး ကျခဲ့တယ် မဟုတ် လား၊ ဒါကြောင့် ဆဋ္ဌာဘိညရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံခါနီး အဓိဋ္ဌာန်တော်မူခဲ့လျှင် ဓာတ်တော် အစိတ်စိတ် ကျမယ်လို့ ဖြေဆို ရမယ်၊ အကယ်၍ အဓိဋ္ဌာန်ချက်မရှိရင် ပကတိအရိုးသာကျမယ်၊ အစိတ်စိတ်ဖြစ်ပြီးကျမှာ မဟုတ်ဘူး၊ များသောအားဖြင့် ရဟန္တာ ဟာ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်လို သာသနာတော်တည်ထောင်ခဲ့တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်ဘူး၊ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာရိပ်မှာ တာဝန်နည်းပါးစွာ ကျွတ် တမ်းဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မို့ ဝေနေယျကျန်သတ္တဝါများကို ငဲ့ဖို့ မလိုဘူး၊ ငါ့ခန္ဓာဟာ ဓာတ်တော် အစိတ်စိတ်ဖြစ်ပြီး ငါ့ရဲ့

ဝေနေယျများ ကိုးကွယ်ရာဖြစ်ပါစေလို့ ဝေနေယျများအတွက် အဓိဋ္ဌာန်ဖို့ မရှိဘူး”

“ဒါကြောင့် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်ပြီးတဲ့နောက် မီးသဂြိုဟ်ပြီးရင် ဓာတ်တော်အစိတ်စိတ် မကျပါဘူး၊ အရိုးသာ ကျပါတယ်၊ အမှန်ကတော့ ဓာတ်ဆိုတဲ့ မြန်မာသဒ္ဒါဟာ (ဓာတု)ဆို တဲ့ ပါဠိကနေ ပြောင်းလဲလာတဲ့ ပါဠိပျက်ဖြစ်တယ်ကွယ်၊ ဓာတုဆို တဲ့ ပါဠိသဒ္ဒါက ဘယ်အနက်ကို ဟောသလဲဆိုတော့ “အဘိဓာနပု ဒ္ဒိပကာပါဌ၊ ဂါထာနံပါတ်(၈၁၇)မှာ-”

‘သေမှာဒေါ ရသရတ္တာဒေါ၊ မဟာဘူတေ ပဘာဒိကေ။

ဓာတု ဒ္ဓိသ္မဋ္ဌိ စက္ခာဒိ သ္မဒိသု ဂေရိကာဒိသု’

လို့- “ဓာတုသဒ္ဒါဟောနိုင်တဲ့ အနက်များကို ပြထားသတဲ့ ကွယ်”

“ဓာတုသဒ္ဒါ ဘယ်လိုအနက်များ ဟောနိုင်ပါသတဲ့လဲ ဘုရား”

(၁) “သလိပ်၊ သည်းခြေ၊ လေဆိုတဲ့ သန္နိပါတ်ဓာတ်ကို လည်း ဟောနိုင်တယ်”

(၂) “အကြော၊သွေး၊ အသား၊ အဆီ၊ အရိုး၊ သုက်၊ ခြင်ဆီ ဟူသော သာရီရိက ဓာတ်(၇)ပါးကိုလည်း ဟောနိုင် တယ်”

(၃) “ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ အာကာသဆို တဲ့ မဟာဘူတ်ဓာတ်ကိုလည်း ဟောနိုင်တယ်”

(၄) “ရူပဓာတ်၊ သဒ္ဓဓာတ်၊ ဂန္ဓဓာတ်စတဲ့ ဝိသယဓာတ် များကိုလည်း ဟောနိုင်တယ်”

(၅) “အရိုးဓာတ်ကိုလည်း ဟောနိုင်တယ်”

- (၆) “စက္ခုဓာတ်၊ သောတဓာတ်စသော ဓာတ်တစ်ဆယ့် ရှစ်ပါးကိုလည်း ဟောနိုင်တယ်”
- (၇) “ဘူဓာတ်၊ ပစဓာတ်စသော သဒ္ဓါဓာတ်များကိုလည်း ဟောနိုင်တယ်”
- (၈) “ဇ္ဇေန်၊ သံကျောက်၊ မြင်းသီလာ၊ ဆေးဒါန်းစသော အဂ္ဂိရတ်ဓာတ်များကိုလည်း ဟောနိုင်တယ်”

“ဒီလို အနက်အမျိုးမျိုး ဟောရာက ယခုဓာတ်တော်ဆိုတဲ့ ဓာတုသဒ္ဓါက (အရိုး)ဆိုတဲ့အနက်ကို ဟောတယ်။ လူရိုးသားရိုး စသော အရိုးဟောတဲ့ ပါဠိပုဒ်ဟာ ဓာတုဆိုတဲ့ ပုဒ်နှင့် အဋ္ဌိဆိုတဲ့ပုဒ် နှစ်ပုဒ်ရှိကြောင်းကို “အဘိဓာန်ဂါထာ နံပါတ်(၂၇၈)မှာ (ပဏ္ဏ ကေ အဋ္ဌိ ဓာ တိတ္ထိ)လို့” ဆိုထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဓာတုဓာတ် တော် ဆိုတာဟာ အမှန်တကယ်တော့ အရိုးပါပဲ။ အရိုးရှိတဲ့ သတ္တဝါမှန်ရင် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ပင်ဖြစ်စေ ကွယ်လွန်ပြီး တဲ့နောက် အရိုးကျန်မှာချည်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် ဓာတ်တော်ကျတယ် ဆိုတာ ဟာ အရိုးကျခြင်းကို ဆိုလိုတယ်”

“အခု လူအများထင်နေကြတာက ဓာတ်တော်ဆိုတာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဓာတ်တော်လို အစိတ်စိတ် အလုံးတွေလို့ ထင်နေကြ တာကိုး။ ရဟန္တာရဲ့ ဓာတ်တော်ဟာ ဘုရားရှင်ရဲ့ ဓာတ်တော်လို အလုံးလုံး မဟုတ်ပါဘူး။ ရိုးရိုးလူရိုးအတိုင်းပါပဲ။ အေးလေ ရှင် အာနန္ဒာတို့လို ပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်ခါနီး အဓိဋ္ဌာန်ပြုခဲ့လျှင် အစိတ် စိတ် အလုံးလုံးကလေးတွေ ဖြစ်ကောင်းဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ များစွာ သော ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ကတော့ ငါ့ခန္ဓာသည် ဓာတ်တော် အစိတ်စိတ် ဖြစ်ပါစေလို့ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း မရှိကြပါဘူး။ အဓိဋ္ဌာန်ခြင်း

မရှိတဲ့အတွက် မီးပူဇော်တော့ ပကတိအရိုးသာကျပါတယ်။ အများ
ထင်သလို ဓာတ်တော်တွေ အစိတ်စိတ်မကျပါဘူး။ ဒီနေရာမှာ သတိ
မူဖို့ ပြောလိုက်ဦးမယ်ကွယ့်”

“မှန်ပါ အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား”

“အဓိဋ္ဌာန်ခြင်းမပြုခဲ့သော် . . ပကတိရဟန္တာများကို
မဆိုထားဘိ၊ ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများသော်မှ-ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူ
ပြီးနောက် အများထင်သလို အစိတ်စိတ်ဓာတ်တော်လုံးကလေးတွေ
မကျပါဘူး၊ ပကတိသော အရိုးသာကျပါတယ်”

“ဟုတ်လားဘုရား. . . ဒီအကြောင်း ကျမ်းဂန်လာရှိပါ
သလား . . ဘုရား”

“ရှိတာပေါ့ကွယ်. . . သုတ္တနိပါတ်-ဋ္ဌ-ပ-စာမျက်နှာ
(၁၁၇) ဇိဝိတသင်္ခယဂါထာ၊ အဖွင့်မှာ ရှိတယ်ကွယ့်. . .”

“အဲဒီအဖွင့်ကို. . . အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား”

“ဂေါတမဘုရား ထင်ရှားပွင့်လှစွာခါနီးမှာ မာတင်္ဂအမည်
တော်ရှိတဲ့ အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓေါက ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကို ဆွမ်းခံရာပြုပြီး
သီတင်းသုံးစံနေတော်မူသတဲ့၊ သည်အချိန်မှာ အလောင်းတော်
သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဟာ မယ်တော်မာယာရဲ့ ဝမ်းမှာ ပဋိသန္ဓေတည်
နေတယ်၊ နတ်ပေါင်းများစွာဟာ အလောင်းတော်ကို ပူဇော်ဖို့
လာကြတဲ့အခါ မာတင်္ဂပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို မြင်တွေ့ကြတော့ အရှင်
ဘုရား ယခုအခါ ဘုရားအလောင်း ပဋိသန္ဓေ တည်နေပါပြီလို့
လျှောက် ထားကြသတဲ့၊ ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဟာ နိရောဓသေမာပတ်မှ
ထတော်မူစဉ် နတ်များလျှောက်ထားသွားတဲ့စကားကို ကြားလိုက်
သတဲ့”

“ဒါကြောင့် မိမိရဲ့ အသက်အပိုင်းအခြားကို ကြည့်လိုက်တော့ သက်တမ်းကုန်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ ဒီနေရာမှာ စကားဖြတ်ပြီး ပြောရဦးမယ်။ ဒီဇဗူဒီပိကျွန်းဟာ ဘုရားပွင့်သည် ဖြစ်စေ၊ မပွင့်သည်ဖြစ်စေ ရဟန္တာတို့မှ ဆိတ်သုဉ်းတယ်လို့ မရှိဘူး။ ဘုရားပွင့်ရာ သာသနာတော်ကာလမှာ အာသဝေါကုန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကိုတော့ ရဟန္တာလို့ ခေါ်တယ်။ ရဟန္တာဟာ ဘုရား သာသနာရိပ်ကို ခိုပြီး ဘုရားရှင်ဟောတဲ့ သစ္စာတရားတော်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးလို့ အာသဝေါကုန်ခန်းသွားသူ ဖြစ်တယ်။ သာသနာပမှာ အာသဝေါကုန်သူကိုတော့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါလို့ ခေါ်တယ်။ ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါကတော့ သစ္စာ တရားကို ဘယ်သူ့ထံမှ နာယူတာ မဟုတ်ဘူး။ မိမိဘာသာ ထိုးထွင်းပြီး သိမြင်တော်မူတာဖြစ်တယ်။ ဘုရားရှင်ရဲ့ သာသနာတော် ကာလမှာ မိမိဘာသာ တရားပေါက်သော (ပစ္စေက ဗုဒ္ဓါ) ရယ်လို့ မရှိစကောင်းဘူး။ ဧကရာဇ်မင်းရဲ့ တိုင်းနိုင်ငံမှာ အခြားမင်းတစ်ပါး မရှိကောင်းသလိုပေါ့ကွယ်။ ဒါပေမယ့် ခုခေတ်ကာလမှာ အချို့သော ဓမ္မကထိကများက ပြောကြသတဲ့ကွယ်”

“ဘယ်လိုပြောပါသလဲ ဘုရား”

“သူပြောပုံက. . ဒီလိုတဲ့ကွယ်. . ”

“ငါတို့က. . အခြားဓမ္မကထိကများလို စာတွေနင်းကန်ကျက်ပြီး. . စာပြန်နေတာ မဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ဉာဏ်နဲ့တွေ့ပြီးတဲ့ တရားစစ် တရားမှန်ကိုသာ ဟောပြခြင်းဖြစ်သတဲ့. . ”

“ဒီလိုပြောသတဲ့လား. . ဘုရား”

“အေးကွယ့်. . . အဲဒီလိုပြောသတဲ့ကွယ်”

‘ဒီလို ပြောရိုးမှန်လျှင်တော့ ဒီဓမ္မကထိကတွေဟာ ဗုဒ္ဓသာသနာအတွင်းက ဓမ္မကထိက မဖြစ်သင့်ဘူး၊ သာသနာရဲ့ အပြင်ဘက်က ဓမ္မကထိကလို့သာ ဆိုသင့်တာပေါ့’

“အေး . . . . အေး . . . . ဆိုသင့်တာပေါ့၊ အမှန်ကတော့ ဗုဒ္ဓဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမ ပိဋကတ်စာပေကို လွှတ်ပြီး ကိုယ်ပိုင် အသိနဲ့ မဂ်ဖိုလ် သိဖို့ဆိုတာ လုံးဝမဖြစ်သင့်ဘူး၊ ကိုယ်ပိုင် အသိဉာဏ်နဲ့ သိနိုင်တဲ့ ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဆိုတာ သာသနာတော် အတွင်းမှာ မရှိဘူး၊ သာသနာပကာလမှာသာ ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် မာတင် ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဟာ ဗုဒ္ဓကာလအထိ သက်တမ်း ရှည်ကြာဖို့ အခွင့်မရှိဘူး၊ နေထွက်အချိန်အခါမှာ တခြားအရောင်များ ကင်းပျောက်ရသလို ဗုဒ္ဓသာသနာတော်နှင့် ထိတွေ့ချိန် နီးလာတော့ မာတင် အရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့ သက်တမ်းလည်း ကုန်သွားရတယ်၊ မာတင် အရှင် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဟာ သက်တမ်းကုန်နေတဲ့ မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို စွန့်ပစ်ဖို့ ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများ ခန္ဓာတော်ချရာ ဟိမဝန္တာတောင်၊ မဟာပါပတ ချောက်ကမ်းပါးကြီးရှိရာကို ကောင်းကင်ခရီးက ကြွလာတယ်၊ ချောက်ကမ်းပါးကြီးဆီရောက်တော့ ရှေးကခန္ဓာဝန်ကို စွန့်ချသွားကြတဲ့ ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများရဲ့ အရိုးစုဓာတ်များကို ချောက်ကမ်းပါးအောက်ပစ်ချတော်မူပြီး ကျောက်ဖျာအထက်မှာ ထိုင်တော်မူကာ-”

“ရာဂဉ္စ ဒေါသဉ္စ ပဟာယ မောဟံ၊
 သန္ဓာလယိတွာန သံယောဇနာနိ။
 အသန္တသံ ဇီဝိတသင်္ခယောမှိ၊
 ဧကောစရေ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ” လို့ ဥဒါန်း ကျူးရင့်
 တော်မူသတဲ့”

* (လက္ခ၊ ၄၊ ပ၊ ၁၁၆၊ ၁၁၇)။

“အဟံ-ငါသည်၊ ရာဂဉ္စ-ရာဂတရားကိုလည်းကောင်း၊
 ဒေါသဉ္စ-ဒေါသတရားကိုလည်းကောင်း၊ မောဟဉ္စ၊ မောဟတရားကို
 လည်းကောင်း၊ ပဟာယ ပယ်စွန့်ပြီး၍၊ သံယော ဇနာနိ-သံယောဇဉ်
 ကြီးများကို၊ သန္ဓာလယိတွာန-ဖြတ်တောက်ဖျက် ဆီး၍၊ အသန္တသံ-
 ငြိမ်းခြင်းကြီး ငြိမ်းရသည်ဖြစ်၍၊ ဇီဝိတ သင်္ခ ယော-အာယုသင်္ခါရ
 ကုန်ဆုံးသည်၊ အမှိ-ဖြစ်ရတော့အံ့၊ မာဒိသော- ငါကဲ့သို့ ဖြစ်လိုသော
 သူသည်၊ ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပေါ-ကြံချီနှင့်တူစွာ၊ ဧကော-တစ်ယောက်
 တည်း၊ စရေ-ကျင့်ရာဇာ”

“မာတင်္ဂရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါသည် ဥဒါန်းဂါထာကို ကျူးရင့်
 တော် မူပြီး ဥဒါန်းဂါထာတော်ရဲ့ အဆုံးမှာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်တော်
 မူသတဲ့၊ ဒီနေရာမှာ သတိပြုစရာက ယခု ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူတဲ့
 မာတင်္ဂ ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဟာ နောက်ဆုံး ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်တယ်၊
 မာတင်္ဂ ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါရဲ့အထက် မြောက်မြားလှစွာသော ရှင်ပစ္စေ
 က ဗုဒ္ဓါများဟာ ဟိမဝန္တာတောင် ခါးပြတ်မှာချည်း ပရိနိဗ္ဗာန်
 ဝင်စံတော်မူကြတဲ့အတွက် ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါများရဲ့ အရိုးဓာတ်တော်
 ကွေဟာ အများအပြား စုပုံနေတယ်၊ ယခု မာတင်္ဂရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ
 ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံမည်ဆိုတော့ ခန္ဓာချစရာ နေရာမရှိအောင် အရိုးစု

ဓာတ်တော်တွေ ထပ်နေတယ်၊ ဒါကြောင့် ခန္ဓာချဖို့ နေရာရအောင် ရှေးက အရိုးစုများကို ချောက်တွင်းချပစ်ရခြင်းဖြစ်တယ်”

ရဟန္တာငါးရာတို့၏ ဓာတ်တော်များ

“ဒီနေရာမှာ စကားစပ် ရတာနှင့် ရဟန္တာငါးရာတို့ရဲ့ အရိုးဓာတ်တော်များ အကြောင်း ကြားညှပ်ပြီး ပြောလိုက်ချင်သေးတယ်ကွယ့်”

“ဘယ်က ရဟန္တာငါးရာတို့ရဲ့ အရိုးဓာတ်များပါလဲ၊ အမိန့် ရှိပါဦးဘုရား”

“ကောဇာသက္ကရာဇ် (၁၃၄၀)ပြည့်နှစ်၊ ဝါခေါင်လက ဘုန်းကြီးဆီကို ဒကာတစ်ဦး ရောက်လာတယ်ကွယ့်၊ ရောက်လာတဲ့ ဒကာက နယ်လှည့်ဆေးဆရာ၊ ဗေဒင် ဆရာကိုး၊ သူ့နာမည်ရင်းက ဦးစံဟိန်း တဲ့၊ ဆရာအမည်ကတော့ ဆရာစံဗလတဲ့ကွယ့်၊ သူ့ရဲ့ ဇာတိက ဂန့်ဂေါမြို့နယ်၊ ကံရွာကတဲ့”

“ဒီဒကာက ဆရာတော်ဆီ ဘာကိစ္စရောက်လာတာလဲ ဘုရား”

“ပြောမှာပေါ့ကွယ်၊ သူရောက်လာတဲ့ကိစ္စက သူဟာ အလောင်းတော် ကဿပဘုရားကို စိတ်ဝင်စားနေသူ ဖြစ်သတဲ့၊ ဒါကြောင့် အလောင်းတော် ကဿပဆီကိုလည်း မကြာမကြာ ရောက်ပြီး သူတတ်နိုင်တဲ့ ကောင်းမှုများကိုလည်း လုပ်တယ်၊ အလောင်းတော် ကဿပနှင့် ပတ်သက်တဲ့အကြောင်းများကိုလည်း ရှုဖွေဝယ်၊ စုဆောင်းတယ်၊ ဒီလိုနဲ့ အလောင်းတော် ကဿပ

မှာ ဝတ်ပြုနေတာ ဆယ်နှစ်လောက်ကြာသွားပြီတဲ့၊ ယခုသူဟာ အလောင်းတော်ကဿပနှင့် ပတ်သက်တဲ့ အကြောင်းတွေ တော်တော်များများ စုဆောင်းမိနေပြီး သူစုဆောင်းထားတဲ့ အကြောင်းအရာတွေ ရေးမှတ်ပြီး ဘုန်းကြီးဆီ လာအပ်တာကိုး”

“ဘာကြောင့် ဘုန်းကြီးဆီ လာအပ်တာလဲဘုရား”

“ဘုန်းကြီးဆီ လာအပ်တာက အလောင်းတော် ကဿပသမိုင်းသစ် ရေးပေးဖို့ပါကွယ်၊ ဘုန်းကြီးကလည်း သူ့စာတွေ ကြည့်ပြီး စိတ်ဝင်စားလာတာနဲ့ (ကဿပသမိုင်း)အမည်နဲ့ စာတစ်စောင် ပြုစုလိုက်တယ်၊ သမိုင်းစာအုပ်က သိပ်မကြီးပါဘူး၊ ဖူးစကတ်နှင့် စာမျက်နှာ (၁၂၀)သာရှိမယ်၊ သို့သော်လည်း အလုပ်ကိစ္စကြားမှာ ပြုစုရတာဆိုတော့ ချက်ချင်းမပြီးဘူးပေါ့ကွယ်၊ သမိုင်းရေးမပြီးမီ ဆရာစံဗလဟာ မကြာခဏလာပြီး သူ့စာမူပြီး မပြီးမေးတယ်၊ စာရေးပြီးတဲ့နောက်တော့ ပေါ်မလာတော့ဘူး၊ အဲသည်စာမူဟာ တို့ထံမှာ ညဉ့်အိပ်နေတယ်၊ အဲဒီစာမူထဲမှာ ထူးဆန်းတဲ့ ရဟန္တာဓာတ်တော်များအကြောင်း ပြောရဦးမယ်”

“အလောင်းတော် ကဿပသမိုင်းတော်ဟောင်းအလိုအားဖြင့် အလောင်းတော် ကဿပဟာ တတိယသာဝကဖြစ်တော်မူတဲ့ ရှင်မဟာကဿပရဲ့ အလောင်းလို့ ဖော်ပြထားကြတယ်၊ အရှင်မဟာကဿပဟာ တောတောင်အတွင်း သီတင်းသုံးစံပျော်တော်မူတဲ့ ဧကစာရိပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တော်မူတဲ့အတိုင်း ခန္ဓာဝန်ကိုချဖို့ ကြည့်လိုက်တော့လည်း တောတောင်အတွင်းကိုပဲ ကြည့်တော်မူတယ်၊ ဒါကြောင့် ခန္ဓာဝန်ကိုချဖို့အတွက် မည်သည့်ရဟန်းကိုမျှ အကြောင်းကြားတော်မမူဘဲ တစ်ပါးတည်း ထွက်ခွာတော်မူလာသတဲ့၊

ဒီအကြောင်းကို တပည့်အပေါင်း ငါးယောက်သိလို့ ဆရာကြွ ရာနောက်ကို လိုက်ခဲ့ကြတယ်။ ချင်းတွင်းနယ်မြေရောက်ကြတဲ့အခါ ရဟန်းငါးရာတို့ဟာ အစုနှစ်စုပြုပြီး ဆရာကို ရှာကြသတဲ့။ ဒီ အကြောင်းကို ရှင်မဟာကဿပက ကြိုတင်သိတော်မူလို့ တပည့် များကို သိစေဖို့ ကျောက်တုံးမှာ ဘုရားရှင်ရဲ့ အဆုံးအမဂါထာများ ကို ရေးသားထားခဲ့သတဲ့။ “တောင်အတက်လမ်းမှာ ရေးသားတော် မူတဲ့ဂါထာက-”

“အတ္တဟိ အတ္တနော နာထော၊

ဘောဟိ နာထော ပရော သိယာ။

အတ္တနာ ဟိ သုဒန္တေန၊

နာယံ လဗ္ဘကံ ဒုလ္လဘံ တွဲကွယ်”

“ဒီဂါထာက မွေပဒပါဠိတော် အတ္တဝဂ်ကလာတဲ့ ဂါထာ ပါပဲ။ အဓိပ္ပာယ်က မိမိသည်သာ မိမိရဲ့ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တယ်။ အခြားသူဟာ မိမိရဲ့ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်ဘူး။ မိမိကိုယ်ကို ယဉ်ကျေး အောင် ဆုံးမနိုင်ရင် ရရန်ခက်ခဲတဲ့ အရဟတ္တဖိုလ် ကို ရနိုင်တယ် လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ တောင်ခြေအောက်လမ်းက လာကြမည့် တပည့် များအတွက် ဓမ္မပဒပါဠိဟော်လာ ဂါထာတစ် ပုဒ်ကို ကျောက်တုံးမှာ ရေးသားတော်မူခဲ့တယ်။”

“အတ္တဒတ္တံ ပရတ္တေန၊

ဗဟုနာပိ န ဟာပယေ။

အတ္တဒတ္တံ မဘိညာယ၊

သဒတ္ထပ္ပသုတော သိယာ”

“ဒီဂါထာရဲ့ အဓိပ္ပာယ်က ‘သူတစ်ပါးအကျိုးကြောင့် မိမိရဲ့အကျိုး မယုတ်စေရဘူး’တဲ့။ မိမိရဲ့အကျိုးကိုသိပြီး မိမိအကျိုး

ရှိတဲ့ အလုပ်ကို လုပ်ပါလို့ ဆိုလိုပါတယ်။ တပည့်ရဟန်းတော်များဟာ ဂါထာတော်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ကို သိတာနဲ့ အချင်းချင်းတိုင်ပင်ကြသတဲ့။ ငါတို့ဆရာဟာ ငါတို့ကို သူ့ထံ မလိုက်လာစေချင်ဘူး။ ငါတို့ လိုက်သွားလို့လည်း ငါတို့ရော ဆရာရော ဘာအကျိုးမှ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့် ဆရာရဲ့ သြဝါဒအတိုင်း၊ သူတစ်ပါးအတွက် ကိုယ်ကျိုးအပျက်မခံဘဲ ကိုယ်ကျိုးရှိတဲ့ ဝိပဿနာအလုပ် အားထုတ်ကြစို့လို့ တိုင်ပင်ညီညွတ်ကြပြီး တစ်ခုသော တောအုပ်မှာ အတူတကွ တရားအားထုတ်ပြုမူကြရာ ရဟန်းတော်အားလုံး အာသဝေါ ကုန်ခန်းပြီး ရဟန္တာဖြစ်တော်မူကြသတဲ့”

“ရဟန္တာဖြစ်ပြီး ရဟန္တာငါးရာလုံး ဆရာဖြစ်သူ အရှင်မဟာကဿပနှင့် တစ်ပြိုင်နက် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူကြတယ်။ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူကြတဲ့ဌာနက သင်ပေါင်းချောင်းအနီးမှာ ဖြစ်သတဲ့ကွယ်။ ရဟန္တာအပေါင်း ငါးရာ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူတဲ့အတွက် ခန္ဓာတော်မှ ကြွင်းကျန်တဲ့ အရိုးဓာတ်တော်တွေဟာ လူသူမနီး တောကြီးအလယ်မှာ အများအပြား စုပုံနေသတဲ့။ နှစ်ကာလရှည်ကြာတဲ့တိုင်အောင် ဆွေးမြည်သွားခြင်း မရှိဘဲ အချို့သော အရိုးဓာတ်တော်များဟာ ကျောက်သားအဖြစ် ရောက်နေတာကိုပင် ဖူးတွေ့ကြရသတဲ့”

“အချို့သော အရိုးဓာတ်တော်များလည်း မြေမှာ နစ်မြုပ်ပြီး အချို့သော အရိုးဓာတ်တော်များကတော့ ခြေဆစ်လက်ဆစ်များတောင် မပြုတ်ဘဲ တည်နေရာက လူက ဆွဲကိုင်လိုက်မှ ပြုတ်ကျ သွားကြသတဲ့။”

“တစ်နေ့တော့ ကျောက်တံခါးရွာက ဒေါ်ဆန်စေ့ ဆိုတဲ့ အမျိုးသမီးကြီးတစ်ယောက်ဟာ မျှစ်ချိုး၊ မှိုကောက်သွားရင်း

အဲဒီမာတ်တော်အရိုးပုံကြီးကို တွေ့သွားတယ်။ ဒေါ်ဆန်စေ့ဟာ အဲဒီအရပ်မှာ ရဟန္တာများ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်ခံဖူးကြောင်း ပုံပြင်သဘောမျိုး ကြားဖူးတယ်။”

“အဲဒီအရိုးပုံကြီးကို မြင်ရတော့- “ဒီအရိုးပုံကြီးဟာ တိရစ္ဆာန်တွေရဲ့ အရိုးပုံ၊ မဟုတ်ဘူး၊ ပရိနီဗ္ဗာန်ဝင်စံတဲ့ ရဟန္တာများရဲ့ အရိုးပုံသာဖြစ်ရမယ်” လို့- သဒ္ဓါတရားဖြစ်ပေါ်လာပြီး အရိုးတွေကို တစ်ဖက်လှည့်လောက်ကွာဝေးတဲ့ သင်ပေါင်းချောင်းအနီး အင်ကြင်းပျိုးပင်ရှိရာ ဖြေပြန်ကို ထပ်တလဲလဲ ဆောင်ယူစုပုံထားပြီး- ဆီမီး၊ ရေချင်း၊ ပန်း၊ နံ့သာတို့နဲ့ မပြတ်ပူဇော်နေသတဲ့. . . ဒီသတင်းကို ကနိမြို့ ဘို့မယ်ချောင် ရွှေသိမ်တော်တောရ ပထမ၊ ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ကြားသိတော်မူတော့- အဲဒီနေရာကိုတမန်စေလွှတ်ပြီး ကြွင်းကျန်နေတဲ့ ခါတ်တော်များကိုပါ ထပ်မံရှာဖွေကာ. . . ၁၃၂၆-ခုနှစ်၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်နေ့အပြီး၊ ဓါတုစေတီတော်ကို တည်တော်မူစေတယ်”

“ရွှေသိမ်တော်ဆရာတော်ဆိုတာ “ယောဂီ၊ပါရဂူ ကျမ်း” ကို ပြုစုတော်မူခဲ့ပြီး-အများက ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအဖြစ် အသိအမှတ်ပြုခံရတဲ့ ဆရာတော်တစ်ပါးဖြစ်တယ်”

“ခါတ်တော်များကို ရှာဖွေစုစည်းစေဖို့ စေလွှတ်တဲ့အဖွဲ့ထဲ မှာ ‘ဆရာစံဟိန်း’လဲပါတယ်။ ခါတ်တော်ရှာအဖွဲ့မှာ ဆရာတော်၊ ဦးပဉ္စင်း၊ ကိုရင်နဲ့ လှကြီး၊ လူငယ် (၁၆)ဦးဖြစ်တယ်”

“အဲဒီ (၁၆) နီးက. .”

၁။ “ဦးသောမ (ကျောက်တံခါးဆရာတော်) သက်တော် (၃၃)၊
သိက္ခာ (၁၃)ဝါ။

၂။ ကိုရင်-ရောတ   ။   အသက်(၁၃)နှစ်။

၃။ ကိုရင်စန္ဒန	။	အသက်(၁၄)နှစ်။
၄။ ဦးအောင်ဝ	။	အသက်(၂၅)နှစ်။
၅။ ဦးသန်းရွှေ	။	အသက်(၃၀)နှစ်။
၆။ ဦးအောင်သိုက်	။	အသက်(၃၄)နှစ်။
၇။ ဦးငွေဒေါင်း	။	အသက်(၂၈)နှစ်။
၈။ ဦးတင်ငွေ	။	အသက်(၂၈)နှစ်။
၉။ မောင်စောမောင်	။	အသက်(၁၈)နှစ်။
၁၀။ မောင်ဉာဏ်ဝေ	။	အသက်(၁၄)နှစ်။
၁၁။ မောင်စောအောင်	။	အသက်(၁၅)နှစ်။
၁၂။ မောင်ညိုမောင်	။	အသက်(၁၂)နှစ်။
၁၃။ မောင်သိန်းနိုင်	။	အသက်(၁၃)နှစ်။
၁၄။ မောင်စံမောင်	။	အသက်(၁၂)နှစ်။
၁၅။ မောင်သစ်	။	အသက်(၁၀)နှစ်။
၁၆။ ဆရာဦးစံဟိန်း	။	အသက်(၄၀)နှစ်။

တို့ (၁၆) ဦး ဖြစ်ကြတယ်”

“ခါတ်တော်ရွာအဖွဲ့(၁၆)ဦးတို့ဟာ . . . ၁၃၂၆-ခုနှစ်၊ နယုန်လဆန်း (၁)ရက်နေ့- နံနက်အချိန်မှာ- ကမ္ဘီမြို့ ရွှေသိမ်တော် တောရက စထွက်ကြပြီး တောင်ပေါက်ရွာ ဘုန်းတော်ကြီးကျောင်း မှာ ညအိပ်ကြတယ်။ နောက်တစ်နေ့ မိုးလင်းတာနဲ့ ခရီးဆက်ကြ တော့ သောင်ပင်လယ်ခေါ်တဲ့ “ကျောက်တံခါးရွာ” ကို နံနက် (၁၀)နာရီလောက် ရောက်ကြတယ်။ ကျောက်တံခါးရွာ ဘုန်းတော် ကြီးကျောင်းမှာ အပန်းဖြေကြပြီး မွန်းလွဲနာရီပြန်တစ်ချက်လောက် မှာ ဒေါ်ဆန်စေ့ စုစည်းစုပုံထားတဲ့ အရိုးတော်များကို သွားရောက် ဖူးမြော်ကြတယ်”

“အဲဒီနောက်- ကျောက်တံခါးဆရာတော်နဲ့အတူ တောနင်းပြီး အရိုးခါတ်တော်များကို နေဝင်သည့်တိုင်အောင် ရှာဖွေကြတယ်။ အရိုးခါတ် (၆)ပြည်သားခန့်နဲ့ သွားတော်၊ စွယ်တော်၊ အံတော်၊ ပေါင်း (၆၂)ဆူရကြတယ်။ နောက်ဟစ်ရက်ဖြစ်တဲ့ နယုန်လဆန်း (၃)ရက်နေ့ ဆက်လက်ရှာကြတော့- အရိုးခါတ်(၃)ပြီခန့်နဲ့ သွားတော်ခါတ် (၄၄-ဆူ) ထပ်မံရရှိကြပြန်သတဲ့။ ပထမဒေါ်ဆန်စေ့ စုဆောင်းထားတဲ့ အရိုးခါတ်များက (၄-တင်း)လောက်ရှိသတဲ့ကွယ်...”

“ဒေါ်ဆန်စေ့ စုဆောင်းထားတဲ့ ခါတ်တော်များနဲ့ နောက်ထပ် ရှာဖွေရရှိတဲ့ ခါတ်တော်များကို စုပေါင်းပြီး ရွှေသိမ်တော် ဆရာတော်ဘုရားက စေတီတော်တည်ထားတော်မူခြင်း ဖြစ်တယ်”

“ဒီစကားရပ်က... ရှင်ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနဲ့ ရဟန္တာများ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝံင်တော်မူသော် အများထင်ကြသလို ခါတ်တော်များ အစိတ်အစိတ် အလုံးလုံး မကျဘူး။ အရိုးပကတိအတိုင်း ကျတယ်ဆိုတာ ဖော်ပြတဲ့ စကားရပ်ပါဘဲ”

“ဒီနေရာမှာ ရှင်ဗာကုလပရိနိဗ္ဗာန်ဝံင်စံပုံကို ပြောပြဦးမယ်”

“ဥပရိပဏ္ဏာသပါဠိတော် သုညတဝဂ် ဗာကုလသုတ်မှာ- “အရှင်ဗာကုလသည် ရဟန်းအပေါင်း၏ အလယ်၌ ထိုင်လျက်သာလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝံင်စံ၏” လို့ ဟောထားတယ်။ “ထိုင်လျက် ဘယ်လိုများ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝံင်စံသလဲ” ဆိုတာကိုတော့ ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ (၁၄၀)မှာ ဒီလိုဖွင့်ပြထားတယ်”

“ငါ-အသက်ထင်ရှားရှိနေစဉ်-အခြားရဟန်းတစ်ပါးပါး၏ တာဝန်မဖြစ်ချေ။ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝံင်စံသော ငါ၏ ခန္ဓာကိုယ်သည်လဲ ရဟန်းသံဃာ၏ ကြောင့်ကြမှု မဖြစ်ပါစေနဲ့လို့ ဆင်ခြင်တော်မူကာ-

တေဇောဓိတ်ဝင်စားပြီး ရဟန်းသံဃာ၏အလယ်၌ ထိုင်လျက်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူသတဲ့၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူသည်နှင့် တပြိုင်နက်- ခန္ဓာကိုယ်က မီးထွက်ပြီး လောင်ကျွမ်းသွားတယ်။ အရေ၊ အသား၊ အသွေး၊ များဟာ- ထောပတ်၊မီးလောင်သလို ကုန်ခန်းသွားတယ်။ မုလေးငုံအဆင်းရှိတဲ့ အရိုးဓိတ်တော်များသာ ကြွင်းကျန်သတဲ့”

“ဒီနေရာမှာ “သုမနမကုလသဒိသာ ဓါတုယောစ အဝသေသီ” သူ” ဆိုတဲ့ ပါဠိမှာ ပါဝင်တဲ့ (ဓါတုယော) ဆိုတဲ့ပုဒ်ကို နာမသတ်အားဖြင့် “ဓါတ်တော်”လို့ ဘာသာပြန်ကြတယ်။ အမှန်ကတော့-ဓါတု၊ဓါတ်ဆိုတာ (အရိုး)လို့ ဆိုလိုရင်းဖြစ်တယ်ကွယ်။ ဒါကြောင့် အဓိဋ္ဌာန်ချက်ကြောင့် အရိုးတွေကြေမွပြီး အလုံးအလုံး၊ အစိတ်အစိတ်၊ ဖြစ်လာသည်ကိုဖြစ်စေ၊ အလုံးလုံးမဖြစ်ပဲ- ပကတိ အရိုးအတိုင်းကျသည်ပင်ဖြစ်စေ- ‘ဓါတု’ဆိုတဲ့ပုဒ်က အရိုးကိုဟောတဲ့အတွက် (ဓါတ်တော်ကျတယ်)လို့ပဲ ခေါ်ဆိုနိုင်ပါတယ်”

“ဒီလိုဆို . . . ပုထုဇဉ်ကွယ်လွန်ရင်လဲ အရိုးကျတယ်။ ရဟန္တာ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူတော့လဲ အရိုးပဲကျတယ်။ အရိုးကျတာချင်းအတူတူဖြစ်လို့ ပုထုဇဉ်နဲ့ ရဟန္တာ၊ ဘယ်လိုခွဲခြားပြီး သိနိုင်မှာလဲဘုရား. . .”

“အေးကွယ့် . . . ရုတ်တရက်တော့ မသိနိုင်ဘူးပေါ့၊ ဒါပေမယ့် သိနိုင်တဲ့နည်း ရှိပါသေးတယ်”

“ဘယ်လိုနည်းလဲဘုရား. . . အမိန့်ရှိပါဦး”

“သုတ္တနိပါတ်-အဋ္ဌကထာ၊ (ပ) အာမဂန္ဓသုတ်၊ အဖွင့် (၃၀၃)မှာ- “ယေဟိ ဥဿန္တကိလေသာ-သတ္တာ၊ တေ အတိဒုဂ္ဂန္ဓာ ဟောန္တိ၊ နိက္ကိလေသာနံ မတသရိရေဓိ ဒုဂ္ဂန္ဓံ န ဟောတိ” လို့ ဖွင့်ပြထားတယ်။ အဓိပ္ပာယ်ကတော့ “အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ ကိလေသာ

အလွန်ထူပြောတယ်” ဆိုရင်-ထိုပုဂ္ဂိုလ်တွေဟာ အလွန်အနံ့ဆိုးသတဲ့ ကွယ်၊ ကိလေသာကင်းတဲ့ ရဟန္တာများကျတော့ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံပြီး တဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဖြစ်သော်လဲ မကောင်းသော အပုတ်၊အနံ့ မထွက်ဘူး တဲ့-ကွယ်. . .”

“ဒီစကားရပ်ဟာ-ကွယ်လွန်ပြီးတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်နဲ့ ခြင်း၊ မနံခြင်းကိုထောက်ဆပြီး-ပုထုဇဉ်နဲ့ ရဟန္တာခွဲခြားပြခြင်း ဖြစ်တယ်။ သို့သော် ခန္ဓာကိုယ်မနံတိုင်းလဲ ရဟန္တာလို့ မဆုံးဖြတ်နိုင် သေးဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ အချို့ပုဂ္ဂိုလ်များမှာ ရှေးဆု တောင်းကောင်းလို့ ပုထုဇဉ်ဘဝနဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ မနံဘဲ မွှေးနေ သေးတယ်။ ပြီးတော့- သီလပြည့်ဝတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်များလဲ သီလတန်ခိုး ကြောင့် ခန္ဓာကိုယ်က အပုပ်နဲ့မထွက်ဘဲ အမွှေးနံ့ထွက်နေသေး တယ်။ ဒါကြောင့်- ခန္ဓာကိုယ် မပုပ်မသိုးတိုင်းလဲ ရဟန္တာလို့ ဧကန်၊ မဆုံးဖြတ်နိုင်ဘူး။ မျက်မှောက်လောကမှာ- အအေးခါတ်စိမ့်ထားလို့ မပုပ်ခြင်း၊ ဆေးအေး၊ ထိုးထားလို့ မပုပ်ခြင်း၊ မံမီဆေးများ လိမ်းကျံ ထားလို့ မပုပ်ခြင်း၊ ဆိုတာတွေလဲ ရှိနေတယ်မဟုတ်လား. . . ၊ ဒါကြောင့်- ခန္ဓာကိုယ်မပုပ်ရုံမျှနဲ့ ရဟန္တာလို့ ဧကန်၊မဆုံးဖြတ် နိုင်ဘူး။ ရဟန္တာရယ်လို့ အတော်အတန်ဆုံးဖြတ်နိုင်တာကတော့ ခန္ဓာကိုယ်ကို မီးသဂြိုဟ်ပြီးတဲ့နောက် ကျန်ရစ်တဲ့ အရိုးစုဂါတ်ကို အကဲခတ်ကြည့်ဖို့ဘဲကွယ်. . .”

“ဘယ်လိုများ အကဲခတ်ကြည့်ရမှာလဲ ဘုရား”

“အကဲခတ်ရမှာက ဗာကုလသုတ်အဖွင့်အတိုင်းပေါ့ကွယ် ကျန်ရစ်တဲ့ အရိုးခါတ်ဟာ အညစ်အကြေးမတင်၊ ဖြူဖြူစင်စင် သန့်သန့်ရှင်းရှင်း၊ နှစ်သက်စဖွယ်၊ ကြည်ညိုစဖွယ်အသွင်ကိုဆောင် ရင်-ရဟန္တာသော်လည်းကောင်း၊ သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်သော်လည်း ကောင်း ဖြစ်ရမယ်လို့ ယုံကြည်သင့်တာပေါ့. . . ၊ အကယ်၍

ကျန်ရစ်တဲ့အရိုးခါတ်ဟာ မည်းမည်းညစ်ညစ် ညှီညှီဟောက်
ဟောက်၊ မသန့်မစင်၊ နှစ်သက်ဖွယ်မရှိ၊ ကြည်ညိုဖွယ်မရှိ၊ ဖြစ်ခဲ့ရင်
ကိလေသာ မကုန်သေးသော ပုဂ္ဂိုလ်လို့ ယုံကြည်သင့်တယ်ကွယ့်. . ”

“မှန်ပါ. . . လွန်စွာမှတ်သားသင့်ပါတယ်ဘုရား”

“အေးကွယ်. . မေးသူရဲ့အတွက် အဖြေကတော့
ဒီလောက်ဆိုရင်ပြည့်ပါပြီ၊ သို့သော်လဲ-“ဆိုရေးရှိက၊ ဆိုအပ်စွတည့်၊
ဆိုစများလျား၊ ထားပချေမိ၊ ငါဝန်ရှိခဲ့” ဆိုတာလို-တိုက်ရိုက်အမေး
မပါသော်လဲ. . . ရဟန္တာ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး
ပြောစရာ အနည်းအကျဉ်း၊ ကျန်သေးတယ်ကွယ့်”

“မှန်ပါ. . . အမိန့်ရှိပါဆရာတော်”

“ရဟန္တာဆိုတာ အန္တိမပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်၊ အန္တိမပုဂ္ဂိုလ်မှာ
သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ သိက္ခာသုံးပါးပြည့်စုံပြီးသား၊ ဟုတ်တယ်
မဟုတ်လား. . . ”

“မှန်ပါတယ်ဘုရား. . . ”

“သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ပြည့်စုံပြီးသားပုဂ္ဂိုလ်ဟာ “ကိ’
နာမ ကမ္မံန သိဇ္ဈတိ” ဆိုတဲ့အတိုင်း. . . သူတို့ဖြစ်ချင်တာ အားလုံး
ဖြစ်နိုင်တယ်၊ ဒါကြောင့် ကွယ်လွန်ပြီးတဲ့နောက် ‘အရိုးခါတ်ဟာ
အစိတ်စိတ်၊ အလုံးအခဲတွေ ဖြစ်ရစ်စေ’ ဆိုရင်လဲ ဖြစ်နိုင်တယ်၊
ဘာကိုမျှ အဓိဋ္ဌာန်မပြုခဲ့ရင်လဲ ပကတိအတိုင်း ကျန်ရစ်တယ်၊
ဒါမျှမက ‘ငါခန္ဓာ၊ လုံးဝမကျန်ရစ်စေသတည်း. . ’ဆိုရင်လဲ လုံးဝ
မကျန်ရစ်နိုင်ဘူးကွယ့်”

“ခန္ဓာတော်၊လုံးဝမကျန်ရစ်စေဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူ
တဲ့ ရဟန္တာများကော ရှိပါသလား ဘုရား. . . ”

ခါတ်တော်မကျသော ဒဗ္ဗမထေရ်မြတ်

“ရှိတာပေါ့ကွယ်... ဒဗ္ဗထေရ်ဟာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော့ ခန္ဓာတော်၊ လုံးဝမကျန်ရစ်ဘူးကွယ်...”

“အဲဒီအကြောင်း အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား”

“ဒဗ္ဗမထေရ်ဟာ မလ္လမင်းရဲ့ သားတော်ဖြစ်တယ်။ သူ့ကို မယ်တော်ကိုယ်ဝန်ဆောင်ထားစဉ် ကွယ်လွန်လို့ မီးသဂြိုဟ်ရာမှာ ပိုက်က ပေါက်ထွက်ပြီး နေဇာမြက်ခင်းပေါ်ကျသတဲ့။ နေဇာမြက် ကို “ဒဗ္ဗ”လို့ ခေါ်တဲ့အတွက်-နေဇာမြက်အမည်နဲ့ သူ့ကို “ဒဗ္ဗ”လို့ ခေါ်ကြတယ်။ သူ့ကို မီးသဂြိုဟ်ရာမှာ သုသာန်မှာ ဖွားတာဖြစ်လို့-ခမည်းတော်မလ္လမင်းက မမွေးမြူဘူး။ အဘွားဖြစ်သူက မွေးမြူခဲ့ရ တယ်။ (၇)နှစ်သားအရွယ်မှာ ရှင်သာမဏေဝတ်ဖို့ ဦးခေါင်းရိတ်ရင်း “တစပဉ္စက၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို” ကြံသုံးနာရက ဆံချပြီးအဆုံးမှာ ရဟန္တာဖြစ်တယ်။ သေနာသနပညာပက-ဧတဒဂ်၊ ရ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ် တယ်။ မထေရ်မြတ် ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ကာနီးတဲ့အခါ- ဘုရားရှင် သီတင်းသုံးရာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းကိုသွားပြီး ဘုရား ရှင်ကို ကန်တော့တယ်”

“ကန်တော့ပြီးတော့ “မြတ်စွာဘုရား-ယခုအခါသည် တပည့်တော် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုရန် အခါပါတည်း” လို့ လျှောက်ထား တော့... ဘုရားရှင်က “သင်သည်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်အခါကိုသိရ၏” လို့ မိန့်တော်မူတယ်။ အဲဒီနောက်၊ အရှင်ဒဗ္ဗဟာ ဘုရားရှင်ကို ရှိခိုးပြီး ကောင်းကင်ကို ပျံတက်တယ်။ ကောင်းကင်ထက်ရောက် တော့ ထက်ဝယ်ဖွဲ့ခွေ့ ထိုင်နေတော်မူပြီး-တေဇာကသိုဏ်းဈာန် ကို ဝင်စားတယ်။ တေဇာကသိုဏ်းဈာန်ကစပြီး-ကိုယ်ခန္ဓာ၌ တေဇာခါတ်လောင်ရန် အဓိဋ္ဌာန်တော်မူတယ်။ အဓိဋ္ဌာန်တော်မူ ပြီး-တဖန်၊ တေဇာကသိုဏ်းကို ဝင်စားပြန်တယ်။ တေဇာကသိုဏ်း

စာနက်ကထပြီး အဘိညာဉ်စိတ်ဖြစ်ပေါ်လာတယ်။ အဘိညာဉ်စိတ် ဖြစ်ပေါ်လာတာနဲ့ တပြိုင်နက် ခန္ဓာကိုယ်မှာ မီးဟုန်းဟုန်း၊ တောက် လာတယ်။ တောက်လာတဲ့မီးဟာ တစ်ဧကအတွင်း ခန္ဓာကိုယ်မှာ အနုမြူမျှမကျန်စေဘဲ အလုံးစုံ လောင်ကျွမ်းပြီးမှ ငြိမ်းစဲသွားတယ်။ အရှင်ဒဗ္ဗရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်ဟာ-ပြာ၊လဲမကျန်၊ မီးသွေးလဲမကျန်၊ မီး လောင်ကျွမ်းသွားတဲ့ ထောပတ်ဆီလို အလုံးစုံလောင်ကျွမ်းသွား တယ်”

“ဒီအကြောင်းကို ဘုရားရှင်သိတော်မူလို့. . “ဒဗ္ဗကိုယ် သည် အကြွင်းမရှိ ကွယ်ပျောက်ပြီး ရူပသညာ၊စသော သညာတို့ သည် ချုပ်ကုန်ပြီ ဝေဒနာ-သင်္ခါရ-ဝိညာဉ်၊ တို့သည် ပြတ်စဲချုပ် ငြိမ်းကုန်ပြီ. . ” လို့-ဥဒါနပါဠိ (ပါတလိပါမိယဝဂ်)မှာ ဥဒါန်းကျူး ရင့်တော်မူတယ်”

“ဒါကြောင့်. . . ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ပရိနိဗ္ဗာန်ဝင်စံတော်မူရင် အချို့ ဓါတ်တော်အစိတ်စိတ်ကျတယ်၊ အချို့ ဓါတ်အတိုင်းကျတယ်၊ အချို့ ခန္ဓာငါးပါးလုံးဝမကျန်ရစ်ဘူးလို့ မှတ်သားသင့်တာပေါ့ ကွယ်. . ”

“မှန်လှပါ. . . . . တပည့်တော်ဝမ်းသာလှပါပြီ၊ သာဓု. . သာဓု. . သာဓုပါ ဘုရား”

ယနေ့ဗုဒ္ဓဝါဒဆိုင်ရာ အမေးအဖြေများ အမှတ်စဉ် (၂)
စာ-၁၀၉။

ဆရာကောင်း၏ ခြောက်ခုမြောက်အင်္ဂါမှာ “ဓမ္မနက်နဲ၊ ဟောနိုင်မြဲ၍”ဟူသော လင်္ကာအတိုင်း မဂ်ဖိုလ်ကို ရစေနိုင်သည့် သစ္စာလေးပါးတရားကို တပည့်ဖြစ်သူ နားလည်အောင် ဟောပြ နိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုအင်္ဂါနှင့် ပတ်သက်ပြီး စာဖတ်သူတို့အတွက် အကောင်းဆုံးတရား တစ်ပုဒ်ကို တင်ပြနိုင်ရန် တရားခွေမျိုးစုံကို နာကြားရသလို တရားစာအုပ်မျိုးစုံကိုလည်း ရှာဖွေဖတ်ရှုခဲ့ရသည်။

တင်ပြထားသည့် တရားသည် ခက်ခဲနက်နဲဆုံး သစ္စာ တရားလည်း ဖြစ်ရမည်။ လူတိုင်းလည်း နားလည်နိုင်ရမည်။ စိတ်ဝင်စား အောင်လည်း ဟောကြားနိုင်ရမည်။ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးနှင့် ကိုက်ညီသဖြင့် မဂ်ဖိုလ်ရသွားပုံ အသေးစိတ်လည်း ပါရမည်ဟူ သော မူလေးချက်နှင့် ညီရမည်ဟု သတ်မှတ်လိုက်သည်။

ထိုမူလေးချက်နှင့် ကိုက်ညီသော နမ္မားဆရာတော် အရှင် ဉာဏ၏ “မဂ်ပန်းလေးပွင့်၊ ဖိုလ်သီးဆင့်” စာအုပ်မှ “မဂ္ဂင်ရှစ်တန် လေယာဉ်ပျံ” အမည်ရှိ တရားတော်ကို ကောက်နုတ်ဖော်ပြလိုက် ပေသည်။ လေးလေးနက်နက် တွေး ခေါ် ရှုပွားရင်း ဖတ်ရှု ကြပါကုန်။

× × × ×

မဂ္ဂရှစ်တန် လေယာဉ်ပျံတရားတော်

“ယေ စ ခေါ သမ္မ ဒက္ခာတေ

ဓမ္မေ ဓမ္မာနုဝတ္တိနော။

တေ ဇနာ ပါရမေဿန္တိ၊

မစ္စုစေယျံ သုဒ္ဓတ္တရံ။ ။”

*(သံ-၃။၁၉။)

ယေစ-စိတ်ကောင်းကို မွေးမြူ၍ ဖွေးဖြူတဲ့ ပညာရောင် ဖြင့်၊ လူကောင်း နတ်ကောင်းတွေ လုပ်၍ နေကြကုန်သော အကြင် သူအပေါင်းတို့သည်၊ ခေါ ဧကန္တေန-မုချဧကန် အမှန်စင်စစ်အား ဖြင့်၊ သမ္မဒက္ခာတေ-ရှင်ပင်ဘုရား ထင်ရှားမြွက်ဖော်ကောင်းစွာ ဟောကြားတော်မူအပ်သော၊ ဓမ္မေ-ဓမ္မက္ခန္ဓာပေါင်း ရှစ်သောင်း လေးထောင် များမြောက်လှစွာ၊ တရားတော်တည်းဟူသော ဒေသနာ တွင် . . . ၊

ဓမ္မာနုဝတ္တိနော-တရားနည်းလမ်းနှင့် စည်းကမ်းကို အရင်းထား၍ မယွင်းမမှားရအောင် ကျင့်ဆောင်ကြကုန်၏။

တေဇနာ-တရားဓာတ်အသားဝင်၍ တရားရှင်ဖြစ်ကြကုန်သော သူအပေါင်းတို့သည်၊ သုဒတ္တရုံ-လေယာဉ်ပျံ မော်တော်ကားတွေနှင့် ဘယ်လိုပင် သွားသွား လားလားမှ မပေါက်ရောက်အောင် အလွန်တရာ ကူးမြောက်နိုင်ခဲ့သော...။

မစ္စုဓေယျံ- သေမင်းနေရာ လွန်စွာရှုပ်လှ ဒုက္ခဖုံဖုံ ဝဋ်တေဘုံကို၊ တရိတွာန-သမာဓိဂုဏ်လွှမ်း ဝိပဿနာ ထုံမွမ်းလျက် ဉာဏ်စွမ်းအလျောက် ကူးမြောက်တော်မူကြကုန်ပြီး၍--

ပါရံ-ဤသံသရာဟိုမှာဘက်ကမ်း နိဗ္ဗာန်နန်းသို့၊ ဧဿန္တိ-လောကုတ္တရာမဂ္ဂင်၊ ဇက်ပလ္လင်ကိုစီး၊ လေယာဉ်ပျံကြီးဖြင့်၊ တစ်ဟုန်တည်း ကူးမြောက်၍ ပေါက်ရောက်တော်မူကြပေကုန်လိမ့်သတည်း။

သာဓု - သာဓု - သာဓု။

x x x x

ဝေဠုဒွါရေယျသုတ်

“အခါတစ်ပါး၌ မြတ်စွာဘုရားသည် ဒေသစာရိတြုခိုတော် မူရာ ဝေဠုဒွါရ ပုဏ္ဏားတို့ရွာသို့ ရောက်တော်မူသတဲ့၊ ထိုအခါ ရွာသူရွာသားတို့က မြတ်စွာဘုရားရှိရာသို့ လှူဖွယ်၊တမ်းဖွယ်၊ ပူဇော်ဖွယ် ဝတ္ထုတို့ဖြင့် လာရောက်ကြတယ်၊ ထိုသို့ လူအများ လာရောက်ကြသောအခါ အလ္လာပ၊သလ္လာပ စကားများပြောကြပြီး

သို့ရွာမှ အကြီးအကဲပုဏ္ဏားကြီးက မြတ်စွာဘုရားအား လျှောက်ထားတယ်။ ဘယ်လိုလျှောက်သလဲဆိုတော့... ”

“မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်တို့ အိမ်ရာတည်ထောင်၍ နေကြသောသူတို့သည် အရှင်ဘုရားတို့လို ဆွမ်းခံစားတာ မဟုတ်တော့ ရွှေ၊ ငွေကိုလည်း မစွန့်နိုင်ပါ။ သားမယားတို့ကိုလည်း မစွန့်နိုင်ပါ။ အဝတ်ကောင်းကိုလည်း ဝတ်ချင်ပါသည်။ အစားကောင်းကိုလည်း စားချင်ပါသည်။ ပန်းကိုလည်း ပန်လိုပါသည်။ သနပ်ခါးကိုလည်း လိမ်းလိုပါသည်။ ပွဲကိုလည်း ကြည့်လိုပါသည်။ တောတောင်ကိုလည်း မထွက်နိုင်ပါ။ သေတဲ့အခါ အပါယ်လေးပါးသို့ လည်း မကျလိုပါ။ နတ်ပြည်သို့ ရောက်လိုပါသည်။ သို့အတွက် မြတ်စွာဘုရားသည် တပည့်တော်တို့အား တောလည်း မထွက်ရ၊ သားမယားကို သာယာလျက် ရွှေငွေကိုလည်း သာယာလျက်၊ အစားကောင်းကိုလည်း စားကာ၊ အဝတ်ကောင်းကိုဝတ်လျက်၊ ပန်းကိုလည်း ပန်ကာ၊ သနပ်ခါးလိမ်းလျက်၊ ပွဲလည်းကြည့်ကာ၊ အပါယ်လေးပါးသို့ မကျဘဲ နတ်ပြည်သို့ ရောက်တဲ့တရားကို ဟောတော်မူပါဘုရားတဲ့”

“ကဲ - ဒီတရားတောင်းဟာ အိမ်ရာတည်ထောင်နေသော လူတွေနှင့် အင်မတန် သင့်တော်သော တရားတောင်းပဲ။ ဒီပုဏ္ဏားကို ပညာရှိတယ်လို့ ဆိုရမယ်။ အဲဒီတရားတောင်းတော့ မြတ်စွာဘုရားက ဘယ်လိုမိန့်တော်မူသလဲဆိုတော့... ”

“ပုဏ္ဏားတောင်းတဲ့အတိုင်းဖြစ်ပါစေမယ်၊ ရွှေငွေကိုလည်း မစွန့်ရပါဘူး၊ တောလည်း မထွက်ရဘူး၊ အဝတ်ကောင်းလည်း

ဝတ်ရပါမယ်၊ အစားကောင်းလည်း စားရပါမယ်၊ သနပ်ခါးလည်း လိမ်းရပါတယ်၊ ပန်းလည်း ပန်ရပါတယ်၊ ပွဲလည်းကြည့်ရပါတယ် တဲ့၊ သေတဲ့အခါ အပါယ်လေးပါးကိုလည်း မရောက်စေရပါဘူး၊ နတ်ပြည်ကိုလည်း ရောက်ရပါစေမယ်၊ သို့သော် ငါဘုရားပြောတဲ့ အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံရပါမယ်”လို့ မိန့်တော်မူတယ်။

ပုဏ္ဏားက ‘ဒီလိုဆို ကျင့်ကြံပါမယ်ဘုရား၊ အကျင့်လမ်းစဉ် ကိုသာ ဟောတော်မူပါတဲ့၊’

“ဒီတော့ မြတ်စွာဘုရားက အကျင့်လမ်းစဉ်ကို ဘယ်လို ဟောသလဲဆိုတော့ . . .”

(၁) “ငါ့ကိုသတ်လျှင် ငါမခံချင်သလို သူများကို ငါက သတ်လျှင်လည်း သူများက ဘယ်ခံချင်ပါ့မလဲ။ သို့အတွက် ငါသည် သူတစ်ပါးအား သတ်ဖြတ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါ အံ့ဟု ကျင့်ရမယ်”

(၂) “ငါ့ဥစ္စာကိုခိုးလျှင် ငါမခံချင်သလို၊ သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ငါကခိုးလျှင်လည်း သူတစ်ပါးက ဘယ်ခံချင်ပါ့မလဲ။ သို့အတွက် ငါသည် သူတစ်ပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါတော့အံ့ဟု ကျင့်ရမယ်”

(၃) ငါ့သားမယားကို သူတစ်ပါးက မှားယွင်းလျှင် ငါမခံချင်သလို သူတစ်ပါးသားမယားကို ငါမှားယွင်းလျှင် သူတစ်ပါးက ဘယ်ခံချင်ပါ့မလဲ။ သို့အတွက် ငါသည် သူတစ်ပါးသားမယားကို မှားယွင်းခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါတော့အံ့ဟု ကျင့်ရမယ်”

(၄) “ငါ့ကို သူတစ်ပါးက လိမ်ပြောလျှင် မကြိုက်သလို သူတစ်ပါးကို လိမ်လျှင်လည်း သူတစ်ပါးက ဘယ်ကြိုက်

ပါမလဲ၊ သို့အတွက် ငါသည် မုသားပြောဆိုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါတော့အံ့ဟု ကျင့်ရမယ်”

(၅) “ငါသည် သူတစ်ပါးသောက်စားမူးယစ်တာကို မြင်လျှင် မကြည်ညိုသလို၊ ငါသောက်စားမူးယစ်လျှင်လည်း သူတစ်ပါးက ဘယ်ကြည်ညိုပါမလဲ၊ သို့အတွက် ငါသည် သောက်စားမူးယစ်ခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ပါတော့အံ့ဟု ကျင့်ရမယ်”

(ဤကား ငါးပါးသီလ မြဲအောင် ကျင့်မှုတည်း)။ ။

x x x x

ဘုရားဂုဏ်တော် ကိုးပါး

၁။ “မြတ်စွာဘုရားသည် လူနတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ပူဇော်အထူးကို ခံယူထိုက်သောကြောင့် အရဟံမည်တော်မူ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်”

၂။ “အလုံးစုံသော တရားကို မဖောက်မပြန် မှန်ကန်သည့် အတိုင်း ဆရာမရှိ မိမိအလိုလိုသိတတ်သောကြောင့် သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓမည်တော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ်သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်”

၃။ “ဝိဇ္ဇာသုံးပါး၊ ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး၊ စရဏတစ်ဆယ့်ငါးပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဝိဇ္ဇာစရဏ သမ္ပန္န မည်တော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်”

၄။ “ကောင်းသောစကားကို ပြောဆိုတတ်သောကြောင့် သုဂတမည်တော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင် ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်”

၅။ “သတ္တလောက၊ သြကာသလောက၊ သင်္ခါရလောက ဟု ဆိုအပ်သော လောကသုံးရပ်၊ ဘုံသုံးထပ်ကို နှံ့စပ်တုန်စင်၊ သိမြင်တတ်သောကြောင့် လောကဝိဇ္ဇာမည်တော်မူပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်”

၆။ “ယဉ်ကျေးသော လူကြမ်း နတ်ကြမ်း ဗြဟ္မာကြမ်းတို့ကို ယဉ်ကျေးအောင် ဆုံးမခြင်း၌ အကုမ္ဘေပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ခြင်းကြောင့် အနုတ္တရောပုရိသဓမ္မသာရဏိ မည်တော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်”

၇။ “လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ ဆရာတစ်ဆူဖြစ်တော်မူသောကြောင့်သတ္တာဒေဝမနုဿာနုမည်တော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်”

၈။ “သစ္စာလေးပါးကို သိခြင်းကြောင့် ဗုဒ္ဓမည်တော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင် ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်”

၉။ “ဘုန်းတော်ခြောက်ပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဘဂဝါ မည်တော်မူပါ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်”

(ဤကား ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုးပါး၌ ယုံကြည်အောင် ကျင့်ခြင်းတည်း)။

ဝိဇ္ဇာရှစ်ပါး

၁။ ဉာဏဒဿန။

၂။ ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်။

၃။ စေတောပရိယအဘိညာဉ်။

၄။ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်။

၅။ မနောမယိဒ္ဓိ။

၆။ ဒိဗ္ဗသောတ အဘိညာဉ်။

၇။ ပုဗ္ဗေနိဝါသာ နုဿတိ အဘိညာဉ်။

၈။ အာသဝက္ခယ အဘိညာဉ်။

၁။ ရုပ်နာမ်တရားတို့၌ လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးဖြင့် သိမြင်သော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ‘ဉာဏဒဿန’ဟု ခေါ်သည်။

၂။ မိမိ၏ ကိုယ်တွင်း၌ အလုံးစုံ မိမိနှင့်အသွင်သဏ္ဌာန်တူသော လူလင်၏အသွင်ကို ဖန်ဆင်း၍ ကိုယ်တွင်းမှ ထုတ်ပြနိုင်သော တန်ခိုးအစွမ်းကို ‘မနောမယိဒ္ဓိ’ခေါ်သည်။ ဒေဝဒတ်သည် လူလင်ပျိုအသွင်ဖြင့် မြွေကို ကိုယ်မှာ ပတ်ထားပြီး အဇာတသတ် မင်းသားရှေ့ရုပ်ခြင်းသည်၍ ‘မနောမယိဒ္ဓိ’ အဘိညာဉ်တန်ခိုးပင် ဖြစ်သည်။

၃။ တန်ခိုးကြီးသော နတ်မင်းတို့၏တန်ခိုးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ မဟာဗြဟ္မာမင်းတို့၏ တန်ခိုးကဲ့သို့လည်းကောင်း၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်အမျိုးမျိုးကို ဖန်ဆင်း၊ ခဏချင်း နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်သို့ သွားရောက်ခြင်း၊ စကြဝဠာတိုက်

တစ်ပါးသို့ သွားရောက်နိုင်ခြင်း၊ မြေအောက်လျှိုးဝင်
ကောင်းကင်ပျံတက်၊ ရေပေါ်နင်းကြွနိုင်ခြင်းစသော
တန်ခိုးအမျိုးမျိုးကို 'ဣဒ္ဓိဝိဓအဘိညာဉ်'ဟု ခေါ်သည်။
၄။ မိမိနေရာက ရပ်တည်၍ အဘိညာဉ် အခြေခံကိုပြု
ကာ နားထောင်သည်ရှိသော နတ်ပြည် ဗြဟ္မာပြည်တိုင်
အောင် အဝေးအနီးရှိရှိသမျှ စကားသံအမျိုးမျိုးတို့ကို ကြား
နိုင်သော တန်ခိုးအစွမ်းကို 'ဒိဗ္ဗသောတအဘိညာဉ်'ဟု
ခေါ်သည်။

၅။ လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ စိတ်အကြံအစည်အမျိုး
မျိုးကို သိနိုင်သော တန်ခိုးအစွမ်းကို 'စေတောပရိယ အဘိ
ညာဉ်'ဟု ခေါ်သည်။ (ရစိတ္တဝိဇာနာန အဘိညာဉ်လည်း
ခေါ်သေးသည်)။

၆။ လွန်လေပြီးသော ရှေးရှေးဘဝ၊ ရှေးရှေးကပ်ကမ္ဘာ
တို့၌ တစ်လောကလုံး၏ ဖြစ်ပျက်မှုအမျိုးမျိုးကို သိစွမ်း
နိုင်သော တန်ခိုးကို 'ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိ အဘိညာဉ်'ဟု
ခေါ်သည်။

၇။ မိမိနေရာဌာနကပင် ရပ်တည်၍ အဘိညာဉ်၏
အခြေခံကို ပြုပြီးလျှင် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်သောအခါ စကြ
ဝဠာ အတည်တည်၊ နတ်ပြည် ဗြဟ္မပြည်တို့၌ ရှိရှိသမျှ
သော အသေး၊ အကြီး၊ အဝေး၊ အနီးဖြစ်သည့် ရူပါရုံ
အမျိုးမျိုးတို့ကို မြင်စွမ်းနိုင်သော တန်ခိုးတို့ကို 'ဒိဗ္ဗစက္ခု
အဘိညာဉ်'ဟု ခေါ်သည်။

၈။ အာဝဝေါတရား ကုန်ခန်းမှုနှင့်ယှဉ်သော ဉာဏ်ကို
'အာသဝက္ခယအဘိညာဉ်'ဟုခေါ်သည်။

ထိုဝိဇ္ဇာ(၈)ပါးတို့တွင် ဝိပဿနာ ဉာဏဒဿနဝိဇ္ဇာနှင့်

အာသဝက္ခယ ဝိဇ္ဇာတို့သည်သာလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ဝိဇ္ဇာများ ဖြစ်သည်။ ကြွင်းဝိဇ္ဇာ(၆)မျိုးကား တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်း စသော လောကီသိဒ္ဓိလမ်းများ ဖြစ်သည်။

ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်သည် ယထာကမ္မူပဂဉာဏ်၊ စုတုပပါ တဉာဏ်၊ အနာဂတံသဉာဏ်ဟု သုံးမျိုးရှိ၏။ ထိုတွင် ယထာကမ္မူ ပဂဉာဏ်ဆိုသည် ကား ထိုဘုံဘဝတို့၌ ဖြစ်နေကြကုန်သော သတ္တဝါတို့၏ ရှေးရှေးအတိတ်ကံကို မှန်ကန်စွာသိသော ဉာဏ်ပေ တည်း။ စုတုပပါတဉာဏ်ဆိုသည်ကား စုတိသော သတ္တဝါတို့ကို မြင်သည်ရှိသော် ဤသတ္တဝါတို့သည် ဤမည်သော ဘုံဘဝတို့၌ ဖြစ်ကြကုန်လတ္တံ့ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ပဋိသန္ဓေတည်နေကုန်သော သတ္တဝါတို့ကိုမြင်လျှင် ဤသတ္တဝါတို့သည် ဤမည်သော ဘုံဘဝမှ လာရောက်ဖြစ်ပွားကြသည်ဟူ၍လည်းကောင်း၊ အမှန်အကန် သိ သော ဉာဏ်ပေတည်း။ အနာဂတံသဉာဏ်ဆိုသည်ကား ဖြစ်လတ္တံ သော အနာဂတ်ဘဝ၊ အနာဂတ်ကမ္မာတို့၌ တစ်လောကလုံး၏ အဖြစ်အပျက်ကို သိသောဉာဏ်ပေတည်း။

ဝိဇ္ဇာသုံးပါးဟူသည် ပုဗ္ဗေနိဝါဿနဿတိဉာဏ်၊ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဉာဏ်၊ အာသဝက္ခယဉာဏ်တို့ကို ဆိုလိုခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ စရဏ အရ(၉)ပါး၊ တစ်နည်းပြသော စရဏ(၉)ပါးကား -

၁။ သီလသံဝရ	၆။ ပဌမဈာန်
၂။ ဣန္ဒြိယသံဝရ	၇။ ဒုတိယဈာန်
၃။ ဘောဇနေမတ္တညုတာ	၈။ တတိယဈာန်
၄။ သတိသမ္ပဇဉ	၉။ စတုတ္ထဈာန်တို့ ဖြစ်၏။
၅။ စတုပစ္စယသန္တောသ	

မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ သေခပဋိပဒါသုတ်၌ စရဏ(၁၅)ပါးကို

ပြခဲ့၏။ ပြခဲ့သော စရဏ(၉)ပါးမှ သတိသမ္ပဇဉေနှင့် စတုပစ္စယ သန္တောသန္တစ်ပါးကို နုတ်ပယ်၍ ဇာဂရိယာနုယောဂနှင့် သူတော် ကောင်းတရား(၇)ပါးကို ပြန်ထည့်ကာ စရဏတရား (၁၅)ပါး ဖြစ်ပြန်၏။ အများသိသော သူတော်ကောင်းတရား (၇)ပါးကား သဒ္ဓါ၊ သီလ၊ သုတ၊ စာဂ၊ ပညာ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပတို့ ဖြစ်၏။ သာသန သမ္ပတ္တိ ဒီပနီ၌ လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးပြသော သူတော် ကောင်းတရား (၇)ပါးကား သဒ္ဓါ၊ ဟိရိ၊ ဩတ္တပ္ပ၊ ဗာဟုဿစ္စ၊ ဝီရိယ၊ သတိ၊ ပညာတို့ဖြစ်၏။

သီလသံဝရဟူသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ လုံခြုံအောင် စောင့်ထိန်းမှုတည်း။ ဣန္ဒြိယသံဝရဆိုသည်ကား စက္ခုစသော ဣန္ဒြေတို့ကို လျှပ်ပေါ်လော်လည်ခြင်း မရှိစေဘဲ ငြိမ်ဆိတ်စွာ စောင့် ထိန်းချုပ်တည်းခြင်း ဖြစ်၏။ ဘောဇနေမတ္တညုတာဟူသည် အစာ ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်မှု၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိမှုတည်း။ (အစား အသောက် ခြိုးခြံမှုကို ဆိုလိုသည်)။ သတိသမ္ပဇဉေသည် စွဲမြဲခိုင် ကြည်သော သတိနှင့် အရာရာတိုင်းမှာ ဆင်ခြင်တုံတရား ရှေ့သွား ပြမှုတည်း။ သတိသမ္ပဇဉ်၌ သတိအရ = သတိပဋ္ဌာန်လေးပါးကို ယူ၍ သမ္ပဇဉ်အရ သမ္ပဇဉ်တရားလေးပါးကို ယူရမည်။

x x x x

သမ္ပဇဉ်တရားလေးပါး

သမ္ပဇဉ်တရားသည် သတ္တကသမ္ပဇဉ်၊ သပ္ပါယသမ္ပဇဉ်၊ ဂေါစရသမ္ပဇဉ် အသမ္မောဟသမ္ပဇဉ်ဟူ၍ လေးပါးရှိ၏။ ထိုတွင်

မည်သည့်ကိစ္စမျိုးကိုမဆို ပြုလုပ်မည်ရှိရာ အကျိုးရှိရန် ဆင်ခြင်
ဉာဏ်ကြီးမှုသည် သတ္တကသမ္ပုဇ်မည်၏။ မိမိနှင့်သင့်လျော်သော
ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံကို သိမ်းဆည်းနိုင်ခြင်းသည် သပ္ပာယ်သမ္ပုဇ် မည်
၏။ သွားလာ ကျက်စားရာ၌ ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၏ တိမ်းပါးချွတ်ချော်
ခြင်းမရှိစေရန် ဆင်ခြင်ဉာဏ်ကြီးမှုသည် ဂေါစရသမ္ပုဇ်မည်၏။

မှောက်မှားတွေဝေသည့်ဘက်သို့ ယိမ်းယိုင်တိမ်းလည်၍ မသွား
စေရန် ဆင်ခြင်ကြီးမှုသည် အသမ္မောဟသမ္ပုဇ်မည်၏။

*(ဒိ-၄။ ၁။ ၁၆၅-၇)။

စတုပစ္စယ သန္တောသဟူသည် ပစ္စည်းလေးပါးတို့၌ ရောင့်
ရဲတင်းတိမ်လွယ်မှုပေတည်း။ ။

x x x x

တရားဂုဏ်တော်ခြောက်ပါး

၁။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားသော တရားတို့သည်
ကောင်းမွန်စွာ ဟောကြားထားသောကြောင့် သုက္ခာတဂုဏ်တော်
နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင်
ကျင့်ရမည်။

၂။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားသော တရားတို့သည်
ကိုယ်တိုင်မြင်နိုင်သော တရားဖြစ်ခြင်းကြောင့် သိန္နိဋ္ဌိကဂုဏ်တော်
နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင်
ကျင့်ရမည်။

၃။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားသော မဂ်ဉာဏ်လေး
ပါးသည် အခါမလင့် ဖိုလ်လေးပါးကို အကျိုးပေးသောကြောင့်
အကာလိကဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ်
သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမည်။

၄။ မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားထားသော မဂ်လေးပါး၊
 ဖိုလ်လေးပါး၊ နိဗ္ဗာန်တရားတို့သည် တစ်သံသရာလုံးမှာ တစ်ခါမျှ
 မကြုံသော တရားဖြစ်၍ အလွန်ထူးဆန်းသော တရားဖြစ်၏။
 ကာမ ဂုဏ်ချမ်းသာမှာမူကား ဘဝတိုင်းရနေကျဖြစ်၍ ခိုး၍နေ
 သော ချမ်းသာတည်း။ သို့အတွက် လာလှည့်၊ ရှုလှည့်ဟု ပြုခြင်းငှာ
 မထိုက်။ မဂ်ချမ်းသာ၊ ဖိုလ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကား ထူးဆန်းသော
 ကြောင့် လာလှည့်ရှုလှည့်ဟု ပြုခြင်းငှာ ထိုက်၏။ သို့အတွက် ဧဟံပ
 သိကဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်
 ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်။

၅။ ဖိုလ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတို့သည် သတ္တဝါတို့၏
 စိတ်ကို အေးမြစေသောကြောင့် အမြဲတမ်းဆောင်ထားသင့်ပေ၏။
 ထို့အတွက် သြပနေယျိကဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု
 မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမယ်။

၆။ မဂ်ချမ်းသာ၊ ဖိုလ်ချမ်းသာ၊ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာတို့သည်
 ရန်သူမျိုးငါးပါး မဖျက်ဆီးနိုင်သောကြောင့် ကိုယ်ပိုင်ချမ်းသာစစ်
 မှန်၏။ သို့အတွက် ပစ္စတ္တံဝေဒိတဉာရိညဟိဆိုတဲ့ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ
 တော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရ
 မယ်။

(ဤကား တရားဂုဏ်တော်(၆)ပါး၌ ယုံကြည်မှုစွဲမြဲအောင်
 ကျင့်ခြင်းတည်း။ ။)

× × × ×

သံဃာဂုဏ်တော်ကိုးပါး

၁။ မဂ်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက်၊ ဖိုလ်ပုဂ္ဂိုလ်လေးယောက် ဤ
 ရှစ်ယောက်သော အရိယာသံဃာသည် ကောင်းမွန်စွာ ကျင့်သော

ကြောင့် သုပ္ပဋိပန္နဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမည်။

၂။ အရိယာသံဃာသည် နိဗ္ဗာန်နှင့် ဖြောင့်အောင် ကျင့်သောကြောင့် ဥပ္ပဋိပန္နဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမည်။

၃။ အရိယာသံဃာသည် နိဗ္ဗာန်နှင့် သင့်လျော်အောင် ကျင့်သောကြောင့် ဉာယပ္ပဋိပန္နဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမည်။

၄။ အရိယာသံဃာသည် အရိသေခံထိုက်အောင် ကျင့်သောကြောင့် သာမိစိပ္ပဋိန္ဒဂုဏ်တော်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမည်။

၅။ အရိယာသံဃာသည် အဝေးမှဆောင်အပ်သော ပစ္စည်းတွေကို ခံထိုက်သောကြောင့် အာဟုနေယျဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမည်။

၆။ အရိယာသံဃာသည် ဧည့်သည်ဖို့ထားသော ပစ္စည်းကို ခံထိုက်သောကြောင့် ပါဟုနေယျဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမည်။

၇။ အရိယာသံဃာသည် နောင်တမလွန်ဘဝကို ရည်မှန်း၍ လှူသောအလှူကို ခံထိုက်သောကြောင့် ဒက္ခိဏေယျဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမည်။

၈။ အရိယာသံဃာသည် လက်အုပ်ချီမိုးခြင်းကို ခံထိုက်သောကြောင့် အဉ္စလိကရဏီယဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမည်။

၉။ အရိယာသံဃာသည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၏ စိုက်ပျိုးရာလယ်မြေကောင်းနှင့် တူသောကြောင့် အနုတ္တရ်ပုညက္ခေတ္တိ လောကဿဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံတော်မူပါပေ၏။ ဟု မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်အောင် ကျင့်ရမည်။

***(ဤကား သံဃာ့ဂုဏ်တော်(၉)ပါး၌
ယုံကြည်အောင် ကျင့်ခြင်းတည်း)။**

စင်စစ်မှာ သောတာပန်တို့၏ ဂုဏ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံအောင် အကျင့်ခိုင်းခြင်းပါပဲ။ ဒီအကျင့်တွေထဲမှာ ရွှေငွေကို စွန့်ဖို့ အကျင့်တစ်ခုမှ မပါဘူး။ သားမယားကို စွန့်ဖို့အကျင့်တစ်ခုမှ မပါဘူး။ တောထွက်ဖို့ အကျင့်လည်း တစ်ခုမှ မပါဘူး။ အစားကို ဆင်ခြင်ဖို့ အကျင့်တစ်ခုမှ မပါဘူး။ အဝတ်ကို သတ်မှတ်တဲ့ အကျင့်ကိုလည်း မပါဘူး။ ပန်းမပန်ဖို့ အကျင့်လည်း မပါဘူး။ သနပ်ခါးမလိမ်းဖို့အကျင့်လည်း မပါဘူး။ ပွဲမကြည့်ဖို့အကျင့်လည်း မပါဘူး။

ဝိသာခါကိုကြည့်ပါ။ ဝိသာခါဟာ ရွှေငွေကိုလည်း မစွန့်ဘူး။ လင်သားနဲ့လည်းနေတာပဲ။ တောလည်း မထွက်ပါဘူး။ အစားကိုလည်း အကောင်းစားတွေ စားတာပဲ။ အဝတ်ကိုလည်း အကောင်းစားတွေ ဝတ်တာပဲ။ ပန်းလည်းပန်တာပဲ။ ပွဲလည်း ကြည့်တာပဲ။ မြေးသေတာလည်း ငိုတာပဲ။ သို့သော်လည်း သောတာပန်ဂုဏ်အင်္ဂါလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် သေတော့ အပါယ်မလားဘူး။ နတ်ပြည်ရောက်တယ်။ ဒါကြောင့် တောင်မြို့ မဟာဂန္ဓာရုံဆရာတော် အရှင်ဇနကာဘိဝံသ၏ ‘နောက်ဆုံးဆယ်လ မြတ်ဗုဒ္ဓ’ စာအုပ်ထဲမှာ ‘သောတာပန်တည်ဖို့ဟာ မခက်ပါဘူးလို့’ ရေးခဲ့တာပါ။

မြတ်စွာဘုရားက သံယုတ်ပါဠိတော် ပထမဂိဇ္ဈကာဝသထ သုတ်မှာ ရှင်အာနန္ဒာကို ဟောခဲ့တာက “အာနန္ဒာ-လူသေတိုင်း ငါ့ကိုလာမမေးနဲ့၊ ငါတရားမှန်ကြီး (ဓမ္မဒါသ)ကို ပေးခဲ့မယ်၊ ငါသည် သီလမြဲသလား၊ ဘုရားဂုဏ်တော်ကိုးပါးကို မတုန်မလှုပ် ယုံကြည်ပြီလား။ သံဃာဂုဏ်တော်ကိုးပါးကို မတုန်မလှုပ် ယုံကြည် ပြီလားဟု မိမိကိုယ်ကို မိမိစစ်ပါ။ ဒီအင်္ဂါလေးပါး မိမိသဏ္ဌာန်မှာ ရှိလျှင် ငါတော့ သောတာပန်တည်ပြီဟု ဆုံးဖြတ်ကြ”တဲ့။

(မဟာဝဂ္ဂ သံယုတ် - ၃၁၀)

လောကီမှာတော့ စာမေးပွဲမေးသူက တစ်ယောက်၊ ဖြေ သူက တစ်ယောက်၊ အအောင်ပေးသူက တစ်ယောက် ဖြစ်တယ်။ လောကုတ္တရာမှာ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်မေး၊ ကိုယ့်ဟာ ကိုယ်ဖြေ၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အအောင်ပေးရပါတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အသိဆုံးဖြစ်လို့ပေါ့၊ သင်္ဂြိုဟ်မှ ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိ ဟာ ဘယ်သူကလာပြီး ချတာတုန်း၊ ကိုယ့်ဟာကိုယ်ကျတာပဲ၊ ဒါ ကြောင့် လောကီနှင့်မတူဘူးလို့ ပြောတာ၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသမှာ မြတ်စွာ ဘုရား ဟောတော်မူတာက ‘ချစ်သားတို့ ငါးပါးသီလမြဲပြီး ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာတို့၏ဂုဏ်ကို မတုန်မလှုပ် ယုံကြည်တယ် ဆိုတာ ကိလေသာတစ်ပါးပါးကို စွန့်မှ ငါးပါးသီလမြဲပြီး ဘုရား တရား သံဃာတို့၏ဂုဏ်ကို မတုန်မလှုပ်ယုံကြည်ရာရောက်တယ်လို့ ဟော တော်မူတယ်။

ကိလေသာတစ်ပါးပါး စွန့်ဖို့ဆိုတာမှာ မင်းက လေးပါးရှိ တယ်၊ သောတာပတ္တိမဂ်၊ သမာဒါဂါမိမဂ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ အရဟတ္တ မဂ်တို့ဖြစ်တယ်။

“အဲဒီလေးပါးထဲမှာ-----”

“အစဆုံးဖြစ်တဲ့ သောတာပတ္တိမဂ်က ဘာကိလေသာကို စွန့်သလဲဆိုတော့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ဆိုတဲ့ တရားသုံးပါးကို စွန့်တယ်။ တရားသုံးပါးဟာ ဘာနှင့်တူသလဲ ဆိုတော့ အညှာပြတ်လျှင် သုံးမျိုးလုံးပြတ်သွားတာပဲ။ တစ်ပါးစီ လိုက်ပြီး သတ်နေစရာ မလိုပါဘူး။ ဒီလိုဆိုတော့ အတ္တဒိဋ္ဌိ အညှာ ပြတ်ဖို့ပဲ အရေးကြီးပါတယ်။

“အသင်ယောဂီ၊ ငါက အတ္တစွဲပြုတ်အောင် ပြောတဲ့အခါ သင်က မိမိခန္ဓာကိုယ်ကို သတိထားပြီး ဆင်ခြင်လျက် နားထောင် ပါ။ သတိထားပြီး နားထောင်ရင် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးစုံသွားတာပဲ။ ခန္ဓာ ကိုယ်ကို သတိထားလိုက်ရင် သမ္မာသတိ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိဖြစ်တယ်။ သမ္မာဝါယာမ မဂ္ဂင်သုံးပါးဖြစ်လာတယ်။ ဆင်ခြင်လိုက်လျှင် သမ္မာ၊ ဝစီကံငြိမ်သက်လေတော့ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ ဝိရတိစေတသိက် သုံးခုဖြစ်တယ်။ ပေါင်းလိုက်တော့ မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး ဖြစ်မလာလား။”

“အဲဒီမဂ္ဂင်ရှစ်တန် လေယာဉ်ပျံကြီးနှင့် အသင်ယောဂီကို နိဗ္ဗာန်သို့ အရောက်ပို့မှာဖြစ်လို့ အသင်ယောဂီက မိမိခန္ဓာကို သတိထား ဆင်ခြင်ပြီး နားထောင်ပါလို့ ပြောတာပါ။”

“ကဲ-တရားပြုကြစို့၊ အသင်ယောဂီ၏ သဏ္ဌာန်မှာ နှာခေါင်းက ထွက်လိုက်ဝင်လိုက် ဖြစ်နေတဲ့ ထွက်လေဝင်လေ ရှိပါတယ်။ အဲဒီထွက်လေဝင်လေကို သတိပြုပြီး ဆင်ခြင်ပါ။ ထွက် လေဝင်လေဟာ ပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတစ်ပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ အသက်၊ လိပ်ပြာ၊ အတ္တဇီဝမဟုတ်၊ ဝါယောပရမတ် လေဓာတ်သာ ဖြစ်တယ်ဆိုတာကို သဘောပေါက်အောင် ဆင်ခြင် ပြီး ပရမတ်ကို

မြင်အောင် ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်ပါ။ ပညတ်ပျောက်ပြီး ပရမတ်ကို ရောက်တဲ့အခါ ထွက်လေသည် ချက်မှစ၍ဖြစ်ပြီး နှာခေါင်းဝသို့ ရောက်ပြီး ပျောက်သွားတာကို မြင်အောင် ဉာဏ်ဖြင့် ကြည့်လေ။ ဝင်လေသည် နှာခေါင်းဝမှ ဝင်သွားပြီး ချက်တိုင်သို့ ရောက်လျှင် ပျက်သွားတာကိုမြင်အောင်ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်၊ စ၍မဖြစ် မီ ကြိုတင်၍ မရှိသေးတာကိုမြင်အောင်ကြည့်၊ ပျက်သွားပြီး မရှိတော့တာကို မြင်အောင်ကြည့်၊ ပစ္စုပ္ပန်ခဏတွင်သာရှိတာကို မြင်အောင်ကြည့်၊ ဤသုံးချက်ကိုပိုင်လျှင် ဤထွက်လေဝင်လေသည် ပစ္စုပ္ပန်ခဏ မှာသာရှိပြီး အမြဲရှိတရား မဟုတ်ပါလားလို့ အနိစ္စကို သဘော ပေါက်လာလိမ့်မယ်၊ ဖြစ်ပြီးပျက်တဲ့ တရားပါလားလို့ ဒုက္ခ သစ္စာကို မြင်လာလိမ့်မယ်၊ ပျက်သွားပြီဆိုရင် ဘာမျှမကျန်တော့လို့ အနုစ သာရမရှိတဲ့ တရားပါလားလို့ အနတ္တကို မြင်လာပါလိမ့်မယ်။ ဒီတရားသုံးခုဟာ ကွင်းဆက်ပါ။ တစ်ခုကိုမြင်ရင် ကျန်တာကို လည်း မြင်တာပါပဲ”

“ဆင်ခြင်တဲ့အခါ အချို့က အနတ္တကို အရင်ဆင်ခြင်ပြီး အနိစ္စ၊ ဒုက္ခကိုဆင်ခြင်တယ်၊ တချို့က အနိစ္စကို အရင်ဆင်ခြင် ပြီး ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို ဆင်ခြင်တယ်၊ ဉာဏ်ကြီးသူတွေက အနတ္တ ကို စပြီး ဆင်ခြင်တယ်၊ ဘယ်ကပဲ စစ သုံးခုစလုံးမြင်တာပါပဲ၊ ဥပမာ ဆင်ကြီးတစ်ကောင်ကို မြင်တဲ့အခါ တချို့က အစွယ်က စပြီး အမြီးသို့ သုံးသပ်တယ်၊ တချို့က အမြီးကစပြီး အစွယ်ကို သုံးသပ်တယ်၊ ဘယ်လိုပဲ သုံးသပ်သုံးသပ်၊ တစ်ကိုယ်လုံးမြင်သလို ပါပဲ၊ အဲဒီလို လက္ခဏာယာဉ်သုံးပါးကို ပိုင်နိုင်စွာမြင်လျှင် ရူပက္ခန္ဓာ မှာ စွဲလမ်းတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသေတော့တာပေါ့။ ဘယ်လိုသေ သလဲ ဆိုတော့---”

“ထွက်လေဝင်လေခေါ် ဝါယောပရမတ်သည် မဖြစ်မီလည်း မရှိသေး၊ ပျက်ပြီးတော့လည်း ဘာမှမကျန်သည့်အတွက် အနှစ်သာရမရှိတဲ့ တရားပါလားဟု မြင်တာသည် ‘ရူပံ အတ္တတောသမနုပဿတိ’ ရုပ်သည် အတ္တတည်းဟု စွဲလမ်းတဲ့ သက္ကာယ ဒိဋ္ဌိ ပြုတ်သွားတာကို မြင်တာပဲ၊ ပြုတ်လို့ မြင်တာလို့ပဲပြောပြော၊ မြင်လို့ ပြုတ်တာလို့ပဲပြောပြော အတူတူပါပဲ၊ မထူးပါဘူး၊ ဒီဝါယောက စိတ်မရှိတဲ့ လူသေကောင်မှာ မရှိဘူး၊ စိတ်ရှိတဲ့ လူရှင်မှာသာ ရှိတယ်၊ စိတ်ကြောင့်ဖြစ်ရတဲ့ ဝါယောလို့ အကြောင်းတရားကို မြင်လျှင် ‘ရူပဝန္တံ ဝါ အတ္တာနံ၊ အတ္တနိဝါ ရူပံရူပသ္မိံဝါ အတ္တာနံရုပ်ရှိသော အတ္တ၊ အတ္တ၌ ရုပ်ရှိသည်၊ ရုပ်ဟာ အတ္တရှိတယ်လို့ စွဲလမ်းတဲ့ သက္ကာယဒိဋ္ဌိသုံးခုချုပ်တော့တာပေါ့၊ ရူပံအတ္တတောသမနုပဿတိက ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ၊ ကျန်သုံးခုက သဿတ ဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်”

မှတ်ချက်။ (ဤကား ဒိဋ္ဌိကိလေသာကွာပုံကို ပြနေခြင်းဖြစ်၏။ ထိုဒိဋ္ဌိကွာသည်နှင့် ရုပ် နာမ်ပေါ် မှားသော ဝိစိကိစ္ဆာကွာပုံကို ဆက်ပြလိမ့်မည်)။

“ထွက်လေသည် မဖြစ်မီက မရှိသေး၊ စိတ်ကြောင့် ချက်တိုင်ကစ၍ ဖြစ်တယ်လို့ အပိုင်မြင်တော့ ငါသည် အတိတ်က ဖြစ်ခဲ့ဖူးလေမလား။ မဖြစ်ခဲ့ဖူးလား၊ ဖြစ်ခဲ့လျှင် ဘယ်လိုသဏ္ဌာန်ပါလိမ့်၊ ဘယ်ဇာတ်ကပါလိမ့်၊ ဘယ်လိုအခြင်းအရာပါလိမ့်ဟု ယုံမှားတဲ့ အတိတ် ယုံမှားမှုဝိစိကိစ္ဆာ ချုပ်တော့တယ်၊ ထွက်လေသည် နှာခေါင်းဝသို့ ရောက်ရင် ချုပ်ပျောက်သွား၏ဟု အပိုင်မြင်တော့ ငါသည် အနာဂတ်သို့ သွားဦးမည်လော၊ သွားလျှင် ဘယ်လိုသဏ္ဌာန်ပါလိမ့်၊ ဘယ်ဇာတ်ပါလိမ့်၊ ဘယ်လိုအခြင်းအရာပါလိမ့်

ဆိုတဲ့ အနာဂတ်ယုံမှားမှုတွေ ပျောက်တယ်ဖြစ်ပြီးပျက်တဲ့ တရားဟု ဒုက္ခသစ္စာကိုမြင်တော့ ဒီဝါယောသည် ငါလား၊ ငါမဟုတ်ဘူးလား ငါဆိုရင် ဘယ်သဏ္ဌာန်ပါလိမ့်၊ ဘယ်ဇာတ်ပါလိမ့်၊ ဘယ်လို အခြင်းအရာပါလိမ့်၊ ဘယ်ကလာ၍ ဘယ်ကိုသွားမှာပါလိမ့်ဆိုတဲ့ ပစ္စုပ္ပန်ယုံမှားမှုလည်း ပျောက်တော့တယ်”

ယုံမှားခြင်း မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာ တစ်ဆယ့်ခြောက်ပါး

- (၁) ငါသည် အတိတ်က ဖြစ်ခဲ့ဖူးလေသလား။
- (၂) ငါသည် အတိတ်က မဖြစ်ခဲ့ဖူးသလား။
- (၃) ဖြစ်ခဲ့လျှင် မည်သို့သော သဏ္ဌာန်ဖြင့် ဖြစ်ခဲ့သနည်း။
- (၄) ဖြစ်ခဲ့လျှင် မည်သို့သောဇာတ်ဖြင့် ဖြစ်ခဲ့သနည်း။
- (၅) ဖြစ်ခဲ့လျှင် မည်သို့သော အခြင်းအရာဖြင့် ဖြစ်ခဲ့သနည်း။

*(ဤကား အတိတ်၌ ယုံမှားခြင်း (၅)ပါးဖြစ်၏)။

- (၁) ငါသည် အနာဂတ်သို့ သွားဦးမလား။
- (၂) ငါသည် အနာဂတ်သို့မသွားတော့ဘူးလား။
- (၃) သွားလျှင် မည်သို့သော သဏ္ဌာန်ဖြင့် သွားရမည်နည်း။
- (၄) သွားလျှင် မည်ကဲ့သို့သော ဇာတ်ဖြင့် သွားရမည်နည်း။
- (၅) သွားလျှင် မည်ကဲ့သို့သော အခြင်းအရာဖြင့် သွားရမည်နည်း။

*(ဤကား အနာဂတ်၌ ယုံမှားခြင်း(၅)ပါး ဖြစ်၏)။

- (၁) သည်ရုပ်ခန္ဓာသည် ငါလား။
- (၂) သည်ရုပ်ခန္ဓာသည် ငါမဟုတ်ဘူးလား။
- (၃) သည်ရုပ်ခန္ဓာသည် ငါဆိုလျှင် မည်ကဲ့သို့သော သဏ္ဌာန်နည်း။
- (၄) သည်ရုပ်ခန္ဓာသည် ငါဆိုလျှင် မည်ကဲ့သို့သော ဇာတ်နည်း။
- (၅) သည်ရုပ်ခန္ဓာသည် ငါဆိုလျှင် မည်ကဲ့သို့သော အခြင်းအရာနည်း။
- (၆) သည်ရုပ်ခန္ဓာသည် ဘယ်ကလာ၍ ဘယ်ကိုသွား မည်နည်း။ ။

* (ဤကား ရုပ်ခန္ဓာပေါ်၌ ယုံမှားခြင်း၊
မဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်း၊ (၆)ပါး၊ ဖြစ်၏။

× × × ×

တစ်နည်း ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာရှစ်ပါး

- (၁) ဘုရားရတနာ၌ ယုံမှားခြင်း။
- (၂) တရားရတနာ၌ ယုံမှားခြင်း။
- (၃) သံဃာရတနာ၌ ယုံမှားခြင်း။
- (၄) ကိုယ်ကျင့်သီလ သိက္ခာ၌ ယုံမှားခြင်း။
- (၅) ရှေးအစွန်း၌ ယုံမှားခြင်း။
- (၆) နောက်အစွန်း၌ ယုံမှားခြင်း။

(၇) ရှေးအစွန်း၊ နောက်အစွန်း၊ ယုံမှားခြင်း။

(၈) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ယုံမှားခြင်း။

* (ဤ(၈)ပါးထဲမှ ၅၊ ၆၊ ၇-ကို အကျယ်ချဲ့လိုက်သော အခါ အထက်ပါတိုင်း (၁၆)ပါးဖြစ်လာသည်။

“ဒါကြောင့် ဓမ္မစကြာ၌ အရှင်ကောဏ္ဍည သောတာပန် တည်ပုံကို ဟောတော့ ‘ယံကိဉ္စ သမုဒယဓမ္မံ၊ သဗ္ဗတံနိရောဓ ဓမ္မန္တိ’ လို့ ဟောတော်မူတာပေါ့”

“ယံကိဉ္စ = အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရားသည်။

သမုဒယဓမ္မံ = ဖြစ်ခြင်းသဘော ရှိ၏။

တံသဗ္ဗံ = ထိုဖြစ်ခြင်းသဘောရှိသည့် အလုံးစုံ သော သင်္ခါရတရားသည်။ . .

နိရောဓဓမ္မံ = ချုပ်ခြင်းသဘောရှိ၏။

ဣတိ = ဤသို့။

ဒိဋ္ဌဓမ္မော = မြင်သောတရားရှိ၏။

ပတ္တဓမ္မော = ရောက်သောတရားရှိ၏။

ဝိဒိတဓမ္မော = သိသောတရားရှိ၏။

ပရိယောဂါဠဓမ္မော = နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက် သက်ဝင်ယုံကြည် သော တရားရှိ၏။

တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆော = ကူးမြောက်ပြီးသော ဝိစိကိစ္ဆာရှိ၏။

ဝိဂတကထံကထော = သို့လော သို့လော တွေးတောခြင်း ကင်း၏။

ဝေသာရဇ္ဇ ပတ္တော = ရဲရင့်ခြင်းသို့ ရောက်၏။

အပရပ္ပစ္စယော = ဘုရားမှတစ်ပါး ကိုးကွယ်ရာမထား တော့ချေ”တဲ့။

“အဲဒီအဖြစ်မျိုးရောက်အောင် ထွက်လေဝင်လေ ဝါယောဓာတ်ကို ဆင်ခြင်ရတယ်။ အခုပြောခဲ့တာက ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကင်းပုံကို ပြောတာဖြစ်တယ်။ သီလဗ္ဗတပရမသဒိဋ္ဌိကင်းပုံကို ပြောရဦးမယ်။”

“သီလဗ္ဗတပရမဒိဋ္ဌိ ဆိုတာ နွားကဲ့သို့ကျင့်၊ ခွေးကဲ့သို့ကျင့်ခြင်းဟာ ကိလေသာတွေကို စင်ကြယ်စေတယ်လို့ ယူတဲ့အယူကို ခေါ်တယ်။ နွားသည် သစ်သီးသစ်ရွက်ကိုသာ စားသည်။ သားငါးကို မစားချေ။ ထိုကဲ့သို့စားမှသာ ကိလေသာ စင်ကြယ်မည်ဟု ယူဆပြီး သားငါးကိုမစားဘဲ သစ်သီးသစ်ရွက်ကိုသာ စား၍ ကျင့်ခြင်း၊ ခွေးတို့ သွားပုံ၊ စားပုံ၊ အိပ်ပုံကို လိုက်၍နေရင် လူတိုင်း မလိုက်နာနိုင်၊ ခဲယဉ်းတယ်။ အဲဒီလိုခဲယဉ်းသော အကျင့်ကိုကျင့်မှ ကိလေသာစင်ကြယ်မယ်ဟု ယူဆပြီး ခွေးစားသလို ပါးစပ်ဖြင့် ဟပ်၍ စား၏။ ခွေးသွားသလို လေးဖက်ထောက်၍ သွား၏။ ခွေးအိပ်သလို ပြာပုံပေါ်မှာ အိပ်၏။ အဲဒီလို ခွေးနွားတို့၏ အကျင့်ကို စင်ကြယ်သောအကျင့်ဟု ယူဆတာကို သီလဗ္ဗတပရမသဒိဋ္ဌိလို့ ခေါ်တယ်။ ဝါယောဓာတ်၏ ဖြစ်ပျက်မှုကိုမြင်ပြီး ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကင်းတာနဲ့ သီလဗ္ဗတပရမသဒိဋ္ဌိ ဘယ်လိုကင်းသွားတယ်ဆိုတော့ ယခု ငါ့သဏ္ဌာန်မှာ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာကင်းသွားတာဟာ ခွေးလိုကျင့်၊ နွားလိုကျင့်လို့ ကင်းတာမဟုတ်ဘူး။ သပ္ပုရိသကိုမှီဝဲပြီး တရားနာကာ ရှိရိသေသေ ဆင်ခြင်သဖြင့် ပယ်သင့်တာကိုပယ်၍ ယူသင့်တာကို ယူသောကြောင့် ကင်းသွားတာဟာ လက်တွေ့ဖြစ်သောကြောင့် သီလဗ္ဗတပရမသဒိဋ္ဌိ ကင်းသွားတာပေါ့။

သစ္စာလေးပါးသိပုံ

“ထွက်လေခေါ် ဝါယောဓာတ်သည် ဖြစ်ပြီးပျက်သွားသော တရားပါလားဟု ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်ဖြင့် မြင်တာဟာ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိတာပဲဖြစ်ပြီး ပျက်သွားတာကိုမြင်၍ ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသတို့ ချုပ်သွားတာဟာ သမုဒယ သစ္စာချုပ်တာပဲ။ သမုဒယ သစ္စာချုပ်၍ ချုပ်ငြိမ်းရာ သက်သာရာကို တွေ့ရတာဟာ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုတာပဲ။ ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားပြီး သိတာ၊ နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုတာဟာ မဂ္ဂသစ္စာပဲ”

“ဥပမာ-လူက မီးခြစ်ကိုခြစ်လိုက်ရင် မီးတောက်ခြင်း၊ အမှောင်ပျောက်ခြင်း၊ အလင်းရောင်ပေါ်ခြင်းတို့ဟာ တစ်ပြိုင်နက်တည်းဖြစ်သလိုဝါယောဓာတ်ရဲ့ ဖြစ်မှုနှင့် ပျက်မှုကို ရဲရင့်သောဉာဏ်ဖြင့် မြင်တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် သမုဒယသစ္စာချုပ်ခြင်းနိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုခြင်း၊ မဂ္ဂသစ္စာကို ပွားများခြင်းတို့ဟာ တစ်ပြိုင်နက် ပေါ်လာတာပဲ။ ဒီဥပမာမှာ မီးခြစ်ကိုခြစ်ဖို့သာ လူ့တာဝန်ဖြစ်သလို သစ္စာလေးပါးမှာလည်း ဒုက္ခသစ္စာကို ရဲရင့်သောဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်းခြား၍ သိဖို့သာ လိုရင်းဖြစ်တယ်။ ကျန်တဲ့ သစ္စာသုံးပါးဟာ အလိုလိုဖြစ်သွားတဲ့တရားတွေပဲ”

မဂ်ပန်းပွင့်၍ ဖိုလ်အသီး သီးပုံ

“ဝါယောဓာတ်၏ ဖြစ်မှုပျက်မှုကိုမြင်၍ ဒိဋ္ဌိ ဝိစိကိစ္ဆာ ချုပ် သွားတာသည်ပင် သောတာပတ္တိမဂ် ပန်းပွင့်တာပဲ။ သမုဒယသစ္စာ ချုပ်၍ ချုပ်ရာငြိမ်းရာ သက်သာရာကို ရတာသည်ပင် ဖိုလ်

အသီးသီးတာပဲ၊ ဖိုလ်အသီးကို စားရတာပဲလို့ဆိုဆို၊ ဆိုနိုင်ပါတယ်”

ဝီထိစကားနဲ့ပြောလျှင်

“ပရိကံ၊ ဥပစာကံ၊ အနုလုံ၊ ဂေါတြဘူ၊ သောတာပတ္တိမဂ်၊ ဇောတစ်ကြိမ် ဖိုလ်ဇောနှစ်ကြိမ်ဖြစ်၍ ချုပ်တာပေါ့။ အဲဒီလို မဂ္ဂဝီထိ တစ်ကြိမ်သာကျပြီး ချုပ်သွားတော့ လျှပ်စီးလက်သလို မြန်လွန်း သဖြင့် ဘာမဂ်တွေကျ၍ ဘာဖိုလ်တွေဖြစ်သွားတယ်ဆိုတာ မသိ လိုက်ဘူး။ သို့အတွက် (မိမိရတဲ့ မဂ်၊ ပယ်တဲ့ ကိလေသာကို ပြန်ဆင် ခြင်တဲ့) ပစ္စဝေက္ခဏာ ဝီထိကျတယ်။ လောကီအလို စာမေးပွဲ စစ် တာပေါ့။ လောကီစာမေးပွဲမှာတော့ မေးသူက တစ်ယောက်၊ ဖြေသူ က တစ်ယောက်၊ အအောင်ပေးသူက တစ်ယောက်ဖြစ်တယ်။ လော ကုတ္တရာမှာတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး။ ကိုယ့်ဟာကိုယ်မေး၊ ကိုယ့်ဟာကို အအောင်ပေးရတယ်။ ဘာကြောင့်လဲ ကိုယ့်ဟာကိုယ် အသိဆုံး ဖြစ်တယ်”

ကိုင်း-စာမေးပွဲ စစ်ကြစို့

“အသင်ယောဂီ သင်၏ကိုယ်ကို ဆင်ခြင်ပါလော့၊ ငါ၏ ကိုယ်၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသ ရှိသေးလား၊ သီလဗ္ဗတပရာမသ မရှိတော့ဘူးလားလို့ ဆင်ခြင်လိုက်ရင် မရှိ တာကို တွေ့ပါလိမ့်မယ်။ သို့အတွက် သစ္စာလေးပါးကို သိသော မဂ်သည် သောတာပတ္တိမဂ်ပါလားလို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်မှု ဖြစ်ပါလိမ့် မယ်။ အဲဒါ မဂ်ကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိဖြစ်တာပဲ၊ မဂ်က သောတာ ပတ္တိမဂ်ဖြစ်လျှင် ဖိုလ်လည်း သောတာပတ္တိဖိုလ်ပဲဆိုတာ ဆုံးဖြတ်

နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်တဲ့ ပီတိဖြစ်တော့တာပဲ။ နိဗ္ဗာန်ဆိုတာ ကိလေသာသုံးပါး ချုပ်သွားသဖြင့် ရရှိသော သက်သာရာပါကလားလို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိဖြစ်တော့သည်”

“ငါ့သန္တာန်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သီလဗ္ဗတပရာမာသဆိုတဲ့ ကိလေသာသုံးပါး မရှိတော့ဘူးလို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါ လိမ့်မယ်။ အဲဒါပယ်ပြီး ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သောဝီထိဖြစ်တော့တာပဲ။ ကျန်ကိလေသာတွေ ရှိသေးတယ်လို့ သိတာဟာ ကြွင်းကိလေသာကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိဖြစ်တော့တာပဲ”

ပစ္စဝေက္ခဏာ ငါးဝီထိ

- ၁။ မိမိရပြီးမဂ်ကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ။
- ၂။ မိမိရပြီးဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ။
- ၃။ မိမိရပြီးနိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ။
- ၄။ မိမိပယ်ပြီး ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ။
- ၅။ မိမိမပယ်ရသေးသော ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ။

(မှတ်ချက်)။ အရဟတ္တမဂ်ဖိုလ်ကို ရသောအခါ ကိလေသာ အားလုံး ကုန်သွားပြီဖြစ်သောကြောင့် နံပါတ် (၅)ဝီထိ မဖြစ်တော့ပါ။

အဲဒီလို ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိ ငါးခုဖြစ်ပြီးလျှင် ငါတော့သောတာပန်တည်ပြီလို့ မိမိကိုယ်ကို စာမေးပွဲအအောင် ပေးလိုက်

ပေတော့၊ စာမေးပွဲအောင်တဲ့ ကလေးတွေ ဝမ်းမြောက်သလို ကိလေသာသုံးပါး သေသွားခြင်းကြောင့် ရရှိတဲ့ သက်သာရာ သန္တိသုခကို အာရုံပြုပြီး ရပ်ရင်းဖြစ်စေ သွားရင်းဖြစ်စေ၊ လျောင်းရင်းဖြစ်စေ ကျေနပ် ပြီးနေတာက၊ ဥပေက္ခာဖိုလ်ဇောတွေ ဖြစ်နေတာ၊ ဝမ်းသာနေတာက သောမနဿဖိုလ်ဇောတွေ ဖြစ်နေတာ၊ အဲဒါကို

ဖိုလ်ဝင်စားတယ်လို့ ပြောတာ အသင်ယောဂီ”

“အသင်ယောဂီလည်း အောက်ထစ်ဆုံး ဒီစခန်းရောက် အောင်တော့ ကြိုးပမ်းမှ သာသနာတော်နှင့် တွေ့ရကြိုးနပ်မယ်၊ ဒီစခန်းလောက်မှ မရောက်ရင်တော့ သာသနာတော်နှင့် ကြုံရုံသာ ကြုံရပြီး မကြိုက်ရတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သွားမယ်၊ ဒီစခန်းကိုရောက်ဖို့ ဟာ ဆရာကောင်းနှင့်တွေ့ရင် ရောက်နိုင်ပါတယ်၊ သို့အတွက် သပ္ပာရိသကို ရှာပါလေ၊ သပ္ပာရိသဆိုတာ တစ်ထိုင်တည်းနှင့် နိဗ္ဗာန် အရောက်ပို့နိုင်သူကို ခေါ်တယ်၊ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့. . .”

သပ္ပာရိသဆိုတာ

“ချစ်သား အာနန္ဒာ. . . သပ္ပာရိသနှင့်တွေ့လျှင် ဘယ်လို ဆိုချင်သလဲ”လို့ မြတ်စွာဘုရားက မေးတော့ အရှင်အာနန္ဒာက “မြတ်စွာဘုရား - သပ္ပာရိသနှင့်တွေ့ရင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ ခရီး တစ်ဝက်လောက်သို့ ရောက်ပြီလို့ ဆိုလိုချင်ပါတယ် ဘုရား” (အကျိုး တစ်ဝက်ကို ခရီးတစ်ဝက်ဟု တင်စားသုံးခြင်း ဖြစ်၏)လို့ လျှောက် တော့ မြတ်စွာဘုရားက “ချစ်သား အာနန္ဒာ ဒီလိုမဆိုနဲ့၊ သပ္ပာရိသ နှင့် တွေ့လျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ရောက်ပြီလို့ဆိုလိုက်၊ သပ္ပာရိသဆိုတာ

တစ်ထိုင်တည်းနှင့် နိဗ္ဗာန်အရောက် ပို့နိုင်သူကို ခေါ်တယ်”တဲ့။
ယခုပြောခဲ့ပြီးတာက သောတာပတ္တိမဂ်၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ဖြစ်
တယ်။ တရားကိုမြင်တာနဲ့ ကိလေသာ
သေတဲ့မဂ်၊ ဒါကြောင့် ဒဿနမဂ်လို့ ခေါ်တယ်။ အထက်မဂ်သုံးပါး
က ပွားများရတဲ့မဂ်၊ ဒါကြောင့် ဘာဝေတဗ္ဗမဂ်လို့ ခေါ်တယ်”

× × × ×

သကဒါဂါမိမဂ်

“သောတာပတ္တိမဂ်ဆိုတာက ဆရာပင်ပန်း တပည့်သက်
သာတဲ့မဂ်၊ အထက်မဂ်က ဆရာသက်သာပြီး တပည့်ပင်ပန်းတဲ့
မဂ်ဖြစ်တယ်။ ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ သောတာပန်တည်အောင်
ဆရာက တပည့်ကို ပညတ်၊ ပရမတ်ကွဲအောင် ပြောပေးရတယ်။
ပရမတ်ကိုမြင်တော့ အနိစ္စကိုမြင်အောင်၊ ဒုက္ခကိုမြင်အောင်၊
အနတ္တကိုမြင်အောင် ဥပမာ၊ ဥပမေယျတွေနဲ့ ပြောပေးရတယ်။
အဲဒီလို တပည့်သဘောပေါက်အောင် ပြောပေးရတော့ ဆရာ
ပင်ပန်းတာပေါ့၊ တပည့်ကစဉ်းစားပြီး နားထောင်ရုံပဲ၊ သက်သာ
တယ်။ အထက်မဂ်ကျတော့ ဒီလိုမဟုတ်ဘူး”

“သောတာပတ္တိမဂ်တုန်းက မြင်ခဲ့တဲ့ အနိစ္စကိုပဲ သံဝေဂ
ဉာဏ်ရင့်ပြီး ကိလေသာတွေ ခေါင်းပါးအောင် ပွားရတယ်။ သံဝေဂ
ဉာဏ်ကို မွေးမြူရတယ်။ ဒါကြောင့် သကဒါဂါမိမဂ်ကျတော့ တရား
တစ်မျိုး ဖြစ်မနေတော့ဘူး၊ မြင်ပြီးသား ဝါယောဓာတ်ရဲ့ အနိစ္စ

အကြမ်းကို အနုစားဖြစ်အောင် ဆင်ခြင်ပြီးပွားရုံပဲ၊ ရေ လှုပ်ရင် ရေပေါ်မှာရှိတဲ့ အမှိုက်သမိုက်တွေလှုပ်သလို ခန္ဓာကိုယ်ကြီးဟာလည်း ထွက်လေဝင်လေခေါ် ဝါယောဓာတ်ကို မှီပြီး နေရတယ်။ ဒီဝါယောချုပ်ရင် ခန္ဓာကြီးဟာ သေရမယ်၊ ဒီဝါယောရှိမှ ခန္ဓာကြီးဟာ ရှင်နိုင်မယ်”

“ခန္ဓာကိုယ်ကြီးရဲ့ တည်ရာ ဝါယောဓာတ်က ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နှင့်နေရင် ခန္ဓာကိုယ်မှာရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်ဟာလည်း ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နှင့် နေတာပဲ၊ တသွင်သွင်စီးနေသော မြစ်ရေသည် သမုဒ္ဒရာပင်လယ်သို့ ရှေးရှုပြီး စီးနေသလို ဖြစ်လိုက်ပျက်လိုက်နှင့်နေသော ဒီရုပ်စဉ်နာမ်စဉ်ဟာလည်း သေဖို့ရာ ရှေးရှုပြီး အမြဲတမ်းဖောက်ပြန်နေတာပါလားလို့ သံဝေဂဉာဏ်ရင့်အောင် ပွားများရမယ်၊ သတ်ဖို့ရာအတွက် နွားသတ်ရုံကို ဆွဲငင်ခံရသောနွားသည် ပထမခြေလှမ်းထက် ဒုတိယခြေလှမ်းက သေဖို့နီးသလို ထို့အတူ ဖြစ်ပျက်မှုသည် ခြေလှမ်းနှင့်တူသည်”

သို့အတွက် “တစ်နေ့ထက် တစ်နေ့၊ တစ်နာရီထက် တစ်နာရီ၊ တစ်မိနစ်ထက် တစ်မိနစ် သေဖို့ရာ နီးလာပါလားလို့ သံဝေဂဉာဏ်ရင့်အောင်ဆင်ခြင်ပေးရတယ် သစ်ရွက်ကလေးဟာ ထွက်ခါစက နီနီကလေး၊ ၎င်းမှ စိမ်းဝါဝါ၊ ၎င်းမှ အစိမ်းနု၊ ၎င်းမှ အစိမ်းရင့်၊ ၎င်းမှ ဝါပြီးကြွေကျသလို ငါ၏ခန္ဓာကိုယ်လည်း မွေးကာစက နီနီကလေး၊ ၎င်းမှ ကြီးစ၊ ကြီးစနှင့် ကြီးလာပြီး ရင့်စ၊ ရင့်စနှင့် ရင့်ကာ အိုစ၊အိုစနှင့် အိုပြီးသေရမှာပါကလားလို့ ဆင်ခြင်ပေးရမယ်၊ ဝိပဿနာရှုတယ်ဆိုတာ သမထရှုသလို ဉာဏ်ကို အသေမထားရဘူး၊ ဖလားပွတ်သလို ရှုရတာ”

“ဖလားကို ဘယ်လက်ဖြင့် မြီမြီကိုင်ပြီး ညာလက်က ဖလားကို အတွင်းအပြင်နဲ့အောင် ပွတ်ရသလို၊ သတိဖြင့် ရုပ်နာမ် ကို မြီမြီ အာရုံဖြုပြီး ဉာဏ်က မမြီပုံကို ဥပမာအမျိုးမျိုးတင်စားပြီး ရှုရတယ်။ ဒါမှ ဝိပဿနာခေါ်တယ်။ မဂ်ဉာဏ်ဖိုလ်ဉာဏ်ဆိုတာ ဝိပဿနာ၏ အရာဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို ပွားဖန်များ၍ သံဝေဂဉာဏ် ရင့်သန်လာတဲ့အခါ ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒတရားတွေ ခေါင်းပါး ပြီးလာလိမ့်မယ်။ ခေါင်းပါးတယ်ဆိုတာ ဒီလိုပါ။ အရင်ပုထုဇဉ် ဘဝတုန်းက ဒီအာရုံကို မရရင် သေရမလောက် ပင်ပန်းတယ်။ သကဒါဂါမ်တည်တဲ့အခါ ရလျှင်လည်းယူမယ်။ မရရင်လည်း အရေးမကြီးဘူး ဖြစ်သွားတယ်”

“ဒေါသဆိုတာ ပုထုဇဉ်ဘဝတုန်းက ဒေါသဖြစ်လာရင် သတ်ချင်တယ်။ သကဒါဂါမ်ဖြစ်ပြီးတော့ မသတ်ချင်ဘူး၊ စိတ်တော့ ဆိုးသေးတယ်။ အဲဒါကို ခေါင်းပါးသွားတယ်လို့ဆိုတာ၊ အဲဒီလို ကာမ၊ရာဂ၊ဗျာပါဒ၊တရား ခေါင်းပါးသွားအောင် ရုပ်နာမ်ရဲ့ ဖြစ် ပျက်မှုကို မြင်တာက ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြားပြီးသိတာ၊ ကာမရာဂ ဗျာပါဒတရား တစ်ခြမ်းပဲ့သွားတာက သမုဒယသစ္စာချုပ်တာ ဖြစ် တယ်။ ကာမ၊ရာဂ၊ဗျာပါဒ၊ ချုပ်လို့ရတဲ့ သက်သာရာ သန္တိသုခက နိရောဓသစ္စာ၊ သက်သာမှုကို တွေ့တဲ့ဉာဏ်က မဂ္ဂသစ္စာ၊ သက် သာတဲ့ အရာကို ခံစားတာက ဖိုလ်ဇောတွေပေါ့”

ကိုင်း - စာမေးပွဲ စစ်ကြစို့.

“အသင်ယောဂီ - သင်၏ကိုယ်ကို စစ်ဆေးပါလော့၊ ငါ၏ သန္တာန်၌ လောဘ၊ ဒေါသတို့သည် ရှေးကအတိုင်းပဲလား၊ လျော့

သလားဟု စစ်ပါ။ သကဒါဂါမ်တည်လျှင် လျော့နည်းတာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ တွေ့ရလျှင် ဪ... ငါ၏သန္တာန်မှာ လောဘနှင့် ဒေါသတို့သည် လျော့နည်းသွားလေပြီ။ သို့အတွက် ငါရသော မဂ်သည် သကဒါဂါမ် မဂ်ပါလားလို့ ဆင်ခြင်လိုက်၊ မဂ်ကသကဒါဂါမ်မဂ် ဖြစ်လျှင် ဖိုလ်လည်း သကဒါဂါမ်ဖိုလ်ဟု ဆင်ခြင်လိုက်။ လောဘ ဒေါသတွေ လျော့နည်းသွားတော့ ချမ်းသာမှုကိုလည်း ပို၍ရတာပါပဲ။ အဲဒီချမ်းသာတဲ့ သဘောလေးဟာ သကဒါဂါမ်တို့ ရရှိတဲ့ နိဗ္ဗာန်ပါကလားလို့ ဆင်ခြင်လိုက်”

“ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒတရားတွေ လျော့နည်းသွားတာကို မြင်တာက ပယ်ပြီးသော ကိလေသာကို ဆင်ခြင်တာ။ သို့သော်လည်း ကိလေသာတွေ ကျန်သေးတယ်လို့ သိတာက ကြွင်းကိလေသာကို ဆင်ခြင်တာ။ အဲဒီလို ပစ္စဝေက္ခဏာဝီထိငါးခုပြီးရင်တော့ သကဒါဂါမ် တည်ပြီလို့ စာမေးပွဲ အအောင်ပေးလိုက်တော့၊ စစ်ပွဲ နိုင်တဲ့ ဘုရင်ကြီးဟာ အောင်ပွဲခံသလို အသင်ပောက်လည်း ထိုင်ရင်း၊ ရပ်ရင်း၊ သွားရင်း၊ လျောင်းရင်း၊ ကာမရာဂဗျာပါဒခေါင်းပါးမှုကြောင့်ရရှိတဲ့ သက်သာရာ သန္တိသုခကို အာရုံပြုပြီး ကျေနပ်မှု ဝမ်းမြောက်မှုတို့နဲ့ ဖိုလ်ဝင်စားပြီး အောင်ပွဲဝင်နိုင်ပါစေသတည်း။”

အနာဂါမိမဂ်

“အနာဂါမိမဂ်ဆိုတာ ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒတရားနှစ်ပါးကို အကြွင်းအကျန်မရှိအောင် သတ်သောမဂ်ဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းပွားများတဲ့အချိန်မှာလည်း သောတာပတ္တိမဂ်မြင်ခဲ့တဲ့ အနိစ္စကို မဏ္ဍိုင်ထားပြီး မတင့်တယ်မှုနှင့် ကရုဏာတရားကို တွဲ

ဖက် ပွားရတယ်။ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် မြင်ခဲ့တဲ့ အနိစ္စကို အရင် ပွားပြီး ဒီရုပ်ကြီးဟာ အမြဲတမ်းဖောက်ပြန်ပျက်စီး၍ နေလေတော့ ဘယ်တင့်တယ်တယ်လို့ ဆိုနိုင်ပါ့မလဲ။ ဘိလူးက လူယောင်ဖန်ဆင်း သလိုပဲ လူယောင်ဖန်ဆင်းထားတော့ တင့်တယ်သယောင် ထင်ရ ပေမယ့် အတွင်းသဘောက ကြောက်စရာကောင်းသလို ဒီရုပ်ကြီး ဟာလည်း အပေါ်ယံက တင့်တယ်သယောင်ရှိသော်လည်း အတွင်း သဘောက အမြဲတမ်း ဖောက်ပြန်ပျက်စီးနေတော့ ရွံစရာပါ လားလို့ အနိစ္စနှင့် မတင့်တယ်မှုကို တွဲပြီး ရှုရတယ်။”

အဲဒါက ကာမရာဂကို သတ်တာဖြစ်တယ်။ ဗျာပါဒ သေ အောက်က ဒီလိုရုပ်ပါ။ ငါ၏ရုပ်တရားဟာ အမြဲတမ်း ဖောက်ပြန်ပျက် စီးနေသလို သတ္တဝါတိုင်းရဲ့ ရုပ်တရားဟာလည်း ဖောက်ပြန်ပျက်စီး နေသဖြင့် သနားစရာ သတ္တဝါပါကလားဟု အနိစ္စနှင့် ကရုဏာ ကို တွဲပြီး ရှုရတယ်။ အဲဒါက ဗျာပါဒ ခေါ် ဒေါသကို သတ်တာ ဖြစ်တယ်။ အဲဒီလို အနိစ္စနှင့် မတင့်တယ်မှုကို တစ်လှည့် ရှုပွား လိုက်၊ အနိစ္စနှင့် ကရုဏာကို တစ်လှည့် ရှုလိုက်နှင့် ရှုဖန်များလာ ရင် သံဝေဂဉာဏ်ဟာ ရင့်ပြီးလာပါလိမ့်မယ်။ သံဝေဂဉာဏ် ရင့် သန်လာတဲ့အခါ ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒတရားတွေဟာ အကြွင်းမဲ့ ချုပ်သွားမယ်။ ချုပ်သွားပြီးရင် မိမိကိုယ်ကို စာမေးပွဲစစ်ပေါ့။”

ကိုင်း-စာမေးပွဲစစ်ကြစို့။

မိမိကိုယ်ကို ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒ တရားရှိသေးသ လား- မရှိဘူးလားဟု ဆင်ခြင်လိုက်ရင် မရှိတာကို တွေ့ရပါလိမ့် မယ်။ ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒ၊ မရှိတဲ့အတွက် ငါရရှိသော မဂ်

သည် အနာဂါမိမဂ်ပါလားလို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါက မဂ်ကို ဆင်ခြင်သောဝီထိ၊ မဂ်က အနာဂါမိမဂ်ဖြစ် ရင် ဖိုလ်လည်း အနာဂါမိဖိုလ်ပဲလို့ ဆုံးဖြတ်နိုင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါက ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ၊ အရင်တုန်းက ကာမ၊ ရာဂ၊ မီးလောင်၍ ပင်ပန်းမှု၊ ဒေါသမီးလောင်၍ ပင်ပန်းမှုဟာ ဖြစ်တယ်။ ယခုတော့ အဲဒီမီးတွေ မလောင်တော့လို့ သက်သာရာကို အများကြီး ရနေပြီ”

“အဲဒီသက်သာမှု သန္တိသုခဟာ အနာဂါမိတို့ ရနေတဲ့ နိဗ္ဗာန်ပါကလားလို့ မြင်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါဟာ နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ၊ ငါ့သန္တာန်မှာ ကာမရာဂနှင့် ဗျာပါဒတရားတွေ မရှိတော့ဘူးလို့ မြင်တာက ပယ်ပြီးသော ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ၊ ဘဝရာဂတော့ ရှိသေးတယ်လို့ မြင်တာဟာ ကြွင်းသော ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ၊ ဤငါးဝီထိချပြီး စာမေးပွဲစစ်ပြီး ငါသည် အနာဂါမိတည်ပြီဟု မိမိကိုယ်ကို အအောင်ပေးလုက်တော့၊ ရွှေတုံးကြီးကောက်ရသောသူသည် ကျေနပ်မှု ဝမ်းမြောက်မှု ဖြစ်နေသလို အသင်ယောဂီသည်လည်း ကာမရာဂမီး၊ ဒေါသမီးတို့ ချုပ်ငြိမ်းသဖြင့် ရရှိတဲ့ သက်သာရာ သန္တိသုခကို အာရုံပြုပြီး ထိုင်ရင်း၊ သွားရင်း၊ လျောင်းရင်း ကျေနပ်မှု ဥပက္ခောဇောတွေ၊ ဝမ်းမြောက်မှုသော မနုဿဖိုလ်ဇောတွေ ဖြစ်ကာ ချမ်းသာသော စည်းစိမ်ကြီးကို ခံစားနိုင်ပါစေသတည်း။”

အရဟတ္တမဂ်

“အရဟတ္တမဂ်သည် ဘဝရာဂနှင့်တကွ ကိလေသာအားလုံးကို သတ်သောမဂ်ဖြစ်သည်။ သို့အတွက် သောတာပတ္တိမဂ်

တုန်းက မြင်ခဲ့သော အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တကို တစ်လှည့်စီ ဆင်ခြင်ကာ ခန္ဓာကိုယ်နောက်ထပ် မရနိုင်အောင် သူနာကို ဥပမာထား၍ ရှုရမယ်၊ ဤခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် အနှစ်မရှိသောကြောင့် မခိုင်မာ၊ မခိုင်မာသောကြောင့် မမြဲ၊ မမြဲသောကြောင့် ဆင်းရဲ၏”

“မမြဲသောကြောင့် အိုရ၏၊ နာရ၏၊ သေရ၏၊ ချစ်သူနှင့် ကွဲရ၏၊ စင်စစ်မှာ မမြဲမှုသည် အိုအောင်၊ နာအောင်၊ သေအောင် နှိပ်စက်၍ နေသည်မည်၏၊ သူသတ်ယောက်ျား၏ အမြဲတမ်း ဓားမိုးခံနေရသောသူနှင့် တူသည်၊ ယနေ့ နက်ဖြန်ပင် သေရမည်လောက် အထင်ရောက်အောင် ရှုရမည်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို ပြုပြင်တိုင်း သူနာကို ဥပမာထားပြုပြင်ရမည်၊ ထမင်းစားသောအခါ၌ သူနာဆေးစားတာနှင့် တူပါကလားဟုလည်းကောင်း၊ ရေချိုးသောအခါ၌လည်း သူနာကို ဖန်ရည်ဆေးတာနှင့်တူပါကလားဟု လည်းကောင်း၊ အဝတ်ဝတ်သောအခါလည်း သူနာကို ပတ်တီးစည်းတာနှင့် တူပါကလားဟု လည်းကောင်း၊ အိမ်နဲ့ကျောင်းလည်း ဆေးရုံနှင့် တူပါကလားဟု လည်းကောင်း၊ ခန္ဓာကိုဦးငွေ့၍ နောက်ထပ်မရချင်အောင် ဆင်ခြင်ရမည်။

“ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် ဇရာမီးအမြဲလောင်နေသောကြောင့် မီးလောင်နေသာ အိမ်ကြီးနှင့်တူပါကလားဟုလည်းကောင်း ရှုရမည်၊ ရှုဖန်များ၍ သံဝေဂဉာဏ် ရင့်သန်လာသောအခါ မီးလောင်သောအိမ်ကို မလိုချင်တော့သလို၊ အိမ်ထဲသို့ မဝင်ချင်တော့သလို ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို မလိုချင်သောစိတ် ဖြစ်၍ လာလိမ့်မည်”

သစ္စာလေးပါးကို သိပုံ

“ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို မီးလောင်သော အိမ်ကဲ့သို့သူနာကဲ့သို့ မြင်တာက ဒုက္ခသစ္စာကို ပိုင်းခြား၍ သိတော့တာပဲ။ ခန္ဓာကိုယ်ကို နောက်ထပ်မရချင်တာက သမုဒယသစ္စာ ချုပ်တော့တာပဲ။ ဘဝရာဂမီး သမုဒယသစ္စာချုပ်သဖြင့် ငြိမ်းအေးခြင်းသို့ ရောက်သွားတာက နိရောဓသစ္စာကို မျက်မှောက်ပြုတော့တာပဲ။ မျက်မှောက်ပြုတဲ့ဉာဏ်က မဂ္ဂသစ္စာဖြစ်တယ်။ သဉ္ဇပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်ကို ပိုင်ပိုင်ကြီးရပါပြီ”

ကိုင်း-စာမေးပွဲစစ်ကြမိ.

“အသင်ယောဂီ၊ ငါ၏သန္တာန်မှာ ဘာကိလေသာများရှိသေး သလဲဆိုတာ ဆင်ခြင်ပါ။ ဘာမျှမရှိတော့တာကို မြင်ပါလိမ့်မယ်။ ဘာကိလေသာမျှ မရှိတော့သဖြင့် ငါရသောမဂ်သည် အရဟတ္တ မဂ်ဆိုတာ သိလာပါလိမ့်မယ်။ အဲဒါက မဂ်ကိုဆင်ခြင်သော ဝီထိ၊ မဂ်သည် အရဟတ္တမဂ်ဖြစ်လျှင် ဖိုလ်ကလည်း အရဟတ္တဖိုလ်ဆိုတာ သိလာပါလိမ့်မည်။ အဲဒါက ဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ၊ ငါ့သန္တာန် မှာ ဘာကိလေသာမျှ မရှိတော့ဘူးဟု မြင်တာကပယ်ပြီး ကိလေ သာကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ၊ ကိလေသာ မကျန်တော့သောကြောင့် ကျန်ကိလေသာကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိမဖြစ်တော့ချေ။ နေဝင်တော့ အပူတွေချုပ်၏၊ အပူတွေချုပ်တော့ အပူ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်အအေးကို တွေ့ရသလို

ကိလေသာ အပူတွေ ချုပ်သွားတော့ အပူ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အငြိမ်း ပရမတ် အအေးဓာတ်ကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီ အအေးဓာတ်ဟာ ရဟန္တာတို့ရရှိတဲ့ နိဗ္ဗာန်ပါကလားလို့ မြင်တာက နိဗ္ဗာန်ကို ဆင်ခြင်သော ဝီထိ၊ အဲဒီလေးဝီထိချပြီးရင် ငါတော့ ရဟန္တာဖြစ်ပြီလို့ အအောင်ပေးပေတော့”

ဖိုလ်ဝင်စားပုံ

ဣစ္ဆာသယပတ္တမြားရတနာကို ရရှိပြီးသော စကြာမင်းသည် လိုတာဟူ၍ မရှိ၊ အလုံးစုံပြည့်ဝသဖြင့် လောကီစည်းစိမ်ကို ငြီးထိန်အောင် ခံစားသလို၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း တောင့်တပူပန် ဟတ်သေ၊ တဏှာလုံးဝမရှိသဖြင့် အပူငြိမ်းသည့် အအေးပရမတ်ကို အာရုံပြုကာ သွားရင်းလာရင်း ထိုင်ရင်း လျောင်းရင်း ဣရိယာပုတ်လေးပါးတို့ဖြင့် နိဗ္ဗာန်၏အရသာကို ခံစားလေသတည်း။ သင်ယောဂီသည် ဤအရသာကို ခံစားနိုင်ပါစေသတည်း။ ။

နိဗ္ဗာန်သည် အသင်္ခတမည်ပုံ

နေဝင်လျှင် အပူချုပ်သည်၊ အပူချုပ်လျှင် အအေးဖြစ်အောင် ပြုလုပ်စရာမလိုဘဲ အအေးကို တွေ့ရသလို၊ သမုဒယ သမ္မာတဏှာချုပ်လျှင် သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသတရားဟို့ ချုပ်တော့သည်၊ ၎င်းတရားတွေ ချုပ်သောအခါ နိဗ္ဗာန်အအေးဖြစ်လာအောင် လုပ်စရာမလိုဘဲ နိဗ္ဗာန်အအေးကို တွေ့ရပါသည်၊ ဒါကြောင့် နိဗ္ဗာန်ကို အသင်္ခတဟု ခေါ်သည်၊ နေနှင့်

သမုဒယသစ္စာတူသည်။ အပူနှင့်သောက၊ ပရိဒေဝ၊ ဒုက္ခ၊ ဒေါမနဿ၊ ဥပါယာသတူသည်။ အအေးဓာတ်နှင့် နိဗ္ဗာန်တူသည်။

“မဂ်ပန်းလေးပွင့် ဖိုလ်သီးဆင့်” ဤစာအုပ်သည် မဂ်ဉာဏ်လေးပါးနှင့် ဖိုလ်ဝင်စားပုံတွေကို စာရှုသူများ သိလွယ်အောင် ရေးထားသောကြောင့် ‘မဂ်ပန်းလေးပွင့် ဖိုလ်သီးဆင့်’ဟု အမည်တပ်လိုက်သည်။ ဤစာကို ရှုသောသူသည် မဂ်ပန်းလေးပွင့်ကို ပန်ဆင်ကာ ဖိုလ်အသီးကိုစား၍ ချမ်းသာရပါစေသတည်း။

*(မဂ္ဂင် ရှစ်တန် လေယာဉ်ပျံတရားတော် ပြီး၏)။

ဆရာကောင်း၏ နောက်ဆုံးအင်္ဂါရပ်

ဆရာကောင်း၏ နောက်ဆုံးအင်္ဂါကား အကျိုးနည်းသော နေရာကို ညွှန်မပြဘဲ အကျိုးများသော နေရာကိုသာ ညွှန်ပြခြင်းဖြစ်၏။ ထိုအင်္ဂါနှင့် ပတ်သက်၍ စိတ်ဝင်စားစရာလည်း ကောင်း၊ မှတ်သားစရာလည်း ကောင်း၊ လိုက်နာကျင့်ကြံစရာလည်း ကောင်းသော ဆရာတော်တစ်ပါး၏ ဩဝါဒကို ဖော်ပြလိုက်ပေသည်။

‘တပည့်တွေကရဟန်းတွေရော၊ လူတွေရောဆိုတော့ လောကီလောကုတ္တရာ စွယ်စုံရတဲ့ ဩဝါဒတစ်ခုကို ပေးမယ်။ ပုထုဇဉ်တွေမှာ အိပ်ချိန်မှတ်တစ်ပါး ကျန်အချိန်အားလုံးမှာ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်တစ်ခုခု အမြဲတမ်းဖြစ်နေတယ်။ ဒီနှစ်မျိုးမှာ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အနီးဆုံးအကြောင်းက အကောင်းမြင်ဝါဒပဲ၊ ယောနိသောမနသိ ကာရလို့လည်း ခေါ်တယ်။ မြန်မာလိုတော့ သင့်တင့်အောင် နှလုံးသွင်းတယ်ပေါ့။ အကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်းရဲ့ အနီးဆုံးအကြောင်းကတော့ အဆိုးမြင်ဝါဒပဲ၊ အယောနိ-သောမနသိကာရ

လို့လည်း ခေါ်တယ်။ မြန်မာလိုတော့ မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်းခြင်းပေါ့”

စိတ်ပညာ ကျမ်းတွေမှာတော့ ယောနိသောမန သိကာရကို အပြုစိတ်ထားလို့ သုံးတယ်။ အယောနိ သောမန သိကာရကို အပျက်စိတ်ထားလို့ သုံးတယ်။ ဖျော်ရည်တစ်ဝက်သာ ထည့်ထားတဲ့ ဖန်ခွက်တစ်ခွက်ကိုတွေ့ရတာချင်းတူပေမယ့် အပျက်စိတ်ထားရှိသူက ငါ့အတွက် တစ်ဝက်ပဲ ချန်ထားရသလားဆိုပြီး ဒေါသဖြစ်တယ်။ အပြုစိတ်ထားရှိတဲ့သူက ငါ့အတွက် တလေးတစား ချန်ထားဖော်ရတယ်ဆိုပြီး ဝမ်းသာအားရဖြင့် မေတ္တာပို့ပြီးသောက်တယ်”

“အပြုစိတ်ရှိတဲ့သူဟာ အမြဲတမ်းကုသိုလ်လည်း ရတယ်။ စိတ်လည်း ချမ်းသာတယ်။ အပျက်စိတ်ထားရှိတဲ့သူကတော့ အမြဲတမ်းအကုသိုလ်လည်း ဖြစ်ရတယ်။ စိတ်လည်း ဆင်းရဲရတယ်။”

“ဖြစ်ရပ်လေးတစ်ခု မှတ်သားရဖူးတယ်။ အပျက်စိတ်ထားရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်ဟာ ငွေတစ်သောင်း ပျောက်သွားလို့ဝမ်းနည်းငိုကြွေးနေတယ်။ သနားတတ်တဲ့လူတစ်ယောက်က မကြည့်ရက်လို့ ငွေ တစ်သောင်း သွားပေးလိုက်တယ်။ အပျက်စိတ်ထားရှိသူဟာ ငွေ တစ်သောင်း အစားပြန်ရပေမယ့် ငိုမြဲဆက်ငိုနေတယ်။ ဒီတော့ ငွေအကူအညီပေးသူက အံ့ဩသွားပြီးမေးတယ်”

“ပျောက်သွားတဲ့ငွေ အစားပြန်ရပြီပဲ။ ဘာလို့ ဆက်ငိုနေတာလဲဆိုတော့ ‘အခုရတဲ့ငွေနှင့် ပျောက်သွားတဲ့ငွေ ပေါင်းလိုက်လျှင် နှစ်သောင်းတောင်ရှိမှာ အဲဒါကို တွေးမိလို့ ငိုနေတာပါ’တဲ့။ ငွေတစ်သောင်း ပျောက်သွားတာက အဆိုးပါ။ ငွေတစ်သောင်း အစား ပြန်ရတာက အကောင်းပေါ့”

အပျက်စိတ်ထားရှိသူဟာ အကောင်းကို ဘယ်လိုမှ မမြင်တတ်ဘဲ အဆိုးကိုသာ ရှာကြံတတ်ပုံကို သာဓကပြတာပါ။ နန္ဒာ သိန်းဇံရဲ့ ‘ခယောင်းလမ်းကို ဖြတ်ကျော်ခြင်း’ ဆိုတဲ့ စာအုပ်မှာလည်း ဒီသဘောမျိုးရေးထားတာ တစ်ချက်တွေ့ရတယ်။ အပျက်စိတ်ထားရှိတဲ့လူတစ်ယောက်ဟာ မြင်းကိုယ်စီးပြီး ညပိုင်းမှာ ခရီးထွက်ခဲ့ကြတယ်။ သဲသောင်ပြင်ကြီးတစ်ခုကို ဖြတ်ရတဲ့အချိန်မှာ ‘အားလုံးရပ်လိုက်ကြ’ ဆိုတဲ့ အသံကြီးတစ်သံကို ကြားရလို့ မြင်းတွေ ဇက်သတ်ပြီး ရပ်လိုက်ကြရတယ်”

“မှောင်ကြီးမည်းမည်းမှာ ဘာမှမမြင်ဘဲ အသံကြီးကိုသာ ကြားရတော့ သူတို့ သိပ်ကြောက်သွားကြတယ်။ အသံရှင်က ဆက်အမိန့်ပေးပြန်တယ်။ “မြင်းပေါ်ကဆင်းပြီး တွေ့တဲ့ကျောက်ခဲတွေကို လက်နှင့်ဆုပ်ယူကြတဲ့၊” သူတို့တစ်တွေလည်း ကြောက်ကြောက်နဲ့ ပြောတဲ့အတိုင်း တွေ့မိစမ်းမိတဲ့ ကျောက်ခဲတွေကို လက်နှစ်ဖက်နဲ့ ဆုပ်ယူလိုက်ကြတယ်။ အမိန့်သံကြီးက ဆက်လက်ထွက်ပေါ်လာပြန်တယ်။ ပြီးရင် ကိုယ့်ခရီးကိုယ်ဆက်သွားတဲ့၊” သူတို့တစ်တွေဟာ ကြောက်လန့်တကြား မြင်းကို ဒုန်းစိုင်းလာလိုက်ကြတာ မိုးလင်းမှပဲ မြင်းကို ရပ်နားဖို့ သတိရကြတယ်”

မြင်းကိုရပ်နားပြီးမှ လက်ထဲဆုပ်လာတဲ့ ကျောက်ခဲလေးတွေကို သေချာကြည့်မိတော့ တကယ့် အဖိုးကန် စိန်တုံးလေးတွေ ဖြစ်နေတယ်။ ဒါပေမယ့် သူတို့ဝမ်းမသာဘူး။ ‘ဒီလိုစိန်တုံးလေးတွေ မှန်းအစက သိခဲ့ရင် အများကြီး ကျုံးယူခဲ့တာပေါ့တဲ့၊’ အဲဒီလိုပြောပြီး ဝမ်းနည်းပက်လက်တောင် ဖြစ်နေရတယ်။ စိန်တုံးလက်တစ်ဆုပ်ရလို့ ဝမ်းသာစရာရယ်၊ အများကြီးမယူလာမိခဲ့လို့ ဝမ်းနည်းစရာရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိရာမှာ သူတို့ဟာ ဝမ်းသာစရာကို မရွေးဘဲ

ဝမ်းနည်းစရာကိုပဲ ရွေးလိုက်တယ်။ အပျက်စိတ်ထား၊ မကောင်းမြင်ဝါဒ၊ အယောနိသောမနသိကာရဆိုတာ အဲဒါမျိုးကိုပြောတာ”

“အဲဒီလို အမြင်ရှိတဲ့သူဟာ ဘဝတစ်လျှောက် ဘယ်တော့မှ စိတ်ချမ်းသာမှုကို ရမှာ မဟုတ်ဘူး။ အသက်တိုပြီး အနာရောဂါများတဲ့သူတွေဟာ အပျက်စိတ်ထားရှိတဲ့သူတွေပါ။ ဆန့်ကျင်ဘက်အားဖြင့် အသက်ရှည်ပြီး အနာရောဂါကင်းတဲ့သူတွေဟာ အပြုစိတ်ထားရှိတဲ့သူတွေပေါ့”

“အပြုစိတ်ထားရှိတဲ့သူတွေကျတော့ အဆိုးလောကဓံထဲက ကိုပဲ ကောင်းကွက်ကို မမြင်-မြင်အောင်ကြည့်ပြီး စိတ်ချမ်းသာမှုကို ရှာနိုင်တယ်။ လူတိုင်းနီးပါး သိနေတဲ့ အလောင်းတော် သုဝဏ္ဏသာမကိုပဲ ကြည့်ပေါ့။ သူ့မိဘနှစ်ပါး မိုးခိုရင်း တောင်ပို့ပေါ်ထိုင်မိလို့ မြွေအိုးမှုတ်တာကို ခံရပြီး မျက်စိကွယ်သွားတယ် မဟုတ်လား၊ ဒါဟာ ဝမ်းနည်းစရာ အဆိုးလောကဓံပါ။ ဒါကြောင့်လည်း ပုထုဇဉ်ဘဝသာရှိသေးတဲ့ အလောင်းတော်ဟာ မိဘနှစ်ပါးအဖြစ်ကို မြင်မြင်ချင်း ငိုကြွေးပါတယ်”

“ခဏငိုကြွေးပြီးတာနဲ့ ဝမ်းသာစရာအကွက်ကို တွေ့အောင်ရှာပြီး ရယ်မောပြန်တယ်။ ဝမ်းသာစရာအကွက်က မိဘနှစ်ပါး ကို အသက်ထက်ဆုံး လုပ်ကျွေးခွင့်ရပြီဆိုတဲ့အချက်ပါ။ မိဘကို လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးခွင့်ဆိုတာ ကိုယ်ရချင်တိုင်းရတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အချက်လေးချက်နှင့်ညီမှသာ လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးခွင့်ရပါတယ်”

“အဲဒီအချက်(၄)ချက်က . . . ”

၁။ မိဘနှစ်ပါး သက်ရှိထင်ရှားရှိခြင်း။

၂။ မိဘနှစ်ပါး မိမိကို မှီခိုနေခြင်း။

၃။ ကျွေးမွေးနိုင်သော သဒ္ဓါတရားရှိခြင်း။

၄။ မိဘကို လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးနိုင်သော ပစ္စည်း
ဥစ္စာရှိခြင်းတို့ပါပဲ။

“ဒီဖြစ်ရပ်မှာဆိုရင် မိဘတွေ မျက်စိကွယ်သွားတဲ့အတွက်
ဝမ်းနည်းစရာရယ်၊ မိဘတွေကို အမြဲလုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးခွင့်ရတဲ့
အတွက် ဝမ်းသာစရာရယ်လို့ နှစ်ခုရှိတဲ့အနက်က အလောင်းတော်
ဟာ အပြုစိတ်ထားနဲ့ ဝမ်းသာစရာ အချက်ကိုပဲ ရွေးခဲ့တာပါ။ လူယုံ
တပည့်အရင်းတစ်ယောက်ဟာ သူဌေးရဲ့ ရှိသမျှထဲက ငွေတစ်ဝက်
ကိုယူပြီး ခြေရာဖျောက်သွားပါတယ်။ မိတ်ဆွေကောင်းတစ်ယောက်
ရဲ့ အကြံဉာဏ်ကြောင့် သူဌေးဟာ အပြုစိတ်ထားကို မွေးမြူပြီး
စိတ်ဆင်းရဲမှုကို ပယ်ဖျောက်သွားနိုင်ပါတယ်”

“ဒီဖြစ်ရပ်မှာ သူဌေးဟာ ငွေကြေးတစ်ဝက် အခိုးခံရတဲ့
အတွက် ဝမ်းနည်းမှုရယ်၊ အကုန်ယူမသွားဘဲ တစ်ဝက်ချန်ထား
ခဲ့တဲ့အတွက် ဝမ်းသာမှုရယ်နှစ်ခုမှာ ဝမ်းသာစရာအချက်ကို ရွေး
ယူလိုက်တာပဲ ဖြစ်ပါတယ်”

“ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်းလောက်က ရွှေဘိုခရိုင် ဒီပဲရင်း
မြို့နယ် ကျွန်းရင်းကျောင်း ဆရာတော် ဦးဝါယမဟာ ဓားပြအတိုက်
ခံရပါတယ်။ ရွာခံတွေ့ပါတဲ့အတွက် ဘုန်းကြီးမသိအောင်ဆိုပြီး
ဓားပြတွေက မျက်နှာမှာ အဝတ်စည်းထားကြတယ်”

“ဘုန်းကြီးကို လက်ပြန်ကြိုးတုပ်ပြီး ဓားပြတွေဟာ အဖိုး
တန်ပစ္စည်းတွေကို ထုပ်ပိုးနေကြတယ်။ ဒီအချိန်မှာ ဓားပြတစ်
ယောက် မျက်နှာမှာ စီးထားတဲ့ အဝတ်စဟာ ကျွတ်ကျသွားတယ်။
ဒီတော့မှ ရွာထဲကလူမှန်း ဦးဝါယမက သိသွားတယ်။ သူတို့လူတစ်
ယောက်ကို သိသွားပြီဆိုတော့ ဓားပြတွေက အမှုပေါ်မှာ စိုးလို့
ဘုန်းကြီးကို သတ်ပစ်ဖို့ ဆုံးဖြတ်လိုက်ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကြိုး

တုပ်ထားတဲ့ ဘုန်းကြီးကို ခေါင်းဖြတ်သတ်ရအောင် ကျောင်း
နောက်က လျှို့ဝှက်ထဲကို ဆွဲခေါ်လာကြတယ်”

“သတ်ခါနီးအချိန်ကျမှ ဘုန်းကြီးက ဓားပြတွေထံ နေခွင့်
တောင်းပြီး ‘အရဟံ ဗုဒ္ဓံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ၊ အရဟံ ဓမ္မံ သရဏံ
ဂစ္ဆာ မိ၊ အရဟံ သံဃံသရဏံ ဂစ္ဆာမိ’လို့ ဘုရားရှိခိုးလိုက်တယ်။
ဘုရား ရှိခိုးအဆုံးမှာ မိုးမှောင်ကြီးကျလာပြီး မိုးကြိုးတွေပစ်တဲ့
အတွက် ဓားပြတွေဟာ ကြောက်လန့်တကြား ထွက်ပြေးလိုက်ကြတာ
သူတို့ ကိုင်တဲ့ လက်နက်တွေပါ ကျောင်းဝင်းထဲ ကျန်နေခဲ့တယ်။
တုပ် ထားတဲ့ ကြိုးတွေလည်း ဘုရားရှိခိုးအဆုံးမှာ အလိုလို
ပြေကျသွား ပါတယ်”

“ဦးဝါယမဟာ ယောနိသောမနသိကာရခေါ် အပြုစိတ်
ထားရှိတဲ့ ရဟန်းတစ်ပါးဖြစ်တယ်။ ဒါကြောင့် ‘ဓားပြတွေက ငါ့ကို
မြန်မြန် တောထွက်ပြီး တရားကျင့်ဖြစ်အောင် ကူညီကြတာပဲ’ ခို့
ယူဆပြီး တောထွက်ပြီး တရားအားထုတ်ဖို့ သတိပေးသလို ဖြစ်တာ
က ဝမ်းသာစရာပါ။ ဦးဝါယမဟာ ဝမ်းသာစရာကိုသာ ရွေးယူခဲ့
ပါတယ်”

“အကောင်းသက်သက်၊ ချမ်းသာသက်သက်ဆိုတာ နိဗ္ဗာန်
မှာပဲ ရှိတယ်။ လောကီကိစ္စတွေမှာတော့ အကောင်းနဲ့ မကောင်း၊
ချမ်းသာနဲ့ ဆင်းရဲဆိုတာ ရောနေတာပါ။ အကောင်းချည်း ချမ်း
သာချည်းဟု ဘယ်နေရာမှ မရှိသလို၊ မကောင်းချည်း ဆင်းရဲချည်း
လို့လည်း ဘယ်နေရာမှ မရှိဘူး။ ဒါကြောင့်အကောင်းမြင်ဝါဒနဲ့
ကြည့်တတ်မယ်ဆိုရင် စိတ်ချမ်းသာစရာအကွက်လေးတွေကို တွေ့
ရမှာချည်းပါပဲ”

“ဥပမာအားဖြင့် လူချမ်းသာတစ်ယောက်မှာ အပျက်

စိတ်ထားနဲ့ ကြည့်မယ်ဆိုရင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် မနေရဲဘူး၊ ခိုးသား ဓားပြရန်ကို အမြဲကြောက်နေရတယ်။ ဌာနဆိုင်ရာ မျိုးစုံရဲ့ ငွေညစ်မှုကို ခံနေရတယ်”

“ရပ်ကွက်မှာ မီးလောင်ပြီဆိုရင် ပစ္စည်းဥစ္စာ မရှိသူထက် နှစ်ဆပူပင်သောက ရောက်ပါတယ်။ တစ်ခါ အပြုစိတ်ထားတဲ့ ကောင်းတဲ့ဘက်က ကြည့်လျှင် အာရုံငါးပါးကို အလိုရှိသလို သုံးဆောင်ခံစားရတယ်။ ရောဂါဖြစ်ရင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံနဲ့ ဆေးကုသနိုင်တယ်။ ဆေးမကုနိုင်လို့ သေရတယ် မရှိဘူး၊ စားဝတ်နေရေး အဆင်ပြေနေတဲ့အတွက် ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာဆိုတဲ့ ကုသိုလ်တရားများကိုလည်း အများကြီးပြုနိုင်ခွင့်ရတယ်။ ဒါက ချမ်းသာတဲ့ဘဝကို အဆိုးဘက်၊ အကောင်းဘက် နှစ်ဖက်လုံးက ကြည့်ပြတာပါ”

“တစ်ခါ ဆင်းရဲတဲ့ဘဝကိုလည်း အဆိုးအကောင်း နှစ်ဖက်စလုံးက ကြည့်လို့ရပါတယ်။ အဆိုးဘက်ကတော့ မြင်လို့ လွယ်ပါတယ်။ စားဝတ်နေရေး မပြည့်စုံတာ၊ လူတောထဲ မဝင်ဆုံတာ၊ ဒါနပါရမီကို စိတ်ကြိုက်ဖြည့်ခွင့်မရတာ စသည်တွေပေါ့။ အကောင်းဘက်က ကြည့်မယ်ဆိုရင် သူ့ခိုးဓားပြရန်က လုံးဝအေးချမ်းတယ်။ ဘယ်ဌာနကမှ ကိုယ့်ကို ငွေလာမညစ်တော့ဘူး”

“ပုံပြင်လေးတစ်ပုဒ် ဖတ်ဖူးတယ်။ သူဌေးကြီးတစ်ယောက်ဟာ သူပိုင်ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ အတွက် တွေးပူပြီး ညညဆို အိပ်မရဖြစ်နေတယ်”

“သူ့အိမ်နဲ့ မလှမ်းမကမ်းမှာ ဆင်းရဲသား နွားကျောင်းသား တစ်ယောက်ရဲ့ အိမ်တစ်အိမ်ရှိတယ်။ ဆင်းရဲသားကတော့ ဘာအပူမှမရှိတော့ ညညဆိုရင် ပလွေကို သာယာနာပျော်ဖွယ်ရာ မှတ်ပြီး

မှ အိပ်လေ့ရှိတယ်။ အိပ်မရဘဲ ပူပင်သောကရောက်နေတဲ့ သူဌေးကြီးဟာ ဆင်းရဲသားရဲ့ ပလ္လေသံကို နားထောင်လိုက်ရရင် ခေတ္တခဏတော့ စိတ်ချမ်းသာသလို ဖြစ်သွားသတဲ့။ ဆင်းရဲသားရဲ့ အပူအပင်ကင်းမှု ‘အတွေ့ချမ်းသာ’ကို သူဌေးကြီးက အငွေ့ချမ်းသာအနေနဲ့ ခံစားခြင်းပါပဲ။ ဒါကြောင့် တစ်နေ့မှာ ကျေးဇူးတင်တဲ့ အနေနဲ့ ဆင်းရဲသားကိုခေါ်ပြီး ငွေတစ်ထောင် ဆုချလိုက်ပါတယ်။”

“ထူးခြားတာကတော့ အဲဒီနေ့ညကစပြီး ဆင်းရဲသားအိမ်က ပလ္လေသံကို မကြားရတော့တာပါ။ သူဌေးကြီးလည်း ဘယ်လိုဖြစ်တာပါလိမ့်ဆိုပြီး တွေးမရ ဖြစ်နေပါတယ်။ ရက်အတန်ကြာတော့ ဆင်းရဲသားဟာ သူဌေးကြီးအိမ်ကို ရောက်လာပြီး ငွေတစ်ထောင်ကို ပြန်ပေးပါတယ်။ သူဌေးကြီးက ဘာဖြစ်လို့ ပြန်ပေးတာလဲလို့ မေးတော့ ဆင်းရဲသားက ဖြေတယ်။ “ဒီငွေတစ်ထောင် ရောက်လာတဲ့အချိန်ကစပြီး သူ့ရဲ့ပျော်ရွှင်မှုအားလုံးဟာ သူ့ဆီက ထွက်ပြေးသွားကြတယ်တဲ့”

“ငွေတစ်ထောင်ကို သူများခိုးမှာ ကြောက်တာနဲ့ အိပ်မရစားမရဖြစ်နေတာ အတော်ကြာသွားပါပြီတဲ့။ ပလ္လေမမှုတ်နိုင်တာလည်း ဒီသောကကြောင့်ပါပဲတဲ့။ ဒီငွေတစ်ထောင် မရှိတဲ့နေ့ကစပြီးတော့ ဆင်းရဲသားဟာ ညစဉ်ပလ္လေပြန်မှုတ်နိုင်သွားပါတယ်။ ဒီအတိုင်းပါပဲ မြို့သားဖြစ်ရတာနဲ့ တောသားဖြစ်ရတာ နှစ်မျိုးလုံးမှာ ကောင်းတာရော ဆိုးတာရော ရှိပါတယ်။ မြို့သားဖြစ်ရတာကို အဆိုးဘက်ကကြည့်ရင် အသီးအရွက်တွေကို လတ်လတ်ဆတ်ဆတ် မစားရဘူး၊ စက်ရုံ၊ မော်တော်ကား၊ ဆိုင်ကယ်တွေက ထွက်လာတဲ့ မီးခိုးငွေ့တွေကြောင့် သန့်ရှင်းတဲ့လေကို ရှူရှိုက်ခွင့်မရဘူး။”

“ပစ္စည်းရှိသူချင်း ကိုယ့်တိုက်ခန်းနဲ့ ကိုယ်နေကြတော့ အိမ်နီးချင်းဆိုပြီး ရင်းနှီးနှေးထွေးမှု မရှိဘူး၊ ကားသံ၊ ဆိုက်ကယ်သံတွေ (၂၄)နာရီ ဆူနေတာကြောင့် တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်တဲ့ အရသာကို ဘယ်တော့မှ မခံစားရဘူး၊ ဒါက အဆိုးဘက်ကပေါ့၊ တစ်ခါ အကောင်းဘက်ကြည့်မယ်ဆိုရင် ခေတ်မီမီနေနိုင်တယ်၊ သတင်းမီဒီယာတွေကြောင့် ကမ္ဘာကြီးအကြောင်းကို အမြဲသိနေရတယ်၊ ရောဂါဖြစ်ရင် ပါရဂူတွေနဲ့ အမြန်ကုသနိုင်တယ်၊ ဒါက အကောင်းဘက်ကပေါ့”

“တောသားဖြစ်ရတာကို အဆိုးဘက်ကကြည့်ရင် ခေတ်မီဘူး၊ ကမ္ဘာကြီးအကြောင်း ဘာမှမသိဘူး၊ ရောဂါဖြစ်ရင်လည်း ဆရာကောင်းနဲ့ မကုနိုင်ဘူး၊ ဒါက မကောင်းတဲ့ဘက်ကပေါ့၊ ကောင်းတဲ့ဘက်က ကြည့်မယ်ဆိုရင် အသီးအရွက် လတ်လတ်ဆတ်ဆတ်တွေကို စားရတယ်၊ လေကောင်းလေသန့် ရှူရတယ်၊ မြို့သားတွေ ထင်းကို ပိဿာချိန်နဲ့ ဝယ်သုံးနေတဲ့အချိန်မှာ တောသားတွေက ခွေချင်တဲ့နေရာကခွေ၊ အလကားရတယ်၊ ကားသံ၊ ဆိုက်ကယ်သံ၊ စက်ရုံကအသံတွေ မရှိလို့ တိတ်ဆိတ်ငြိမ်သက်တဲ့ အရသာကိုလည်း ခံစားရတယ်၊ ဒါက အကောင်းဘက်ကပေါ့”

ဒီသဘာဝတွေကို ထောက်ပြီး ဘယ်သူမဆို အပြုစိတ်ထားနဲ့ နေသွားသင့်ပါတယ်၊ အပြုစိတ်ထားအတွက် ပထမ မိမိကိုယ်တိုင် စိတ်ချမ်းသာပါတယ်၊ ဒုတိယမိမိနှင့် ပတ်သက်တဲ့ တစ်ပါးသူများလည်း စိတ်ချမ်းသာရပါတယ်၊ ဒါကြောင့် အပြုစိတ်ထားရှိသူဟာ လောကရဲ့ ဆည်းလည်းဖြစ်ပြီး အပျက်စိတ်ထားရှိသူကတော့ လောကရဲ့ အမှိုက်ပုံကြီးပါပဲ”

“အပြုစိတ်နဲ့ ကြည့်တတ်မယ်ဆိုရင် မကောင်းတဲ့လူ တစ်

ယောက်ကို တွေ့ရရင်တောင် ဒေါသမဖြစ်တော့ဘူး။ သူ့ရဲ့ အပြုအမူ အပြောအဆိုတွေဟာ သူတစ်ပါးကို ထိခိုက်နစ်နာစေတဲ့ အကြောင်းအရာတွေပဲ။ ငါ့သန္တာန်မှာ မရှိစေရဘူးလို့ ခံယူလိုက် ရင် မကောင်းတဲ့လူဟာလည်း မိမိကို မကောင်းတာ မလုပ်ဖြစ်အောင် ကိုယ်နဲ့ရင်းပြီး သင်ပြပေးတဲ့ ဆရာတစ်ယောက်လို ဖြစ်သွားတာ ပေါ့။ အခုတပည့်တို့ကို နိုင်ငံကျော်လက္ခဏာ ဆရာတစ်ယောက် အကြောင်းကို ပြောပြမယ်”

“သူ့ဘဝအတ္ထုပ္ပတ္တိထဲမှာ တပည့်တို့ အတုယူစရာ အများကြီးပါတယ်။ သူ့အမည်ကတော့ ဆရာစန္ဒိတု၊ နာမည်ကို ကြည့်ရင် ပုဏ္ဏားလို့ ထင်ရပေမယ့် မဟုတ်ပါဘူး။ မြန်မာစစ်စစ်ပါ။ သူ့မိဘတွေဟာ မန္တလေးနန်းတော်ထဲက မျိုးမတ်မျိုးနွယ်တွေပါ။ သူဟာ ခေတ်ပညာတတ် တစ်ယောက် ဖြစ်သော်လည်း ဘဝ အဆက်ဆက်က ပါရမီအရ လက္ခဏာပညာကို လွန်စွာပဲ ဝါသနာပါခဲ့ဘယ်၊ အစိုးရဝန်ထမ်းအလုပ်တစ်ခု လုပ်စဉ်က ရုံးကို စက်ဘီးစီးပြီး သွားရတယ်”

“တစ်နေ့ စာအုပ်ဆိုင်တစ်ဆိုင်မှာ အင်္ဂလိပ်ဘာသာနှင့် ရေးထားတဲ့ လက္ခဏာပညာစာအုပ် အတွဲလိုက်ကြီးကို တွေ့ရတယ်။ ဈေးကြီးလွန်းတော့ သူ့ရဲ့တဲ့ ငွေနှင့် မဝယ်နိုင်ဘူး။ ဒါကြောင့် စီးနေတဲ့ စက်ဘီးကိုရောင်းချပြီး ဝယ်ပစ်လိုက်တယ်။ အလုပ်ကို ခြေကျပ်ပဲ သွားလိုက်တယ်။ သူတို့စိတ်နဲ့ နှိုင်းကြည့်တဲ့သူတွေကတော့ စက်ဘီးကိုတောင် ရောင်းပြီး စာအုပ်ဝယ်ရမလားလို့ ဝိုင်း ပြီး အပြစ်တင်ကြတာပေါ့။ ဖြစ်မြောက်ထွန်းပေါက်မယ့်လူဆိုတာ သူများပါးစပ်ဖျားမှာ လမ်းမဆုံးတတ်ကြဘူး။ အညှာသိပ်ခိုင်တဲ့ သစ်ရွက်ဟာ တော်

တော်တန်တန် လေပြင်းလောက်နဲ့ ကြွေမကျသလိုပေါ့”

“အညှာမခိုင်တဲ့ သစ်ရွက်ဟာ လေလေးတစ်ချက်စေ့လိုက်ရုံနဲ့ ကြွေကျသလို ရည်ရွယ်ချက် မခိုင်မာတဲ့သူတွေဟာလည်း ပြစ်ကင်ဝေဖန်မှု အနည်းငယ်နဲ့ ကြုံလိုက်ရတယ်ဆိုရင်ပဲ မိမိလုပ်ငန်းကို အလွယ်တကူ စွန့်ပစ်တတ်ကြတယ်။ လက္ခဏာပညာကို တကယ်တတ်မြောက်သွားတဲ့အတွက် စဟောပြီဆိုတာနဲ့ အောင်မြင်မှုရတာပဲ။ ရနေတဲ့ အောင်မြင်မှုလောက်နဲ့ အားရတင်းတိမ်မနေဘဲ မနေ့က ဆရာစန္ဒြထက် ဒီနေ့ဆရာစန္ဒြပိုသာအောင် ကြိုးစားတယ်”

“ရောဂါမျိုးစုံနဲ့ သေတဲ့သူတွေရဲ့ လက္ခဏာတွေ၊ လူသတ်မှု၊ ခိုးမှု ကျူးလွန်တဲ့သူတွေရဲ့ လက္ခဏာတွေပါ ရအောင် ရှာဖွေပြီးတော့ လေ့လာတယ်။ လက္ခဏာ အရေးအကြောင်းတစ်ခုကို တွေ့လိုက်တာနဲ့ ဘာဖြစ်မယ်၊ ဘာဖြစ်ခဲ့တယ်ဆိုတာကို တိတိကျကျ ပြောနိုင်အောင် မှတ်သားပြီး လက္ခဏာပုံစံတွေကို မျက်စေ့ထဲမှာ မြင်နေအောင် အမြဲလေ့ကျင့်ထားတယ်”

လောကီရေးရာမှာဖြစ်စေ၊ လောကုတ္တရာရေးရာမှာဖြစ်စေ အောင်မြင်ကျော်ကြားတယ်ဆိုတာ အကျိုးတရားပါ။ ဒီအကျိုးတရားဖြစ်လာအောင် အချိန်ပြည့် ကြိုးစားအားထုတ်မှုဆိုတဲ့ အကြောင်းအရာတွေ အများကြီး လုပ်ခဲ့ရပါတယ်။ အများစုဟာ သူတစ်ပါးရဲ့ အောင်မြင်မှုဆိုတဲ့ အကျိုးတရားအပေါ်မှာသာ သွားရည်ကျတတ်ပြီး အကြောင်းတရားဖြစ်တဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်မှုပေါ်မှာတော့ စိတ်မဝင်စားကြဘူး။ ကြိုးစားအားထုတ်မှုအပေါ်မှာ စိတ်ဝင်စားမှသာ မိမိအတွက် အကျိုးရှိနိုင်တာပါ”

ဒီအချက်နှင့်ပတ်သက်ပြီး နိုင်ငံခြားသာသနာပြု ဘာ

သန္တရပါရဂူ၊ စွယ်စုံပညာရှင် မြောင်းမြမြို့၊ ပဇ္ဇောတာရုံ ဆရာတော် ဥဇ္ဇဉာနိက၊ က အခုလို လင်္ကာလေးတစ်ပုဒ်ရေးခဲ့တယ်”

“ကြီးမြတ်သူဟူသမျှတို့၊ ယူကြသည့် မြတ်နေရာ
ရွှေင်တခင် ခုချက်ချင်း၊ အလျှင်းမရပါ
များသူတို့ အိပ်နေရာ၊ ညခါပင် သူမနား
အမြင့်ကို သူမြင်လို့၊ သူ့အစဉ်နှစ်ဆ တိုးလို့ရယ်
ကြိုးကုတ်လေသား”

*(ဥဇ္ဇဉာနိက - အင်္ဂလန်)။

“အောင်ဆန်းသူရိယ ဘွဲ့တံဆိပ်ရ၊ ဗိုလ်တိုက်ချွန်းရဲ့ အတ္ထုပ္ပတ္တိ စာအုပ်ထဲမှာ ဆရာစန္ဒရဲ့ ပညာအစွမ်းတစ်ခုကို တွေ့လိုက်ရတယ်။ ဗိုလ်ကြီးအဆင့်ရောက်နေပြီဖြစ်တဲ့ ဗိုလ်တိုက်ချွန်းနဲ့ သူ့မိတ်ဆွေတစ်ယောက်ဟာ ရန်ကုန်ကို သင်တန်းတစ်ခု တက်ဖို့ ရောက်လာပါတယ်။ သူ့မိတ်ဆွေလည်း ဗိုလ်ကြီးတစ်ယောက်ပဲ။ သင်တန်းပြီးလို့ နယ်မပြန်ခင် တစ်ရက်မှာ ဆရာစန္ဒနာမည်ကြီးတယ်ဆိုပြီး လက္ခဏာမေးရအောင် သွားကြတယ်”

“ဆရာစန္ဒကို ပညာစမ်းကြည့်တဲ့အနေနဲ့ သူတို့ကိုယ် သူတို့ကုန်သည်တွေလို့ ပြောပြီး လက္ခဏာမေးကြတယ်။ ဆရာစန္ဒက သူတို့ရဲ့လက္ခဏာတွေကို ကြည့်လိုက်တာနဲ့ ကုန်သည်တွေ မဟုတ်ဘဲ စစ်ဗိုလ်တွေသာ ဖြစ်နိုင်ကြောင်း တန်းဟောလိုက်တာနဲ့ သူတို့ဟာ တော်တော်အံ့သြသွားကြတယ်။ ဆရာစန္ဒရဲ့ ပညာကိုလည်း ဘကယ်လေးစားသွားကြတယ်။ ဆက်ဟောတဲ့အခါ ဗိုလ်တိုက်ချွန်းရဲ့ မိတ်ဆွေဗိုလ်ကြီးက တစ်နှစ်အတွင်းမှာ အိမ်ထောင်ကျမယ်၊

ကလေးတစ်ယောက်ရပြီးအချိန်မှာ မိခင်ရော ကလေးပါဆုံးမယ်၊ ကလေးနှင့် မိခင်ဆုံးပြီးနောက် လပိုင်းအတွင်းမှာပဲ ဗိုလ်

ကြီးလည်း တိုက်ပွဲကျမယ်လို့ ဟောလိုက်တယ်။ ဟောတဲ့အတိုင်း အတိအကျ ဖြစ်တာပါပဲ။ ဗိုလ်တိုက်ချွန်းကျတော့ မယားနှစ်ယောက် ရမယ်တဲ့၊ တိုက်ပွဲမှာ မသေဘူးတဲ့၊ အမြင့်ဆုံးဘွဲ့တံဆိပ် တစ်ခုလည်း ရမယ်တဲ့၊ တပ်က ပင်စင်ယူပြီး အချိန်ကျမှ သေ လောက်တဲ့ ဒဏ်ရာတစ်ခုကို ရမယ်တဲ့၊ ဒါတွေလည်း အားလုံး မှန်တာပါပဲ။”

“သေလောက်တဲ့ ဒဏ်ရာ ဆိုတာလည်း ပင်စင်ယူပြီးတဲ့အခါ တကယ်ကိုရတာပါပဲ။ တောထဲကိုရောက်တဲ့ ဗိုလ်တိုက်ချွန်းကို တောဝက်တစ်ကောင်က အစွယ်နဲ့ ရုတ်တရက် ဝင်ပက်သွားတယ်။ ဝမ်းဗိုက်ကို ဓားနှင့်ဖြတ်လွှီးလိုက်သလို ဖြစ်သွားတဲ့အတွက် အူတွေ ဟာ အခွေလိုက် ထွက်ကျလာပါတယ်။ သတိကောင်းတဲ့ ဗိုလ်တိုက် ချွန်းဟာ ထွက်လာတဲ့ အူခွေတွေကို ဗိုက်ထဲပြန် သွင်းရင်း ဆေးရုံ ကို အရောက်ပြေးတယ်။ ဆေးရုံရောက်တာနဲ့ သွေးလွန်ပြီးမေ့သွား တယ်။ ဆရာဝန်က အူတွေလည်း ထွက်ကျပြီး မြင်မကောင်း ရှု မကောင်းဖြစ်နေတဲ့ ဗိုလ်တိုက်ချွန်းကိုသေသွားပြီလို့ ယူဆပြီး ရေခဲ တိုက်ထဲ ထည့်ထားလိုက်တယ်။”

“သေပြီထင်တော့ ကွဲနေတဲ့ ဗိုက်ကိုလည်း ဖြစ်ကတတ် ဆန်းပဲ ချုပ်ပေးလိုက်တာပေါ့။ အသက်ပြင်းတဲ့ ဗိုလ်တိုက်ချွန်းဟာ မသေပါဘူး။ သတိရလာတဲ့အခါ ရေခဲတိုက်တံခါးကို အတင်းထုပြီး ဖွင့် ခိုင်းလိုက်တယ်။ ဗိုလ်တိုက်ချွန်းကို အသက်ရှင်လျက်တွေ့ရသော အခါ အားလုံးအံ့သြနေကြပါတယ်။ ဆရာစန္ဒြဟာ လက္ခဏာဆရာ ဖြစ်ပေမယ့် ဗုဒ္ဓဘာသာပီပီ ကံတရားကိုသာ အဓိကနေရာက ထား သူဖြစ်ပါတယ်။”

“သူ့ရဲ့ထိမိတဲ့ အတွေးအခေါ်လေးတွေကို မှတ်မိသ လောက် ပြန်ပြောပြချင်တယ်။ အိမ်တိုင်ထူတဲ့အခါ အများစုက

ကညာခံတဲ့ နေ၊ ဘီလူးခံတဲ့နေ၊ သိကြားခံတဲ့နေဆိုပြီး ပေဒင်ဆရာတွေနဲ့ ငွေကုန်ခံပြီး တွက်ချက် ရွေးချယ်ကြပါတယ်။ လူတွေအိမ်ဆောက်ဖို့ သူတို့ဘာသာ သူတို့ တွင်းတူးတဲ့နေရာမှာ ဘယ်သိကြားမင်းမှ ဆင်းပြီးလာမခံပါဘူးလို့ တိကျစွာ ရေးသားခဲ့ပါတယ်”

“ဘယ်နေ့သားဆိုရင် ဘာသားကိုးကွယ်ပါဆိုတဲ့ အယူအဆကိုလည်း ယုတ္တိမရှိကြောင်း ရေးသားခဲ့ပါတယ်။ မိမိစေတနာကသာ ကောင်းကျိုးကို ပေးတာဖြစ်တဲ့အတွက် မည်သည့်အသားကိုပဲ ဘုရားထုထု၊ စေတနာနည်းနည်းထားရင် နည်းနည်းသာ ကောင်းကျိုးပေးမယ်၊ စေတနာများများထားရင် များများကောင်းကျိုးပေးမယ်ဆိုတဲ့ အတွေးအခေါ်တွေက ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တိုင်းအတွက် သိပ်တန်ဖိုးရှိပါတယ်။ ဆွမ်းကျွေးပွဲ၊ အလှူပွဲတွေက လာဖိတ်လို့ ဝေယျဝစ္စအလုပ် လုပ်ပေးရတဲ့အခါမှာ သူများ မလုပ်ချင်ဆုံး ပန်ကန်ဆေး အလုပ်ကိုမှ လုပ်တာဟာလည်း အတုယူစရာကောင်းတဲ့ ဆရာစန္ဒရဲ့ကျင့်စဉ်တစ်ခုပါ”

“သူ့ရဲ့သားရှင်ပြုပွဲဟာလည်း ဗုဒ္ဓဘာသာတိုင်းအတွက် အတုယူစရာပါ။ သားရှင်ပြုပွဲ လုပ်စဉ်အခါတုန်းက ဆရာစန္ဒဟာ နိုင်ငံကျော် လက္ခဏာဆရာကြီး ဟစ်ယောက်ဖြစ်နေပါပြီ။ နိုင်ငံရေးလောက၊ ကဆိရင် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုလို ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကတောင် ဆရာစန္ဒရဲ့ ဟောကြားချက်တွေ မှန်ကန်ကြောင်း ထောက်ခံစာရေးပေးခဲ့သူပါ။ စာပေလောက ကဆိရင်လည်း ဂျာနယ်ကျော် မမလေးကိုယ်တိုင် ထောက်ခံစာရေးပေးခဲ့ရသူပါ။ ရုပ်ရှင်လောက၊ သူဌေးလောကတို့မှာလည်း မိတ်ဆွေရင်းတွေ အများကြီးပေါ့”

“ဒါပေမယ့် သားရှင်ပြု အလှူပွဲလုပ်တဲ့အခါ ဘယ်သူ့ကိုမှ မဖိတ်ပါဘူး။ ကျောင်းတိုက်ကြီးတစ်တိုက်မှာ သွားလှူပါတယ်

ကျောင်းရှိ သံဃာအားလုံးကို ဆွမ်းကပ်ပါတယ်။ လူပရိတ်သတ်က တော့ သူတို့မိသားစုပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပမာအားဖြင့် တစ်သိန်းကုန် လှူဖို့ မှန်းထားတယ်ဆိုရင် ဆွမ်းကပ်တာနဲ့ ပရိက္ခရာဖိုးက နှစ်သောင်းလောက်ပဲ ကုန်တယ်ဆိုရင် ရှစ်သောင်းလောက် ပိုနေ တယ်ပေါ့”

“ပိုနေတဲ့ ငွေရှစ်သောင်းကို ကျောင်းတိုက်က ကပ္ပိယကြီး ဆီမှာ အပ်ထားပြီး ကျောင်းတိုက်အတွင်းရှိ သံဃာတော်များ အားလုံး လိုအပ်သမျှကို လှူပေးဖို့ မှာခဲ့တယ်။ သံဃာတော်များ ကိုလည်း ကပ္ပိယဆီ လိုအပ်တဲ့ ပစ္စည်းများကို အလှူခံဖို့ လျှောက် ထားခဲ့တယ်။ ကာလဒါနဖြစ်အောင် ဘယ်လောက်လှူတတ်လိုက် သလဲလို့ ပကာသနကို အဓိကထားတဲ့ အလှူရှင်တွေဆိုရင် အဲဒီ ငွေရှစ်သောင်းဟာ မဏ္ဍပ်တွေ၊ ဆိုင်းဝိုင်းတွေ ငှားတဲ့ထဲပါကုန်မှာ အသေအချာပါပဲ”

“မန္တလေးမြို့မှာ သကျသီဟ စာမေးပွဲအောင်ပြီး ‘အဘိ ဝံသ’ ဘွဲ့ရသွားတဲ့ ကိုယ်တော်လေး တစ်ပါးရှိတယ်။ ဘွဲ့လည်း ရပြီးရော စာမေးပွဲဒဏ်ကြောင့် မကျန်းမမာ ဖြစ်နေတယ်။ ဒီအချိန် မှာတော့ ဒကာ၊ ဒကာမအများစုဟာ ဆေးအတွက်၊ ဓာတ်စာအတွက် ဆိုပြီး ထောင်ဂဏန်းရောက်တဲ့အထိ လှူမယ့်သူ တစ်ယောက်မှ မရှိဘူး။ ဒီကိုယ်တော်လေးလည်း ပျံ့လွန်တော်မူသွားရော လှူလိုက် ကြတာ ဆိုင်းဝိုင်းအတွက်၊ အငြိမ့်အတွက် လောင်တိုက်အတွက် ဆိုပြီး သိန်းပေါင်းများစွာ ကုန်သွားတယ်”

“သေမှလှူဒါန်းတဲ့ သိန်းပေါင်းများစွာဟာ မသေခင်လှူ တဲ့ တစ်သိန်းလောက် တန်ဖိုးမရှိပါဘူး။ ဒီဖြစ်ရပ်မျိုးတွေကို သိထား လို့လည်း ဆရာစန္ဒက ကာလဒါနဖြစ်အောင် သံဃာတွေကို ပုံလှူ

တာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်၊ ‘အဘိဝံသ’ဘွဲ့ရတဲ့ ကိုယ်တော်လေး မကျန်းမမာဖြစ်စဉ်ကတည်းက ဆေးဝါးပြည့်စုံအောင် လှူဒါန်းမယ်ဆိုရင် အခုလို ပျံတော်မူချင်မှ ပျံတော်မူမှာပါ။ ဆေးဝါးဓာတ်စာ မပြည့်စုံမှုကြောင့် ပျံတော်မူရတာလည်း ပါပါတယ်”

“သူ့အလှူမှာ ချမ်းသာတဲ့လူတွေကို မဖိတ်တာဟာလည်း စေတနာမရှိလို့ မဟုတ်ဘူး၊ ခံစားချက်ရှိလို့၊ တစ်ခါတော့ အသိတစ်ယောက်ရဲ့ မင်္ဂလာဇဉ်းခံပွဲကို ဖိတ်စာထဲက နာရီအတိုင်း အတိအကျသွားတယ်၊ ဟိုကျတော့ ဘာမှအဆင်သင့် မလုပ်ရသေးလို့ သူ့လိုပဲ အချိန်ကိုလေးစားတန်ဖိုးထားတဲ့သူအားလုံးဟာ ဘာမှမစားရ မသောက်ရဘဲ ကုလားထိုင်မှာ ထိုင်ပြီး အချိန်တွေကို အလကားဖြုန်းပစ်ကြရတယ်၊ အခမ်းအနားကို တစ်နာရီခွဲလောက် နောက်ကျပြီးမှ ကျင်းပတယ်”

“အခမ်းအနားစတော့လည်း ဘိသိက်ဆရာက ပေရှည်နေလို့ အဖိုးတန်အချိန်တွေကို ထပ်ဖြုန်းပစ်ရပြန်တယ်၊ ကြီးပွားတိုးတက်လို့သူမှန်သမျှဟာ ရသမျှအချိန်ထဲက ကုသိုလ်၊ ပညာ၊ ဥစ္စာသုံးမျိုးအနက် တစ်မျိုးမျိုးကို အမြဲရအောင် ယူရမည်ဆိုတဲ့ နိတိလေးဟာ အခုလို မင်္ဂလာဆောင်မျိုးကို လာရတဲ့လူတွေအတွက်တော့ ဘာမှ တန်ဖိုးမရှိတော့ဘူး၊ စာရေးစာချ၊ တရားဟော၊ တရားပြ လေးမျိုးလုံးကို ပျံလွန်တော်မူချိန်ထိ မရပ်မနား ပြုလုပ်တော်မူသွားတဲ့ ဓမ္မဋ္ဌတ အရှင်ပညာဇောတရဲ့ စကားလေးနှစ်ခွန်းဟာလည်း သိပ်မှတ်ဖို့ ကောင်းပါတယ်”

* ပထမတစ်ခွန်းက . . . .

“ဘုန်းကြီးအနေနဲ့ . . . .

“အလုပ်တစ်ခုက အလုပ်တစ်ခုကို ပြောင်းလုပ်တာကိုပဲ အနားယူတယ်လို့ သဘောထားပါတယ်တဲ့”

* ဒုတိယတစ်ခွန်းက . . . .

“တချို့က မိမိအချိန်ကို မိမိခိုးရုံတင်မကဘူး၊

သူတစ်ပါးအချိန်ကိုပါ လာခိုးကြတယ်”

“အချိန်သူခိုးတွေကို အနားကပ်မခံကြနဲ့တဲ့”

“ကုသိုလ်၊ ပညာ၊ ဥစ္စာတစ်ခုမှမရဘဲ မိမိအချိန်ကို ဖြုန်းပစ်တာကို မိမိအချိန်ကို ခိုးတယ်လို့ ပြောတာပါ။ သူတစ်ပါးအချိန်ကို လာခိုးတယ်ဆိုတာကတော့ - အလုပ်လုပ်နေတဲ့ လူတစ်ယောက်နားသွားပြီး ဟိုမရောက်၊ ဒီမရောက် စကားတွေ သွားပြောနေတာမျိုး၊ အခုလို အလှူမင်္ဂလာပွဲတွေမှာ အချိန်ဆွဲပြီး အခမ်းအနားကျင်းပတာမျိုးတွေပါ။ အဲဒီနေ့ကစပြီး ဆရာစန္ဒဟာ ဘယ်အလှူမင်္ဂလာပွဲမှ မသွားတော့ဘဲ ကူငွေများကိုသာ လူကြိုနဲ့ ထည့်ပေးလိုက်ပါသတဲ့။ ဒီလိုလုပ်လိုက်တော့ ငွေသာကုန်ပြီး အချိန်မကုန်တော့ဘူးပေါ့”

“ကျွေးမွေးတယ် အလှူဒါနပြုတယ်ဆိုတဲ့ အလေ့အထဟာ မစားနိုင်မသောက်နိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေကို လှူဒါန်းရာကနေ စခဲ့တာပါ။ ကာလကြာလာတဲ့အခါကျတော့ မူလရည်ရွယ်ချက်ပျောက်ပြီး ပကာသနအလှူက ရှေ့တန်းကိုရောက်လာတယ်။ နာမည်ကြီးတွေ၊ သူဌေးသူကြွယ်တွေကို ဖိတ်ကျွေးရမှ အလှူပွဲဟာ စည်ကားအောင် မြင်တယ် ဂုဏ်ရှိတယ်လို့ ထင်လာကြတယ်။ ဗုဒ္ဓကိုယ်တိုင်နဲ့ ဗုဒ္ဓလက်ထက်က လူတွေရဲ့ အလှူပွဲကို ကြည့်လိုက်ရင် ဆင်းရဲနွမ်းပါးသူတွေကို ကျွေးမွေးတဲ့ အလှူပွဲတွေချည်းပဲ တွေ့ရတယ်”

“ဇုက်ရှိအောင် လူစည်ကားအောင်ဆိုပြီး သူဌေးသူကြွယ်တွေကိုပဲဖိတ်ပြီး အလှူလုပ်တာမျိုး မတွေ့ဖူးပါဘူး။ ဗုဒ္ဓလက်ထက်တော်က အလင်ရှားဆုံး ဒါနရှင် သူဌေးကြီး အနာထပိဏ်ရဲ့ နာမည်ကိုပဲ သဒ္ဓါရေးနဲ့ ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်ရင်ပဲ ရှေးခေတ်က ဒါနပြုပုံကို ထင်ထင်ရှားရှား သိနိုင်ပါတယ်။ အနှုတ်တွေပေါက်နေလို့ အနာထပိဏ်လို့ ခေါ်တာ မဟုတ်ပါဘူး။ ‘မိမိခိုအားထားစရာ မရှိတဲ့သူတွေကို ထမင်းကျွေးတတ်သူ’ဆိုတာဟာ အနာထပိဏ်ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပါပဲ”

“သူ့ရဲ့နာမည်ရင်းက သုဒတ္တပါ။ ခိုကိုးရာမဲ့မရှိတဲ့သူတွေကို ထမင်းကျွေးတတ်တဲ့ အလေ့အထက ထင်ရှားလွန်းတဲ့အတွက် ကြောင့် အနာထပိဏ္ဍိက (အနာထပိဏ်)ဆိုတဲ့ နာမည်က ပေါ်လွင်လာတာပါ။ သာမန်ပစ္စည်းရှိတဲ့ လူတစ်ယောက်တောင် အလှူမင်္ဂလာဆောင်တွေ မသွားချင်မှတော့ ချမ်းသာကြွယ်ဝတဲ့ လုပ်ငန်းရှင်တွေမှာတော့ ပိုလိုတောင် မသွားချင်မှာပါ။ အချိန်ရော ငွေရော နှစ်မျိုးလုံး ကုန်မယ့်အလုပ်မျိုး မလုပ်ချင်တာဟာ သဘာဝကျပါတယ်”

“သူ့ဆီက တတိယမြောက်အတုယူစရာအချက်က သက်ရှည်ကျန်းမာအောင် ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရလေးမျိုးကို ပြုပြင်နေထိုင်သွားနိုင်ခြင်းဘဲ။ ဆရာစန္ဒိတို့ မိဘမျိုးဟာ သက်တမ်းတိုကြတယ်။ အသက်ငါးဆယ်လောက်ဆို သေကုန်ကြတာချည်းပဲ။ သူ့လက္ခဏာကို ပြန်ကြည့်တော့လည်း အာယုခေါ် အသက်လမ်းကြောင်းဟာ အသက်ငါးဆယ်အရွယ်မှာ သေမယ်ဆိုတာကို ပြနေတယ်”

“သူဟာ စာဖတ်များသူဆိုတော့ သီရိလင်္ကာက ဝသဘမင်းကြီးရဲ့ အသက်ရှည်ကြောင်း ကံပြုပြင်နည်းတွေကို ပြုလုပ်တယ်။ ဝသဘမင်းကြီးရဲ့ နန်းစံသက်ကို ဗေဒင်ဟူးရား ဆရာတွေနဲ့ တွက်ကြည့်တော့ (၁၂)နှစ်ပဲ နေရမယ်လို့ တွက်တယ်။ ဝသဘမင်းကြီးဟာ လွယ်လွယ်နဲ့ အလျှော့မပေးဘဲ ရဟန်းသံဃာများ ပင့်ဖိတ်လှူဒါန်းပြီး အသက်ရှည်ကြောင်း ကုသိုလ်တွေကို မေးမြန်းလျှောက်ထားပြီး ကျင့်သုံးခဲ့တဲ့အတွက် (၄၄)နှစ်တောင် နန်းစံသွားရတယ်”

အဲဒီအသက်ရှည်ကြောင်း ကုသိုလ်တွေကို ပြုလုပ်တာဟာ ကံကို ပြုပြင်တာပါ။ ကံဟာ အတိတ်ကံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ကံရယ်လို့ နှစ်မျိုးရှိတဲ့အထဲမှာ အတိတ်ကံကတော့ လွန်ပြီးဖြစ်လို့ ဘာမှ မတတ်နိုင်တော့ပါဘူး။ ပစ္စုပ္ပန်ကံကတော့ ကောင်းအောင် ပြုပြင်လို့ရပါတယ်။ အသက်ရှည်ကြောင်း ကုသိုလ်တွေဟာ ရေစစ်၊ ဆေး၊ ကျောင်းလှူဒါန်းခြင်း၊ တံတားဟောင်း၊ လမ်းဟောင်းပြုပြင်ခြင်း၊ ငါးပါးသီလကို အမြဲစောင့်ခြင်း၊ ဥပုသ်နေ့တိုင်း ရှစ်ပါးသီလ စောင့် ခြင်းတို့ပါပဲ”

“ဆရာစန္ဒဟာ အဲဒီနည်းနဲ့လည်း ကံကိုပြုပြင်တယ်။ စိတ်ကိုပြုပြင်တာကတော့ ဘာသာရေး၊ လူမှုရေးကိစ္စတွေမှာ သာမက ဟောပြောနေရတဲ့ စီးပွားရေးကိစ္စမှာပါ စေတနာကောင်းအပြည့်ထားပြီး လုပ်တယ်။ ဘယ်အလုပ်မှာမဆို စေတနာကောင်းထားတာဟာ စိတ်ကိုကောင်းအောင် ပြုပြင်တာပါပဲ။ ဥတုကို ပြုပြင်တယ်ဆိုတာကတော့ ရန်ကုန်လို မြိတ်လို အအေးအပူမျှတတဲ့နေရာမှာ နေပေးတာပဲပေါ့။ ကဗျာဆရာကြီး ဒဂုန်တာရာဆိုရင် ဥတုကို ပြုပြင်တဲ့နေရာမှာ ဘေးလူတွေ အတုခိုးလောက်တယ်”

“အလွန်ပူပြင်းတဲ့ နွေရာသီမှာ တောင်ကြီးမှာ သွားနေတယ်။ အလွန်အေးတဲ့ ဆောင်းရာသီကျတော့ ရန်ကုန်မှာ ပြန်နေတယ်။ အခုဆိုရင် ဒဂုန်တာရာဟာ အသက်ကိုးဆယ်နားကပ်နေပေမယ့် ကျန်းမာတုန်းပါပဲ။ အာဟာရကို ပြုပြင်တာကျတော့ . . .”

“အဆီအဆိမ့်တွေကို ရွှောင်ခြင်း(သို့)လျှော့စားခြင်း၊

အချိန်မှန်စားခြင်း၊

မျှတရုံသာစားခြင်း၊

ကြေညက်အောင် ဖြည်းဖြည်းဝါးစားခြင်း၊

အားဖြစ်မယ့်အစားအစာကို ဦးစားပေးပြီး စားခြင်း

ကြိုက်နှစ်သက်သည့် အစာထက် ဆေးဘက်ဝင်မည့်

အစာကို စားခြင်းတို့ပါပဲ”

“ဥပမာအားဖြင့် . . .”

“အခါးကို မကြိုက်ပေမယ့် တစ်ခါတစ်ရံစားပေးခြင်း၊ မြင်းခွာရွက်၊ ရှောက်ရွက်တို့ကို အပတ်စဉ် အမှတ်တရစားခြင်း တို့လိုဟာမျိုးပါပဲ။ မိမိခန္ဓာနဲ့ သင့်လျော်တဲ့ ဆေးဝါးဓာတ်စာကို စားခြင်းဟာလည်း အာဟာရကို ပြုပြင်တဲ့အထဲမှာ ပါပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း ဆရာအမြဲစားတဲ့ ဆေးဝါးဓာတ်စာကတော့ ဘယ် ဆေးဆိုင်မှာမဆို အလွယ်တကူရနိုင်တဲ့ ရိုးရိုးနွင်းနဲ့ နွင်းခါးပါပဲ”

“ရိုးရိုးနွင်းအမှုန့်က ငါးဆယ်သား၊ နွင်းခါးက ငါးဆယ်သားကိုရောပြီး တစ်ခါမျှလို့ရလောက်အောင် လောက်စာလုံးအသေးစားလောက် ရေနည်းနည်းနဲ့လုံးပြီး နေပြအခြောက် လှမ်းရတယ်။ အဲဒီနွင်းလုံးကိုပဲ မနက်တိုင်း အေးတဲ့ရာသီမှာ ရေနွေးနဲ့၊ ပူတဲ့ရာသီမှာ ရေအေးနဲ့ သောက်ချရတယ်။ ဖြစ်နိုင်မယ်ဆိုရင် ပျားရည်လက်ဖက်ရည်နဲ့ တစ်ခွက်လောက်ပါ သောက်နိုင်ရင် ပို

ကောင်းတယ်လို့ ဆိုပါတယ်။ အဲဒီဆေးနည်းကြောင့်လည်း (၅၀) လောက်သာနေရမယ့် သူ့အသက်ဟာ ကိုးဆယ်နီးပါးအထိ နေခဲ့ရတယ်လို့ ‘ဘဝခရီးနှင့် အတွေ့အကြုံများ’ စာအုပ်မှာ အသေအချာ ရေးသားခဲ့တယ်”

“အဲဒီနန္ဒင်းဆေးဟာ ကျန်းမာရေးကောင်းအောင် အသက်ရှည်အောင် လုပ်ပေးနိုင်ပုံကို ဆရာစန္ဒ မျက်မြင်ကိုယ်တွေ့ နှစ်ကြိမ် ကြုံခဲ့ရတယ်။ ပထမအကြိမ်က ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အတွင်း စစ်ဘေးဒဏ်ရှောင်ရင်းနဲ့ ဆရာစန္ဒတို့မိသားစုဟာ ပြင်ဦးလွင်နယ်ထဲက ရွာလေးတစ်ရွာကို ရောက်သွားကြတယ်။ သူတို့တည်းတဲ့ အိမ်က အမျိုးသမီးကြီးတစ်ယောက်ဟာ မီးဖွားပြီး သုံးရက်ရသေးတယ် ထမီပုလင်းရှားကြီးနဲ့ ချောင်းထဲမှာ ရေဆင်းချိုးရအောင်ဆိုပြီး ထွက်လာတယ်”

“ဒီလိုမီးတွင်းကြီးမှာ ဘယ်အမျိုးသမီးမှ ရေမချိုးဘူး၊ ချိုးရင်လည်း ဒုက္ခရောက်ကြတာပဲ။ ဒါကြောင့် ဆရာက ရေမချိုးသင့်သေးကြောင်း တားတယ်။ အမျိုးသမီးက သူမီးဖွားတိုင်း ဒီလိုရက်မှာ ချိုးနေကျပါလို့ ပြောပြီး ချောင်းထဲမှာ ရေဆင်းကူးတယ်။ ‘လုံဖျားပုလင်းနား၊ ကျီးကန်းက ကြောက်ချေးပါ’ဆိုတဲ့ စကားပုံလိုပဲ။ အမျိုးသမီးက သူ့ကိုယ်ငွေ့အား သူယုံကြည်လို့ အေးအေး ဆေးဆေး ရေကူးနေတာကို ကမ်းပေါ်က ဆရာစန္ဒက တအား စိုးရိမ်နေတယ်။ ဒီအမျိုးသမီးတော့ တစ်ခုခု ဖြစ်တော့မှာပဲပေါ့။ ရေချိုးပြီး သုံးရက်လောက်ကြာတဲ့အထိ ဘာဖြစ်တာမျှတွေ့ရမှ ဆရာစန္ဒ သိပ်အံ့သြသွားပြီး အမျိုးသမီးကြီးကို ကိုယ်ခံအင်အားကောင်း အောင် ဘာဆေးတွေ အမြဲစားသလဲလို့ မေးယူရတယ်”

“ဒီတော့မှ အမျိုးသမီးကြီးက နန္ဒင်းလုံးကြီးတစ်လုံးကို လက်ညှိုးထိုးပြလိုက်တယ်။ မနက်တိုင်း နန္ဒင်းလုံးကို လောက်စာလုံး အသေးစားတစ်လုံးစားပြီး ရေသောက်တာပဲတဲ့။ နန္ဒင်းဟာ အပူဓာတ်ပါတော့ တေဇောကိုအားပေးတယ်။ တေဇောအားကောင်းတဲ့ သူတွေဟာ အအေးကို မကြောက်ဘူး။ လူတစ်ယောက် အသက်ရှည် မရှည်ကို အအေးကို ကြောက်၊ မကြောက်ဆိုတာနဲ့ တိုင်းတာလို့ ရတယ်။ အအေးကို ကြောက်ရင် တေဇောဓာတ်နည်းနေပြီ။ တေဇောဓာတ်နည်းတာနဲ့ သေဖို့ရာနီးနေပြီ။ အသက်သိပ်မရှည် တော့ဘူးလို့ ပြောနိုင်တယ်”

“အအေးကို မကြောက်ဘူးဆိုရင် တေဇောဓာတ်အား ကောင်းနေတယ်။ တေဇောဓာတ် အားကောင်းနေရင် သေဖို့ရာ အဝေးကြီးလိုသေးတယ်။ အသက်ရှည်ဦးမယ်လို့ ပြောနိုင်ပါတယ်။ တစ်ခုသတိထားရမှာက ဆေးကိုချင့်ချိန်ပြီး စားတတ်ဖို့ပါ။ နန္ဒင်း က အပူဓာတ်ဆိုတော့ မျက်စိကို အပူငွေ့အနည်းငယ် ရိုက်နိုင်ပါ တယ်။ ဒါကြောင့် ဆေးစားပြီးတဲ့အခါ မျက်စိအပေါ် အကျိုးသက် ရောက်မှု ဘယ်လိုဆိုတာကိုလည်း သတိထားသင့်ပါတယ်”

“မျက်စိမှုန်တာ၊ ဝါးတာတစ်ခုခုဖြစ်တယ်လို့ ထင်ရင် ဆေး ကို လျှော့စားဖို့ပါ။ ဒီနန္ဒင်းဆေးကြောင့် အသက်ရှည်ကျွန်းမာနေ တာကို တွေ့ရတာက ထန်းတစ်ပင်မြို့ နယ်ထဲက ဆရာတော်ကြီး တစ်ပါးပါ။ ဒီဆရာတော်ကြီးဟာ သက်တော်ဟာ (၈၀)ကျော်လာ တယ်။ ဆံပင်တစ်ချောင်းမှ မဖြူဘူး”

“ကျွန်းမာရေးကလည်း ကောင်းလိုက်တာ မပြောနဲ့တော့။ ဘာရောဂါမှ မဖြစ်ဘူး။ တစ်နေ့ ကျောင်းအမကြီး တစ်ယောက်

ကျောင်းကိုရောက်လာပြီး ဆရာတော်ကြီးလို အသက်ရှည် ကျန်းမာ အောင် 'ဆေးနည်း'တောင်းတယ်။ ကျောင်းအမက အသက်လေး ဆယ်ကျော် ရှိသေးတယ်။ ခေါင်းကဖြူနေပြီး ချူချာလိုက်တာလည်း လွန်ရောတဲ့၊ ဒီတော့မှ ဆရာတော်ကြီးက 'တို့စားတဲ့ဆေးက အဖိုး မတန်တော့ အထင်သေးပြီး စားမှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဒါကြောင့် မပေး ပါရစေနဲ့'လို့ 'ပြောသတဲ့၊ ကျောင်းအမကလည်း ပေးသာပေးပါ။ တကယ် စားမှာပါလို့ ဝန်ခံတော့မှ ကျက်သရေခန်းထဲက နန္ဒင်းလုံး တစ်ဆုပ်ကို ယူပေးလိုက်သတဲ့”

“ဒါကြောင့် တပည့်တို့လည်း မိမိခန္ဓာကိုယ်နဲ့သင့်မယ်ဆို ရင် နန္ဒင်းဆေးကို မှီဝဲသင့်ကြောင်း အကြံပြုပါတယ်။ သူ့ဆီက စတုတ္ထမြောက်နဲ့ နောက်ဆုံး အတုယူစရာကတော့ အသေပြင်ခြင်း ကိစ္စပါပဲ။ သူပြင်ဆင်သွားတာက ယောအတွင်းဝန် ဦးဖိုးလှိုင်လို သုဂတိရောက်ရုံလောက်တင် မဟုတ်ဘူး။ ကိလေသာ၊ အာသဝေါ ကုန်ခန်းပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်လောက်သည်အထိ ပြင်ဆင်သွားတာ ဖြစ်လို့ လူပုဂ္ဂိုလ်တွေသာမက၊ ရဟန်းပုဂ္ဂိုလ်တွေပါ အတုယူသင့် တယ်”

“လမ်းကို သတိထားတဲ့သူဟာ မြွေပါ။ ကင်းပါးကို အဝေး ကြီးကတည်းက မြင်တယ်။ ဒီတော့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ချိန်ရတာပေါ့။ ဒါကြောင့် မြွေဆိုးအနီးက ဖြတ်သွားရသော်လည်း မကြောက်တော့ ဘူး။ ထို့အတူ သေခြင်းတရားကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားတဲ့ လူတစ် ယောက်ဟာ သေခြင်းတရားနဲ့ နဖူးတွေ့၊ ခူးတွေ့၊ တွေ့ကြတဲ့အခါ မကြောက်တော့ပါဘူး။ လမ်းကို သတိထားပြီး မသွားတဲ့သူက မြွေဆိုးကို ရုတ်တရက်တွေ့လိုက်ရတဲ့အခါ အလွန်ကြောက်လန့် သွားတယ်။ ဘာလုပ်လို့ ဘာကိုင်ရမှန်းမသိဖြစ်သွားတယ်”

“ထို့အတူပဲ သေခြင်းတရားကို ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားမှုမရှိ
တဲ့သူများဟာ သေခြင်းတရားနှင့် ရုတ်တရက် တွေ့လိုက်ရပြီဆိုရင်
ဘာလုပ်လို့ ဘာကိုင်ရမှန်း မသိအောင် ကြောက်လန့်တတ်ကြတယ်။
အကြောက်လွန်တဲ့အတွက် အသေဖြောင့်ဖို့လည်း မလွယ်ပါဘူး။
ဒါကြောင့် လူသားတိုင်း သေခြင်းတရားကို မိမိတို့နည်း မိမိတို့ဟန်
နဲ့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားသင့်ပါတယ်”

“ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တွေရဲ့ နောက်ဆုံးပန်းတိုင်ဟာ နိဗ္ဗာန်ဆို
တာကို ဆရာစန္ဒြက သေချာသိထားပါတယ်။ ဒီနိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ဆို
တာ မဂ်လေးပါး၊ ဖိုလ်လေးပါးကို ရ ဖို့လိုတယ်။ မဂ်လေးပါး
ဖိုလ်လေးပါးကို ရဖို့ဆိုရင်လည်း ဝိပဿနာတရားကို အချိန်ယူပြီး
ပွားများဖို့ လိုအပ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သူ့ဘဝရဲ့ နောက်ဆုံးအချိန်
ကို ရောက်လာတဲ့အခါမှာ ဆရာစန္ဒြက သူချမ်းသာသမျှ ပစ္စည်းတွေ
ကို မိသားစုရှိသလောက် အညီအမျှ အပုံပုံလိုက်တယ်။ သားမယား
တွေကို အညီအမျှ ခွဲဝေပေးတဲ့အခါ သူ့အတွက် ရတဲ့အပုံကို
မဂ်လာဒုံ၊ ဝါယာလက်နားက တောတိုက်ဓမ္မရိပ်သာနဲ့ ကပ်လျက်
မြေကွက်လေးတစ်ကွက် ဝယ်လိုက်တယ်”

“ပြီးတော့ တစ်ပါးနေ တိုက်ကျောင်းလေး တစ်ကျောင်း
ဆောက်တယ်။ တိုက်ကျောင်းလေးပြီးတာနဲ့ သူ့ဟာ အပြီးအပိုင်
ရဟန်းဘောင်တက်လိုက်တယ်။ အသေပြင်တာဆိုတော့ တပ်မက်တဲ့
အာရုံတစ်ခုမှ မကျန်အောင် တိုက်ကျောင်းနဲ့ မြေကွက်ကိုလည်း
တောတိုက်ဆရာတော်ကြီးထံမှာ အပြီးအပိုင် ရေစက်ချ လှူလိုက်
တယ်။ ပြီးမှတပည့်တော်မသေခင်အထိတော့ ဒီတိုက်ကျောင်း
လေးထဲမှာ နေခွင့်ပေးပါလို့ ခွင့်တောင်းပြီး ပျံလွန်တော်မူချိန်အထိ
တရားရှုပွားသွားခဲ့ပါတယ်”

“ရဟန်းဝတ်ပြီး တရားအားထုတ်တဲ့ အချိန်ကနေ ပျံလွန်တဲ့အချိန်အထိ ဘယ်နည်းသည်ကိုမှ အတွေ့မခံတော့ဘူး၊ အခုတော့ ပျံလွန်တော်မူသွားပါပြီ၊ နှစ်အတော်ကြာ အားထုတ်လိုက်ရတဲ့ အတွက် သူ့ရည်မှန်းချက်ဟာ အောင်မြင်ချင်လည်း အောင်မြင်သွားနိုင်တာပဲ၊ ဆရာစန္ဒရဟန်းဘဝကို အရယူသွားပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ငှက်လေးမျိုးနဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးအကြောင်းကို ပြောပြီး ဒီဩဝါဒကို နိဂုံးချုပ်ပါတော့မယ်”

ငှက်လေးမျိုးဆိုတာက

- (၁) ပိုက်ကွန်အတွင်းမှာပဲနေပြီး ပိုက်ကွန်အတွင်းမှာပဲ သေတဲ့ငှက်။
- (၂) ပိုက်ကွန်အတွင်းမှာနေပြီး ပိုက်ကွန်အပြင်မှာ သေတဲ့ငှက်။
- (၃) ပိုက်ကွန်အပြင်မှာနေပြီး ပိုက်ကွန်အပြင်မှာပဲ သေတဲ့ငှက်။
- (၄) ပိုက်ကွန်အပြင်မှာနေပြီး ပိုက်ကွန်အတွင်းမှာ သေတဲ့ငှက်တို့ပဲ။

“ဒီငှက်လေးမျိုးကို ပုဂ္ဂိုလ်လေးမျိုးနဲ့ ဟပ်လိုက်တဲ့အခါ ပိုက်ကွန်အတွင်းမှာနေပြီး ပိုက်ကွန်အတွင်းမှာ သေသွားတဲ့ငှက်ဆိုတာ တရားလည်းမရ၊ ရဟန်းလည်း မပြုနိုင်ဘဲ ကာမဂုဏ်ထဲမှာနေပြီး ကာမဂုဏ်ထဲမှာပဲ သေသွားတဲ့ အိမ်ထောင်သည် လူပုဂ္ဂိုလ်များကို ပြောတာပါ။”

“ပိုက်ကွန်အတွင်းမှာနေပြီး ပိုက်ကွန် အပြင်မှာသေတဲ့ ငှက်ဆိုတာ ကာမဂုဏ်တောထဲမှာ အိမ်ထောင်ကျ ပြီးနေသော်လည်း

သံဝေဂရတဲ့အချိန်မှာ ရဟန်းပြု တရားအား ထုတ်ပြီး ရဟန်းဘဝနဲ့ သေသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ပြောတာပါ။ ဆရာစန္ဒဟာ နံပါတ် (၂) ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးမှာ ပါပါတယ်”

“ပိုက်ကွန်အပြင်မှာ နေပြီး ပိုက်ကွန်အပြင်မှာ သေသွားတဲ့ ငှက်ဆိုတာ ငယ်ငယ်လေးကတည်းက ရဟန်းပြုလာပြီး ရဟန်းဘဝ နဲ့ပဲ ပျံလွန်တော်မူသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို ပြောတာပါ”

“ပိုက်ကွန်အပြင်မှာနေပြီး ပိုက်ကွန် အတွင်းမှာ သေတဲ့ ငှက်ဆိုတာ ငယ်ငယ်ကတည်းက ရဟန်းပြုလာ ပြီး ဝါတော်ရလာတဲ့ အချိန်ကျမှ အိမ်ထောင်ရက်သားကျပြီး လူ့ဘဝနဲ့ သေဆုံးရတာ မျိုးကို ပြောတာပါ”

“ဒီသေနည်းလေးမျိုးထဲမှာ (၂)နဲ့(၃)ဟာ မြတ်သော သေခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ တပည့်များအားလုံး မြတ်သော သေခြင်းမျိုး ထဲမှာ ပါနိုင်ပါစေဆိုတာ ဆုတောင်းရင်း ဩဝါဒကို နိဂုံးချုပ်ပါ တယ်။ ။

သာဓု - သာဓု - သာဓု
xxxxxxxxxx

ဆရာကောင်းအင်္ဂါခုနစ်ပါးအကျဉ်း

- (၁) သင်္ဂဟတရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် ရိသေထိုက်သော ဂုဏ်ရှိခြင်း။
- (၂) သင်္ဂဟတရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် ချစ်ခင်ထိုက်သော ဂုဏ်ရှိခြင်း။
- (၃) သင်္ဂဟတရားလေးပါးနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် ချီးမွမ်းထိုက်သော ဂုဏ်ရှိခြင်း။

- (၄) လွဲသည်ကို တည့်မတ်အောင်၊ မိုက်သည်ကို လိမ္မာအောင် ဆုံးမခြင်း။
  - (၅) မေးမြန်းသမျှကို များသောအားဖြင့် ဖြေဆိုနိုင်ခြင်း။
  - (၆) နက်နဲသော သစ္စာတရားကို ဟောကြားနိုင်ခြင်း။
  - (၇) ကောင်းကျိုးရှိရာကို ညွှန်ပြနိုင်ခြင်း။
- *(သတ္တက အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော် - ၄၂၂)။

နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ထက် ခက်သောအရာ

“အတ္တပျောက်ပြီး အနတ္တပေါက်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်ဖို့ နည်းလမ်းက လွယ်လွယ်ကလေးရယ်၊ သို့သော်လည်း ပြောမဖြစ်အောင် ခက်နေတဲ့ အခက်ကြီးတစ်ခက်က ရှိနေပြန်တယ်။ အဲဒီအခက်က ဘာလဲဆိုတော့ ဒကာမောင်တို့တွေရဲ့ စိတ်ကလေးတစ်ခုပါပဲ။ အဲဒီစိတ်ကလေးဟာ ‘ပါပသို့ ရမတိ မနော’ဆိုတဲ့အတိုင်း မကောင်းတဲ့ နေရာမှာ မကောင်းတဲ့ အာရုံ၌သာ ဓမ္မလျော်ပျော်ပါး ကျက်စား၍ နေလေ့ရှိတယ်။ လူမနီးသူမနီး လူသံမကြား သူသံမကြား (ဝိဝေက) ဆိတ်ငြိမ်ရာ အရပ်မှာ ဝိပဿနာတရားပွားများ အားထုတ်ကြစမ်းပါဆိုတော့ တီကောင်ကို ဆားနဲ့တို့သလို တွန့်လိမ် ကုန်ကြတော့တာပဲ။”

“ကြက်လည်ပင်းဆွဲသလို အတင်းနင်းကန်ပြီး နောက်ဆုတ်ကုန်ကြတော့တာပဲ။ အဲဒီအထဲမှာ ဘာကြောင့် ညာကြောင့်ဆိုတဲ့ ပရိယာယ်(ကြောင့်)တွေက ပါလိုက်သေးတယ်။ ဒကာမောင် ရဲ့ အတ္တပျောက်၍ အနတ္တပေါက်ဖို့ တရားဟော လွယ်ကူသလောက် ဒကာမောင်တို့ရဲ့ စိတ်ကလေးဟာ ဝိပဿနာအလုပ်ဆိုသေရတော့မလောက် ကြောက်နေကြတာက ခက်တာ၊ အဲဒီစိတ်

ကလေးဟာ ပြုပြင်မှုနဲ့ မကင်းနိုင်တဲ့ သင်္ခါရသဘောတရား ဖြစ်လေသောကြောင့် အမြဲတမ်းပြုပြင်ပေးနိုင်မှ တော်ရုံကျမယ်။ သို့မဟုတ်ဘဲ သူ့အလို သူ့စရိုက်၊ သူ့အကြိုက်ကိုသာ လိုက်လျောနေမယ်ဆိုလျှင် အပါယ်လေးပါး တစ်လမ်းသွားဖြစ်မယ် ဒကာမောင်ရဲ့.....”

“အဲဒါကြောင့် ဒကာမောင်တို့ ယောဂီတွေ အပါယ်လေးပါး တံခါးပိတ်ပြီး နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြလေအောင် မိမိတို့စိတ်ကို မိမိတို့ ပြုပြင်ကြရလိမ့်မယ်။ မိမိစိတ်ကို မိမိပြုပြင်ပါမှ ရတယ်။ သူတစ်ပါးက ပြုပြင်လို့မရဘူး။ မိမိကိုယ်ကို မိမိ တိတိလေလော၊ ဒွိတိတ်လေလော၊ ပါရမီပြည့်လေသလော၊ ပါရမီမပြည့်လေသလော ဟု တွေးတော စဉ်းစားမနေပါနှင့်၊ သာသနာတော်ကြီးနဲ့ ကြုံကြိုက်တဲ့အခါမှာ ပါရမီပြည့်တဲ့ တိတိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲလို့ အောက်မေ့ပြီး ဝိပဿနာအလုပ်ကို မလုပ်ချင် - လုပ်ချင်အောင် မိမိစိတ်ကို မိမိတို့ ပြုပြင်ကြစမ်းပါ”

“သဒ္ဓါဗိုလ်၊ ဝီရိယဗိုလ် ထက်ထက်သန်သန်နဲ့ အရိုးကြေကြေ၊ အရေစုတ်စုတ် နောက်မဆုတ်တော့ဘူး။ အတ္တပျောက်ပြီး အနတ္တပေါက်၍ နိဗ္ဗာန်ရောက်အောင် အားထုတ်ပါတော့မယ်ဆိုတဲ့ စိတ်မျိုးတွေ ဖြစ်ပေါ်အောင် မိမိစိတ်ကို မိမိပြုပြင်ပေးကြဖို့ အရေးကြီးပါတယ်”

(သံလျင်မြို့၊ ပျားစည်ကျောင်းဆရာတော်
အရှင်ဇယန္တ အရိယာ စစ်တမ်း)

ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေနိုင်ကြပါစေ...။
မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)

466011

k 1000.00

တစ်ခဏတာ အသုံးပြုမယ်
ရေအိုးတောင်မှ
ရေလုံရဲ့လား၊ အပဲပါသလား
အေးမယ့်အမျိုးအစား ဟုတ်ရဲ့လားလို့
ရွေးရသေးတာပဲ။

တစ်ဘဝ တစ်သံသရာလုံး
ကောင်းဖို့အတွက်
ရွေးချယ်ဆည်းကပ်သင့်တဲ့
အရေးအကြီးဆုံးအရာကတော့
“ဆရာကောင်းကို ရှာဖွေခြင်း” ပဲ။

မေတ္တာရှင် (ရွှေပြည်သာ)

